

UZASADNIENIE

W ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. poz. 1257 oraz z 2018 r. poz. 149)

Zmiany wprowadzone do Kodeksu postępowania administracyjnego mają na celu wskazanie sytuacji, w których organy administracji publicznej będą zobowiązane realizować art. 13 rozporządzenia 2016/679. W ocenie projektodawcy nie jest zasadne wprowadzenie do Kodeksu postępowania administracyjnego przepisów wskazujących na zakres przetwarzanych danych osobowych ani też wprost wskazania, że organ rozpatrujący sprawę administracyjną w ramach swoich kompetencji przetwarza dane osobowe. Wynika to z samego faktu, iż taki organ realizuje swoje obowiązki wynikające z przepisów prawa w ramach sprawowania władzy publicznej (decyzja administracyjna rozstrzyga o prawach i obowiązkach stron postępowania). Na aktualności zachowuje wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 13 grudnia 2011 r. sygn. I OSK 521/11 w którym wskazano, że „mimo braku w przepisach kpa upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, noszącego cechy upoważnienia o charakterze generalnym, należy przyjąć, że przetwarzanie danych osobowych przez organ administracji dla celów prowadzonego postępowania jest niezbędne dla wykonania uprawnień i obowiązków przyznanych organowi w przepisach kpa. Tym samym takie przetwarzanie danych jest niezbędne dla wykonania uprawnień organu administracji publicznej w znaczeniu, jakie temu pojęciu nadaje przepis art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych i jako takie jest działaniem dopuszczalnym”. Aktualnie, taka podstawa znajduje się w art. 6 lit. c rozporządzenia 679/2016. Powyższe oznacza, że organ nie musi żądać od strony postępowania administracyjnego udzielenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w toku postępowania jak również to, że nie ma potrzeby tworzenia szczególnych podstaw prawnych w ustawach pozwalających na przetwarzanie danych w toku postępowań administracyjnych.

Dodatkowo, w przypadku, gdy oprócz art. 63 kpa (przepis regulujący wniosek o wszczęcie postępowania administracyjnego) przepisy ustaw odrębnych zawierają dodatkowy katalog danych, który ma być dołączony do wniosku, nie jest konieczne dodawanie odrębnego blankietowego przepisu, że organ rozpatrując ten wniosek przetwarza dane osobowe, które zawarte są we wniosku. W przypadku prowadzonego już postępowania administracyjnego, w tym postępowania wyjaśniającego, zgodnie z kodeksem postępowania

administracyjnego, organ dążąc do wyjaśnienia sprawy zbiera dowody. Stanowi to wystarczającą przesłankę do przetwarzania danych osobowych stron i uczestników postępowania. Nie jest konieczne w ramach procedury zawartej w kpa dokonywanie uzupełnienia regulacji o obowiązki informacyjne o których mowa w art. 14 RODO. Należy bowiem wskazać, iż w przypadku organów prowadzących postępowanie administracyjne nie są oni na gruncie RODO uznani za odbiorców danych. Zgodnie bowiem z art. 4 pkt 9 RODO „odbiorca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, któremu ujawnia się dane osobowe, niezależnie od tego, czy jest stroną trzecią. Organy publiczne, które mogą otrzymywać dane osobowe w ramach konkretnego postępowania zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, nie są jednak uznawane za odbiorców; przetwarzanie tych danych przez te organy publiczne musi być zgodne z przepisami o ochronie danych mającymi zastosowanie stosownie do celów przetwarzania;”. Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z art. 14 ust. 5 lit. c administrator danych osobowych, pozyskując dane osobowe nie od osoby, której dane dotyczą nie jest obowiązany spełniać obowiązku informacyjnego z art. 14 ust. 1 i 2 gdy pozyskiwanie lub ujawnianie jest wyraźnie uregulowane prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego, któremu podlega administrator, przewidującym odpowiednie środki chroniące prawnie uzasadnione interesy osoby, której dane dotyczą. Wydaje się to również uzasadnione z uwagi na cechę postępowania administracyjnego. Konieczne jest wprowadzenie określonych ograniczeń praw osób których dane dotyczą w zakresie niezbędnym dla prawidłowego prowadzenia postępowania administracyjnego (moment spełnienia obowiązku informacyjnego). Odwołując się do art. 13 ust. 1 i 2 wskazano, że organ administracji publicznej nie jest zobowiązany pouczać o prawie do wniesienia sprzeciwu lub prawie żądania usunięcia danych. Jeżeli bowiem przetwarzanie danych w ramach kpa odbywa się na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c – obowiązek administratora wynikający z przepisu prawa, to nie ma zastosowania prawo sprzeciwu oraz prawo do żądania usunięcia danych. Wynika to z samych regulacji RODO tj. art. 17 ust. 3 lit. b oraz art. 21 ust. 1.

W wyniku analizy ustawy o petycjach uznano, że na skutek wprowadzonych do Kodeksu postępowania administracyjnego zmian w przepisach dotyczących przetwarzania danych osobowych (w szczególności w zakresie propozycji dodania art. 61 § 5 kpa oraz

nadania nowego brzmienia art. 65 i 66 kpa), nie jest konieczne dokonywanie zmian prawnych w samej ustawie o petycjach. Zgodnie bowiem z art. 15 ustawy o petycjach w zakresie nieuregulowanym w ustawie do petycji stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23, 868, 996, 1579 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 935).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 1 grudnia 1961 r. o izbach morskich

Przepis art. 1 9a ustawy o izbach morskich stanowi, że do przetwarzania danych osobowych w postępowaniach przed izbami morskimi przepisów art. 13 ust. 1 i 2, art. 18 i 21 rozporządzenia 20 16/679 nie stosuje się. Powyższe wyłączenia stosowania wybranych obowiązków informacyjnych nie naruszają istot)” podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi gospodarczemu Unii oraz państwa członkowskiego. Przede wszystkim, wskazanym w Rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest zagwarantowanie, że nie będzie ono naruszało istoty podstawowych praw i wolności. W tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w RODO, czyli w uprawnienie do żądania dostępu, sprostowania czy usunięcia danych gromadzonych przez administratora. Projekt ogranicza się tylko i wyłącznie do ograniczenia stosowania niektórych przepisów dotyczących części obowiązków informacyjnych spoczywających na organach władzy publicznej, a także, wyłącznie w niezbędnych przypadkach, stosowania przez daną osobę prawa do ograniczenia lub sprzeciwu wobec przetwarzania danych. Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w niczym nie uchybiają więc prawom osób, których dane są przetwarzane. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15 ust. 1 i 2 Rozporządzenia, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych. Oznacza to, że mimo zwolnienia organów administracji publicznej z uprzedniego obowiązku poinformowania o przetwarzaniu danych w celu innym niż cel, w którym dane zostały zebrane, osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od tego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c

RODO. Dodać należy, że w wielu przypadkach to obywatele z własnej nieprzymuszonej woli przekazują dane osobowe ich dotyczące (np. składając wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego, wydanie zaświadczenia czy o dostęp do informacji publicznej, wnosząc skargi i petycje, a także kierując wszelkiego innego rodzaju wystąpienia), w praktyce godząc się na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane, oczywiście w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy. W przypadku zaś postępowań wszczynanych z urzędu, strona na każdym etapie postępowania ma prawo wglądu do akt sprawy, w tym do zawartych w nich danych osobowych jej dotyczących. Zaproponowane ograniczenia stosowania RODO w zakresie prawa stosowania prawa do sprzeciwu lub prawa do ograniczenia przetwarzania, w żaden też sposób negatywnie nie wpłyną na prawo strony do zaskarżania rozstrzygnięć zapadających w sprawach jej dotyczących. Powyższe potwierdza, że wyłączenia stosowania wybranych przepisów RODO nie narusza istoty podstawowych praw i wolności obywateli. Kolejnym, wskazanym w Rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspokajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.) „Administracja publiczna, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania RODO mają na celu umożliwienie izmom morskim realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw, zarówno o charakterze zbiorowym, jak i indywidualnym. Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należyce wyważono interes publiczny, rozumiany jako zaspokajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu z pełni praw wskazanych w

RODO, przy czym proponowane ograniczenia, jak już wyżej wskazano, nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności.

Art.19b ustawy o izbach morskich przewiduje, że nadzór:

1) w zakresie działalności Izby Morskiej przy Sądzie Okręgowym w Szczecinie oraz Izby Morskiej przy Sądzie Okręgowym w Gdańsku z siedzibą w Gdyni—będzie prowadził Przewodniczący Odwoławczej Izby Morskiej Sądzie Okręgowym w Gdańsku z siedzibą w Gdyni;

2) w zakresie działalności Odwoławczej Izby Morskiej Sądzie Okręgowym w Gdańsku z siedzibą w Gdyni—będzie prowadził Prezes Sądu Okręgowego w Gdańsku. Proponowany zakres nadzoru polegać będzie na ocenie przestrzegania przepisów rozporządzenia 679/2016. Zakres zadań i uprawnień organów sprawujących nadzór nad przetwarzaniem danych osobowych w postępowaniach prowadzonych przez izby morskie został określony w oparciu o zadania i uprawnienia organu nadzorczego określone w art.57 i 58 rozporządzenia RODO, przy czym ich wybór został dokonany z uwzględnieniem specyfiki wymiaru sprawiedliwości oraz konieczności zachowania zasad jego niezależności i niezawisłości. Proponowane rozwiązania są analogiczne do rozwiązań proponowanych przez Ministra Sprawiedliwości na gruncie ustawy-Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy—Prawo o ustroju sądów administracyjnych.

Zgodnie z art.53 ust.3 RODO organy nadzorcze nie są właściwe do nadzorowania operacji przetwarzania dokonywanych przez sądy w ramach sprawowania przez nie wymiaru sprawiedliwości. Pojęcie sądu i wymiaru sprawiedliwości na gruncie prawa UE ma znaczenie autonomiczne względem prawa krajowego, a izby morskie spełniają definicję sądu w rozumieniu prawa UE.

Artykuł 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326/391, z 26.10.2012, str. 395-406), dalej jako „KPP”, ustanawia prawo do sądu (akapit drugi) i do skutecznego środka odwoławczego przed sądem, w razie naruszenia praw i wolności zagwarantowanych przez prawo UE (akapit pierwszy). Stosunek akapitu pierwszego do akapitu drugiego art.47KPP wydaje się być podobny do relacji zachodzącej pomiędzy art.13 i

6 ust.1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, dalej jako „EKPCz”.

Zakres gwarancji art.13 EKPCz co do zasady zawiera się w treści art.6 EKPCz. Tym samym ten ostatni przepis stanowi *lex specialis* względem pierwszego. Podobnie na gruncie art.47KPP treść normatywna rekonstruowana z akapitu przed pierwszym zawiera się w treści akapitu drugiego art.47KPP. Prawo do środka odwoławczego przed sądem stanowi zatem szczególną egzemplifikację prawa do sądu.

Artykuł 47 KPP ustanawia prawo dostępu do sądu niezawisłego i bezstronnego, ustanowionego na mocy ustawy. Niezawisłość, bezstronność i ustanowienie na mocy ustawy stanowią zatem cechy ustrojowe organu, jakim jest sąd w rozumieniu art. 47 KPP. Analogiczne wymagania w stosunku do organu krajowego, który można uznać za „sąd” zawarte są w art. 6 ust. 1 EKPCz. Zgodnie z art. 52 ust. 3 KPP w zakresie, w jakim zawiera ona prawa, które odpowiadają tym zagwarantowanym w EKPCz, ich znaczenie i zakres są takie same jak praw przyznanych przez tę konwencję. W efekcie dla określenia standardu prawa do sądu w prawie UE relewantne będzie również orzecznictwo ETPCz. Tym samym rozumienie „sądu” na gruncie KPP powinno być zbieżne z rozumieniem przyjmowanym przez ETPCz. Pierwszym z atrybutów „sądu”, które wymienia art. 47 KPP, jest jego niezawisłość. Problem niezawisłości, a także bezstronności organu sądowego był przedmiotem analizy TSUE w wyroku z dnia 31 stycznia 2013 r. w sprawie C-175/11 H.I.D. i B.A. przeciwko Refugee Applications Commissioner i inni. Trybunał przypomniał, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem niezawisłość sądu oznacza, że jest on podmiotem trzecim do organu wydającego skarżone rozstrzygnięcie, najczęściej organu administracyjnego wydającego decyzję. Ponadto stwierdził, że niezależność powinna być rozpatrywana w dwóch aspektach. W aspekcie zewnętrznym „zakłada ochronę organu przed interwencjami i naciskami zewnętrznymi, mogącymi zagrozić niezależności osądu przez jego członków rozpatrywanych przed nim sporów”. Z kolei aspekt wewnętrzny „łączy się z pojęciem bezstronności i dotyczy jednakowego dystansu do stron sporu i ich interesów związanych z przedmiotem tego sporu.” Zdaniem TSUE, „istnienie tych środków zaskarżenia wydaje się samo w sobie zabezpieczać Refugee Appeals Tribunal przed ewentualnymi

próbami poddania się zewnętrznym interwencjom lub naciskom mogącym zagrozić niezawisłości jego członków”. W przypadku izb morskich mechanizmy zapewnienia niezależności ich orzecznictwa przewidują:

1) art. 7a i art. 9 ust. 1 ustawy o izbach morskich — w odniesieniu do sędziów (delegowanie na czas określony lub nieokreślony);

2) art. 12 i 13 ustawy o izbach morskich—w odniesieniu do ławników (kadencyjność);

3) art. 17 ust. 3 ustawy o izbach morskich — w odniesieniu do niepodlegania orzecznictwa izb morskich nadzorowi właściwych ministrów lub prezesa sądu okręgowego;

4) art. 34 ustawy o izbach morskich — w zakresie samodzielności izb morskich co do rozstrzygnięcia wszelkich zagadnień wynikających w toku postępowania;

5) art. 40,41,45 i 46 ustawy o izbach morskich—w zakresie środków odwoławczych;

6) art. 20 ustawy o izbach morskich — odpowiednie stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego w kwestiach nieuregulowanych w ustawie o izbach morskich do postępowania w sprawie wypadków morskich (podstawowe zadanie izb morskich). Z cechą niezależności sądu wiąże się ściśle konieczność ustanowienia go na mocy ustawy. Zdaniem A. Wróbla i N. Półtorak można w tym miejscu odwołać się do analogicznego wymogu sformułowanego na gruncie EKPCz¹. Ustanowienie na podstawie ustawy zapewnia ustrojową niezależność sądownictwa od władzy wykonawczej. Stąd powinno także odnosić się do stworzenia ustrojowych i organizacyjnych podstaw dla funkcjonowania sądu. W przypadku izb morskich ich zadania oraz pozycja ustrojowa zostały uregulowane w ustawie o izbach morskich. Z art. 47 KPP wynika zasada wyłącznej kompetencji zdefiniowanych w powyższy sposób sądów do wykonywania określonych funkcji władczych państwa. Funkcje te, zwane w orzecznictwie TSUE funkcjami sądowymi, polegają na sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Nieprzypadkowo art. 47 KPP umieszczony został w tytule VI KPP zatytułowanym „Wymiar sprawiedliwości”. Pojęcie to musi zostać zinterpretowane w

¹ A. Wróbel, N. Półtorak, Komentarz do art. 47 KPP.

szerszym kontekście, tj. w świetle EKPCz oraz wspólnych tradycji konstytucyjnych państw członkowskich. Zdaniem B. Banaszaka, „większość definicji władzy sądowniczej i wymiaru sprawiedliwości zawiera wspólne jądro. Jest nim uznanie, że w obu przypadkach chodzi o szczególny rodzaj postępowania, którego rezultatem jest wiążące rozstrzygnięcie sporu prawnego, dokonane przez niezależny organ państwowy na podstawie obowiązującego prawa, po dokładnym rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy”². Podobny pogląd prezentuje L. Garlicki i prowadzący swoje rozważania na gruncie Konstytucji RP, który twierdzi, że „pojęcie” wymiaru sprawiedliwości nigdy nie zyskało jasnego określenia ani w doktrynie, ani w orzecznictwie.(...) Punktem wyjścia jest przedmiotowa (materialna) płaszczyzna rozważań, traktująca << wymiar sprawiedliwości >> jako szczególnej postaci władczego działania państwa. Za <<wymiar sprawiedliwości >> uznać więc należy <wiążące rozstrzygnięcie sporów o prawo, w których przynajmniej jedną ze stron jest jednostka lub inny podmiot podobny >>. Zarazem jednak(...)rozstrzygnięcie sporów (spraw) tylko wtedy można uznać za<<wymiar sprawiedliwości >>„jeżeli dokonywane jest przez <<sądy>>„³. Odnosząc się z kolei do funkcji sprawowania wymiaru sprawiedliwości na gruncie EKPCz, wskazać można m.in. na wyrok ETPCz z dnia 19 kwietnia 1994r. w sprawie Van de Hurk przeciwko Holandii, sygn.16034/90, w którym ETPCz uznał, że sąd powinien być wyposażony w „kompetencję do wydawania wiążących rozstrzygnięć, które nie mogą być zmieniane przez jakikolwiek organ poza sądowy na niekorzyść strony zainteresowanej”. Takie rozstrzygnięcia poddane muszą być kontroli sądu, którego kognicja pozwalać musi na weryfikację w pełnym zakresie. Wynika z tego, że z zasady monopolu sądów na sprawowanie wymiaru sprawiedliwości wynika przede wszystkim zasada ostateczności ich orzeczeń. Rozumiana jest ona w sposób względny: rozstrzygnięcie sądowe nie może być zmienione przez żaden

² B.Banaszak, Porównawczeprawokonstytucyjne, Warszawa2007.

³ L.Garlicki, Komentarz do art.175 Konstytucji RP, s. 2 i 4-5 [w:] L.Garlicki (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Tom IV, Warszawa 2005. Cytowany fragment: L.Garlicki, Polskie prawo konstytucyjne, Warszawa 2002, s.354.

organ, z wyjątkiem innego sądu (co do zasady wyższego szczebla). Odnosząc powyższe rozważania na grunt KPP należy wskazać, że brzmienie akapitu pierwszego art.47 KPP wyklucza, aby sprawy raz rozpoznane przez sąd mogły stać się przedmiotem odwołania do organu nie będącego sądem. Innymi słowy, każde naruszenie praw i wolności zagwarantowanych przez prawo Unii (o którym mowa w akapicie pierwszym) czy też sprawa (o której mowa w akapicie drugim) musi ostatecznie podlegać rozpoznaniu przez sąd rozumiany jako organ o określonych cechach ustrojowych. KPP powierza sprawowanie wymiaru sprawiedliwości w obszarze prawa UE sądom, tj. organom o odpowiednich cechach ustrojowych określonych przez art.47 KPP. Przenosząc powyższe na grunt ustawy o izbach morskich należy zauważyć, że mają one określony zakres kognicji (właściwości, cech ustrojowych) wynikający z art.1-5 ustawy o izbach morskich, a ich orzeczenia podlegają kontroli instancyjnej zgodnie z art.40, 41, 45 i 46 ustawy o izbach morskich, w tym przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku. Ich orzeczenia nie mogą być zmienione przez organy nadzoru z uwagi na brzmienie art.17 ust.3 ustawy o izbach morskich. Ponadto, zakres przepisów o postępowaniu przed izbami morskimi wykazuje znaczne podobieństwo do rozwiązań proceduralnych przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego i Kodeksie postępowania karnego, a także jest odmienny od reguł postępowania przewidzianych w Kodeksie postępowania administracyjnego. Izby morskie wydają orzeczenia (a nie decyzje administracyjne), do których stosuje się posiłkowo przepisy Kodeksu postępowania karnego. Zgodnie z art.267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jeżeli sąd państwa członkowskiego poweźmie wątpliwość co do wykładni aktów prawa pierwotnego albo wykładni lub ważności aktów prawa pochodnego UE uprawniony jest do wystąpienia w tym zakresie z pytaniem prejudycjalnym do TSUE. Prawo pierwotne UE nie zawiera definicji „sądu”, o którym tu mowa. Dlatego TSUE zgodnie z zasadą autonomicznej i jednolitej wykładni prawa UE wypracował w orzecznictwie materialne cechy, które powinien spełniać organ krajowy, aby uznać go za uprawniony do skorzystania z procedury prejudycjalnej. Orzecznictwo TSUE wskazuje w pierwszej kolejności na ustrojowe cechy organów sądowych, zwłaszcza na ich umocowanie jako władzy zewnętrznej wobec ciała, które wydało zaskarżoną decyzję. Do kolejnych cech należą: niezawisłość członków, stałość, utworzenie na podstawie co najmniej ustawy, obowiązkowa właściwość, orzekanie w procedurze spornej,

orzekanie na podstawie prawa, wiążąca moc orzeczeń, wydanie orzeczenia o charakterze sądowym albo wykonywanie funkcji sądowych. Wypracowane w orzecznictwie TSUE przesłanki kwalifikacji organów sądowych można ująć w dwóch grupach, tj.: w grupie cech ustrojowych i cech funkcjonalnych organu sądowego. Do cech ustrojowych zaliczyć należy niezależność organu i niezawisłość jego członków, stałość i utworzenie na podstawie co najmniej ustawy. Przesłanki ustrojowe stanowią zatem o cechach, jakie powinien spełniać organ sądowy w znaczeniu instytucjonalnym. Z kolei przesłanki funkcjonalne, są zbiorem tych cech, które identyfikować można jako „wydawanie orzeczenia o charakterze sądowym” lub „wykonywanie funkcji sądowych”. Do przesłanek funkcjonalnych zalicza się wydanie rozstrzygnięcia o sytuacji prawnej jednostki; obowiązkową właściwość; orzekanie w procedurze spornej; orzekanie na podstawie prawa; wiążącą moc orzeczenia i jego względną ostateczność. Te ostatnie cechy ocenia się na gruncie konkretnego postępowania. Wymienione atrybuty tworzą funkcjonującą w prawie UE materialną definicję organu sądowego w rozumieniu art. 267 TFUE. Z uwagi na ich spełnianie przez izby morskie zasadne jest ich objęcie odrębnym systemem nadzoru, analogicznie do sądów powszechnych przy których działają.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Dodanie art. 5a

Ze względu na wprowadzenie do projektu ustawy o ochronie danych osobowych przepisów art. 3-5 przewidujących możliwość ograniczenia/wyłączenia stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do administratorów realizujących zadania publiczne, nie istnieje potrzeba powielania tych przepisów w zmianach dotyczących ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (dalej „u.p.e.a.”) i ustawy o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych, dalej

„ustawy o wzajemnej pomocy”. Projektowane przepisy art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych będą miały bowiem zastosowanie wprost do organów publicznych i innych podmiotów realizujących zadania publiczne w przypadku zaistnienia przesłanek wskazanych w tych przepisach. Oznacza to, że administratorzy danych realizujący zadania publiczne będą mogli powołać się na treść tych przepisów i w konsekwencji odmowę realizacji praw przysługujących osobie, której dane dotyczą, w szczególności gdy ograniczenie to będzie służyło ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu (art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679).

Wyłączenia przewidziane w projekcie ustawy o ochronie danych osobowych umożliwiają realizację zadań publicznych wynikających z u.p.e.a. oraz ustawy o wzajemnej pomocy. Natomiast, wprowadzenie zaproponowanych zmian w obu ustawach (u.p.e.a. i ustawie o wzajemnej pomocy) ma na celu realizację warunku wprowadzenia ograniczeń, o którym mowa w art. 23 ust. 2 lit. d i f rozporządzenia 2016/679 poprzez wprowadzenie obowiązku wprowadzenia zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu oraz wskazaniu ustawowo określonego okresu przechowywania danych osobowych (okresu koniecznego do realizacji zadań przez podmioty wykonujące zadania z zakresu egzekucji administracyjnej i współpracy międzynarodowej przy dochodzeniu należności).

Podkreślić należy, że przepisy u.p.e.a. oraz ustawy o wzajemnej pomocy zapewniają realizację wymogów określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 w sposób następujący:

a) cele przetwarzania lub kategorie przetwarzania – cele przetwarzania danych osobowych wynikają z treści u.p.e.a. oraz ustawy o wzajemnej pomocy, które określają ustawowe zadania i sposób ich realizacji przez organy administracji publicznej oraz innych uczestników postępowania egzekucyjnego (zabezpieczającego), przetwarzanie danych jest zatem

niezbędne do wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym, w ramach sprawowania władzy publicznej;

b) kategorie danych osobowych – zadania realizowane w ramach postępowania egzekucyjnego (zabezpieczającego) oraz postępowania dotyczącego realizacji wniosku o pomoc wymagają przetwarzania bardzo szerokiego zakresu danych osobowych, dlatego też przyjmuje się, że jest to zakres określony w art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679. Rodzaj przetwarzanych danych jest jednak zdeterminowany celem postępowania, a więc co do zasady są to przede wszystkim dane identyfikacyjne oraz dane dotyczące sytuacji majątkowej zobowiązanego;

c) zakres wprowadzonych ograniczeń – zakres wprowadzonych ograniczeń odnoszący się do administratora wykonującego zadanie publiczne został określony w projekcie ustawy o ochronie danych osobowych; zaproponowane przepisy u.p.e.a. oraz ustawy o wzajemnej pomocy nie przewidują dodatkowych wyłączeń;

d) zabezpieczenia zapobiegające nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu – art. 18 u.p.e.a. oraz art. 4 ust. 2 ustawy o wzajemnej pomocy przewidują odpowiednie stosowanie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.), przepisy kpa regulują natomiast kwestie udostępniania akt zawierających dane osobowe i ograniczają do nich dostęp. Postępowanie jest jawne wyłącznie dla jego stron; dodatkowo w projektowanych przepisach wprowadzono obowiązek wprowadzenia zabezpieczeń zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych. Określone zostały w katalogu otwartym środki techniczne i organizacyjne, jakie powinny zostać zastosowane w celu realizacji zasady minimalizacji danych, przy czym przepis ten będzie miał zastosowanie w przypadkach, w których przepisy odrębne nie przewidują takich regulacji.

e) określenie administratora lub kategorii administratorów – zgodnie z art. 4 pkt 7 rozporządzenia 679/2016 administratorem jest m. in. organ publiczny, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych. Cele przetwarzania danych osobowych w postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz w

postępowaniu dotyczącym pomocy w dochodzeniu należności są zdeterminowane zadaniami organów egzekucyjnych, wierzycieli oraz innych uczestników tych postępowań. Celem podstawowym postępowania egzekucyjnego jest doprowadzenie do wykonania przez zobowiązanych ich obowiązków o charakterze pieniężnym lub obowiązków o charakterze niepieniężnym, a postępowania zabezpieczającego - zabezpieczenie wykonania tych obowiązków. W postępowaniu dotyczącym pomocy w dochodzeniu należności cele są tożsame, jednak dotyczą tylko należności pieniężnych i międzynarodowej współpracy w ich egzekucji;

f) okresy przechowywania oraz mające zastosowanie zabezpieczenia z uwzględnieniem charakteru, zakresu i celów przetwarzania lub kategorii przetwarzania – mając na uwadze konieczność spełnienia tego warunku zaproponowano dodanie w u.p.e.a. art. 5a § 1, a w ustawie o wzajemnej pomocy art. 11a ust. 1. Przepisy te zawierają ograniczenia przetwarzania danych do realizacji zadań ustawowych wskazanych w nich podmiotów oraz wskazują termin ich przechowywania poprzez wskazanie kryterium ustalania tego okresu;

g) ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą – organy administracji działają wyłącznie na podstawie i w granicach prawa, stronom postępowania przysługują określone przepisami uprawnienia, a także środki zaskarżenia działań organów administracji publicznej;

h) prawo osób, których dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach, o ile nie narusza to celu ograniczenia – ograniczenia stosowania rozporządzenia 679/2016 zostaną co do zasady zawarte w ustawie o ochronie danych osobowych, przy czym ograniczenia te związane są z realizacją przez organy administracji publicznej władztwa publicznego, a więc z realizacją nałożonych na organy obowiązków ustawowych. Prawo do uzyskania informacji, o której mowa w art. 23 ust. 2 lit. f rozporządzenia 679/2016, wynika z art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy

(wnioskodawca projektowanych przepisów przedłożył jedno uzasadnienie dla zmiany przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną)

Powyższe zmiany mają na celu przede wszystkim dostosowanie brzmienia obowiązujących przepisów prawa pracy do art. 6 ust. 1 lit c. ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, który wprowadził przesłankę istnienia „obowiązku prawnego” jako podstawy pobierania danych osobowych. Przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych przyznają także państwom członkowskim swobodę w określeniu zasad przetwarzania przez pracodawców danych osobowych pracowników, w tym poprzez uzależnienie ich gromadzenia od wyrażenia zgody osoby ubiegającej się o zatrudnienie bądź pracownika.

Nowe brzmienie przepisów Kodeksu pracy w art. 221 § 1 i 2 wskazuje na kategorie danych osobowych, które są niezbędne do pozyskania przez pracodawcę w związku z podejmowaniem przez niego działań przed zawarciem umowy o pracę oraz po jej zawarciu. W związku z tym, pracodawca żąda ich udostępnienia przez osobę ubiegającą się o zatrudnienie lub pracownika. Udokumentowanie danych osobowych pozyskanych od tych osób może nastąpić tylko w zakresie niezbędnym do ich potwierdzenia.

Inne dane osobowe (niewymienione w katalogu obligatoryjnych danych pozyskiwanych przez pracodawcę) będą mogły być pobierane, gdy będzie to niezbędne do wypełniania obowiązku pracodawcy nałożonego przepisem prawa.

Gromadzenie innych danych osobowych osoby ubiegającej się o zatrudnienie lub pracownika zostało także uzależnione od pozyskania na to ich zgody, jednak ograniczone do sytuacji, w których przetwarzanie takich danych jest korzystne dla tych osób. O tym, czy podanie określonych danych spełnia przesłankę „bycia korzystnym” dla kandydata lub pracownika, będą oceniały obie strony stosunku pracy. Natomiast ostateczną decyzję, czy podanie tych danych rzeczywiście leży w interesie pracownika, będzie podejmował pracownik, udzielając zgody na ich przetwarzanie lub odmawiając jej udzielenia.

Przepisy nie będą jednak przesądzać w jakiej formie ma zostać udzielona zgoda. Zatem w tej kwestii zastosowanie znajdzie bezpośrednio art. 7 rozporządzenia nr 2016/679.

Jednocześnie zgodnie z projektowanymi przepisami brak zgody lub jej późniejsze wycofanie, nie będzie mogło powodować żadnych negatywnych konsekwencji dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie lub pracownika w zakresie stosunku pracy.

Przepisy będą także wyraźnie przesądzać, iż pozyskanie danych za zgodą kandydata do pracy lub pracownika, będzie mogło nastąpić zarówno z inicjatywy pracodawcy jak również pracownika. Obejmie to zatem wszystkie dane osobowe, które kandydat do pracy lub pracownik dobrowolnie dostarczy pracodawcy (np. informacje o dodatkowych kwalifikacjach zawodowych), jak również przypadki, w których to pracodawca wystąpi z inicjatywą pozyskania określonych danych, a ich udostępnienie będzie korzystne dla pracownika (np. informacja dotycząca posiadania przez pracownika prawa jazdy, w sytuacji, w której pracodawca przewiduje na danym stanowisku pracy przyznanie samochodu służbowego a pracownik uzna, iż jest to dla niego korzystne). Kandydat do pracy lub pracownik nie zawsze bowiem muszą mieć świadomość, podanie jakich danych może jeszcze polepszyć ich sytuację pracowniczą.

Ponadto wskazanie w przepisie, iż dane „za zgodą” można pobrać bezpośrednio od kandydata lub pracownika uniemożliwi pracodawcom stosowanie praktyki tzw. „background screening”, czyli pozyskiwania danych osobowych od osób trzecich (np. byłych pracodawców).

Przetwarzanie danych wrażliwych (wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia nr 2016/679) będzie co do zasady niedopuszczalne, chyba, że ich pozyskanie będzie niezbędne do wypełniania obowiązku pracodawcy nałożonego przepisem prawa. Jedynie w przypadku danych biometrycznych projektodawca zaproponował, aby mogły być one także pobierane od pracownika w sytuacjach, w których podanie takich danych będzie niezbędne ze względu na kontrolę dostępu do szczególnie ważnych informacji, których ujawnienie może narazić pracodawcę na szkodę lub dostępu do pomieszczeń wymagających szczególnej ochrony.

Dodatkowo, mając na względzie motyw 42, 43 i 155 ww. rozporządzenia, oraz korzystając z możliwości wprowadzenia przez państwo członkowskie przepisów szczególnych dotyczących przetwarzania danych osobowych w zatrudnieniu (art. 88 ww. rozporządzenia), w przepisach prawa pracy zostanie uregulowana instytucja różnych rodzajów monitoringu, które są obecnie powszechnie stosowane przez pracodawców, pomimo braku wyraźnej regulacji w przepisach prawnych. Ich wprowadzenie pozwoli zatem zabezpieczyć interesy pracowników przed dowolnym ich wykorzystaniem przez pracodawców.

Co do zasady proponuje się, by przepisy dotyczące monitoringu normowały przesłanki, których wystąpienie umożliwi pracodawcy jego wprowadzenie oraz obowiązki informacyjne pracodawcy z tym związane.

W przypadku monitoringu wizyjnego do przesłanek należeć będzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa pracowników lub ochrony mienia lub kontroli produkcji lub zachowania w tajemnicy informacji, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę. Do obowiązków informacyjnych pracodawcy będzie natomiast należało poinformowanie pracowników o wprowadzeniu monitoringu, w sposób przyjęty u danego pracodawcy, nie później niż 2 tygodnie przed jego uruchomieniem, jak również przekazanie każdemu nowemu pracownikowi informacji o celu, zakresie oraz sposobie zastosowania monitoringu, przed dopuszczeniem go do pracy.

Proponuje się także wprowadzić nieprzekraczający 3 miesięcy okres przechowywania nagrań obrazu, z zastrzeżeniem dłuższego okresu tylko w przypadku, w którym nagrania te stanowią dowód w postępowaniu lub pracodawca powziął wiadomość, iż mogą one stanowić dowód w postępowaniu (wtedy okres przechowywania ulegnie przedłużeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania).

Natomiast szczegółowe zasady stosowania monitoringu (cele, zakres oraz sposób jego zastosowania) pracodawca będzie już ustalał w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie pracy albo w obwieszczeniu, jeżeli pracodawca nie będzie objęty układem zbiorowym pracy lub nie będzie obowiązany do ustalenia regulaminu pracy.

Przesłankami do zastosowania monitoringu poczty elektronicznej będzie natomiast niezbędność zapewnienia organizacji pracy umożliwiającej pełne wykorzystanie czasu pracy oraz właściwego użytkowania udostępnionych pracownikowi narzędzi pracy. Obowiązki informacyjne pracodawcy będą natomiast tożsame z obowiązkami, jakie zostały na pracodawcę nałożone w przypadku wprowadzenia monitoringu wizyjnego. Proponuje się także zastrzec w przepisach, iż monitoring poczty elektronicznej nie będzie mógł naruszyć tajemnicy korespondencji oraz innych dóbr osobistych pracownika. Oznacza to, iż nawet w sytuacji, w której z aktów wewnętrznych pracodawcy będzie wynikał zakaz korzystania z poczty służbowej dla celów prywatnych a pracodawca natknie się na prywatną korespondencję pracownika (który nie dostosuje się do zakazu), nie będzie mógł jej w całości przeczytać.

Przepisy dotyczące monitoringu będą także miały odpowiednie zastosowanie do innych form monitoringu (np. monitoring floty GPS, stron internetowych, smsów).

Jednocześnie każdy pracodawca przed zastosowaniem monitoringu będzie musiał pamiętać o stosowaniu art. 35 rozporządzenia nr 2016/679, który obliguje administratora do dokonania oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych przed rozpoczęciem przetwarzania, w przypadku, w którym dany rodzaj przetwarzania (w szczególności z użyciem nowych technologii) ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych.

Ponadto trzeba dodać, iż stosowanie monitoringu nie zwolni pracodawcy z realizacji obowiązków informacyjnych wynikających z art. 12 i 13 rozporządzenia nr 2016/679 wobec osób trzecich, które będą objęte monitoringiem.

Mając na względzie konieczność wyjaśnienia spójności przepisów Kodeksu pracy z rozporządzeniem 2016/679 należy wskazać, iż projektowane regulacje opierają się na trzech podstawach prawnych przetwarzania danych osobowych wynikających z ww. rozporządzenia. Pracodawca pozyskując obligatoryjne dane osobowe osoby ubiegającej się o zatrudnienie lub pracownika spełni przesłankę niezbędności wypełnienia „obowiązku

prawnego” ciężącego na administratorze, zawartą w art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679. Dane osobowe, które pracodawca będzie przetwarzał na podstawie zgody pracownika, będą zawarte w podstawie określonej w art. 6 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679. Natomiast stosowanie projektowanych przepisów dotyczących monitoringu będzie oznaczać, iż pracodawca przetwarza dane osobowe pracowników do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora (art. 6 ust. 1 lit. f rozporządzenia 2016/679).

Powyższe cele realizują także zmiany zaproponowane w ustawie o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Uzasadnieniem proponowanych zmian w przepisach niżej wymienionych ustaw, tj.:

- w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 693),
- w ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001),
- w ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych (Dz. U. poz.741),
- w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. 1383, z późn. zm.)

jest konieczność określenia zakresu przetwarzanych przez Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych danych niezbędnych do przyznania świadczeń określonych w wyżej wymienionych ustawach.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela

Zmiana w art. 85w ust. 4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela ma charakter dostosowawczy i polega na pominięciu w dotychczasowej treści przepisu powołania ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu.*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 26 maja 1982r. - Prawo o adwokaturze i ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych

Przepisy rozporządzenia w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE dotyczą w dużej mierze zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 2368 i 2400) oraz ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1870 i 2400 oraz z 2018 r. poz. 138) wykonywanych przez Ministra Sprawiedliwości, organy samorządu zawodowego adwokatów i radców prawnych oraz adwokatów i radców prawnych w ramach prowadzonej działalności zawodowej. Odrębne określanie administratorów danych osobowych w ustawie – Prawo o adwokaturze oraz w ustawie o radcach prawnych nie jest jednak konieczne albowiem wprost z ww. ustaw wynika kto jest administratorem danych osobowych oraz jaki jest zakres przetwarzanych danych osobowych.

Analiza przepisów rozporządzenia 2016/679 pozwala na wniosek, że stosowanie przewidzianej tam regulacji z pełnym zakresem skutkować będzie naruszeniem jednego

z podstawowych obowiązków ciążących na adwokatach i radcach prawnych, jako osobach zaufania publicznego, tj. obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Stąd niezbędne jest wprowadzenie ograniczeń stosowania niektórych przepisów rozporządzenia.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 – 3 ustawy – Prawo o adwokaturze, adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej. Obowiązek zachowania tajemnicy nie może być ograniczony w czasie. Adwokata nie można zwolnić od obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę.

Analogiczne uregulowania w odniesieniu do radców prawnych przewiduje art. 3 ust. 1-3 ustawy o radcach prawnych.

Zakres tajemnicy zawodowej adwokata i radcy prawnego jest więc bardzo szeroki. Cytowane przepisy posługują się pojemnym zwrotem „zachować w tajemnicy wszystko”. Obejmuje on wszelkie fakty, o których adwokat i radca prawny powziął wiadomość w związku z udzielaniem pomocy prawnej. Zauważenia wymaga, że tajemnica zawodowa tzw. prawniczych zawodów regulowanych zaufania publicznego była także wielokrotnie przedmiotem analizy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do adwokatów prowadzących własne kancelarie. Prezentowane w tym zakresie rozstrzygnięcia są aktualne także względem radców prawnych⁴. Utrwalony jest także kierunek orzecznictwa Trybunału, zgodnie z którym – biorąc pod uwagę kryteria wspólnotowe oraz występujące w przepisach prawa wewnętrznego państw członkowskich – tajemnica zawodowa między adwokatem (radcą prawnym) a klientem powinna być również przedmiotem ochrony w przepisach unijnych. Konsekwencją takiego stanowiska, jak się wydaje, jest treść regulacji zawartej w art. 90 rozporządzenia 2016/679.

⁴ zob. np. wyrok ETS z 18 maja 1982 r. w sprawie C-155/79 *AMS Europe przeciwko Komisji Europejskiej*, ECR 1982, s. 1575; wyrok ETS z 14 września 2010 r. w sprawie C-550/07 P *Akzo Nobel Chemicals Ltd przeciwko Komisji Europejskiej*, Zb. Orz. 2010, s. I-8301 – cyt. za A. Oleszko Komentarz do art. 18 ustawy – Prawo o notariacie

Z uwagi na powyższe, wprowadzenie regulacji, zgodnie w którą, przepisy art. 15 ust. 1 i 3, art. 18, art. 19 rozporządzenia 2016/679, stosuje się w zakresie, w jakim nie naruszają obowiązku zachowania przez adwokata i radcę prawnego tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 6 ustawy – Prawo o adwokaturze oraz art. 3 ustawy o radcach prawnych.

Przede wszystkim podkreślenia wymaga, że podstawy ograniczeń w zakresie ochrony danych osobowych, które proponuje się w art. 8 i art. 9 projektowanej ustawy, mieszczą się w katalogu określonym w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wykraczają poza zakres określony w Konstytucji RP, a także są zgodne z zasadą proporcjonalności. Wprowadzane regulacje mogą wprawdzie ograniczać prawa osób, których dane osobowe dotyczą, zwłaszcza w sytuacji, gdy dotyczą osoby trzeciej a nie klienta adwokata czy radcy prawnego, jednak są one niezbędne dla prawidłowego wykonywania przez adwokatów i radców prawnych obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Wprowadzane ograniczenia znajdują umocowanie w art. 23 ust. 1 lit. g) tj. zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych oraz art. 23 ust. 1 lit. i) tj. ochronie osoby, której dane dotyczą lub praw i wolności innych osób.

Zastosowanie podstaw derogacyjnych zawartych w art. 23 ust. 1 lit. g) oraz lit. i) rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do adwokatów i radców prawnych znajduje uzasadnienie w przepisie art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi, że w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę na należytych wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Umieszczenie tego przepisu w pierwszym rozdziale Konstytucji RP zatytułowanym „Rzeczpospolita” świadczy o zaliczeniu przez ustawodawcę normy z niego wynikającej do zasad ustrojowych. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego ukształtowało zakres podmiotowy przepisu art. 17 ust. 1 Konstytucji RP i nie ulega wątpliwości, że obejmuje on zwłaszcza samorządy zawodowe adwokatów, radców prawnych i notariuszy. Wskazana norma konstytucyjna uzasadnia także pozycję adwokatów i radców prawnych w zakresie obowiązków dotyczących ochrony danych osobowych.

Podkreślenia wymaga, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma charakter publicznoprawny. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego ustanowiono go

w interesie klientów, a nie prawniczych zawodów regulowanych, przy czym nie jest on wyrazem uprzywilejowania grupy zawodowej, lecz właśnie obowiązkiem związanym z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego⁵. Oznacza to, że prawo do prywatności i poufności informacji nie przysługuje adwokatom i radcom prawnym, lecz ich klientom. Na przedstawicielach tych zawodów ciąży zatem obowiązek respektowania tego prawa, bowiem ich relacje z klientami opierają się właśnie przede wszystkim na zaufaniu. Klienci mają więc prawo oczekiwać, że w każdym przypadku ich prawo do prywatności będzie stanowiło dobro najwyższe podlegające szczególnej ochronie. W konsekwencji w przypadku, gdy dane osobowe pozyskane przez adwokata i radcę prawnego dotyczą osoby trzeciej a nie klienta (np. jego małżonka w przypadku sprawy o rozwód), będzie dochodziło do kolizji prawa do prywatności klienta (którego realizację zapewnia tajemnica zawodowa) z prawem do żądania ochrony danych osobowych, osoby, której dane zostały adwokatowi (radcy prawnemu) ujawnione.

Proponowane ograniczenie zakresu obowiązków wynikających z art. 15 ust. 1 i 3, art. 18 i 19 rozporządzenia 2016/679, co do adwokatów i radców prawnych jest ściśle związane z charakterem wykonywanego zawodu i bezwzględny obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej oraz niezbędne dla ochrony praw i wolności innych osób (art. 23 ust. 1 lit. i) rozporządzenia 2016/679). Adwokaci i radcowie prawni będą przetwarzać dane osobowe osób trzecich uzyskane od klientów dla potrzeb prowadzonych spraw, co podlega rygorystycznej tajemnicy adwokackiej (radcowskiej), w tym obrończej. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest nieograniczony w czasie. Oznacza to, że nawet jeżeli ustanie stosunek łączący adwokata (radcę prawnego) z klientem czy członkostwo w samorządzie zawodowym, to nie spowoduje wygaśnięcia obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej obejmującej uzyskane informacje. Jest zatem oczywiste, że nałożenie na nich obowiązków wynikających ze wskazanych przepisów rozporządzenia oznaczałoby automatycznie naruszenie interesów prawnych ich klientów, w tym konstytucyjnego prawa

⁵ wyrok TK z 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK 2000, nr 5, poz. 144; wyrok TK z 22 listopada 2004 r., SK 64/03, OTK-A 2004, nr 10, poz. 107

do sądu, ale także innych wolności i praw konstytucyjnych oraz środków ich ochrony, którym służy uzyskiwanie pomocy prawnej świadczonej przez profesjonalnych pełnomocników.

Dochodzenie swoich praw przez obywateli wiąże się z koniecznością przetwarzania przez ich pełnomocników danych osób trzecich, które w te prawa godzą. W tym kontekście przykładowo można wskazać, że nie do przyjęcia byłoby informowanie sprawcy przestępstwa oszustwa o celu przetwarzania jego danych w momencie uzyskania tych danych od pokrzywdzonego klienta, w celu zawiadomienia organów ścigania o popełnionym przestępstwie, ani informowanie osoby, wobec której ma być wytoczone powództwo o ustalenie ojcostwa, która ukrywa swoją tożsamość. Podobnie w przypadku postępowania spadkowego, kiedy od uzyskania określonych danych osobowych zależy ostateczne rozstrzygnięcie sprawy. W takich przypadkach stosowanie przepisów art. 15 ust. 1 i 3 prowadziłyby do ujawnienia faktu przetwarzania danych osobowych do celów procesowych i naruszałoby prawo mandantów do ochrony ich interesów.

Przepis art. 16 rozporządzenia znajdzie zastosowanie tylko wówczas, gdy sprostowanie nie będzie możliwe na podstawie innych przepisów (np. art. 113 k.p.a. w odniesieniu do administratorów danych, którzy przetwarzają dane osobowe na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego).

Przepis art. 17 rozporządzenia 2016/679, zgodnie z ust. 3 lit. b, nie będzie miał zastosowania do adwokatów, radców prawnych i innych administratorów określonych w ustawie – Prawo o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych albowiem, przepisy prawa nakładają na nich obowiązek przetwarzania danych osobowych przez ściśle określone okresy w związku z wykonywaniem obowiązków wynikających z ww. ustaw.

Uzasadnione jest natomiast także ograniczenie stosowania art. 18 i 19 rozporządzenia w zakresie w jakim stosowanie tych przepisów kolidowałoby z obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej. Zatem w sytuacji zgłoszenia żądania z art. 18 przez osobę trzecią, w przypadku gdy jej dane osobowe zostały ujawnione adwokatowi czy radcy prawnemu przez klienta kancelarii, przyznawanie pierwszeństwa wykonaniu obowiązków określonych w powołanym przepisie nad obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej (w tym obrończej), skutkować będzie naruszeniem praw i interesów klienta oraz podważeniem

wiarygodności zawodu adwokata i radcy prawnego. Będzie także narażało interesy mandanta, uniemożliwiając mu skuteczne dochodzenie swoich praw i roszczeń.

Podobny skutek miałyby stosowanie art. 18 oraz art. 19 rozporządzenia 2016/679 (prawo do ograniczenia przetwarzania i związany z nim obowiązek informacyjny) w toku postępowania toczącego się w sprawach klientów adwokatów lub radców prawnych, w których są dochodzone roszczenia wobec osób fizycznych albo w których reprezentacja procesowa dotyczy osób pozwanych. W niektórych kategoriach spraw dane osobowe są kluczowe dla rozstrzygnięcia, jak np. w sprawach o ustalenie obowiązku alimentacyjnego, rozwód, zniesienie współwłasności, czy też roszczeń wynikających z deliktu.

Wyłączenie stosowania przepisu art. 19 wobec adwokatów i radców prawnych w zakresie w jakim jego stosowanie naruszałoby obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest również uzasadnione. Podkreślenia wymaga, że adwokaci (radcowie prawni) sporządzają projekty umów, które zawierają dane osobowe nie tylko stron (klientów kancelarii) ale także osób trzecich. W sytuacji, gdy klient rezygnuje z usług adwokata (radcy prawnego), a klient żąda usunięcia jego danych osobowych, adwokat jest zobowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej mimo, że do zawarcia umowy nie dochodzi. W takiej sytuacji realizacja przez adwokata obowiązku, o którym mowa w zdaniu drugim art. 19 (zawiadomienia o usunięciu danych osobowych także osoby trzeciej, której dane dotyczą) skutkowałaby naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Powyższe przykłady obrazują że wyłączenie przepisów art. 15 ust. 1 i 3, art. 18 i art. 19 w zakresie ujętym w projekcie jest niezbędne dla ochrony tajemnicy zawodowej adwokata i radcy prawnego, a tym samym służy zapobieganiu naruszeniom zasad etyki zawodowej (art. 23 ust. 1 lit. g). W konsekwencji jest jednak także niezbędne dla ochrony praw i wolności innych osób (art. 23 ust. 1 lit. i) tj. osób które korzystają z usług adwokata i radcy prawnego

i działają w przekonaniu, że informacje o tym nie zostaną ujawnione innym osobom. Ograniczenia dotyczą wyłącznie danych osób trzecich a nie klientów, stąd też uznać należy je za proporcjonalne.

Podkreślenia wymaga jednak, że opisane wyżej ograniczenia stosowania wymienionych przepisów rozporządzenia wobec adwokatów i radców prawnych nie będzie oznaczało, że dane osobowe, o których adwokat (radca prawny) dowiedział się przy udzielaniu pomocy prawnej nie podlegają żadnej ochronie. W istocie bowiem przepisy ustawy – Prawo o adwokaturze oraz ustawy o radcach prawnych zapewniają wzmoczoną ochronę tajemnicy zawodowej. Zatem, istniejące w ustawie rygory i ograniczenia w zakresie dotyczącym przetwarzania i ujawniania danych osobowych osób korzystających z ich usług, uzasadniają wprowadzenie odstępstw od stosowania niektórych przepisów rozporządzenia.

W odniesieniu do przepisu art. 21 rozporządzenia 2016/679, zauważyć należy, że ustawodawca unijny przyznał uprawnienie do zgłoszenia sprzeciwu jedynie w przypadku gdy dane przetwarzane są na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e) lub f). Te podstawy przetwarzania mogą zaistnieć w przypadku adwokatów lub radców prawnych. Nie można zatem wykluczyć sytuacji, gdy takie żądanie zostanie zgłoszone przez osobę, której dane dotyczą, co uniemożliwi przetwarzanie danych osobowych, a w konsekwencji zablokuje możliwość dochodzenia roszczeń na rzecz klienta, czy uniemożliwi dalsze prowadzenie tego postępowania sądowego, prowadząc do jego przewlekłości. Spektakularnym przykładem ukazującym niezbędną wyłączenia jest także zastosowanie prawa do sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych, które paraliżowałoby wykonywanie funkcji pełnomocników procesowych i uniemożliwiałoby wykonywanie jakichkolwiek czynności przedprocesowych na rzecz klientów, tym samym rażąco naruszając ich prawa konstytucyjne.

W tej sytuacji uzasadnione jest wyłączenie stosowania tej regulacji w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych przez adwokata i radcę prawnego przy świadczeniu pomocy prawnej. Wyłączenie znajduje uzasadnienie w art. 23 ust. 1 lit. e) i f). Zapewnienie prawidłowego i sprawnego prowadzenia postępowań sądowych jest zadaniem nadrzędnym, podlegającym ochronie, a zaproponowane wyłączenie stanowi środek niezbędny i proporcjonalny do osiągnięcia tego celu.

Jednocześnie należy wskazać, że zakres obowiązków nałożonych na adwokata i radcę prawnego w zakresie dotyczącym ochrony tajemnicy zawodowej w tym danych osobowych, minimalizuje potencjalne ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą,

stąd nie ma potrzeby dodatkowej regulacji określającej te ryzyka (art. 23 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2016/679).

Podkreślenia wymaga także, że wprowadzane ograniczenia są niezbędne, a dodatkowo, niezależnie od tego, że służą ochronie praw i wolności innych osób (art. 23 ust. 1 lit. i rozporządzenia 2016/679), służą też interesowi publicznemu, przez umożliwienie efektywnego korzystania z prawa do pomocy prawnej, a w konsekwencji prawa do sądu.

Ponadto proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie ustaje w przypadku, gdy z żądaniem ujawnienia informacji uzyskanych w związku przez adwokata oraz radcę prawnego w związku ze świadczeniem pomocy prawnej występuje Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Nie oznacza to, że dane osobowe gromadzone przez adwokata (radcę prawnego) nie będą ochronione. Podstawową ochronę zapewnia im bowiem tajemnica zawodowa, do przestrzegania której przedstawiciele ww. zawodów są zobowiązani i za naruszenie której ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną. Kwestia przestrzegania tajemnicy zawodowej podlega wnikliwej kontroli organów nadzoru, realizowanej przez państwo w interesie publicznym⁶.

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej ma charakter publicznoprawny. Ustanowiono go w interesie klientów i nie jest on wyrazem uprzywilejowania grupy zawodowej, lecz właśnie obowiązkiem związanym z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego⁷. Oznacza to, że prawo do prywatności i poufności informacji nie przysługuje adwokatom (radcom prawnym), lecz ich klientom. Na przedstawicielach tych zawodów ciąży zatem obowiązek respektowania tego prawa, bowiem ich relacje z klientami opierają się właśnie przede wszystkim na zaufaniu.

W kontekście powyższego, podkreślić należy, że brak jest podstaw by przedkładać uprawnienia kontrolne organu nadzorczego nad prawo osób fizycznych lub prawnych

⁶ wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 września 2010 r. w sprawie C-550/07 P

⁷ wyrok TK z 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK 2000, nr 5, poz. 144; wyrok TK z 22 listopada 2004 r., SK 64/03, OTK-A 2004, nr 10, poz. 107

korzystających z usług przedstawicieli ww. zawodów. Tajemnica zawodowa chroni prawo tych osób w szerokim zakresie, a nadto, chroni ich dane osobowe.

Zgodnie z wytycznymi przewidzianymi w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, projektowane przepisy przewidują także okresy przechowywania danych osobowych, w zakresie w jakim nie były one dotychczas uregulowane.

Jako zasadę przyjęto termin 5 lat od zakończenia realizacji celu, dla którego dane osobowe były przetwarzane (art. 16c ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o adwokaturze i art. 5c ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych). Regulacje szczególne wynikają ze specyfiki poszczególnych kategorii spraw.

Proponowany okres 10 lat od zakończenia realizacji celu, dla którego dane osobowe były przetwarzane – w przypadku opisanych w art. 16c ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo o adwokaturze i art. 5c ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych wynika w zakresie danych adwokatów i radców prawnych oraz absolwentów odpowiedniej aplikacji wynika z regulacji ustawowych dotyczących możliwości ponownego wpisu bez egzaminu na listę adwokatów lub radców prawnych osób skreślonych z listy oraz uprawnienia do wpisu w terminie 10 lat od zdania egzaminu, a w przypadku danych osobowych przetwarzanych przez adwokatów i radców prawnych w ramach wykonywania zawodu – z możliwości zgłoszenia roszczeń cywilnoprawnych przez klienta lub osobę trzecią.

Proponowany okres 15 od zakończenia realizacji celu, dla którego dane osobowe były przetwarzane, w przypadku danych osobowych przetwarzanych w toku prowadzonych przez organy adwokatury oraz organy izb adwokackich postępowań dyscyplinarnych wobec adwokatów i aplikantów adwokackich oraz podczas wykonywania przewidzianych przez ustawę kompetencji nadzorczych nad postępowaniami dyscyplinarnymi w sprawach adwokatów i aplikantów adwokackich, wynika z terminów zatarcia kar dyscyplinarnych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach

Projekt zmian w ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2018 r. poz. 217, 357 i 398), zwanej dalej „unza”, przewiduje

ograniczenia ochrony danych osobowych umotywowane potrzebami działalności archiwalnej, a z wyłączeniem bieżącej działalności administracyjnej jednostek państwowej sieci archiwalnej oraz Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Ten drugi rodzaj działalności nie wymaga, w odniesieniu do wymienionych jednostek, interwencji krajowego ustawodawcy.

Celem proponowanych wyjątków od rygorów ochrony danych osobowych jest z jednej strony wskazanie, że działalność archiwalna stanowi obowiązek w rozumieniu art. 6 ust. 1 lit c rozporządzenia 2016/679, z drugiej - zapewnienie możliwości korzystania z publicznych zasobów informacyjnych, w części stanowiącej państwowy zasób archiwalny w rozumieniu unza. Ustawodawca uznał, że wolny dostęp do nich ma doniosłe znaczenie naukowe i kulturotwórcze, a przez to leży w interesie publicznym. Zasadne są więc wyjątki od wymogów ochronnych, których respektowanie na zasadach ogólnych wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku ze strony jednostek państwowej sieci archiwalnej, określonych w art. 22 unza, albo wręcz uniemożliwiłoby korzystanie ze składników państwowego zasobu archiwalnego zawierających chronione dane osobowe, bez względu na rangę celów takiego działania.

Ograniczenie zasady rozliczalności danych osobowych (art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679), dopuszczono w zakresie, w jakim pełna rozliczalność jest niedostępna dla niektórych jednostek prowadzących działalność archiwalną. Szereg archiwów, w tym tzw. archiwa historyczne, nie używa danych osobowych tak, jak czynią to urzędy administracji i organy władzy publicznej, ale zapewnia warunki korzystania z nich przez osoby trzecie. Dane te, wraz z odpowiednim aparatem wyszukiwawczym archiwa przejmują na ogół od ich pierwotnych dysponentów. Mają więc uogólnioną wiedzę o zawartości swych zasobów informacyjnych. Nie są też w stanie skonkretyzować celu przetwarzania, gdyż ten jest każdorazowo i indywidualnie ustalany przez użytkowników tych zasobów, zgodnie z ustawą. Nie znają adresów ani miejsc pobytu większości osób, których dotyczą dane zgromadzone w ich zasobach archiwalnych, a więc na ogół nie mogłyby przejawiać komunikacyjnej inicjatywy. Właściwości te, które rzutują na stopień ochrony danych, nie są wadą, która mogłaby zostać usunięta, ale wynikają z istoty działalności archiwalnej tych jednostek.

Model funkcjonowania archiwów historycznych, które gromadzą dokumentację pierwotnie wytworzoną przez wiele branżowo wyspecjalizowanych podmiotów jest rozpowszechniony w Europie i na świecie. Uważa się go za należycie realizujący wolność pozyskiwania i rozpowszechniania informacji, prawo do wiedzy, a także wolność badań naukowych. Archiwa, które mają cechę informacyjnego pośrednika (w tym np. archiwa państwowe), nie są z tego względu w pełni skuteczne w zakresie komunikowania się z większością podmiotów danych, niezawodnego wypełniania obowiązków informacyjnych, pełnej oceny adekwatności przetwarzania do jego celu ani całkowicie miarodajnego zapewnienia niezbędności przetwarzania. Ocenę adekwatności i niezbędności przeprowadzają na znacznym poziomie ogólności, obejmującym wszelkie niezabronione motywacje korzystania z danych przez osoby trzecie – użytkowników zasobu archiwalnego.

Powyższe ma limitacyjne następstwa dla zakresu realizacji prawa, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia 2016/679. Jednak ewentualne negatywne skutki dla osób, których dane dotyczą, moderowane są z przyczyny zakresu obowiązywania tej regulacji. Chroni ona dane, które wyróżniają się wysokim poziomem wyszukiwalności (przetwarzane automatycznie i przetwarzane w zbiorach bądź z zamiarem włączenia do zbioru). Jednostki państwowej sieci archiwalnej obecnie i w przewidywalnej perspektywie przetwarzają relatywnie niewiele danych, które są zorganizowane w stopniu wyróżnionym przez europejską regulację – w sensie czynnika ryzyka.

Stosowanie art. 13 rozporządzenia 2016/679 pozostawiono bez ingerencji krajowego ustawodawcy.

Stosowanie art. 14 i art. 15 rozporządzenia 2016/679 ograniczono w zakresie uzasadnionym wymienioną wyżej zasadą uogólnionej wiedzy archiwów historycznych o zawartości ich zasobów historycznych. Uwzględniono przypadki niemożności wykonania obowiązku informacyjnego oraz niepewności co do jego pełnego wykonania. Wyjątkiem tym nie objęto jednak przypadków, gdy archiwum nie zachowało staranności w rozpoznawaniu swych zasobów informacyjnych.

Stosowanie art. 16 rozporządzenia 2016/679 ograniczono poprzez zastrzeżenie, że sprostowanie (uzupełnienie) danych nie może godzić w integralność ani autentyczność

danych „zamrożonych” jako świadectwa przeszłości. Ze względu na interesy osób, których dane dotyczą, sprostowania (uzupełnienia) będą mogły być natomiast składane przy zasobie archiwalnym z wyraźnym ich oznaczeniem jako późniejszych dodatków, a także ujawniane w odpowiednich środkach ewidencji.

Stosowanie art. 17 i art. 18 rozporządzenia 2016/679 ograniczono poprzez zastrzeżenie, że składniki narodowego zasobu archiwalnego nie podlegają usunięciu albo ograniczeniu przetwarzania ze względu na ich nieprawidłowość albo zebranie niezgodnie z prawem, ponieważ dokumentacyjne świadectwa bezprawnych działań i fałszerstw mogą stanowić źródła historycznej wiedzy. Podlegają ewentualnemu sprostowaniu, natomiast postępowanie z nimi nie może naruszać integralności zasobu archiwalnego. Za takim ujmowaniem problemu przemawiają liczne pozytywne uprawnienia informacyjne, wywodzone z wolności pozyskiwania i rozpowszechniania informacji, wolności badań naukowych, prawa do wiedzy i korzystania z dóbr kultury. Respektowanie kryteriów integralności i autentyczności źródeł historycznej wiedzy wynika z uznawanych przez Polskę standardów międzynarodowych (m.in. z rekomendacji w sprawie ochrony i dostępności dokumentacyjnego dziedzictwa w epoce cyfrowej - przyjęta na 38 sesji Zgromadzenia Ogólnego UNESCO w 2015 r.) Z drugiej strony przewidziano ewentualną rewizję oceny archiwalnej wartości danych, włącznie ze stwierdzeniem zbędności ich przetwarzania w wyniku unormowanych procedur.

Wobec odstąpienia od całkowitego wyłączenia prawa do sprostowania lub usunięcia danych, należy konsekwentnie stosować w zakresie działalności archiwalnej art. 19 rozporządzenia 2016/679.

Ze względu na zawarte w art. 20 rozporządzenia 2016/679 warunki korzystania z prawa do przenoszenia danych, miałyby ono marginalne zastosowanie w działalności archiwalnej jednostek państwowej sieci archiwalnej. Biorąc jednakże pod uwagę, że z prawa tego mogliby korzystać darczyńcy materiałów archiwalnych, należy dopuścić bezpośrednie stosowanie regulacji europejskiej, bez ograniczeń krajowych.

Ze względu na społeczne znaczenie prawa do sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych, skonfrontowanego w art. 21 rozporządzenia 2016/679 z przesłanką nadrzędnych i prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania, należy uznać, że regulacja europejska

zapewnia wystarczającą ochronę działalności archiwalnej. Ranga celów działalności archiwalnej przemawia za ograniczeniem prawa do sprzeciwu wobec przetwarzania danych, niemniej powinno i może dokonywać się to na zasadach rozporządzenia 2016/679. Zarazem nie zamyka to drogi do uwzględniania ważnych interesów obywateli. Także w tym przypadku zbyteczna byłaby więc uzupełniająca regulacja krajowa. Zasoby archiwalne służą zachowaniu zbiorowej pamięci oraz wiedzy o przeszłości społeczeństwa i państwa – co również należy do sfery wolności i praw. Oceniono jednak, że dla ich ochrony jednostki państwowej sieci archiwalnej powinny podejmować próby wykazania, w poszczególnych przypadkach, umocowaną w prawie nadrzędność wolności informacyjnych w stosunku do ochrony danych osobowych.

Zdecydowano się nie modyfikować, poprzez regulację krajową, wykonywania obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 34 rozporządzenia 2016/679. W odniesieniu do działalności archiwalnej faktyczne ograniczenie w tym zakresie wyniknie ze wskazanej okoliczności, że tzw. archiwa historyczne z zasady nie mają wiedzy o adresach i danych kontaktowych osób, których dane przetwarzane są w zasobie archiwalnym, a także nie mają pewności, czy dane te nadal podlegają ochronie. W tych przypadkach pozostanie wyłącznie przewidziane w rozporządzeniu 2016/679 publiczne ogłoszenie naruszenia bezpieczeństwa danych.

Artykuł 23 ust. 2 oraz art. 89 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 zawierają wymagania dotyczące ograniczania praw podmiotów danych. Zostały one spełnione w niniejszej ustawie przez określenie środków zabezpieczenia danych, okresu przechowywania danych oraz przez wskazanie sposobu ogłaszania ograniczeń praw podmiotu danych.

Wobec zgłaszanych wątpliwości co do pomijania w unza zagadnienia usuwania danych osobowych po upływie okresów korzystania z nich, należy wskazać, że dane zawarte w dokumentacji stanowiącej narodowy zasób archiwalny z mocy art. 3 tej ustawy przechowuje się bezterminowo (wieczysto). Odpowiada to treści art. 5 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Okresy przechowywania innych danych, niepodlegających wieczystemu przechowywaniu, wskazane są w przepisach odrębnych, regulujących postępowanie z dokumentacją.

Zabezpieczenia, o których mowa w art. 22c ust. 8, polegają co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających upoważnienie nadane przez administratora danych oraz pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy. Ponadto należy zauważyć, że celem przetwarzania danych osobowych jest wykonanie określonych zadań w interesie publicznym, w szczególności identyfikacja określonych podmiotów. Wprowadzenie ograniczeń praw podmiotu danych na podstawie art. 23 rozporządzenia 2016/679 jest niezbędne z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jako organu administracji publicznej czy Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Jednocześnie brak jest możliwości realizacji tychże zadań w sposób odmienny od zaproponowanego w projekcie. Należy zatem uznać, iż wprowadzenie proponowanych ograniczeń jest zgodne z art. 51 Konstytucji RP.

Jednocześnie proponuje się w art. 22d wdrożenie w działalności archiwalnej odpowiednich środków zabezpieczenia, wymaganych przez art. 89 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Pseudonimizacja danych, występująca w rozporządzeniu 2016/679 jako preferowany środek ochrony danych, znajduje zastosowanie w środowisku cyfrowym, w odniesieniu do dokumentów, w których technicznie dostępne jest zastąpienie danych kodem, wygenerowanym według określonego klucza i z zastrzeżeniem odwracalności kodowania.

Nie jest to wykonalne w przypadku dokumentów tradycyjnych, a także cyfrowych odwzorowań obrazowych materiałów archiwalnych, powszechnie używanych do prezentacji oraz udostępniania ich w systemach teleinformatycznych. Łatwym do stosowania środkiem ochronnym jest anonimizacja, która polega na nieodwracalnym usuwaniu chronionych danych z udostępnianych dokumentów (a właściwie: ich kopii). Wymaga ona jednak użycia środków technicznych i organizacyjnych, które mogą okazać się nadmierne w odniesieniu do potencjału podmiotów zobowiązanych. Prowadzenie anonimizacji wiąże się przede wszystkim z ogromnym nakładem pracy i może przez to zagrażać realizacji innych statutowych zadań archiwów. Z tego względu w zakresie działalności archiwalnej ukształtowała się praktyka uzgadniania z zainteresowanymi ograniczonego korzystania z

danych pozyskanych przez nich w archiwum do celów badań naukowych, historycznych lub statystycznych. W szczególności, zainteresowani zrzekli się publikowania lub innego rozpowszechniania chronionych danych osobowych. Dla usprawnienia tego rodzaju uzgodnień odpowiednia jest formuła umów. Uzasadnione jest ich szczególne zastosowanie w działalności archiwalnej jako efektywnego środka ochrony danych. Wprawdzie osoba zainteresowana, korzystająca z zasobu archiwalnego, ingeruje w ochronę danych w zakresie niezbędnym do realizacji celów badań naukowych, historycznych lub statystycznych, ale zobowiązuje się do minimalizacji przetwarzania, a przez to nie narusza istoty wolności i praw. Szczególne zastosowanie umów pozwoliłoby wyeliminować w tej dziedzinie władcze i proceduralnie złożone formy działania administracji publicznej. Zapewniłoby szybkość i sprawność działania, istotne z punktu widzenia celów udostępniania materiałów archiwalnych. Byłoby zarazem ograniczone do celów pozytywnie wyróżnionych przez rozporządzenie 2016/679.

Dodany w art. 22d ust. 2 pkt 2 równowazy widoczne w rozporządzeniu 2016/679 krytyczne podejście do instytucji zgody domniemanej na przetwarzanie danych oraz powszechnie występującą w działalności archiwalnej trudność (a niekiedy też niecelowość) uzyskiwania wyraźnej zgody osób, których dane dotyczą. Przepis ten bazuje na koncepcji zrzeczenia się ochrony danych przez osobę, której one dotyczą, w drodze czynności faktycznych, polegających na dobrowolnym uprzednim upowszechnieniu tych danych. Dotyczy to w szczególności osób publicznych w zakresie wykonywania przez nie zadań publicznych. Bezprzedmiotowa byłaby np. ochrona informacji o przekonaniach politycznych osoby, która regularnie głosi je na publicznych zgromadzeniach bądź przy użyciu środków masowej komunikacji. W doktrynie prawa takie wyjątki od ochronnych rygorów są akceptowane (analogicznie: w przypadku ograniczenia prawa do prywatności funkcjonariuszy publicznych w związku z wykonywaniem zadań publicznych). Potrzebne jest niemniej potwierdzenie powyższego w odniesieniu do działań.

Powyżej termin „cel archiwalny”, użyty w art. 89 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, utożsamiony został z terminem „działalność archiwalna”, zdefiniowanym przez art. 23 unza. Jego zakres znaczeniowy obejmuje gromadzenie, ewidencjonowanie, przechowywanie,

opracowywanie, zabezpieczenie i udostępnianie materiałów archiwalnych oraz prowadzenie działalności informacyjnej. Dodatkowo uwzględniono „cele archiwalne” związane z przetwarzaniem danych zawartych w dokumentacji innej niż materiały archiwalne.

Ma to znaczenie również w sferze nadzoru archiwów państwowych nad postępowaniem z dokumentacją w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych, w której to dokumentacji występować mogą dane osobowe. Archiwiści w toku wykonywanych kontroli mogą incydentalnie mieć wgląd również w dane osobowe, a brak takiej możliwości ograniczałby realizację ustawowych zadań. W celu uniknięcia pod tym względem niepewności prawnej, proponuje się treść art. 22 b ust. 3.

Proponuje się także odstąpienie od błędnego zobowiązania Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych do zabezpieczania danych osobowych w systemach teleinformatycznych eksploatowanych w podległych mu jednostkach organizacyjnych. Charakterystyka pojęcia „administrator” w art. 4 pkt 7 rozporządzenia 2016/679 wskazuje bowiem na dyrektorów archiwów państwowych, którzy efektywnie decydują o celach i sposobach przetwarzania danych osobowych. Istotne jest przy tym, że archiwa państwowe stanowią odrębne jednostki organizacyjne i budżetowe, są tworzone w drodze rozporządzenia właściwego ministra i nie są zarządzane bezpośrednio przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych. Z tego względu w przepisach zmieniających proponuje się modyfikację art. 21 ust. 1 pkt 10.

Z uwagi na metodykę przyjętą przy opracowaniu projektu nowej ustawy o ochronie danych osobowych, jedynie w ograniczonym zakresie wprowadzającą uniwersalne rozwiązania mające zastosowanie do analogicznych okoliczności przetwarzania danych osobowych (np. przy okazji powoływania na stanowiska, funkcje itp.), konieczne staje się uregulowanie dodatkowych kwestii związanych z takim przetwarzaniem. Dlatego proponuje się dodatkowe przepisy zmieniające unza.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez organy realizujące zadania określone w tej ustawie. Powyższe obejmuje przede wszystkim zarządców dróg publicznych oraz ministra właściwego do spraw transportu. Organy te realizują różnego rodzaju zadania z szeroko pojętego zakresu dróg publicznych, w tym prowadzą postępowania administracyjne, pobierają daniny publiczne związane z korzystaniem z dróg oraz wykonują inne zadania z zakresu administracji drogowej. Przetwarzanie danych osobowych na mocy ustawy o drogach publicznych jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym oraz następuje w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Uregulowania określające zasady stosowania rozporządzenia 2016/679 przez organy wskazane w ustawie o drogach publicznych wprowadza się w dodawanym art. 43b.

Na podstawie art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679 proponuje się ograniczenie niektórych praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, ze względu na ważny cel leżący w interesie publicznym, jakim niewątpliwie jest konieczność skutecznego i efektywnego wykonywania zadań z zakresu administrowania drogami, które realizowane są w interesie publicznym. Przykładem realizacji tego typu funkcji jest m.in. wydawanie zezwoleń na zajęcie pasa drogowego i ustalenia wysokości opłaty za to zajęcie, a także postępowania w sprawie kar pieniężnych za zajęcie pasa drogowego niezgodnie z przepisami ustawy o drogach publicznych. Wskazane zadania są realizowane w ważnym interesie publicznym, ponieważ mają na celu uniemożliwienie umieszczenia w pasie drogowym urządzeń i wykonywania w tym pasie czynności, które mogą spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Wszelkie sprawy związane z działaniami podejmowanymi w pasie drogowym bądź w jego bliskiej odległości dotyczą kwestii bezpieczeństwa ruchu, za które odpowiedzialny jest zarządca drogi. W sytuacji gdy zarządca zostanie pozbawiony wpływu na działania podejmowane na zarządzanym przez niego terenie nie będzie on mógł wykonywać obowiązków polegających na zapewnieniu odpowiedniej

płynności ruchu na zajęтым odcinku drogi, a tym samym nie będzie w stanie zapewnić należyty poziom bezpieczeństwa użytkownikom drogi. Należy pamiętać, że zarządca drogi jest odpowiedzialny za utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą. Zaś każda ingerencja w pas drogowy może pogorszyć konstrukcję jezdni, co w następstwie może powodować zagrożenie dla uczestników ruchu.

Innym przykładem jest pobór przez zarządców dróg opłat za postój pojazdów samochodowych na drogach publicznych w strefie płatnego parkowania oraz opłat dodatkowych za nieuiszczenie ww. opłat. Opisane opłaty są daninami publicznymi. Strefy płatnego parkowania ustala się na obszarach charakteryzujących się znacznym deficytem miejsc postojowych, jeżeli uzasadniają to potrzeby organizacji ruchu, w celu zwiększenia rotacji parkujących pojazdów samochodowych lub realizacji lokalnej polityki transportowej, w szczególności w celu ograniczenia dostępności tego obszaru dla pojazdów samochodowych lub wprowadzenia preferencji dla komunikacji zbiorowej. Są to więc niewątpliwie opłaty pobierane w ważnym interesie publicznym. Co przy tym istotne, opłaty te dotyczą nieograniczonego kręgu adresatów, jakim są użytkownicy dróg publicznych. Wykonywanie wszystkich przepisów rozporządzenia 2016/679 w praktyce bardzo utrudniłoby albo wręcz uniemożliwiło skuteczny i efektywny pobór opłat za parkowanie. Zaproponowane rozwiązanie jest zasadne ze względu na masowość przetwarzanych przez zarządców dróg danych osobowych w praktyce uniemożliwiającą realizację obowiązków określonych przepisami rozporządzenia 2016/679 bez konieczności poniesienia dodatkowych, bardzo wysokich kosztów przez budżety jednostek samorządu terytorialnego. W przypadku braku powyższych ograniczeń mogłoby również dojść do sytuacji, w której użytkownicy dróg, korzystając z uprawnień określonych w rozporządzeniu 2016/679, utrudnialiby skuteczne egzekwowanie obowiązku uiszczenia opłat za parkowanie.

Wskazać wreszcie należy na zadanie zarządców dróg polegające na przeciwdziałaniu niszczeniu dróg publicznych. Jest to również zadanie realizowane w ważnym ogólnym interesie publicznym, ponieważ ma ono przede wszystkim na celu zapobieżenie poruszaniu się drogami publicznymi pojazdów przeciążonych, które nie tylko niszczą nawierzchnię dróg

(co oznacza konieczność wydatkowania środków publicznych na ich remonty), lecz również bezpośrednio zagrażają bezpieczeństwu ruchu. Ograniczenie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679 ma na celu umożliwienie zarządcom dróg skutecznego wykonywania zadań ustawowych. Brak takiego ograniczenia mógłby prowadzić do nadużyć ze strony użytkowników dróg, którzy na podstawie informacji uzyskanych od właściwego zarządcy drogi unikaliby kontroli prowadzonych przez zarządcę drogi, co niweczyłoby cele, dla których funkcjonują instrumenty mające na celu przeciwdziałanie niszczeniu dróg, takie jak system wag preselekcyjnych wdrażany obecnie przez GDDKiA.

Powyżej opisano jedynie tytułem przykładu zadania realizowane na mocy ustawy o drogach publicznych, przy których wykonywaniu niezbędne jest ograniczenie stosowania przepisów rozporządzenia 2016/679 w zakresie zaproponowanym przez projektodawcę. Istnieje poważne ryzyko, że bez wprowadzenia zaproponowanych ograniczeń prawidłowe wykonywanie zadań przez organy administracji publicznej na podstawie ustawy o drogach publicznych po wejściu w życie rozporządzenia 2016/679 nie będzie możliwe.

Zakres proponowanych ograniczeń jest uzależniony od charakteru zadań, które są wykonywane na podstawie ustawy o drogach publicznych. W przypadku wszystkich tych zadań zaproponowano ograniczenie wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 (przy czym obowiązki z ust. 1 i 2 będą realizowane poprzez zamieszczenie informacji o zbieraniu danych osobowych na stronie internetowej organu) oraz art. 15 ust. 3, co wynika z ogromnej liczby spraw prowadzonych na podstawie ustawy o drogach publicznych. Tytułem przykładu należy wskazać, że w roku 2017 jedynie do urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw transportu wpłynęło ok. 5 tysięcy różnego rodzaju wystąpień z zakresu dróg publicznych. Brak proponowanych ograniczeń nie tylko oznaczałoby spowolnienie prowadzonych spraw wskutek bardzo istotnego zwiększenia obciążeń biurokratycznych ciążących na organach administracji drogowej, lecz również spowodowałoby trudne do oszacowania, ale z pewnością znaczące koszty doręczeń korespondencji zawierającej ww. informacje wymagane rozporządzeniem 2016/679. Powyższe niewątpliwie skutkowałoby wydłużeniem czasu koniecznego na wydanie załatwienie sprawy, co byłoby w zdecydowanej większości przypadków sprzeczne z interesem obywateli, oczekujących jak najszybszego

załatwienia sprawy ich dotyczącej, a także negatywnie wpłynęłoby na wykonywanie przez organy wskazane w ustawie o drogach publicznych podstawowych zadań, dla których zostały one powołane.

Dodatkowo, w przypadku postępowań o charakterze sankcyjnym (chodzi tu o nakładanie przez organy administracji drogowej kar pieniężnych lub obowiązków o charakterze niepieniężnym), poboru danin publicznych oraz zadania polegającego na przeciwdziałaniu niszczeniu dróg zaproponowano wyłączenie stosowania art. 18 (prawo do ograniczenia przetwarzania), a także w każdym przypadku zaproponowano ograniczenie stosowania art. 21 ust. 1 i 4 (prawo do sprzeciwu) rozporządzenia 2016/679. Powyższe rozwiązanie ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której osoby fizyczne będą nadużywać ww. praw, co w praktyce mogłoby znacząco utrudnić realizację zadań nałożonych na organy administracji drogowej. Zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do spraw z zakresu dróg publicznych nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi państwa członkowskiego.

Przede wszystkim, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest zagwarantowanie, że nie będzie ono naruszało istoty podstawowych praw i wolności. W tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w rozporządzeniu 2016/679, czyli w uprawnienie do żądania dostępu czy sprostowania danych osobowych gromadzonych przez administratora. Ograniczenie możliwości stosowania prawa do ograniczenia i sprzeciwu wobec przetwarzania danych w żaden sposób nie wpływa na prawa strony, do stosowania przysługujących jej środków zaskarżenia (np. tych które przysługują jej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, lub na podstawie przepisów o sądach administracyjnych). Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w zakresie prawa do informacji niczym natomiast nie uchybiają prawom osób, których dane są przetwarzane, a jedynie mają na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych spoczywających na organach administracji publicznej wykonujących zadania na podstawie ustawy o drogach publicznych. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15

ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych. Osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od właściwego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679. Oprócz tego, w przypadku postępowań administracyjnych, strona nadal będzie miała prawo do wglądu do akt sprawy na podstawie przepisów Kpa. Projekt ustawy przewiduje również zwolnienie z konieczności dostarczenia kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, jednocześnie przepis art. 15 ust. 1, który będzie miał zastosowanie, gwarantuje, że osoba ma prawo uzyskania dostępu do danych jej dotyczących. Oznacza to, że na organie władzy publicznej będzie ciążył obowiązek zapewnienia takiego dostępu. Dodać należy, że w wielu przypadkach to obywatele z własnej nieprzymuszonej woli przekazują dane osobowe ich dotyczące (np. w ramach pism procesowych i innych wystąpień kierowanych do organów, o których mowa w ustawie o drogach publicznych), w praktyce godząc się na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane, oczywiście w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy. Powyższe potwierdza, że zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności obywateli.

Kolejnym, wskazanym w rozporządzeniu 2016/679 warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w interesie wszystkich obywateli jest istnienie rozbudowanej sieci dróg publicznych, które umożliwią szybkie i bezpieczne przemieszczanie się po terytorium państwa zarówno konsumentom, jak i przedsiębiorcom. Temu celowi służą zaś przepisy

ustawy o drogach publicznych, nakładające na organy administracji publicznej różnego rodzaju obowiązki z zakresu administrowania drogami. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 mają na celu umożliwienie organom realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw uregulowanych w ustawie o drogach publicznych, zarówno o charakterze zbiorowym (zapewnienie należytego stanu infrastruktury drogowej), jak i indywidualnym (załatwianie spraw poszczególnych obywateli). Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należy wyważyć interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu z praw przyznanych w rozporządzeniu 2016/679, oddając w pełni intencję ustawodawcy, który przepisami ustawy o drogach publicznych podjął trud pogodzenia społecznych oczekiwań dotyczących istnienia rozbudowanej sieci dróg publicznych o należyтым standardzie z ograniczeniem prawa obywateli do swobodnego korzystania z tych dróg. Nie można przy tym pominąć faktu, że konieczność stosowania przez organy administracji w pełnym zakresie przepisów dotyczących obowiązków informacyjnych, czy prawa do sprzeciwu, nie tylko spowodowałoby spowolnienie pracy urzędów wynikające ze znaczącego wzrostu obciążeń biurokratycznych, lecz również oznaczałoby konieczność poniesienia dodatkowych znaczących kosztów, które poniosą wszyscy obywatele. Mając powyższe na względzie, zaproponowane ograniczenia są niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie.

Kolejne przepisy zaproponowane w ustawie o drogach publicznych mają na celu wypełnienie wymagań określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, od których uzależnione jest wprowadzanie ograniczeń w stosowaniu przepisów tego rozporządzenia. Uregulowano w szczególności kwestie związane z zabezpieczeniami mającymi na celu zapobieganie nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, okresach przechowywania oraz prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Proponuje się również wprowadzenie w ustawie o drogach publicznych uregulowania dotyczącego przetwarzania przez organy danych wrażliwych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W projektowanych przepisach w pierwszej kolejności wskazano, że w powyższym zakresie mogą być przetwarzane dane wrażliwe, które zostały przekazane dobrowolnie przez osobę występującą w danej sprawie. Organy nie mogą bowiem decydować za obywatela, które informacje są istotne dla danej sprawy, a w konsekwencji zakazać przekazywania informacji, które będą miały charakter danych wrażliwych. Kolejny przypadek ma na celu umożliwienie organowi weryfikacji prawidłowości danych, które zostały przekazane dobrowolnie przez daną osobę. Właściwy organ musi mieć możliwość sprawdzenia czy informacje/dowody przedłożone przez stronę odpowiadają rzeczywistości. Przypadek trzeci dotyczy sytuacji, w której z danego przepisu prawa wynika konieczność przetwarzania danych wrażliwych. Przepisy posługują się bowiem tzw. klauzulami generalnymi (takimi jak „słuszny interes strony” „okoliczności, na które strona nie miała wpływu”). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w tych przesłankach mieszczą się okoliczności związane ze zdrowiem, możliwościami zarobkowymi, sprawowaniu opieki nad osobami, trybie życia. W tym zakresie zatem organ ma obowiązek zgromadzenia z urzędu wskazanych informacji, które należy kwalifikować jako dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Ostatni przypadek dotyczy sytuacji, w której sąd nakazuje w wyroku dokonanie organowi określonych czynności wyjaśniających, które mogą również dotyczyć okoliczności obejmujących dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W celu zapewnienia prawidłowego wykonania wytycznych zawartych w wyroku opisanym powyżej organy muszą mieć możliwość przetwarzania danych wrażliwych w postępowaniu, które będzie prowadzone z uwzględnieniem wytycznych sądu orzekającego w danej sprawie. Przetwarzanie danych osobowych w powyższym zakresie jest zgodne z art. 9 ust. 2 lit. e-g rozporządzenia 2016/679. Wymienione w projektowanej ustawie przypadki, w których jest dopuszczalne przetwarzanie danych osobowych dotyczy danych osobowych w sposób oczywisty upublicznionych przez osobę, której dane dotyczą, jest niezbędne w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy lub jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, jakim jest prawidłowe załatwianie spraw

określonych w ustawie o drogach publicznych, w tym rozpatrywanie podań, wniosków i innych wystąpień kierowanych do organów administracji drogowej.

Jednocześnie proponowane przepisy zapewniają, że w ramach wykonywania zadań określonych w ustawie o drogach publicznych przetwarzane będą jedynie takie dane wrażliwe, które są rzeczywiście niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Projektowane przepisy przewidują, że opisane powyżej regulacje dotyczące przetwarzania danych osobowych będą również miały zastosowanie do organów prowadzących postępowania odwoławcze od decyzji wydanych na podstawie ustawy o drogach publicznych oraz organów prowadzących w tych sprawach postępowania nadzwyczajne uregulowane w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego i przepisach odrębnych.

W projektowanym art. 43c uregulowano tryb udostępniania danych zgromadzonych przez zarządców dróg publicznych w związku z działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie niszczeniu dróg (np. system wag preselekcyjnych) uprawnionym organom państwa. Znaczna część ww. danych jest nie tylko niezbędna do wykonywania zadań ustawowych przez ww. podmioty, ale jest również pomocna dla służb nadzorujących przestrzeganie prawa, w tym Krajowej Administracji Skarbowej, która odpowiada za nadzór nad realizacją dochodów z podatków. Niezbędne jest więc stworzenie rozwiązania prawnego na szczeblu ustawowym umożliwiającego gromadzenie i przetwarzanie danych przez zarządców dróg publicznych działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie niszczeniu dróg, a także z informatyzowanie wymiany informacji pomiędzy ww. podmiotami a uprawnionymi organami państwa. Zaproponowane zmiany wpłyną na poprawę efektywności działania organów aparatu administracji publicznej, a także na obniżenie kosztów funkcjonowania systemów informatycznych, obsługujących każdą z instytucji współpracujących. Wskazano zamknięty katalog służb i innych podmiotów, które będą miały dostęp do danych gromadzonych na podstawie ustawy o drogach publicznych w zakresie niezbędnym do realizacji przez nie ustawowych zadań. W powyższym katalogu wymieniono służby i inne podmioty, które wykonują zadania istotne z punktu widzenia interesu publicznego, takie jak ochrona bezpieczeństwa państwa, ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochrona

ważnego interesu finansowego RP lub UE. Podkreślić w tym miejscu należy, że proponowane przepisy nie nakładają na podmioty wskazane w ustawie o drogach publicznych obowiązku gromadzenia i przetwarzania danych, które nie są lub nie mogą być pozyskiwane w związku z wykonywaniem zadań ustawowych przez ten organ. Wymaga podkreślenia, że proponowane rozwiązania będą miały zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy odrębne przepisy, regulujące funkcjonowanie właściwych organów państwa, nie określają w inny sposób pozyskiwania przez nie danych. Intencją projektodawców nie jest bowiem w przedmiotowym zakresie wprowadzenie dodatkowych utrudnień dla podmiotów, które już pozyskują obecnie dane w trybie pisemnym. Powinno więc to się odbywać na dotychczas obowiązujących zasadach uregulowanych w przepisach odrębnych. W projektowanych przepisach uregulowano tryb udostępniania danych znajdujących się w posiadaniu właściwych administratorów ze względu na potrzebę zabezpieczenia bezpieczeństwa narodowego i obronności, bezpieczeństwa publicznego, prowadzonych czynności dochodzeniowo-śledczych i prokuratorskich w sprawach karnych oraz ważnego interesu ekonomicznego i finansowego Państwa, za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Zaproponowane rozwiązanie ma na celu przede wszystkim usprawnienie wymiany danych poprzez umożliwienie ich przekazywania w trybie automatycznym. W tym przypadku zastosowano więc inną konstrukcję niż w zakresie udostępniania tych danych w trybie pisemnym. Zasadą więc będzie, że udostępnianie danych w trybie automatycznym będzie następować zgodnie z rozwiązaniami wprowadzanymi w ust. 3-5, a nie przepisami właściwych ustaw regulujących funkcjonowanie poszczególnych organów, służb i innych instytucji państwowej. Jako, że poszczególne ustawy ustrojowe w różny sposób regulują kwestię dostępu ww. podmiotów do danych za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej albo w ogóle nie przewidują tego typu rozwiązań, zasadnym jest wprowadzenie przepisu umożliwiającego dostęp wszystkim podmiotom wymienionym w projektowanym ust. 3, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, na takich samych zasadach. W celu uzyskania danych w trybie automatycznym właściwe organy muszą spełniać dodatkowe warunki. Zasadą będzie pozyskiwanie danych za pomocą środków komunikacji elektronicznej wyłącznie w przypadku uzyskania stosownej zgody administratora danych osobowych. W celu zapewnienia, że podmioty, który uzyskały dane od administratora, nie przechowują ich przez

czas dłuższy niż jest to niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań wprowadzono zasadę, zgodnie z którą rzeczone podmioty dokonują weryfikacji danych, nie rzadziej niż raz na 3 miesiące, usuwając dane zbędne. Dodatkowo wprowadza się gwarancję, że w ramach udostępniania danych nie będą przekazywane przez zarządców dróg publicznych zgromadzone dane wrażliwe, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 – jedynym wyjątkiem będzie przypadek, w którym podmiot wnioskujący posiada stosowne upoważnienie do przetwarzania tego typu danych na podstawie właściwych przepisów odrębnych.

Dodaje się wreszcie art. 43d, w którym w zakresie przetwarzania danych osobowych w związku z usługą europejskiej usługi opłaty elektronicznej (EETS) proponuje się odwołanie do przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, które regulują kwestie przetwarzania danych osobowych przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego. Organ ten pełni funkcję organu kontrolującego prawidłowość uiszczenia opłaty elektronicznej, a także, od dnia 3 listopada 2018 r., będzie pobierał opłaty za przejazd. Powyższe zadania są w nierozzerwalny sposób powiązane ze świadczeniem przez dostawców EETS usług z zakresu EETS.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym

W art. 6d ust. 25a ustawy o rybactwie śródlądowym przewidziano, iż dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie będzie zamieszczał na swojej stronie internetowej, tak jak to jest obecnie praktykowane w ramach udostępniania informacji publicznej, wykaz obwodów rybackich wraz z uprawnionymi do rybactwa w tych obwodach rybackich, ich dane adresowe lub kontaktowe, oraz okres obowiązywania umów użytkowania obwołu rybackiego.

Informacje te są niezbędne do uzyskania od użytkownika rybackiego zezwolenia na amatorski połów ryb, o którym mowa w art. 7 ust. 2a ustawy o rybactwie śródlądowym, a także do celów kontrolnych.

Brak stosownego wskazania w ustawie mógłby prowadzić do kwestionowania podstaw prawnych publicznego zamieszczania takiej informacji (danych osobowych), zwłaszcza w kontekście wymogów z art. z art. 6 ust. 1 lit. c oraz ust. 3 lit. b rozporządzenia 679/2016.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia 679/2016 przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z warunków, m.in. przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze albo przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

Natomiast w myśl art. 6 ust. 3 rozporządzenia 679/2016 podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c i e, musi być określona:

- a) w prawie Unii; lub
- b) w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e – musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

W związku z powyższym przepis art. 26a ust. 1 ustawy o rybnictwie śródlądowym wskazuje podstawę prawną przetwarzania danych osobowych. Minister właściwy do spraw rybołówstwa, wojewoda, marszałek województwa, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, starosta, jednostki Państwowej Straży Rybackiej oraz jednostki Społecznej Straży Rybackiej przetwarzają dane osobowe w celu realizacji swoich zadań określonych w ustawie.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia 679/2016 powstaje konieczność jednoznacznego wskazania podmiotu odpowiedzialnego za administrowanie danymi osobowymi.

Zgodnie z art. 4 pkt 7 oraz art. 6 ust. 3 rozporządzenia 679/2016 istnieje możliwość wyznaczenia administratora danych osobowych w przepisach prawa państwa członkowskiego, jeżeli cele i sposoby przetwarzania danych osobowych są wyznaczone w prawie Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego.

W związku z powyższym ustawodawca przesądził w art. 26 ust. 2 ustawy o rybnictwie śródlądowym, że podmioty określone w art. 26 ust. 1 mają status administratora danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie

Przepisy rozporządzenia w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE dotyczą w dużej mierze zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2017 r. poz.2291 oraz z 2018 r. poz. 398) wykonywanych przez Ministra Sprawiedliwości, organy samorządu zawodowego notariuszy oraz notariuszy w ramach prowadzonej działalności zawodowej. Podkreślić jednak należy, że odrębne określanie administratorów danych osobowych w ustawie – Prawo o notariacie nie jest konieczne albowiem wprost z ustawy wynika kto jest administratorem danych osobowych oraz jaki jest zakres przetwarzanych danych osobowych.

Analiza przepisów rozporządzenia 2016/679 pozwala na wniosek, że stosowanie przewidzianej tam regulacji z pełnym zakresem skutkować będzie naruszeniem jednego z podstawowych obowiązków ciążących na notariuszu, jako osobie zaufania publicznego (art. 2 § 1 ustawy – Prawo o notariacie), tj. obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Stąd niezbędne jest ograniczenie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia.

Zgodnie z art. 18 § 1 ustawy – Prawo o notariacie, notariusz obowiązany jest zachować w tajemnicy okoliczności spraw, o których powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności notarialne. Zakres tajemnicy zawodowej notariusza, wyznaczony przez art. 18 § 1 ustawy – Prawo o notariacie, jest szeroki. Cytowany przepis posługuje się bowiem pojemnym zwrotem „zachować w tajemnicy okoliczności sprawy”. *Lege non distinguite* obejmuje on

wszelkie okoliczności sprawy, o których notariusz powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności notarialne. W doktrynie podkreśla się przy tym, że użyty w powyższym przepisie zwrot „okoliczności sprawy” dotyczy wiadomości nie tylko bezpośrednio związanych z czynnością notarialną, lecz także wiążących się z prywatnością stron czynności. Kierunek ten nawiązuje do szerokiego ujmowania czynności notarialnej i obejmuje zarówno okoliczności poprzedzające dokonanie czynności, jak i „ze względu na wykonane czynności”⁸.

Zauważenia wymaga, że tajemnica zawodowa tzw. prawniczych zawodów regulowanych zaufania publicznego była także wielokrotnie przedmiotem analizy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do adwokatów prowadzących własne kancelarie. Prezentowane w tym zakresie rozstrzygnięcia są aktualne także względem notariuszy⁹. Utrwalony jest także kierunek orzecznictwa Trybunału, zgodnie z którym – biorąc pod uwagę kryteria wspólnotowe oraz występujące w przepisach prawa wewnętrznego państw członkowskich – tajemnica zawodowa między notariuszem a klientem powinna być również przedmiotem ochrony w przepisach unijnych. Konsekwencją takiego stanowiska, jak się wydaje, jest treść regulacji zawartej w art. 90 rozporządzenia 2016/679.

Zachowanie tajemnicy zawodowej, stanowi jedną z podstawowych zasad obowiązujących notariusza, wymienionych w Kodeksie Etyki Zawodowej (§ 6 uchwały Krajowej Rady Notarialnej Nr 19 z dnia 12 grudnia 1997 r. – Kodeks Etyki Zawodowej Notariusza).

Z uwagi na powyższe, wprowadzenie regulacji, zgodnie w którą przepisy art. 15 ust. 1 i 3, art. 18 i art. 19 rozporządzenia 2016/679, stosuje się w zakresie w jakim nie naruszają

⁸ por. A. Oleszko, Komentarz do art. 18 ustawy - Prawo o notariacie (w:) A. Oleszko, Prawo o notariacie. Komentarz. Tom 1. Ustrój notariatu, WK 2016

⁹ zob. np. wyrok ETS z 18 maja 1982 r. w sprawie C-155/79 *AMS Europe przeciwko Komisji Europejskiej*, ECR 1982, s. 1575; wyrok ETS z 14 września 2010 r. w sprawie C-550/07 P *Akzo Nobel Chemicals Ltd przeciwko Komisji Europejskiej*, Zb. Orz. 2010, s. I-8301 – cyt. za A. Oleszko Komentarz do art. 18 ustawy – Prawo o notariacie

obowiązku zachowania przez notariusza tajemnicy, o której mowa w art. 18, jest niezbędne dla ochrony tajemnicy zawodowej.

Przed wszystkim podkreślenia wymaga, że podstawy ograniczeń w zakresie ochrony danych osobowych, które wprowadzono w art. 16 projektowanej ustawy, mieszczą się w katalogu określonym w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wykraczają poza zakres określony w Konstytucji RP, a także są zgodne z zasadą proporcjonalności. Wprowadzane regulacje mogą wprawdzie ograniczać prawa osób, których dane osobowe dotyczą, zwłaszcza w sytuacji, gdy dotyczą osoby trzeciej a nie klienta kancelarii notarialnej, jednak są one niezbędne dla prawidłowego wykonywania przez notariuszy obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Wprowadzane ograniczenia znajdują umocowanie w art. 23 ust. 1 lit. g) tj. zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych oraz art. 23 ust. 1 lit. i) tj. ochronie osoby, której dane dotyczą lub praw i wolności innych osób.

Zastosowanie podstaw derogacyjnych zawartych w art. 23 ust. 1 lit. g) oraz lit. i) rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do notariuszy znajduje uzasadnienie w przepisie art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, który stanowi, że w drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę na należytych wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Umieszczenie tego przepisu w pierwszym rozdziale Konstytucji RP zatytułowanym „Rzeczpospolita” świadczy o zaliczeniu przez ustawodawcę normy z niego wynikającej do zasad ustrojowych. Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego ukształtowało zakres podmiotowy przepisu art. 17 ust. 1 Konstytucji RP i nie ulega wątpliwości, że obejmuje on zwłaszcza samorządy zawodowe adwokatów, radców prawnych i notariuszy. Wskazana norma konstytucyjna uzasadnia także pozycję notariuszy w zakresie obowiązków dotyczących ochrony danych osobowych.

Podkreślenia wymaga, że obowiązek notariusza zachowania tajemnicy zawodowej ma charakter publicznoprawny. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego ustanowiono go w interesie klientów, a nie prawniczych zawodów regulowanych, przy czym nie jest on wyrazem uprzywilejowania grupy zawodowej, lecz właśnie obowiązkiem

związanym z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego¹⁰. Oznacza to, że prawo do prywatności i poufności informacji nie przysługuje notariuszom, lecz ich klientom. Na przedstawicielach tych zawodów ciąży zatem obowiązek respektowania tego prawa, bowiem ich relacje z klientami opierają się właśnie przede wszystkim na zaufaniu. Klienci mają więc prawo oczekiwać, że w każdym przypadku ich prawo do prywatności będzie stanowiło dobro najwyższe podlegające szczególnej ochronie. W konsekwencji, w przypadku, gdy dane osobowe pozyskane przez notariusza, dotyczą osoby trzeciej a nie jego klienta, będzie dochodziło do kolizji prawa do prywatności klienta kancelarii notarialnej (którego realizację zapewnia tajemnica zawodowa) z prawem do żądania na podstawie przepisów rozporządzenia 2016/679 ochrony danych osobowych, osoby, której dane zostały notariuszowi ujawnione.

Tak będzie np. w przypadku wykonania przez notariusza obowiązków, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia 2016/679, przewidującego uprawnienie osoby, której dane dotyczą, uzyskania dostępu do szczegółowo wymienionych tam danych oraz kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu. Dotyczy np. sytuacji, gdy notariusz sporządził testament, w którym powołano do dziedziczenia osobę X. Testator podał notariuszowi dane osobowe spadkobiercy testamentowego, przy czym z różnych względów, nie chciał, żeby jego ostatnia wola została ujawniona przez śmiercią. Nie zastrzeżono zatem w akcie notarialnym obejmującym testament, by ktokolwiek mógł otrzymywać wypisy tego aktu notarialnego. Testator ma gwarancję, że tajemnica zawodowa, do dochowania której zobowiązany jest notariusz zapobiegnie ujawnieniu jego ostatniej woli, jednak notariusz, na mocy art. 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia miałby obowiązek ujawnienia dokonanej czynności notarialnej (celów przetwarzania), w przypadku, gdy wystąpiłaby do niego o wykonanie tych obowiązków osoba powołana do dziedziczenia.

Jeszcze bardziej drastyczny przypadek kolizji dóbr klienta notariusza oraz osoby, której dane dotyczą, będzie w sytuacji, gdy testator (klient kancelarii notarialnej) w testamencie sporządzonym u notariusza, wydziedziczył swojego syna, albowiem

¹⁰ wyrok TK z 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK 2000, nr 5, poz. 144; wyrok TK z 22 listopada 2004 r., SK 64/03, OTK-A 2004, nr 10, poz. 107

kilkakrotnie dotkliwie go pobił (art. 1008 pkt 2 k.c.). Zdecydował się na wydziedziczenie, mimo że obawia się o swoje zdrowie i życie, mając pewność, że syn przed jego śmiercią nie dowie się o wydziedziczeniu, bowiem notariusz związany jest tajemnicą zawodową. W konsekwencji wykonanie przez notariusza obowiązków, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 3, oznaczałoby naruszenie tajemnicy zawodowej. Nadto, w opisanej sytuacji może też mieć dotkliwe konsekwencje dla testatora (dla jego życia lub zdrowia), nie sposób bowiem przewidzieć reakcji wydziedziczonego. Przedłożenie przez notariusza wykonania obowiązków wynikających z rozporządzenia nad obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej podważy zaufanie obywateli do notariatu oraz zasadność uznania notariuszy za osoby zaufania publicznego.

Przepis art. 16 rozporządzenia znajdzie zastosowanie tylko wówczas, gdy sprostowanie nie będzie możliwe na podstawie innych przepisów (np. art. 80 § 4 ustawy - Prawo o notariacie w odniesieniu do sprostowania danych osobowych zamieszczonych w aktach notarialnych, aktach poświadczenia dziedziczenia itp. oraz art. 113 k.p.a. w odniesieniu do administratorów danych, którzy przetwarzają dane osobowe na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego).

Przepis art. 17 rozporządzenia 2016/679, zgodnie z ust. 3 lit. b, nie będzie miał zastosowania do notariuszy i innych administratorów określonych w ustawie – Prawo o notariacie albowiem, przepisy prawa nakładają na nich obowiązek przetwarzania danych osobowych przez ściśle określone okresy (np. w przypadku notariuszy jest to okres 10 lat, kiedy notariusz przechowuje akty notarialne i inne czynności notarialne w kancelarii jest uprawniony w tym okresie od wydawania ich wypisów, odpisów lub wyciągów).

Uzasadnione jest także ograniczenie stosowania art. 18 i 19 rozporządzenia w zakresie w jakim stosowanie tych przepisów naruszałoby obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej notariusza. W sytuacji zgłoszenia żądania z art. 18 przez osobę trzecią, w przypadku gdy jej dane osobowe zostały ujawnione notariuszowi, przyznawanie pierwszeństwa wykonaniu obowiązków określonych w powołanym przepisie nad obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej notariusza, skutkowało będzie naruszeniem

praw i interesów klienta kancelarii, podważeniem wiarygodności zawodu notariusza oraz zagrożeniem bezpieczeństwa obrotu prawnego.

Przykładowo w przypadku zawarcia umowy zbycia udziałów w spółce, gdy jeden ze współników jest cudzoziemcem. Umowa taka ma formę pisemną z podpisami notarialnie poświadczonymi, w której wskazano dane osobowe pozostałych osób posiadających udziały w spółce. W opisanym przypadku, gdyby osoba, której dane osobowe zostały wskazane w umowie, wystąpiła do notariusza z żądaniem ograniczenia przetwarzania danych na podstawie art. 18 rozporządzenia, notariusz spełniając jej żądanie, nie mógłby przesłać kopii umowy do ministra właściwego od spraw administracji¹¹, a informując o wstrzymaniu przetwarzania, uchybiłby obowiązkowi zachowania tajemnicy zawodowej.

Jeszcze bardziej jaskrawy przykład naruszenia interesów klienta kancelarii dotyczy sytuacji, gdy w umowie sprzedaży lokalu mieszkalnego, sporządzonej w formie aktu notarialnego, wskazano dane osobowe krewnych zbywcy, którzy zamieszkują w tym lokalu i co do których zbywca zapewnił, że opuszczą lokal przez wydaniem go nabywcy. Zgłoszenie przez te osoby żądania ograniczenia przetwarzania ich danych osobowych (art. 18), skutkowałoby wstrzymaniem przetwarzania danych osobowych, a w niektórych przypadkach mogłoby wstrzymać skuteczne złożenie wniosku o wpis do księgi wieczystej (art. 92 § 4 ustawy – Prawo o notariacie). Naruszyłyby to prawa stron umowy i zagroziło bezpieczeństwu obrotu (brak wniosku o wpis do księgi wieczystej skutkującego automatycznym ujawnianiem w księdze wzmianki o wniosku, skutkowałoby możliwością ponownego zbycia nieruchomości).

Wyłączenie stosowania przepisu art. 19 wobec notariuszy w zakresie w jakim jego stosowanie naruszałoby obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest również uzasadnione. Podkreślenia wymaga, że notariusze sporządzają projekty aktów notarialnych. Również one mogą zawierać dane osobowe nie tylko stron (klientów kancelarii) ale także

¹¹ zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 24 marca 1920 o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 2017 r. poz. 2287), notariusz, który dokonał poświadczenia podpisów, przesyła ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, w terminie 7 dni od dnia sporządzenia kopie takiej umowy.

osób trzecich. W sytuacji, gdy klient rezygnuje z usług notariusza, a klient żąda usunięcia jego danych osobowych, notariusz jest zobowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej mimo, że do zawarcia umowy nie dochodzi. W takiej sytuacji realizacja przez notariusza obowiązku, o którym mowa w zdaniu drugim art. 19 (zawiadomienia o usunięciu danych osobowych także osoby trzeciej, której dane dotyczą) skutkowałaby naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Powyższe przykłady obrazują że wyłączenie przepisów art. 15 ust. 1 i 3, art. 18 i art. 19 w zakresie ujętym w projekcie jest niezbędne dla ochrony tajemnicy zawodowej notariusza, a tym samym służy zapobieganiu naruszeniom zasad etyki w zawodzie regulowanym – zawodzie notariusza (art. 23 ust. 1 lit. g). W konsekwencji jest jednak także niezbędne dla ochrony praw i wolności innych osób (art. 23 ust. 1 lit. i) tj. osób które korzystają z usług notariusza i działają w przekonaniu, że informacje o tym nie zostaną ujawnione innym osobom. Wprowadzane ograniczenia są istotnie minimalizowane i dotyczą wyłącznie danych osób trzecich a nie klientów notariusza, stąd też ograniczenie uznać należy za proporcjonalne.

Podkreślenia wymaga, że opisane wyżej ograniczenia stosowania wymienionych przepisów rozporządzenia wobec notariuszy nie będzie oznaczało, że dane osobowe, o których notariusz dowiedział się ze względu na dokonywane czynności notarialne nie podlegają żadnej ochronie. W istocie bowiem przepisy ustawy – Prawo o notariacie zapewniają wzmoczoną ochronę tajemnicy zawodowej. Istniejące rygory i ograniczenia w zakresie dotyczącym przetwarzania i ujawniania danych osobowych osób korzystających z ich usług, uzasadniają wprowadzenie odstępstw od stosowania niektórych przepisów rozporządzenia.

W odniesieniu do przepisu art. 21 rozporządzenia 2016/679, zauważyć należy, że osoby wykonujące zawód notariusza przetwarzają dane osobowe na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c) (przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze). Prawnym obowiązkiem notariuszy jest dokonywanie czynności notarialnych i są to jedyne podmioty, którym ustawodawca w polskim porządku prawnym przyznał taką kompetencję. Należy jednak zauważyć, że równocześnie w przypadku notariuszy przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym

(art. 6 ust. 1 lit. e) - dokonywanie czynności notarialnych, w szczególności sporządzanie aktów notarialnych dotyczących obrotu nieruchomościami ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu, a zatem wykonywane jest w interesie publicznym). Ustawodawca unijny przyznał uprawnienie do zgłoszenia sprzeciwu jedynie w przypadku gdy dane przetwarzane są na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e) lub f). Nie można zatem wykluczyć sytuacji, gdy takie zadanie zostanie zgłoszone przez osobę, której dane dotyczą, co w konsekwencji uniemożliwi notariuszowi przetwarzanie danych osobowych, a tym samym dokonywanie takich czynności jak wydawanie wypisów, odpisów, wyciągów. W przypadku, gdy dotyczyło to będzie dany zawartych w akcie notarialnym obejmującym testament, a w tym czasie z żądaniem wydania wypisu testamentu zwróci się sąd w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku, zgłoszenie sprzeciwu (nawet nieuzasadnionego) uniemożliwi dalsze prowadzenie tego postępowania, prowadząc do jego przewlekłości. W tej sytuacji uzasadnione jest wyłączenie stosowania tej regulacji w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych przez notariusza przy dokonywaniu czynności notarialnych. Wyłączenie znajduje uzasadnienie w art. 23 ust. 1 lit. e) i f) – zapewnienie prawidłowego i sprawnego prowadzenia postępowań sądowych jest zadaniem nadrzędnym, podlegającym ochronie, a zaproponowane wyłączenie stanowi środek niezbędny i proporcjonalny do osiągnięcia tego celu.

Jednocześnie należy wskazać, że obowiązki nałożone na notariusza w zakresie dotyczącym ochrony danych osobowych minimalizuje potencjalne ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą, stąd nie ma potrzeby dodatkowej regulacji określającej te ryzyka (art. 23 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2016/679). Nie ma również zastosowania dyrektywa zawarta w art. 23 ust. 2 lit. h rozporządzenia 2016/679.

Ponadto proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie ustaje w przypadku, gdy z żądaniem ujawnienia informacji uzyskanych w związku przez notariusza w związku z dokonywaniem czynności notarialnych występuje Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Nie oznacza to, że dane osobowe gromadzone przez notariusza nie będą ochronione. Podstawową ochronę zapewnia im bowiem tajemnica zawodowa, do przestrzegania której przedstawiciele ww. zawodów są

zobowiązani i za naruszenie której ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną. Kwestia przestrzegania tajemnicy zawodowej podlega wnikliwej kontroli organów nadzoru, realizowanej przez państwo w interesie publicznym¹².

Obowiązek notariusza zachowania tajemnicy zawodowej ma charakter publicznoprawny. Ustanowiono go w interesie klientów i nie jest on wyrazem uprzywilejowania grupy zawodowej, lecz właśnie obowiązkiem związanym z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego¹³. Oznacza to, że prawo do prywatności i poufności informacji nie przysługuje notariuszom, lecz ich klientom. Na przedstawicielach tych zawodów ciąży zatem obowiązek respektowania tego prawa, bowiem ich relacje z klientami opierają się właśnie przede wszystkim na zaufaniu.

W kontekście powyższego, podkreślić należy, że brak jest podstaw by przedkładać uprawnienia kontrolne organu nadzorczego nad prawo osób fizycznych lub prawnych korzystających z usług przedstawicieli ww. zawodów. Tajemnica zawodowa chroni prawo tych osób w szerokim zakresie, a nadto, chroni ich dane osobowe.

Zgodnie z wytycznymi przewidzianymi w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, projektowane przepisy przewidują także okresy przechowywania danych osobowych, w zakresie w jakim nie były one dotychczas uregulowane. Dotyczy to okresu przechowywania danych osobowych gromadzonych przez rady izb notarialnych i Krajową Radę Notarialną. Okres ten został określony na 10 lat. Jest to termin zbieżny z okresem przechowywania danych osobowych przez notariuszy. Po upływie tego okresu, procedura postępowania z danymi osobowymi będzie analogiczna jak w przypadku aktów notarialnych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy mediatorem może być osoba z listy ustalonej przez ministra właściwego do spraw pracy w uzgodnieniu z organizacjami związkowymi oraz organizacjami

¹² wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 września 2010 r. w sprawie C-550/07 P

¹³ wyrok TK z 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK 2000, nr 5, poz. 144; wyrok TK z 22 listopada 2004 r., SK 64/03, OTK-A 2004, nr 10, poz. 107

pracodawców, reprezentatywnymi w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240, z późn. zm.). W obecnie obowiązującej ustawie brak jest jednak jakichkolwiek przepisów dotyczących zakresu danych osobowych gromadzonych przez ministra. Zgodnie z zasadą minimalizacji danych dla celów związanych z prowadzeniem listy mediatorów niezbędne będzie podanie imienia (imion) i nazwiska oraz danych kontaktowych osoby ubiegającej się o wpis na listę. Przetwarzanie innych danych osobowych niż wyżej wymienione będzie możliwe za zgodą osoby ubiegającej się o uzyskanie wpisu.

Uzasadnienie ustawy z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 620)

Projektowana zmiana ustawy z dnia z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736 i 1169) dotyczy zmiany treści przepisu art. 14g, art. 14h oraz dodaje art. 14ha, które dotyczą przetwarzania danych osobowych w Systemie Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, zwanym dalej „SWD PSP”. Zmiana ta jest podyktowana wejściem w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”. Nowelizacja odnosi się do uregulowania kwestii ochrony danych osobowych w jednostkach ochrony przeciwpożarowej w kontekście możliwości ograniczenia praw podmiotów danych wskazanych w art. 13, 14 i 15 rozporządzenia 2016/679. Ograniczenie praw podmiotów danych jest możliwe na podstawie art. 23 ust. 1 lit. c) i e) rozporządzenia 2016/679, o ile ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym bezpieczeństwu publicznemu oraz innym ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu.

Działania ratownicze realizowane przez jednostki ochrony przeciwpożarowej, w tym Państwowej Straży Pożarnej, związane są z szeroko pojętym bezpieczeństwem publicznym, w tym ratowaniem życia, zdrowia i mienia osób, co stanowi jedno z kluczowych zadań bezpieczeństwa wewnętrznego państwa. W procesie działań ratowniczych jednym z najistotniejszych elementów, wręcz kluczowym, jest czas. Zanim jednostka ochotniczej straży pożarnej lub Państwowej Straży Pożarnej podejmie działania ratownicze musi nastąpić zgłoszenie zdarzenia. Im szybciej to nastąpi, tym szybciej jednostka ta podejmie przedmiotowe działania. Konieczne jest zatem, aby proces obsługi zgłoszenia zdarzenia był skrócony oraz uproszczony w celu oszczędzania czasu. Dla optymalnego przyjęcia zgłoszenia jest niezbędne zatem zwolnienie administratora z obowiązku informacyjnego. Nie jest bowiem wskazane, aby osoba zgłaszająca zdarzenie zagrażające życiu, zdrowiu lub mieniu musiała odsłuchać w słuchawce telefonu formuł dotyczących m.in.: kto i w jakim celu przetwarza jej dane osobowe, do czego ona ma prawo oraz jakie są obowiązki ochotniczych straży pożarnych lub Państwowej Straży Pożarnej w tym zakresie. Takie czynności powodują stratę cennego czasu,

a na to państwo i obywatele nie mogą sobie pozwolić.

W pełni zrozumiałe jest, że prawa wynikające z art. 51 Konstytucji RP muszą być przestrzegane, lecz jednocześnie wskazać należy, że przepis art. 31 pkt 3 Konstytucji RP stanowi, że w szczególnych przypadkach związanych z bezpieczeństwem, porządkiem publicznym, ochroną środowiska oraz ochroną zdrowia prawa te mogą być ograniczone drogą ustawy. Takie rozwiązanie, będące w pełni zgodne z Konstytucją RP, funkcjonuje w obecnie obowiązującej ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, gdzie w art. 14h ust. 5, odnoszącym się do SWD PSP (Systemu Wspomagania Dowodzenia Państwowej Straży Pożarnej), widnieje: *„W odniesieniu do danych,*

o których mowa w ust. 1, nie stosuje się obowiązku określonego w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych”. Powyższe oznacza, że test proporcjonalności, który odnosi się do ochrony wartości określonych Konstytucją RP,

przeniesiony na grunt ustawy o ochronie przeciwpożarowej, wykazuje konieczność wprowadzenia postulowanych rozwiązań prawnych w kontekście istoty ochrony interesu obywateli RP, których życie, zdrowie i mienie są wartościami równie mocno chronionymi przez Konstytucję RP, o ile nie mocniej, a co za tym idzie stanowią one argumenty przemawiające za ograniczeniami lub wyłączeniami z rozporządzenia 2016/679 zawartymi w projekcie, który to projekt wprowadza również stosowne gwarancje ochrony danych osobowych.

W przypadku art. 14h projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej przedmiotowe ograniczenie lub wyłączenie zostało zastosowane w zakresie niezbędnym dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz realizacji zadań publicznych przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej.

Krajowy System Ratowniczo Gaśniczy, a w nim Państwowa Straż Pożarna jest jednym z elementów systemu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa rozumianego jako nie tylko tożsamego z porządkiem publicznym, lecz również z ratownictwem, ochroną przeciwpożarową, ochroną przeciwpowodziową, a także przeciwdziałaniem negatywnym skutkom klęsk żywiołowych i tzw. miejscowych zagrożeń. Ze względu na fakt, że centralnym organem administracji rządowej w sprawach organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej jest Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, który kieruje formacją korzystającą z SWD PSP, to należało uwzględnić w projekcie przedmiotowej nowelizacji również jednostki ochrony przeciwpożarowej wymienione w art. 15 pkt 1a–8 ustawy. Jednostki te bowiem współpracują w ramach tego systemu z Państwową Strażą Pożarną, a także samodzielnie realizują zadania z ustawy, w tym przyjmują zgłoszenia alarmowe i prowadzą działania ratownicze.

Szeroki katalog podmiotów oraz liczba osób, których dane osobowe gromadzone są i przetwarzane w systemie SWD PSP w związku z prowadzeniem działań ratowniczych oraz obsługą zgłoszenia alarmowego (szacunkowo około kilka mln rocznie) wyklucza, aby administrator informował wszystkie te osoby, których dane dotyczą o prawach im

przysługującym z rozporządzenia 2016/679, a szczególnie, że dane większości tych samych osób przetwarzanych w SWD PSP są jednocześnie przetwarzane w szerszym zakresie w innych systemach (np. SWD Policji, czy przez Państwowe Ratownictwo Medyczne). Proponowane ograniczenia w zakresie art. 13, 14 i 15 rozporządzenia 2016/679 wynikają zatem z konieczności zapewnienia prawidłowego oraz sprawnego wykonywania przez jednostki ochrony przeciwpożarowej przypisanych im ustawowo zadań. Ograniczenia znajdują swoje uzasadnienie w treści art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679: w lit. c (bezpieczeństwo publiczne), w lit. d (ochrona przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganie takim zagrożeniom), w lit. e (ważne cele leżące w ogólnym interesie publicznym), oraz w lit. h (funkcje kontrolne i regulacyjne związane ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. c, e oraz g).

W przypadku art. 14h projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej ograniczenie wskazane w art. 23 rozporządzenia 2016/679 zostało zastosowane w zakresie niezbędnym

dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz realizacji zadań publicznych przez jednostki organizacyjne ochrony przeciwpożarowej, w tym jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej. Dodano nowy przepis art.14ha regulujący zakres zadań i zakresu odpowiedzialności administratora oraz współadministratorów.

Projekt nowelizacji ustawy o ochronie przeciwpożarowej został uzupełniony o wymaganą przez przepisy unijne regulację zobowiązującą administratora danych do wdrożenia odpowiednich zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych (procedury prawne określą administratorzy), jak również weryfikacji tych danych, nie rzadziej niż co 5 lat od dnia ich uzyskania, a także ich przechowywania wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji zadań wynikających z ustawy, nie dłuższy jednak niż 10 lat. Przepis ten wskazuje także, że osoby, których dane dotyczą mają prawo uzyskania od administratora informacji o ograniczeniach na stronach Biuletynu Informacji Publicznej lub Internetu.

Projekt jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

Wejście w życie ustawy nie spowoduje powstania dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa ponad przewidziane w ustawie budżetowej na 2018 rok.

Uzasadnienie ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1204, z późn. zm.)

Projektowana zmiana w postaci dodania do ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1204, z późn. zm.) nowego przepisu art. 28b dotyczącego przetwarzania danych osobowych podyktowana jest koniecznością uregulowania przedmiotowej materii w tej ustawie w kontekście wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”. Przetwarzanie danych osobowych w Państwowej Straży Pożarnej, dotyczących kandydatów do służby oraz obecnych i byłych strażaków, wymaga wskazania zakresu, zasad i warunków tego procesu. Rozporządzenie 2016/679 będzie stosowane wprost w Państwowej Straży Pożarnej od dnia jego wejścia w życie, a dodatkowe uregulowania wprowadzi nowa ustawa o ochronie danych osobowych.

Na podstawie art. 37 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/679 organ publiczny jako podmiot przetwarzający dane osobowe, ma obowiązek powołania inspektora ochrony danych (w przypadku Państwowej Straży Pożarnej 357 inspektorów). Jednak przepis art. 37 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 umożliwia wyznaczenie jednego inspektora ochrony danych dla kilku takich organów z uwzględnieniem struktury organizacyjnej i wielkości. Korzystając z tego przepisu proponuje się budowę systemu ochrony danych osobowych w Państwowej Straży Pożarnej na poziomie: Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, szkół Państwowej Straży Pożarnej, Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej, Centralnego Muzeum Pożarnictwa, Komend Wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej oraz Komend Miejskich Państwowej Straży Pożarnej I kategorii. Koncepcja

stworzenia takiej struktury w Państwowej Straży Pożarnej uzyskała pełną akceptację Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Możliwość budowy takiej struktury wynika wprost z przepisów art. 37 rozporządzenia 2016/679, niemniej jednak wprowadzenie takiej regulacji do ustawy o Państwowej Straży Pożarnej jest wskazane ze względu na specyfikę działania i organizacji Państwowej Straży Pożarnej. Tego typu konstrukcja systemu ochrony danych osobowych ma wpływ nie tylko na ograniczenie ilości inspektorów ochrony danych, co wiąże się nierozłącznie z ograniczeniem ilości etatów i oszczędnościami dla budżetu, ale również lepszym doborze kadry i przygotowaniu merytorycznym mniejszej ich liczby, co przekłada się na lepszy poziom zapewnienia bezpieczeństwa osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w sytuacji komend powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej, które nie przetwarzają dużej ilości tego rodzaju danych. Na poziomie komend powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej (nie dotyczy Komend Miejskich Państwowej Straży Pożarnej I kategorii) zostanie wskazana jedna osoba odpowiedzialna za koordynację działań i kontakty z inspektorem ochrony danych na poziomie komendy wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej, co pozwoli w sposób racjonalny zarządzać posiadanymi zasobami kadrowymi.

Projekt nowelizacji ustawy o Państwowej Straży Pożarnej został uzupełniony o wymaganą przez przepisy unijne regulację zobowiązującą administratora danych do wdrożenia odpowiednich zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych (procedury prawne określą administratorzy), jak również ich przechowywaniu przez okres niezbędny oraz zobowiązanie do weryfikacji tych danych nie rzadziej niż do 10 lat od dnia ich uzyskania.

W zakresie danych osobowych uzyskiwanych w związku z prowadzeniem działań ratowniczych oraz obsługą zgłoszenia alarmowego zastosowano odesłanie do ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

Projekt jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

Wejście w życie ustawy nie spowoduje powstania dodatkowych obciążeń dla budżetu państwa ponad przewidziane w ustawie budżetowej na 2018 rok.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Dodanie art. 13b

Projektowane dodanie nowego art. 13b w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ma na celu doprecyzowanie obowiązków jednostek organizacyjnych i innych podmiotów realizujących zadania i obowiązki określone w tej ustawie, związanych z przetwarzaniem danych osobowych. Zmiana uwzględnia przesłanki przetwarzania danych osobowych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zwanym dalej "RODO".

Projektowany przepis art. 13b ust. 2 nakładający na nauczycieli oraz innych pracowników podmiotów wymienionych w ust. 1, realizujących czynności związane z przetwarzaniem tzw. danych wrażliwych, obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, które powzięli w toku wykonywania czynności służbowych, stanowi wzmocnienie gwarancji ochrony podstawowych praw i interesów osób, których dane są przetwarzane na podstawie przepisów prawa w celu realizacji praw i obowiązków edukacyjnych.

Zmiana w art. 92k ust. 2 pkt 2 lit. g

Zmiana ma charakter dostosowawczy i polega na pominięciu w dotychczasowej treści przepisu powołania ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1991 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego,

Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin

Projektowane zmiany przepisów wynikają z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r.). Celem projektowanych zmian jest dostosowanie przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2018 poz. 132, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą zaopatrzeniową”, do unijnego systemu ochrony danych osobowych.

Konieczna jest sanacja obowiązującego stanu prawnego i jest stworzenie materialno-prawnej podstawy dla podmiotów do udostępniania danych osobowych Zakładowi Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, które są niezbędne do wykonywania obowiązków ustawowych tego organu.

Nowelizacja art. 36 ustawy zaopatrzeniowej, polega na uzupełnieniu katalogu organów i instytucji zobligowanych do pomocy i udzielania informacji organom emerytalnym w sprawach świadczeń. Powyższe wynika z problemów na jakie napotykają pracownicy zajmujący się ustalaniem świadczeń, np. chcąc uzyskać zaświadczenie z uczelni wyższej, potwierdzające faktyczny okres nauki, w przypadku weryfikacji prawa do świadczenia (renty rodzinnej). W odpowiedzi na wnioski Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o udostępnienie danych, uczelnie wyższe odmawiają wystawienia zaświadczenia, argumentując to brakiem umocowania prawnego organu emerytalnego do żądania ww. dokumentu. Zaproponowane brzmienie art. 36 oparto na jego dotychczasowym brzmieniu oraz doprecyzowano w zakresie szkół i uczelni wyższych oraz wprowadzono rozwiązania wzorujące się na art. 23b ust. 4 i 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518, z późn. zm.). Jednoznaczne

potwierdzenie prawa dostępu do rejestrów publicznych ma znaczenie dla sprawnego wykonywania zadań organów emerytalnych, np. w zakresie dostępu do aktualnych danych adresowych (rejestr PESEL) w sytuacji konieczności skontaktowania się ze świadczeniobiorcą, który jest niedostępny pod adresem, którym dysponuje organ emerytalny.

Analogiczne uzasadnienie, odnosi się odpowiednio do ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2018 poz. 481, z późn. zm.).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych

(wnioskodawca projektowanych przepisów przedłożył jedno uzasadnienie dla zmiany przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną)

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego

Wprowadzone zmiany w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn. zm.), mają na celu wprowadzenie systemowej spójności przepisów tej ustawy i ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 1318, z późn. zm.), w zakresie organu obowiązanej do ochrony praw osób korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez szpital psychiatryczny. W nowelizowanym art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 19

sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, jednoznacznie stanowi się, że organem takim jest Rzecznik Praw Pacjenta, który realizuje swoje zadanie w szczególności przy pomocy Rzeczników Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego. Zgodnie z art. 42. ust. 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, to Rzecznik Praw Pacjenta jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony praw pacjentów, określonych w tej ustawie oraz w przepisach odrębnych. Natomiast, jak wynika z art. 10d ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, Rzecznicy Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego, są jedynie pracownikami Biura Rzecznika Praw Pacjenta. W projektowanym art. 18e tej ustawy doprecyzowano również przepisy o tzw. monitoringu wizyjnym.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez podmioty uprawnione do kontroli budowy i eksploatacji autostrady w zakresie przestrzegania warunków umowy o budowę i eksploatację autostrady. Przetwarzanie danych osobowych w związku z prowadzeniem ww. kontroli jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym oraz następuje w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Uregulowania określające zasady stosowania rozporządzenia 2016/679 przez podmioty prowadzące ww. kontrole wprowadza się w nowych jednostkach redakcyjnych dodawanych w art. 63d ustawy zmienianej.

Na podstawie art. 23 ust. 1 lit. e i h rozporządzenia 2016/679 proponuje się ograniczenie praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, na potrzeby powyższych postępowań, ze

względu na ważny cel leżący w interesie publicznym, jakim niewątpliwie jest skuteczne i sprawne prowadzenie kontroli, która ma na celu weryfikację czy partner prywatny prawidłowo wykonuje powierzone mu zadania realizowane w interesie publicznym. Co ważne ww. zadanie jest istotne z punktu widzenia ogółu obywateli, ponieważ jego celem jest wybudowania autostrady lub jej odcinka, a więc arterii komunikacyjnej ważnej dla funkcjonowania państwa i jego obywateli.

Zakres proponowanych ograniczeń wynika z faktu, że zadanie, o którym mowa w art. 63d ust. 1 ustawy, ma charakter stricte kontrolny. Wyłączenie stosowania art. 18 (prawo do ograniczenia przetwarzania) oraz art. 21 ust. 1 i 4 (prawo do sprzeciwu) rozporządzenia 2016/679 ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której kontrolowany i osoby działające w jego imieniu będą nadużywać ww. praw, co w praktyce skutkowałoby znaczącym utrudnieniem w sprawnym prowadzeniu kontroli. Ograniczenie wykonywania obowiązku, o którym mowa w art. 13 ust. 3 rozporządzenia 2016/679, wynika z charakteru dokumentacji sporządzanej w związku z prowadzonymi kontrolami, która może być następnie przekazywana organom ochrony i kontroli państwa. Realizacja przez organ kontrolny obowiązku informacyjnego, o którym mowa w powyższym przepisie, mogłaby negatywnie wpłynąć na prawidłowe wykonywanie zadań przez te organy. Również ograniczenie stosowania art. 15 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 jest uzasadnione charakterem dokumentacji wytwarzanej w związku z prowadzonymi kontrolami. Dokumentacja ta zawiera nie tylko informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, ale również inne informacje, które mogą być istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa gospodarczego i finansowego państwa, w tym informacje o charakterze niejawnym.

Zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do postępowań kontrolnych, o których mowa w art. 63d nowelizowanej ustawy, nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi państwa członkowskiego.

Przed wszystkim, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest zagwarantowanie, że nie będzie ono naruszało istoty podstawowych praw i wolności. W

tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w rozporządzeniu 2016/679, czyli w uprawnienie do żądania dostępu czy sprostowania danych osobowych gromadzonych przez administratora. Ograniczenie możliwości stosowania prawa do ograniczenia i sprzeciwu wobec przetwarzania danych w żaden sposób nie wpływa na prawa kontrolowanego, które przysługują mu na mocy umów o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady (prawa te mogą być przy tym dochodzone w ramach postępowania cywilnego). Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w zakresie prawa do informacji niczym natomiast nie uchybiają prawom osób, których dane są przetwarzane. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych. Osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od właściwego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679. Projekt ustawy przewiduje również zwolnienie z konieczności dostarczenia kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, jednocześnie przepis art. 15 ust. 1, który będzie miał zastosowanie, gwarantuje, że osoba ma prawo uzyskania dostępu do danych jej dotyczących. Oznacza to, że na organie władzy publicznej będzie ciążył obowiązek zapewnienia takiego dostępu. Powyższe potwierdza, że zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności obywateli.

Kolejnym, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. Nie ulega żadnej

wątpliwości, że w interesie wszystkich obywateli jest prawidłowa i sprawna budowa autostrady przez partnera prywatnego. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 mają na celu umożliwienie organom kontrolnym realizacji funkcji, dla których zostały powołane. Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należy wyważyć interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny partnera prywatnego przejawiający się w korzystaniu z praw przyznanych w rozporządzeniu 2016/679. Mając powyższe na względzie, zaproponowane ograniczenia są niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie.

Kolejne przepisy zaproponowane w nowelizowanej ustawie mają na celu wypełnienie wymagań określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, od których uzależnione jest wprowadzanie ograniczeń w stosowaniu przepisów tego rozporządzenia. Uregulowano w szczególności kwestie związane z zabezpieczeniami mającymi na celu zapobieganie nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, okresach przechowywania oraz prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Proponuje się również wprowadzenie w projektowanej ustawie uregulowania dotyczącego przetwarzania przez kontrolujących danych wrażliwych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W projektowanych przepisach wskazano, że w powyższym zakresie mogą być przetwarzane dane wrażliwe, które zostały przekazane dobrowolnie przez stronę w toku prowadzonej kontroli. Organy prowadzące kontrolę nie mogą bowiem w jego toku decydować za daną osobę, które informacje są istotne dla tej kontroli, a w konsekwencji zakazać jej przekazywania informacji, które będą miały charakter danych wrażliwych. Kolejny przypadek ma na celu umożliwienie organowi weryfikacji prawidłowości danych, które zostały przekazane dobrowolnie przez ww. osobę w ramach postępowania prowadzonej kontroli. Biorąc pod uwagę charakter postępowań kontrolnych, których wynik powinien się opierać o wiarygodnie ustalony stan faktyczny, właściwy organ musi mieć możliwość sprawdzenia czy informacje/dowody przedłożone przez daną osobę odpowiadają rzeczywistości. Przypadek trzeci dotyczy sytuacji, w której z danego przepisu prawa wynika

konieczność przetwarzania danych wrażliwych. Przepisy posługują się bowiem tzw. klauzulami generalnymi (takimi jak „słuszny interes strony” „okoliczności, na które strona nie miała wpływu”). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w tych przesłankach mieszczą się okoliczności związane ze zdrowiem, możliwościami zarobkowymi, sprawowaniu opieki nad osobami, trybie życia. W tym zakresie zatem organ ma obowiązek zgromadzenia z urzędu wskazanych informacji, które należy kwalifikować jako dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Ostatni przypadek dotyczy sytuacji, w której sąd nakazuje w wyroku dokonanie kontrolującemu określonych czynności wyjaśniających, które mogą również dotyczyć okoliczności obejmujących dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W celu zapewnienia prawidłowego wykonania wytycznych zawartych w wyroku opisanym powyżej kontrolujący muszą mieć możliwość przetwarzania danych wrażliwych w postępowaniu, które będzie prowadzone z uwzględnieniem wytycznych sądu orzekającego w danej sprawie. Przetwarzanie danych osobowych w powyższym zakresie jest zgodne z art. 9 ust. 2 lit. e-g rozporządzenia 2016/679. Wymienione w projektowanej ustawie przypadki, w których jest dopuszczalne przetwarzanie danych osobowych dotyczy danych osobowych w sposób oczywisty upublicznionych przez osobę, której dane dotyczą, jest niezbędne w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy lub jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, jakim jest prawidłowe prowadzenie kontroli prawidłowości wykonywania przez partnera prywatnego obowiązków nałożonych na niego w stosownej umowie. Jednocześnie proponowane przepisy zapewniają, że w ramach postępowań kontrolnych przetwarzane będą jedynie takie dane wrażliwe, które są rzeczywiście niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej

Projektowana nowelizacja ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1068, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą” lub „ustawą o statystyce publicznej”, ma przede wszystkim za zadanie dostosowanie przepisów ustawy do wymogów zasad przetwarzania danych osobowych, wprowadzonych przepisami rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”.

W tym celu została dokonana analiza obowiązujących przepisów ustawy w zakresie zasad przetwarzania danych osobowych dla celów statystycznych, zawartych w rozdziale 4a ustawy oraz w jej przepisach ogólnych. W konsekwencji konieczne okazało się przeprowadzenie szeregu zmian, tak aby wprowadzone rozwiązania legislacyjne, wynikające z rozporządzenia 2016/679, były spójne i miały zastosowanie do całokształtu działań służb statystyki publicznej.

W przypadku statystyki publicznej dane osobowe stanowią część zbieranych, opracowywanych, gromadzonych i przechowywanych danych statystycznych. Dane osobowe, tak samo jak inne dane, z chwilą ich zebrania przez służby statystyki publicznej, stają się danymi statystycznymi i są objęte tajemnicą statystyczną. Tajemnica statystyczna jest określona w art. 10 ustawy i gwarantuje pełną poufność zebranych danych. Jednakże z uwagi na postanowienia rozporządzenia 2016/679 konieczne stało się szersze ujęcie zmian.

Wprowadzone zmiany obejmują: przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych, na które składają się zmiany w obowiązującym rozdziale 4a, w przepisach ogólnych, wprowadzenie nowego rozdziału 5a oraz zmiany wynikowe związane z zamieszczeniem w ustawie przepisów projektowanej nowelizacji.

W pkt 1 wprowadzającym zmiany w art. 2 ustawy o statystyce publicznej modyfikacji w stosunku do obecnie obowiązujących definicji uległy definicje danych statystycznych i operatu do badań statystycznych. Definicja osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą została przeniesiona z art. 42 ust. 2 ustawy. Wprowadzenie nowej definicji pozaadministracyjnych systemów informacyjnych wynika ze wskazania tych systemów jako jednego ze źródeł danych, z których statystyka publiczna może zbierać dane, jeżeli jest to konieczne w celu realizacji zadań ustawowych. Związane jest to również z faktem, że

zgodnie z obowiązującym art. 13 ust. 5 i art. 18 ust. 3 ustawy służby statystyki publicznej są obowiązane do wykorzystywania danych już zgromadzonych i przechowywanych w istniejących rejestrach i systemach informacyjnych prowadzonych przez różnego rodzaju podmioty i organy. Wykorzystywanie danych z tego typu źródeł informacji miało już miejsce w przypadku narodowego spisu powszechnego ludności i mieszkań w 2011 r.

Wówczas wykorzystywane były dane, będące w posiadaniu zarządców zasobów mieszkaniowych, przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży energii elektrycznej oraz dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych. Ich wartość informacyjna pozwala na traktowanie ich jako cennych źródeł informacji do celów statystycznych. U podstaw takiego rozwiązania leży zasada maksymalnego wykorzystania danych już przetwarzanych w systemach informacyjnych i rejestrach w celach innych niż cele statystyczne statystyki publicznej i tym samym stałe dążenie do redukcji, do niezbędnego minimum, obciążeń respondentów przekazywaniem określonych danych bezpośrednio służbom statystyki, jak również obciążeń administracyjnych.

W pkt 2 wprowadzone zostało nowe brzmienie art. 5 w celu jednoznacznego wskazania działań wykonywanych przez służby statystyki publicznej w związku z realizowaniem zadań określonych

w ustawie. Podkreślona została zasada nieodpłatnego dostępu do danych, co koreluje z obowiązującym przepisem art. 13 ust. 1 oraz art. 53 ustawy. W związku z faktem, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy badania statystyczne statystyki publicznej mogą dotyczyć każdej dziedziny życia społecznego i gospodarczego oraz występujących w nim zjawisk konieczne jest zapewnienie dostępu do danych, niezbędnych do realizacji badań. Ze względu na cel badania statystycznego, dane niezbędne do jego realizacji mogą mieścić się również w kategorii danych objętych tajemnicami prawnie chronionymi. Dodawany w art. 5 ust. 3 ma charakter normy ogólnej, który tym samym nie ma charakteru przepisu szczegółowego. Norma prawna wyrażona w tym przepisie sprowadza się do stwierdzenia, że przekazywanie danych do celów statystycznych nie stanowi naruszenia tajemnic prawnie chronionych, a tym samym przepis ten pozwala uniknąć wątpliwości związanych z ewentualnym przestrzeganiem

zasad określających tego rodzaju tajemnice w przypadku statystyki publicznej. Przepis ten, z racji swojego charakteru nie stanowi samodzielnej podstawy pozyskiwania przedmiotowych danych. Dostęp do danych objętych tajemnicą prawnie chronioną regulują, tak jak ma to miejsce obecnie, przepisy ustaw konstytuujących na podstawie przepisu odrębnej ustawy warunki dostępu. Przykładem może być ustawa z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869, z późn. zm.). Podkreślić należy, że wszystkie dane zbierane przez służby statystyki publicznej są objęte bezwzględną ochroną jaką gwarantuje tajemnica statystyczna i są wykorzystywane wyłącznie do prac statystycznych. Daleko idąca ochrona i poufność danych przekazywanych do celów statystycznych wynika też bezpośrednio z art. 20 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2009, str. 164, z późn. zm.), zwanym dalej „rozporządzeniem 223/2009”.

W pkt 3 w dodawanym art. 5a wskazane zostały źródła danych wykorzystywanych przez służby statystyki publicznej. Art. 5a ust. 1 został przeniesiony z aktualnie obowiązującego art. 5 ust. 1 pkt 1. Ust. 2 odnosi się do źródeł danych dla potrzeb służb statystyki publicznej. Z kolei ust. 5 projektowanego art. 5a precyzuje format przekazywanych lub udostępnianych danych, odwołując się w tym zakresie do obowiązującego przepisu art. 18a ust. 2 i 3 ustawy. Przepis ten określa techniczne zasady przekazywania danych.

W pkt 4 wprowadzana jest zmiana w art. 6. I tak w ust. 1 doprecyzowane zostały metody zbierania danych od respondentów. Natomiast dodawane ust. 4 i 5 odnoszą się do zasad udziału w badaniach statystycznych osób fizycznych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W szczególności w przypadku badań, dotyczących działalności

gospodarczej osób fizycznych konieczne było uszczegółowienie ogólnej zasady dobrowolnego udziału osób fizycznych w badaniach statystycznych prowadzonych przez służby statystyki publicznej. Uszczegółowienie to polega na wskazaniu, zgodnie z dotychczasową metodologią i praktyką badań statystycznych, że badania, dotyczące działalności gospodarczej prowadzonej przez osoby fizyczne, a nie samych osób prowadzących taką działalność prowadzone są na zasadzie ich obowiązkowego udziału. Przedmiotowa nowelizacja nie wprowadza nowum w tym zakresie. Ust. 5 został przeniesiony z obowiązującego art. 35b ust. 4.

W pkt 5 zmiana polegająca na uchyleniu w art. 7 ust. 2 ustawy związana jest ze zmianą brzmienia art. 5.

W pkt 6 zaproponowane zostało doprecyzowane brzmienie obecnego art. 8 ustawy, poprzez wprowadzenie nazewnictwa zgodnego z wdrażanym w rozporządzeniem 2016/679 (art. 9 i 10). Co do zasady dane określane jako „dane sensytywne” mogą być zbierane wyłącznie na zasadzie dobrowolności udzielania odpowiedzi. Jest to rozwiązanie, które funkcjonuje w obecnym stanie prawnym.

W pkt 7, dotyczącym art. 10 ustawy wprowadzono wyrazy „statystykę publiczną” w odniesieniu do zbierania danych, które objęte są tajemnicą statystyczną, tak aby jednoznacznie wskazać, że wszelkie dane zbierane na potrzeby statystyczne są nią objęte. Pozostała część konstrukcji przepisu nie uległa zmianie w stosunku do brzmienia obecnie obowiązującego.

W pkt 8, dotyczącym art. 13 ustawy o statystyce publicznej zmiany wynikają z wprowadzenia do przepisów ustawy konstrukcji pozaadministracyjnych systemów informacyjnych.

W pkt 9-18 wprowadzone zostały zmiany w rozdziale 4a Przetwarzanie danych osobowych dla celów statystycznych. Zmiany te związane są z wprowadzeniem przepisów dostosowujących do rozporządzenia 2016/679 oraz wynikami analizy ex post obowiązujących przepisów.

W ocenie projektodawcy wprowadzenie przepisów, o których mowa w art. 35aa-35ac pozwala na realizację zasady przejrzystości.

W projektowanym art. 35a określone zostały cele statystyczne, w realizacji których niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych. Zaproponowane rozwiązanie wychodzi na przeciw dyspozycji ustawodawcy unijnego, który w art. 5 ust. 1 lit. b jako jedną z zasad przetwarzania danych osobowych wskazuje zbieranie ich w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach. Art. 35 ust. 3 odnosi się do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, którego prowadzenie jest jednym z zadań Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, realizowanym w ramach odrębnego od statystyki publicznej systemu informacyjnego administracji publicznej – art. 41 ust. 2.

Dodawany nowy art. 35aa stanowi, że dane osobowe, bez względu na źródło ich pozyskania, z chwilą ich zebrania przez służby statystyki publicznej, stają się danymi statystycznymi i są objęte tajemnicą statystyczną.

Wprowadzone w art. 35b zmiany wynikają z analizy obowiązującego art. 35b ustawy. Ze względu na konieczność prowadzenia badań statystycznych z obszaru statystyki społecznej i demografii konieczne okazało się uszczegółowienie katalogu danych osobowych, do których przetwarzania na mocy ustawy zobowiązane są służby statystyki publicznej. Jednocześnie katalog obszarów, w jakich przetwarzane są te dane został skorelowany z obszarami badań realizowanymi w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej. Katalog został ponadto rozszerzony o dane sensytywne określone w art. 8. Zgodnie z motywem 52 możliwe są wyjątki od zakazu przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych – o ile przewiduje to prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego i podlega to odpowiednim zabezpieczeniom chroniącym dane osobowe i inne prawa podstawowe. Wprowadzenie danych biometrycznych i danych genetycznych do katalogu wynika z rozwoju technik i narzędzi analitycznych oraz zmian w podejściu do badań demograficznych. Interpretacja trendów demograficznych wymaga uwzględnienia zmiennych biologicznych (nie tylko w przypadku umieralności, ale i rozrodczości). W demografii coraz więcej na znaczeniu zyskuje

biodemografia (dziedzina demografii zajmująca się wyjaśnianiem biologicznych i demograficznych zależności pomiędzy procesami narodzin i śmierci, które kształtują jednostki, grupy i populacje. Bardziej wnikliwa analiza czynników biologicznych np. dziedziczenia pewnych cech przez człowieka może pozwolić na objaśnienie zjawisk i trendów demograficznych, które trudno wytłumaczyć odwołując się jedynie do czynników społecznych np. nadumieralność mężczyzn, która zwiększa się w miarę upływu czasu, mniejsza rodność, zachorowalność na określone choroby czy umieralność z powodu określonych przyczyn zgonów, jak również coraz dłuższe trwanie życia. Z kolei rozszerzenie katalogu o dane dotyczące seksualności lub orientacji seksualnej oraz pozyskanie informacji o pozostawaniu we wspólnym pożyciu pozwala na realizację obowiązków informacyjnych Polski wobec Unii Europejskiej, gdzie dane dotyczące m.in. statusu członków rodziny/osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym w zakresie stanu małżeńskiego lub partnerskiego stanowią jedną z informacji wykorzystywanych w badaniach statystycznych. Zauważyć należy, że dane te będą wykorzystywane wyłącznie wtedy, jeżeli cel statystyczny, np. realizacja badania statystycznego zawartego w programie badań statystycznych statystyki publicznej, nie będzie możliwy do osiągnięcia w inny sposób i nie będą wykorzystywane w innym celu niż cel statystyczny, w szczególności do podejmowania decyzji lub indywidualnych rozstrzygnięć wobec konkretnej osoby fizycznej. Dane te objęte są również tajemnicą statystyczną, która gwarantuje im poufność. Polska ustawa nie byłaby odosobniona w tym względzie. Podkreślić należy, że katalog danych osobowych, określony w art. 35b ust.1 ustawy jest maksymalnym zakresem informacji, które służby statystyki publicznej mogą pozyskiwać. Adekwatność i niezbędność wykorzystania danych osobowych z tego katalogu jest każdorazowo oceniana na etapie projektowania badania statystycznego, a dane osobowe są wykorzystywane jedynie w sytuacji, gdy nie można celu osiągnąć w inny sposób, np. w drodze wykorzystania zagregowanych danych.

Dodawany ust. 2a dotyczy informacji uzyskiwanych w wyniku analizy danych osobowych pozyskanych bezpośrednio od osoby fizycznej lub z rejestrów i systemów informacyjnych, tj. danych wywiedzionych i danych wywnioskowanych.

Zmiana w art. 35b ust. 3 polega na dodaniu pozaadministracyjnych systemów informacyjnych, jako potencjalnego źródła danych osobowych. W art. 35b ust. 4 nakładający obowiązek informacyjny na służby statystyki publicznej został uchylony w związku z przeniesieniem jego treści do art. 6 ust. 5.

Zmiany w art. 35c w stosunku do obecnego brzmienia tego przepisu polegają na wprowadzeniu Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych do katalogu źródeł danych oraz doprecyzowaniu obowiązujących przepisów w związku z wprowadzeniem pozaadministracyjnych systemów administracyjnych, jako potencjalnego źródła danych osobowych dla potrzeb realizacji celów statystycznych.

Art. 35d koresponduje z rozporządzeniem 2016/679, które wymienia pseudonimizację, jako jeden z możliwych środków zabezpieczenia danych osobowych. Zakłada się, że czynność ta będzie następowała niezwłocznie, po wykorzystaniu danych osobowych do celów statystycznych. Co do zasady opracowywanie danych statystycznych, a takimi danymi są również i dane osobowe zebrane w ramach statystyki publicznej, odbywa się z odłączeniem lub zakodowaniem informacji pozwalających na identyfikację konkretnego podmiotu obserwacji statystycznej. Zarówno informacje pozwalające na zidentyfikowanie konkretnej osoby (numer PESEL, imię i nazwisko), jak też informacje pozwalające na odszukanie i połączenie danych będą przechowywane osobno. Odwrócenie tego procesu będzie następowało wyłącznie w przypadku, i tylko w takim zakresie, w jakim będzie to niezbędne to osiągnięcia celu statystycznego np.: łączenia danych lub ich porównania, a następnie dane będą dalej opracowywane, zgodnie z zasadami, czyli z odłączeniem lub zakodowaniem informacji pozwalających na zidentyfikowanie konkretnej osoby fizycznej. Sposób i tryb pseudonimizacji danych osobowych na potrzeby realizacji przez służby statystyki publicznej zadań określonych w ustawie będzie określał dokument opracowany i wydany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, w drodze zarządzenia.

Art. 35e - specyfika badań statystycznych wymaga wielokrotnego sięgania do danych już pozyskanych, zebranych w badaniach statystycznych. W przypadku danych osobowych czynność ta jest dokonywana w uzasadnionych przypadkach z poszanowaniem zasady minimalizacji danych. Działanie takie podyktowane jest również dążeniem do wtórnego

wykorzystania danych zgromadzonych w różnego rodzaju rejestrach i systemach informacyjnych lub zebranych na potrzeby innych badań statystycznych, tak by stale zmniejszać poziom obciążeń respondentów i ograniczać obowiązki informacyjne obywateli i przedsiębiorców. Jednocześnie w ust. 2 tego przepisu wprowadzona została gwarancja, że dane osobowe będą wykorzystywane wyłącznie w celu statystycznym, a wykorzystanie ich w innym celu, a w szczególności do podejmowania decyzji lub indywidualnych rozstrzygnięć wobec danej osoby jest zabronione. Należy ponownie powtórzyć, że dane osobowe są traktowane jak dane statystyczne, wobec czego są objęte bezwzględną ochroną na podstawie art. 10 ustawy o statystyce publicznej. Naruszenie ukonstytuowanej w tym przepisie tajemnicy statystycznej na mocy art. 54 ustawy jest zagrożone karą pozbawienia wolności do lat 3. Ponadto należy podnieść, że ustawodawca unijny pozwala na dalsze przetwarzanie danych osobowych i wskazuje, że takie działanie w myśl art. 89 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 w celu statystycznym nie jest niezgodne z kardynalnymi zasadami przetwarzania danych osobowych określonymi w art. 5 ust. 1 lit. b ww. rozporządzenia.

Projektowany art. 35h jest nowym rozwiązaniem i w całości jest związany z rozporządzeniem 679/2016. Zgodnie z motywem 162, jeżeli dane osobowe są przetwarzane do celów statystycznych, ww. rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do takiego przetwarzania. Niemniej jednak, ze względu na specyfikę takiego przetwarzania ustawodawca unijny postanowił w art. 89 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, że możliwe jest zastosowanie wyjątków od praw, o których mowa w art. 15, 16, 18 i 21, na poziomie prawa krajowego lub unijnego, z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń dla praw i wolności osoby, której dane dotyczą. Przy czym zabezpieczenia te mają polegać na wdrożeniu środków technicznych i organizacyjnych zapewniających poszanowanie zasady minimalizacji danych (art. 89 ust. 1, motyw 156). Zaznaczyć należy, że przesłanką do zastosowania takich wyjątków jest istnienie prawdopodobieństwa, że korzystanie z tych praw uniemożliwi lub poważnie utrudni przetwarzanie danych dla wskazanych celów, a wyjątki takie są konieczne – do realizacji tych celów.

Kwestie zastosowania ww. derogacji do celów statystycznych są nadal przedmiotem prac Eurostatu i kierowników krajowych urzędów statystycznych (KUS) w ramach tzw. DGs workshop. W dniu 8 lutego 2018 r. zakończyło się spotkanie poświęcone skutkom implementacji rozporządzenia 2016/676 dla statystyk europejskich. Prawie we wszystkich państwach członkowskich zostały wszczęte procedury mające na celu wprowadzenie do krajowych porządków prawnych odstępstw od stosowania przepisów określonych w art. 89 ust. 2 rozporządzenia. Uznano, że pozwoli to w sposób najbardziej efektywny zaspokoić specyficzne potrzeby statystyk krajowych. Jednocześnie w celu harmonizacji ochrony podmiotów praw rozważane jest wprowadzenie jednolitych odstępstw w przepisach rozporządzenia 223/2009.

W ocenie projektodawcy wprowadzenie ograniczeń w zakresie wykonywania niektórych praw, wynikających z rozrządzenia 2016/679 jest konieczne. Mając na uwadze wyrok Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 9 listopada 2010 r. wydany w połączonych sprawach C-92/09 i C-93/0914, w którym Trybunał podkreślił, że „prawo do ochrony danych osobowych nie jest prawem absolutnym i powinno być analizowane w kontekście funkcji jaką pełni w społeczeństwie” oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 grudnia 2011 r. sygn. akt K 33/08, w którym wskazano, że prawidłowo funkcjonująca statystyka publiczna stanowi istotny element prawidłowo funkcjonującego państwa, dokonana została analiza zasadności zastosowania wyłączeń, o których mowa w art. 89 ust. 2 rozporządzenia 2016/679. W projektowanym art. 35h w ust. 1 zaproponowano wyłączenie - w przypadku wykorzystywania danych osobowych do celów statystycznych - uprawnienia wynikające z art. 15 (prawo dostępu), art. 16 (prawo do sprostowania danych), art. 18 (prawo do ograniczenia przetwarzania) i art. 21 (prawo do sprzeciwu).

Analizując przepisy ustawy o statystyce publicznej można wyraźnie wskazać zasady, które określają sposób postępowania z danymi osobowymi. Przepis art. 35a ust. 2 stanowi, że

¹⁴ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 listopada 2010 r. Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) i Hartmut Eifert (C-93/09) przeciwko Land Hessen

dane osobowe są zbierane dla celów statystycznych, wyłącznie jeżeli nie można tego celu osiągnąć za pomocą innych danych. Ustawa zawiera zamknięty katalog danych osobowych, które mogą być przetwarzane. Zgodnie z jej art. 18 ust. 1 pkt 8 lit. a, każde badanie zawiera m.in.: szczegółowy zakres danych osobowych

z katalogu określonego w art. 35b ust. 1. Zatem na etapie projektowania badania następuje każdorazowo ocena niezbędności i adekwatności wykorzystania danych osobowych, co wpisuje się w praktyczne zastosowanie zasady minimalizacji danych. Niebagatelne znaczenie ma też fakt, że program badań statystycznych jest przyjmowany w drodze aktu prawnego powszechnie obowiązującego, tj.: rozporządzenia Rady Ministrów. Wobec czego jego treść podlega każdorazowo ocenie organów i podmiotów biorących udział w procesie legislacyjnym, w tym przedstawicieli organu właściwego

w sprawach ochrony danych osobowych. I ta zasada została utrzymana w projektowanych przepisach.

Mając na uwadze niezbywalne prawo osoby do poszanowania prywatności i autonomii informacyjnej utrzymane zostały obowiązujące rozwiązania, które w przypadku zbierania danych bezpośrednio od osób fizycznych zakładają dobrowolność udziału w badaniu i dobrowolność udzielania odpowiedzi, w szczególności w zakresie tzw. danych sensytywnych – art. 6 ust. 3 i art. 8 ustawy.

Ze względu na charakter badania przewidziana została możliwość wyłączenia dobrowolności udziału

w badaniu w przypadku spisów powszechnych, co będzie regulowane przepisami ustaw, dotyczących spisów, oraz w przypadku badań statystycznych, dotyczących przedsiębiorców będących osobami fizycznymi. Podkreślenia wymaga, że przetwarzanie danych w celach statystycznych skutkuje tym, że wynikiem takiego przetwarzania nie są dane osobowe, lecz dane zbiorcze (wynikowe informacje statystyczne), a dodatkowo sam wynik, ani dane osobowe nie służą za podstawę środków czy decyzji dotyczących konkretnych osób fizycznych.

Rozporządzenie 2016/679 w motywie 163 podkreśla konieczność ochrony informacji poufnych które organy statystyczne Unii i państw członkowskich gromadzą do celów opracowywania oficjalnych statystyk europejskich i krajowych, odwołując się do zasad wynikających z art. 338 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i zasad określonych w rozporządzeniu 223/2009. Na gruncie prawa krajowego wszystkie zebrane w celach statystycznych dane, w tym dane osobowe, są objęte tajemnicą statystyczną, która gwarantuje zachowanie danych w poufności i wykorzystywanie ich wyłącznie w celach określonych w ustawie o statystyce publicznej. Naruszenie tajemnicy statystycznej, a także wykorzystanie danych statystycznych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej jest penalizowane na mocy art. 54 i 55 ustawy. Tajemnica statystyczna jest podstawowym instrumentem uzyskania i utrzymania zaufania respondentów do statystyki publicznej. Jej nieprzestrzeganie doprowadziłoby do trudnych do oszacowania skutków, a w konsekwencji do utraty rzetelności i wiarygodności oficjalnych danych statystycznych, wynikających z przekazywania przez respondentów nieprawdziwych danych lub odmowy ich przekazania. Tak rozumiana tajemnica określona w art. 10 ustawy jest jednym z elementów praktycznej realizacji zasady poszanowania prywatności jednostki.

Samo opracowywanie danych statystycznych zakłada przetwarzanie danych z odłączeniem lub zakodowanie informacji pozwalających na zidentyfikowanie konkretnego podmiotu gospodarki narodowej albo osoby fizycznej i prowadzenie obliczeń, opracowań i analiz już na podstawie takich danych. Ponadto w projektowanym art. 35d wprowadzono pseudonimizację, o czym była mowa powyżej. Dane osobowe będą pseudonimizowane, o ile cel ich przetwarzania nie będzie wymagał pozostawienia ich w niezmienionej formie. Pseudonimizacja będzie dokonywana niezwłocznie. Zarówno informacje pozwalające na zidentyfikowanie konkretnej osoby (numer PESEL, imię i nazwisko), jak też informacje pozwalające na odszukanie i połączenie danych będą przechowywane osobno. Odwrócenie tego procesu będzie następowało wyłącznie w przypadku, i tylko w takim zakresie, w jakim będzie to niezbędne to osiągnięcia celu statystycznego, a następnie dane będą dalej opracowywane, zgodnie z zasadami, o czym było powyżej. Zatem oprócz czysto technicznych środków ochrony wynikających z zasad zabezpieczania systemów informatycznych i polityk

bezpieczeństwa stosowane będą zabezpieczenia wynikające z pseudonimizacji i ochrona poufności, jaką gwarantuje tajemnica statystyczna.

W przypadku specyfiki działań statystyki publicznej rozwiązania przyjęte w art. 15, 16, 18 i 21 rozporządzenia 2016/679 spowodowałyby niekorzystne konsekwencje dla realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej. W ocenie projektodawcy już istniejące oraz wprowadzone w projekcie rozwiązania w zakresie wprowadzenia odpowiednich zabezpieczeń dla praw i wolności osoby, o których mowa w art. 89 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 uprawniają do zastosowania przewidzianych przez unijnego ustawodawcę odstępstw.

Z uwagi na fakt, iż dane wykorzystywane są wyłącznie dla celów statystycznych, osoba fizyczna, której dane są przetwarzane nie ponosi żadnych szkód w przypadku wyłączeń dla statystyki publicznej w powyższych przepisach. Nie spowoduje to również jakiegokolwiek uszczerbku dla ochrony danych osobowych przetwarzanych przez statystykę publiczną, i nie będzie miało jakiegokolwiek wpływu na sytuację jednostki gdyż dane osobowe są i nadal będą przetwarzane tylko i wyłącznie w celu statystycznym, tj.: wyłącznie do opracowywania i tworzenia wyników oraz analiz statystycznych. Dane osobowe są i nadal będą dostępne tylko i wyłącznie określonemu kręgowi osób, w związku z wykonywaniem przez nie zadań służbowych, po złożeniu pisemnego oświadczenia o przestrzeganiu zasad poufności przetwarzanych danych i ich ochrony.

Ponadto, należy podkreślić, że wyłączenie stosowania art. 15 nie zmienia faktu, że podmioty danych będą informowane o okolicznościach przetwarzania ich danych osobowych w przyjęty w projekcie sposób. Wyłączenie możliwości aktywnego sprostowania danych (art. 16 rozporządzenia 2016/679) nie oznacza, że służby statystyki publicznej nie będą zobowiązane do zachowania aktualności i poprawności danych. Nie przewiduje się bowiem wyłączenia zasady prawidłowości danych (art. 5 ust. 1 lit. d).

Odnosnie do art. 21 rozporządzenia 2016/679 (prawo sprzeciwu) należy wskazać, że miałyby on ograniczone zastosowanie do służb statystyki publicznej z uwagi na to, że zadania służb statystycznych oparte są o przepisy prawa. W zakresie w jakim prawo sprzeciwu miałyby jednak zastosowanie, korzystanie przez podmioty danych z tego uprawnienia utrudniłoby realizację zadań. Należałoby bowiem każdorazowo wskazać nadrzędność podstaw prawnych nad prawami wolnościami podmiotów danych, co w przypadku badań statystycznych wydaje się niecelowe.

W cytowanym już wyroku Trybunału Konstytucyjnego TK 33/08 podniesiono, że „jak wynika z preambuły do Konstytucji, jedną z wartości jest zapewnienie rzetelności i sprawności działania instytucji publicznych. Dla efektywnego funkcjonowania państwa niezbędne jest oparcie działań organów państwowych na wiedzy o rzeczywistym obrazie społeczeństwa i gospodarki. Informacje te konieczne są również w celu realizacji określonych norm zawartych w Konstytucji, wyznaczających treść i sposób działania organów państwowych, takich jak zasada zrównoważonego rozwoju (art. 5) czy społeczna gospodarka rynkowa (art. 20)”. Zatem wychodząc z założenia, że prawidłowe funkcjonowanie statystyki publicznej mieści się w celu leżącym w ogólnym interesie publicznym, który jest w art. 23 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679 wskazany jako jedna z przesłanek pozwalających na ograniczenie obowiązków i praw przewidzianych w art. 12-22 i art. 34 zaproponowane zostały w projektowanym art. 35h ust. 2 rozwiązania w zakresie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679. Jednocześnie w ocenie projektodawcy przepisy ustawy o statystyce publicznej spełniają przesłanki określone w ust. 2 art. 23 rozporządzenia 2016/679.

Projektowane rozwiązania związane z rozporządzeniem 2016/679 związane są ze stosowaniem przejrzystej i „wszelkiej” komunikacji z podmiotem danych oraz z przekazywaniem podstawowych informacji na temat procesów przetwarzania danych. Należy zauważyć, że motyw 62 preambuły rozporządzenia 2016/679 wyraźnie wskazuje, iż ograniczenie obowiązków informacyjnych wobec podmiotów danych jest w szczególności

możliwe wtedy, kiedy przetwarzanie danych ma miejsce na podstawie przepisów prawa, podmiot danych dysponuje informacjami dotyczącymi szczegółów operacji przetwarzania danych lub wykonanie obowiązku wobec podmiotów danych wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku. W motywie tym podkreśla się, że „sytuacja braku możliwości lub niewspółmiernie dużego wysiłku może zachodzić w szczególności przypadku, gdy przetwarzanie służy celom archiwalnym w interesie publicznym, celom badań naukowych lub historycznych lub celom statystycznym. Uwzględnić przy tym należy liczbę osób, których dane dotyczą, okres przechowywania danych oraz wszelkie przyjęte odpowiednie zabezpieczenia.” Należy ponownie podkreślić, że art. 12 rozporządzenia 2016/679 dotyczy nie tyle prawa o charakterze „materialnym”, ile sposobu realizacji praw przewidzianych w art. 13-22. Konieczność prowadzenia wszelkiej komunikacji z podmiotem danych wymagałoby ogromnych nakładów ze środków publicznych, co uzasadnia ograniczenie tego prawa w ten sposób, że podmiot danych będzie mógł z niego skorzystać raz na 6 miesięcy.

Z kolei motyw 63 stwierdza, że „każda osoba fizyczna powinna mieć prawo dostępu do zebranych danych jej dotyczących oraz powinna mieć możliwość łatwego wykonywania tego prawa w rozsądnych odstępach czasu, by mieć świadomość przetwarzania i móc zweryfikować zgodność przetwarzania z prawem (...)”. Stąd w ocenie projektodawcy zasadne i celowe jest, by w przypadku statystyki publicznej zaproponować zmianę kwestii proceduralnych i terminów realizacji uprawnień jednostki, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia 2016/679. Tym bardziej, że wobec osób fizycznych, udzielających bezpośrednio odpowiedzi w badaniach statystycznych obowiązek informacyjny, ciążyący na administratorze będzie realizowany. Przed rozpoczęciem badania, tj.: przed przystąpieniem do udzielania odpowiedzi na pytania osoba fizyczna, której dane dotyczą, będzie informowana o podstawie prawnej badania, celu badania, gwarancjach zachowania tajemnicy statystycznej oraz czy badanie prowadzone jest na zasadzie obowiązku czy dobrowolności. Wobec czego w projektowanym art. 35h ust. 2 pkt 1 określony został tryb wykonywania tego uprawnienia przez osobę fizyczną. Zakłada się, że udzielanie informacji osobie, której dane dotyczą będzie następowało na jej wniosek nie częściej niż raz na pół roku.

Z kolei art. 34 rozporządzenia 2016/679 będzie stosowany w ten sposób, że zawiadomienie o naruszeniu ochrony danych osobowych, powodującym wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych będzie udostępniane w BIP Urzędu. Rozwiązanie takie związane jest ze specyfiką działalności statystyki publicznej, która operuje na dużych zbiorach danych. Zatem czysto teoretycznie, takie naruszenie mogłoby dotyczyć ilości osób, co do której uzasadnione byłoby twierdzenie, że indywidualne zawiadomienia, o których mowa w art. 34 rozporządzenia 2016/679, wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, o czym jest mowa w ust. 3 lit. c art. 34. Takie podejście do kwestii zawiadamiania osób, których dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych przesądziło o tym, że projektodawca zdecydował się, by każdorazowo o naruszeniu ochrony danych osobowych, które może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych administrator danych będzie zawiadamiał w drodze publicznego komunikatu, zamieszczanego w BIP. Jednocześnie ze względu na zaufanie respondentów do statystyki publicznej stosowane są wszelkie zabezpieczenia organizacyjne i techniczne uniemożliwiające naruszenie ochrony danych statystycznych, w tym danych osobowych. Ponadto omówione wcześniej zasady przetwarzania danych osobowych, sposób ich zabezpieczania w drodze pseudonimizacji oraz opracowywania danych statystycznych, który zakłada wykorzystywanie nieidentyfikowanych danych, co pozwala na zapewnienie minimalnego standardu ochrony danych osobowych.

W projektowanym art. 35h ust. 2 pkt 3 wprowadzona została zasada, że informacje, do których przekazania jest obowiązany administrator zostaną zamieszczone w BIP urzędu. Powyższa propozycja pozwala na zapewnienie pełnej informacji, a tym samym realizację obowiązku informacyjnego ciążyącego na administratorze. W tym miejscu należy mieć na względzie szczególną rolę statystyki publicznej, która z mocy obowiązującego prawa powołana jest do rzetelnego, obiektywnego i systematycznego informowania społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz przedsiębiorców o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska

naturalnego. To powoduje, że ilość badań, ich zróżnicowanie tematyczne, a także zakres wykorzystywanych danych musi pozwolić na wypełnienie tego obowiązku i opracowanie informacji wynikowych oddających rzeczywisty obraz. Propozycja ta, w ocenie projektodawcy wpisuje się w motyw 62, o czym była mowa powyżej.

Statystyka publiczna, tak samo jak statystyki innych krajów członkowskich dostrzegają znaczenie i rolę rozporządzenia 2016/679 jako narzędzia umożliwiającego podnoszenie zaufania respondentów do statystyki i prowadzonych przez nią działań.

W pkt 24 zmiana w art. 39 związana jest ze zmianami w rozdziale 4a.

W pkt 25 wprowadzony został nowy rozdział 5a Operat do badań statystycznych.

Operat do badań statystycznych (OBS) jest narzędziem ułatwiającym prowadzenie badań statystycznych, w tym spisów powszechnych. Ze względu na jego istotną rolę w pracach służb statystyki publicznej i przetwarzanie w nim danych osobowych, dotychczasowe przepisy ustawy o statystyce publicznej dotyczące operatu do badań statystycznych zostały przeniesione do nowego rozdziału i uszczegółowione.

Głównym celem funkcjonowania OBS jest zapewnienie informacji służących realizacji przez statystykę publiczną badań prowadzonych we wszystkich obszarach badawczych ujętych w Programach Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez użytkowników krajowych i zagranicznych, w tym zgodnie z wymogami organizacji międzynarodowych.

OBS:

zawiera wszystkie typy jednostek podlegających obserwacjom statystycznym,

zawiera minimalny zakres cech identyfikujących badaną jednostkę,

umożliwia precyzyjny wybór próby pod względem podmiotowym i przestrzennym, co służy minimalizacji obciążenia respondentów i minimalizuje koszty badań, oraz poprawia precyzję wyników uzyskiwanych w badaniach reprezentacyjnych,

pozwala na ograniczenie dostępu do niezbędnego minimum informacji, w zależności od celu statystycznego.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ o przechowywaniu zbiorów danych jednostkowych ze spisów zaproponowany został przepis określający okres przetwarzania danych osobowych w OBS. Podkreślić należy, że również ustawodawca unijny w art. 5 ust. 1 lit. e wskazał na możliwość dłuższego przechowywania danych, jeżeli są one przetwarzane do celów statystycznych, zgodnie z art. 89 ust. 1. Tak określony okres przechowywania danych z prowadzonych badań statystycznych znajduje swoje uzasadnienie w specyfice działalności służb statystyki publicznej.

Europejska Komisja Gospodarcza ONZ dokonując w 2013 r. analizy wyników spisów i wydając rekomendacje do spisów w roku 2020 przedstawiła zalecenie, dotyczące wydłużenia okresu przechowywania danych zebranych w spisach z uwagi na potrzebę przeprowadzenia porównań w długich szeregach czasowych, pozwalających na wskazanie zmian zachodzących w czasie. W ocenie projektodawcy, zakładany 100 letni okres przechowywania danych w OBS, umożliwi dokonywanie przez statystykę publiczną na przestrzeni wielu lat ciągłej obserwacji populacji oraz porównywanie danych również w retrospekcji. Będzie to stanowiło bezcenne źródło dla badań np. charakteryzujących rodziny, gospodarstwa domowe, wybrane grupy społeczne, w tym grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, imigrantów, w tym imigrantów zarobkowych oraz warunki życia ludności. Posiadanie takich informacji jest istotnym źródłem informacji służących tworzeniu nowych polityk społecznych, gospodarczych, migracyjnych i środowiskowych oraz ocenie ich skuteczności. Wpisuje się także

w szeroko pojęte dziedzictwo narodowe, pozwalające na prowadzenie badań naukowych i historycznych. W wielu krajach dane statystyczne, w tym dane osobowe np. pochodzące ze spisów powszechnych są przechowywane przez kilkudziesięcioletnie okresy i udostępniane do publicznego użytku po 100 latach, jak to ma miejsce w przypadku Wielkiej Brytanii lub 72 latach w przypadku USA. W przypadku OBS dane takie nie będą udostępniane w sposób inny niż określony w art. 20 ust. 4 ustawy o statystyce publicznej, który zakłada udostępnienie danych adresowych podmiotów wylosowanych do badania lub wybranych na podstawie

wskazanych przez prowadzącego badanie cech, z wyłączeniem danych adresowych osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej.

Statystyka publiczna jest obowiązana do stosowania kilkudziesięcioletnich okresów retencji danych również w przypadkach, gdy dane dotyczą przedsiębiorstw, ze względu na prowadzone analizy statystyczne. Zgodnie z art. 8 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 177/2008 z dnia 20 lutego 2008 r. ustanawiającego wspólne ramy dla rejestrów przedsiębiorstw do celów statystycznych i uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 2186/93 (Dz. Urz. UE L 61 z 05.03.2008, str. 61) państwa członkowskie corocznie sporządzają kopię, która przedstawia stan rejestrów na koniec roku, i zachowują tę kopię przez okres co najmniej 30 lat do celów analizy.

Dla zapewnienia wysokiej jakości OBS wykorzystywane będą różne źródła aktualizacji, m.in.: systemy informacyjne administracyjne i pozaadministracyjne oraz informacje pochodzące od jednostek sprawozdawczych.

Projektowane rozwiązanie zapewnia gwarancje ochrony przetwarzanych danych statystycznych przez odesłanie do bezwzględnej tajemnicy, jaką jest tajemnica statystyczna. Sposób prowadzenia operatu do badań statystycznych zapewnia właściwą ochronę danych zgromadzonych w operacie, w tym danych osobowych. Są one umieszczane w bezpiecznym środowisku w odrębnych tabelach. W celu zachowania zasady poufności dostęp do danych identyfikujących osoby jest ograniczony wyłącznie do osób prowadzących badanie. Dane jednostkowe z OBS zgodnie z ustawą o statystyce publicznej są udostępniane wyłącznie jednostkom prowadzącym badania statystyczne określone corocznym rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej.

Zmiana określona w pkt 27 związana jest z przeniesieniem definicji osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą do art. 2 ustawy (projektowany pkt 11b).

W pkt 28 zmiana w art. 53 związana jest z wprowadzeniem do ustawy konstrukcji pozaadministracyjnego systemu informacyjnego.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników

Należy zauważyć, że dane gromadzone i przetwarzane w CRP KEP (i podatkowych systemach informatycznych korzystających z tych danych, np. w związku z art. 35 ust. 3 pkt 2 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej) na podstawie ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników są wykorzystywane przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz organy Krajowej Administracji Skarbowej do realizacji celów i zadań ustawowych (art. 14a ww. ustawy). Zatem istnieje ustawowe umocowanie do gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania przez administrację skarbową przedmiotowych danych. Konieczność realizacji ustawowych celów i zadań wymusza identyfikację i ewidencję podmiotów systemu podatkowego, co prowadzi do wejścia w posiadanie danych osobowych wyłącznie ze względu na realizowanie swoich ustawowych funkcji i niektórych ustawowych funkcji ZUS. Działania te w żadnym zakresie nie służyły i nie służą celom komercyjnym. W katalogu zadań wykonywanych przez administrację skarbową znajdują się zadania określone w przepisach podatkowych i realizacja ustawowych zobowiązań przez podmioty systemu podatkowego, w tym osoby fizyczne. Cel przetwarzania tych danych służy reprezentowanemu przez administrację publiczną (skarbową) ważnemu interesowi gospodarczemu i finansowemu państwa, w tym kwestiom budżetowym i - w szczególności - podatkowym. Zadania tej administracji są realizowane w interesie publicznym, a także - w pewnym zakresie - w ramach sprawowania władzy publicznej przez administratora, któremu zadanie to zostało powierzone jako sekretarzowi stanu (art. 14 ust. 1 ww. ustawy).

Wykonywanie przez administrację skarbową ustawowych zadań, opartych o posiadane dane osobowe, jest niezbędne dla prawidłowej i bezpiecznej realizacji obsługi podatników, finansów publicznych, ograniczenia ryzyka w systemie finansowym. Systemy informatyczne, służące realizacji tych zadań ustawowych, są wykorzystywane do funkcjonowania systemu podatkowego, w tym w zakresie zobowiązań podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych, do których poboru są zobowiązane organy podatkowe i celne. CRP KEP jest zasilany danymi osobowymi pozyskiwanymi od tychże podmiotów systemu podatkowego

w ramach dokonywanych zgłoszeń, lub - w celu ograniczenia zobowiązań tychże podmiotów - z rejestru PESEL (art. 14 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy) oraz z KRS (art. 5 ust. 2b pkt 1 ww. ustawy i art. 20 ust. 1c ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym).

Zakres podmiotowy danych dotyczy wielomilionowej rzeszy podmiotów (podatników), jest zatem niezwykle szeroki i trudno zaspokoić tu możliwość informowania każdej osoby, której dane są przetwarzane, wydaje się to również niezasadne skoro wszystko jest szczegółowo uregulowane ustawowo.

Katalog danych osobowych jest ograniczony do danych niezbędnych dla realizacji ustawowo określonych celów i zasad przetwarzania i gromadzenia danych. Zakres danych, w tym danych osobowych, osób fizycznych został skonkretyzowany w art. 5 ust. 2, 2b, 3-4. W CRP KEP gromadzone są również dane związane z NIP. Uszczegółowienie gromadzonych w CRP KEP danych objętych zgłoszeniem identyfikacyjnym, o którym mowa w art. 5 ust. 1 i art. 9 ust. 1 ww. ustawy, stanowią wzory formularzy zgłoszeń określone przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w rozporządzeniu wydawanym na podstawie art. 5 ust. 5 ww. ustawy (rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie wzorów formularzy zgłoszeń identyfikacyjnych i zgłoszeń aktualizacyjnych oraz zgłoszeń w zakresie danych uzupełniających - Dz. U. poz. 2452). W zgłoszeniach - dodatkowo - jest również możliwość dobrowolnego podania informacji o osobistym rachunku, na który ma być dokonywany zwrot podatku lub nadpłaty.

Należy zauważyć, że - w związku z instytucją tzw. „jednego okienka” - niektóre dane gromadzone są w oparciu o wniosek o wpis do CEIDG, którego integralną częścią jest zgłoszenie identyfikacyjne albo aktualizacyjne (art. 5 ust. 5a i art. 5a ww. ustawy) i o dane objęte treścią wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym (art. 5 ust. 2b pkt 1 ww. ustawy). Ponadto, w celu zapewnienia danych (uzupełniających) dla krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (w GUS) i Centralnego Rejestru Płatników Składek (w ZUS) i w związku z pośrednictwem CRP KEP w przekazywaniu danych podmiotów objętych wpisem w KRS (art. 14 ust. 3a i 3b ww. ustawy), w CRP KEP gromadzone są też dane określone w art. 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowym

Rejestrze Sądowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1161), wskazane również w art. 5 ust. 5 ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.

Należy zwrócić uwagę, że nie wszystkie prawa i obowiązki przewidziane w rozporządzenia 679/2016 będą wykonywane w odniesieniu do danych osobowych przetwarzanych w CRP KEP. Zastosowanie znaleźć mogą bowiem wyłączenia przewidziane w art. 12-22 i art. 34 rozporządzenia 679/2016 oraz w projektowanych art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych. W odniesieniu do CRP KEP wyłączenia te będą proporcjonalne i konieczne do osiągnięcia interesu publicznego w związku ze stabilnością budżetową państwa, a co z tym się wiąże - z bezpieczeństwem publicznym i finansami publicznymi - w zakresie wynikającym z prawidłowego działania systemu podatkowego, u podstaw którego leży ewidencja podatników (CRP KEP). W związku z kluczowym znaczeniem CRP KEP dla działania systemu podatkowego, w tym platformy integracji aplikacji, uzyskał on status krytyczny, co oznacza jego wysoką wagę i poziom ochrony dla zapewnienia ciągłości jego funkcjonowania, w tym CRP KEP należy do infrastruktury krytycznej Ministerstwa Finansów. CRP KEP został zgłoszony do Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej.

Należy podkreślić, że dane gromadzone w CRP KEP podlegają tajemnicy skarbowej (art. 15 ust. 1 ww. ustawy z wyjątkami określonymi w ust. 1b). Dostęp do CRP KEP mają wyłącznie osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w CRP KEP. Upoważnienie może być wydane na wniosek przełożonego złożony w formie pisemnej do administratora danych osobowych. Przetwarzanie (dostęp do) danych może odbywać się wyłącznie w obszarach do tego celu przeznaczonych. Istnieje również zobowiązanie do przestrzegania tajemnicy skarbowej wobec danych zgromadzonych w CRP KEP przez osoby określone w art. 15 ust. 1a.

Udostępnianie danych zgromadzonych w CRP KEP, w zakresie wykraczającym poza art. 14a ww. ustawy, jest możliwe jedynie dla osób i instytucji enumeratywnie wymienionych w art. 15 ust. 2 ww. ustawy, w tym podmiotu (podatnika).

Pozyskiwane dane osobowe służą także do kontaktów z podmiotami lub ich reprezentantami, w szczególności w sytuacji, gdy w przekazanych dokumentach zostały wykryte nieprawidłowości.

Z uwagi na spójność otrzymywanych od podmiotu dokumentów, poprawa danych w nich zawartych nie jest możliwa. Podmioty mogą dokonywać sprostowania poprzez przesłanie kolejnej wersji dokumentu (aktualizacje stanu danych).

Proponowane przepisy art. 15c ust. 1 uszczegóławiają sposób realizacji obowiązków wynikających z art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 4 RODO wskazując, że organy KAS realizują te obowiązki poprzez zamieszczenie informacji o zbieraniu danych osobowych w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie organu, formularzach urzędowych, pismach kierowanych do osób fizycznych oraz na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej lub na swojej stronie internetowej. Powyższe rozwiązanie nie ingeruje w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w RODO.

Zgodnie z projektowanym art. 15c ust. 5 ustawy dane zawarte w CRP KEP są przetwarzane wyłącznie przez okres niezbędny w celu realizacji zadań lub obowiązków (uprawnień) ustawowych. Dokumentacja związana z nadaniem NIP oraz aktualizowaniem danych zawartych w zgłoszeniach jest gromadzona i przechowywana w urzędach skarbowych i nie podlega przekazaniu do archiwów państwowych. Okres jej przechowywania jest określony w Jednolitym rzeczowym wykazie akt izb administracji skarbowej, urzędów skarbowych i urzędów celno-skarbowych będącym załącznikiem do zarządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie wprowadzenia jednolitego rzeczowego wykazu akt w izbach administracji skarbowej, urzędach skarbowych i urzędach celno-skarbowych (Dz. Urz. MRiF z 2017 r. poz. 44) jako kategoria B10, czyli 10-letni okres przechowywania liczy się od zakończenia działalności podmiotu lub zgonu podatnika (symbol klasyfikacyjny 4001). Przepisy podatkowe nie ograniczają zobowiązań podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych osób (podatników) ich wiekiem.

Reasumując, ustawa o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, zgodnie z art. 23 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679, zawiera następujące szczegółowe przepisy:

o celach przetwarzania – art. 14 ust. 2 i art. 14a ww. ustawy,

kategoriach danych osobowych – określenie zakresu danych osobowych w art. 5 ww. ustawy, nie podlegają przetwarzaniu szczególne kategorie danych osobowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 ww. rozporządzenia,

zakresie wprowadzonych ograniczeń – przepisy ww. ustawy określają wymagania i zobowiązania wobec osób wskazując administratora (w art. 14 ust. 1 ww. ustawy) i umożliwiają dostęp do swoich danych (w art. 15 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy),

zabezpieczeniach zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu oraz ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą - objęcie tajemnicą skarbową i ograniczeniami dostępu w zakresie określonym w art. 15-15b ww. ustawy oraz obowiązkiem wprowadzenia zabezpieczeń, o których mowa w projektowanym art. 15c ust. 2 i 3,

określeniu administratora – art. 14 ust. 1 ww. ustawy,

okresach przechowywania oraz mających zastosowanie zabezpieczeniach z uwzględnieniem charakteru, zakresu i celów przetwarzania lub kategorii przetwarzania – okresy przechowywania są zgodne z obowiązującym Jednolitym Rzeczym Wykazem Akt, a zabezpieczenia zgodne m.in. z przyjętą polityką bezpieczeństwa,

ryzyku naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą - przepisy ww. ustawy umożliwiają dostęp do swoich danych (w art. 15 ust. 2 pkt 3) oraz zgłaszanie i aktualizowanie swoich danych (m.in. art. 5 ust. 1 i art. 9),

prawie osób, której dane dotyczą do uzyskania informacji o ograniczeniach – ograniczenia i obowiązek informacyjny wynikają z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych (art. 3-5).

Dodatkowo należy wskazać, że do danych osobowych gromadzonych w CRP KEP mają zastosowanie również regulacje ujęte w art. 47a, art. 47b i art. 47c ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie

Zgodnie z art. 21. ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U.

z 2017 r. poz. 1295 z późn. zm.) egzamin ze znajomości wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez ministra właściwego do spraw środowiska. W toku procedury przeprowadzania tego egzaminu przetwarzane są następujące dane osobowe: imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, datę i miejsce urodzenia, PESEL, telefon kontaktowy, wizerunek osoby (weryfikacja osoby przystępującej do egzaminu przez okazanie dowodu osobistego), wzór podpisu. Proponowana zmiana ustawy - Prawo łowieckie ma na celu przeniesienie zakresu danych osobowych przetwarzanych na potrzeby przeprowadzania egzaminu z wydanego na podstawie art. 21 ust. 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 7 lutego 2005 r. w sprawie egzaminu ze znajomości wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody (Dz. U. Nr 27 poz. 230).

Ponadto w związku z faktem, że powyższe rozporządzenie Ministra Środowiska zawiera zapis o konieczności okazywania dowodu tożsamości komisji egzaminacyjnej powołanej przez Ministra Środowiska, a celem takiego działania jest umożliwienie jednoznacznej identyfikacji osoby przystępującej do egzaminu, której wizerunek również podlega ochronie, proponuje się dodatkowo przeniesienie ww. zapisu z rozporządzenia do ustawy – Prawo łowieckie. przez dodanie w art. 21a ust. 2 w następującym brzmieniu:

Art. 21a ust. 2 W celu weryfikacji tożsamości osoba przystępująca do egzaminu ze znajomości wykonywania polowania oraz zasad ochrony przyrody okazuje komisji egzaminacyjnej, o której mowa w art. 21 ust. 1, dowód tożsamości.”.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

*(projektodawcą jest MRPiPS, projektodawca przedłożył wspólne uzasadnienie dla projektowanych zmian w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych)**

Uzasadnieniem proponowanych zmian w przepisach niżej wymienionych ustaw, tj.:

- w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 693),

- w ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001),

- w ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych (Dz. U. poz.741),

- w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. 1383, z późn. zm.)

jest konieczność określenia zakresu przetwarzanych przez Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych danych niezbędnych do przyznania świadczeń określonych w wyżej wymienionych ustawach.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym

Wyłączenie obowiązków informacyjnych określonych w art. 13 ust. 3, art. 14 ust. 1, 2 i 4 oraz art. 15 ust. 1 – 3, zawarte w projektowanych art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych, znajduje umocowanie w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679: częściowo w lit. e – w zakresie związanym z ważnymi celami leżącymi w ogólnym interesie publicznym, częściowo w lit. g – w zakresie zapobiegania naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych oraz prowadzeniem postępowań w takich sprawach, ich wykrywaniem oraz ściganiem i częściowo w lit. h, który definiuje funkcje kontrolne i regulacyjne związane ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. e oraz g.

Przepisy rozporządzenia 2016/679 dotyczą zadań wykonywanych przez Ministra Finansów i samorząd zawodowy doradców podatkowych – w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. o doradztwie podatkowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 377). Wymieniona ustawa nie przewiduje regulacji związanych z ochroną danych osobowych, jednak określa zadania publiczne realizowane przez wskazane podmioty, prowadzące do gromadzenia i przetwarzania danych osobowych.

Podmiotem wykonującym zadania publiczne na podstawie ww. ustawy jest Minister Finansów, który wykonuje zadania w zakresie trzech obszarów: nadzoru nad samorządem zawodowym doradców podatkowych, związane z postępowaniami administracyjnymi prowadzonymi na podstawie ustawy o doradztwie podatkowym oraz zadania związane z funkcjonowaniem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego. Z kolei Krajowa Izba Doradców Podatkowych będąca samorządem zawodowym doradców podatkowych wykonuje, poprzez organy Izby, zadania publiczne związane m.in. z prowadzeniem listy doradców podatkowych oraz wydaje decyzje administracyjne w tych sprawach oraz nadzoru nad wykonywaniem doradztwa podatkowego. Zawód doradcy podatkowego jest zawodem zaufania publicznego, jednak jego wykonywanie podlega istotnym regułom, w zakresie m.in. kontroli niektórych aspektów wykonywania zawodu przez organy samorządu oraz Ministra Finansów. Podmioty te wykonują zadania publiczne, w związku z czym w świetle nowych regulacji prawa Unii Europejskiej zachodzi konieczność zdefiniowania ich ze względu na ograniczenie stosowania rozporządzenia 2016/679 poprzez wyłączenie m.in. art. 15 tego rozporządzenia. Zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. e rozporządzenia

2016/679 wyłączenie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia jest możliwe pod warunkiem jednakże, że zostanie określony administrator lub kategorie administratorów. Stąd też zaproponowano regulację art. 5a, stosowne do wymogów określonych w art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia.

Samorządy zawodowe są publicznymi korporacjami opartymi na więziach zawodowych. Z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP wynikają funkcje samorządów zawodowych, do których prawidłowego wykonywania niezbędne jest wyposażenie ich w stosowne ustawowe kompetencje. Funkcje te obejmują reprezentację osób wykonujących dany zawód oraz sprawowanie pieczy nad jego należyтым wykonywaniem w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. W tym kontekście Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że „piecza” samorządów zawodów zaufania publicznego nad należyтым wykonywaniem tych zawodów ma charakter działalności (funkcji) o cechach władztwa publicznego (wyrok TK z 18 lutego 2004 r., sygn. akt P 21/02). Stąd też, usprawnienie wykonywania zadań samorządów i związanych z nimi kompetencji nadzorczych Ministra Finansów służy właściwemu wypełnianiu zasady prymatu interesu publicznego, wynikającej bezpośrednio ze wskazanej normy konstytucyjnej. Dotyczy to również postępowań administracyjnych skutkujących nabyciem bądź utratą uprawnień do wykonywania zawodu zaufania publicznego, wszczynanych na wniosek jak i z urzędu. Podkreślenia wymaga, że funkcje kontrolne Ministra Finansów wobec zawodu zaufania publicznego doradcy podatkowego obejmują także proces dochodzenia do tych zawodów, stąd też, w ramach przesłanki określonej w art. 23 ust. 1 pkt e i h rozporządzenia 2016/679 celowe jest ograniczenie stosowania tego rozporządzenia także w zakresie realizowanych zadań związanych z działalnością Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do Spraw Doradztwa Podatkowego oraz organizacją egzaminu na doradcę podatkowego, także w obszarze kompetencji przyznanych w tym procesie Krajowej Izbie Doradców Podatkowych.

Zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, prowadzenie postępowań w takich sprawach, ich wykrywanie oraz ściganie (art. 23 ust. 1 pkt g rozporządzenia 2016/679) stanowi z kolei podstawę do wprowadzenia ograniczeń w przypadku przetwarzania

danych osobowych w związku z prowadzonymi przeciwko doradcom podatkowym postępowaniami dyscyplinarnymi, jak również ma związek z ochroną tajemnicy zawodowej.

Ograniczenia zakresu obowiązków wynikających z art. 13 ust. 3, art. 14 ust. 1, 2 i 4 oraz art. 15 ust. 1 – 3 wynikają z projektowanych art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych. potrzeba zastosowania tych ograniczeń będzie wynikać w szczególności z konieczności zapewnienia prawidłowego toku prowadzonych postępowań i ich sprawnego przebiegu oraz sprawnego wykonywania przez wymienione organy przypisanych im ustawowo zadań publicznoprawnych. Pozostaje to, co do zasady, w zgodzie z interesem indywidualnym osób, których dotyczą prowadzone postępowania, wyrażającym się oczekiwaniem szybkiego przeprowadzenia poszczególnych postępowań administracyjnych, z których większość wszczynana jest na ich wniosek.

Z uwagi na brzmienie art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 nowelizacja powinna określić cele przetwarzania i administratorów, dlatego też proponuje się wskazanie jako celu przetwarzania danych, realizację ustawowych zadań, obowiązków lub uprawnień przez samorząd zawodowy doradców podatkowych oraz Ministra Finansów, z jednoczesnym wskazaniem jako administratorów tych organów, którym są przypisane ustawowo zadania nadzorcze i kontrolne w ramach postępowań, wynikających z nowelizowanej ustawy.

Jednocześnie należy wskazać, że charakter działań objętych wyłączeniem, w których są przetwarzane dane osobowe, minimalizuje potencjalne ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą, stąd nie ma potrzeby dodatkowej regulacji określającej te ryzyka (art. 23 ust. 2 lit. g ogólnego rozporządzenia o ochronie danych). Nie ma również zastosowania dyrektywa zawarta w art. 23 ust. 2 lit. h rozporządzenia 2016/679.

Wykonując przesłankę zawartą w art. 23 ust. 2 lit d – w zakresie konieczności określenia zabezpieczeń zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu – należy przyjąć rozwiązanie, zgodnie z którym na administratorach danych osobowych będzie spoczywał obowiązek sformułowania i wdrożenia zasad ochrony danych oraz technicznych narzędzi zapobiegających nadużyciom. Okresy przechowywania danych będą natomiast powiązane z koniecznością wykazania celu przetwarzania. Należy także

nadmienić, że w przypadku danych przetwarzanych przez doradców podatkowych – istnieje prawny obowiązek – określony w art. 38 ustawy o doradztwie podatkowym przechowywania dokumentacji związanej z udzielonymi podatnikom poradami, po 5 latach zaś doradcy obowiązani są dokumenty zniszczyć.

Zabezpieczeniem przetwarzania danych osobowych będzie dopuszczenie do przetwarzania jedynie osób posiadających pisemne upoważnienie nadane przez administratora danych. Dane osobowe objęte tajemnicą zawodową, o której mowa w art. 37 ust. 1 ustawy o doradztwie podatkowym, podlegać będą z kolei zabezpieczeniom wynikającym z obowiązku zachowania tej tajemnicy.

Projektowane przepisy przewidują także obowiązek wprowadzenia zabezpieczeń zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych. Określone zostały w katalogu otwartym środki techniczne i organizacyjne, jakie powinny zostać zastosowane w celu realizacji zasady minimalizacji danych, przy czym ustawa o KAS będzie miała zastosowanie w przypadkach, w których przepisy odrębne nie przewidują takich regulacji.

Ze względu na ryzyko, iż realizacja niektórych obowiązków informacyjnych wynikających z rozporządzenia RODO może naruszać obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej doradców podatkowych, wprowadzono regulację stanowiącą, iż art. 15 ust. 1 i 3, art. 18, 19 i 21 rozporządzenia RODO nie wyłączają obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Zgodnie z projektowanym art. 37 ust. 5 Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych nie przysługuje prawo dostępu do informacji objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej. W związku z tym, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej doradców podatkowych nie ustaje w przypadku gdy z żądaniem ujawnienia informacji występuje Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych należy wskazać, że – stosownie do preambuły rozporządzenia 2016/679, państwa członkowskie mogą przyjąć przepisy szczegółowe mające chronić obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej o ile jest to niezbędne by pogodzić prawo do ochrony danych osobowych z obowiązkiem zachowania tej tajemnicy. Konkretyzację tego przepisu stanowi art. 90 rozporządzenia 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 9 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów

Propozycja stanowi ustawową normę kompetencyjną do realizacji zadań polegających na przygotowaniu i prowadzeniu uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania projektów dokumentów rządowych w ramach rządowego procesu stanowienia prawa, które w obecnym systemie prawnym wynikają z ustanowionej w art. 20 Konstytucji RP zasady współpracy i dialogu społecznego i regulowane są głównie normami Uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów. Prowadzenie konsultacji publicznych z interesariuszami wynika również ze zobowiązań międzynarodowych, wśród których można wymienić Rekomendacje Rady Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z dnia 22 marca 2012 w sprawie polityki regulacyjnej i zarządzania [C(2012)37], wydane na podstawie art 5 lit. b Konwencji o Organizacji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, wraz z Protokołami dodatkowymi nr 1 i 2 do tej konwencji, stanowiącymi jej integralną część, sporządzone w Paryżu dnia 14 grudnia 1960 r. (Dz.U. 1998 nr 76 poz. 490). Rzeczypospolita Polska przystąpiła do konwencji ustanawiającej OECD w 1996 roku przyjmując na siebie zobowiązania w zakresie stosowania wydawanych przez Radę OECD rekomendacji.

W trakcie przygotowania, a następnie w toku prowadzenia procesu uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, dochodzi do przetwarzania danych osobowych obywateli zaangażowanych w proces stanowienia prawa. Chodzi zarówno o dane osobowe osób będących reprezentantami organizacji, o których obecnie mowa w art. 7 ustawy o Radzie Ministrów czy art. 38. ust 1 ustawy o działach administracji rządowej (dane osób podpisujących pisma kierowane do organizatora konsultacji publicznych przez organizacje społeczne), ale również o dane autorów pism, opinii i uwag, które przedkładane są przez takie organizacje (np. w załączeniu). W ramach konsultacji publicznych dochodzi również do przetwarzania danych osobowych obywateli, którzy nie są zrzeszeni i nie reprezentują żadnej z organizacji wymienianych obecnie przez ustawę o Radzie Ministrów lub ustawę o działach

administracji rządowej, a to wówczas, gdy w ramach konsultacji publicznych obywatele zdecydują się w nich wziąć udział indywidualnie.

Przetwarzanie danych osobowych związane z przygotowaniem konsultacji publicznych oraz ich przeprowadzeniem, przybiera różnorodną formę. Organizator konsultacji publicznych – przygotowując ocenę społeczno-gospodarczą projektowanych interwencji legislacyjnych, identyfikuje podmioty, na które dana regulacja może wpływać i identyfikuje podmioty, które następnie zostaną zaproszone do udziału w konsultacjach. Poza przygotowaniem „rozdzielnika” napływające w ramach konsultacji opinie i uwagi zawierają w sobie dane osobowe ich nadawców (będą to osoby, których dane dotyczą), ale również mogą zawierać dane osobowe innych osób, jak np. załączone opinie, ekspertyzy, publikacje, stanowiska (chodzi zatem o dane osobowe, które są gromadzone od innych osób, których dane dotyczą). Poza uwzględnieniem informacji zgromadzonych w toku konsultacji publicznych w dokumencie Oceny Skutków Regulacji, dane osobowe podmiotów uczestniczących w konsultacjach mogą znaleźć się w zestawieniu uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji, a także w raporcie z konsultacji, których przygotowanie wynika z Regulaminu pracy Rady Ministrów.

Wszystkie dokumenty dotyczące prac nad projektami aktów prawnych (ustaw, rozporządzeń) powinny być opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, realizując w ten sposób zasadę jawności procesu stanowienia prawa. Podstawą normatywną takiej publikacji jest art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa („udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej podlegają również wszelkie dokumenty dotyczące prac nad projektem”).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1) (zwanej dalej „RODO”) przewiduje, że jedną z przesłanek zgodności przetwarzania danych osobowych z prawem jest spełnienie warunku, że „przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze” (art. 6 ust. 1 lit. e). Taka

sytuacja ma miejsce w przypadku obowiązku publikacji dokumentów rządowego procesu legislacyjnego. Jednocześnie inny z warunków RODO przewiduje sytuację, w której „przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi” (art. 6 ust. 1 lit. e). Podstawa przetwarzania, o której mowa w takim przypadku, musi być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator. Podstawa prawna musi określać cel przetwarzania, a w przypadku ust. 1 lit. e - przetwarzanie musi być niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Dodatkowo: zgodnie z motywem 47 preambuły RODO „dla organów publicznych podstawę prawną przetwarzania danych osobowych powinien określić ustawodawca, prawnie uzasadniony interes administratora nie powinien mieć zastosowania jako podstawa prawna do przetwarzania, którego dokonują organy publiczne w ramach realizacji swoich zadań”.

Istniejące w powszechnie obowiązującym systemie prawnym normy związane z realizacją konstytucyjnej zasady dialogu społecznego (art. 20 Konstytucji RP) nie przewidują instytucji konsultacji publicznych związanych z opracowywaniem aktów prawnych w ramach rządowego procesu legislacyjnego. Kwestie te normowane są w regulaminie pracy Rady Ministrów (który nie ma waloru powszechnie obowiązującego aktu prawnego), do którego ustawa o Radzie Ministrów się odwołuje: zgodnie z ustawą o Radzie Ministrów – Członek Rady Ministrów jest obowiązany, w zakresie swojego działania, do przedkładania „inicjatyw, projektów założeń projektów ustaw i projektów aktów normatywnych na posiedzenia Rady Ministrów – na zasadach i w trybie określonych w regulaminie pracy Rady Ministrów”. Wynikająca z art. 7 ust. 4 pkt 3 ustawy o Radzie Ministrów norma, zgodnie z którą Członek Rady Ministrów „współdziała z samorządem terytorialnym, organizacjami społecznymi i przedstawicielstwami środowisk zawodowych i twórczych” jedynie w ogólnych ramach określa konieczność realizacji zasady dialogu społecznego ze wszystkimi potencjalnymi interesariuszami. Art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej rozszerza postanowienia ustawy o Radzie Ministrów stwierdzając, że „w celu realizacji swoich zadań minister kierujący określonym działem współdziała, na zasadach i

w trybie określonych w odrębnych przepisach oraz w zakresie wynikającym z potrzeb danego działu, z innymi członkami Rady Ministrów oraz innymi organami administracji rządowej i państwowymi jednostkami organizacyjnymi, organami samorządu terytorialnego, jak również z organami samorządu gospodarczego, zawodowego, związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz innych organizacji społecznych i przedstawicielstw środowisk zawodowych i twórczych”. Na gruncie § 20 ust 2 obowiązującego regulaminu pracy Rady Ministrów – „Minister może upoważnić do opracowania lub do prowadzenia procesu uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu dokumentu rządowego centralny organ administracji rządowej podległy temu ministrowi lub przez niego nadzorowany. W takim przypadku do upoważnionego organu stosuje się przepisy dotyczące organu wnioskującego”. Upoważnienie wydane na gruncie § 20 ust 2 regulaminu w zakresie, w jakim stanowi „samoistną podstawę” prowadzenia konsultacji publicznych bez innej podstawy określonej w przepisach rangi ustawowej (np. w przepisach określających kompetencje danego organu administracji centralnej), może stanowić naruszenie zasad przetwarzania danych osobowych obywateli.

W związku z tym, że w toku konsultacji publicznych realizowanych w ramach rządowego procesu legislacyjnego dochodzi do przetwarzania danych osobowych niezbędne jest uwzględnienie konsultacji publicznych wśród ustawowych zadań ministrów oraz osób przez nich upoważnionych, które realizowane są obecnie na podstawie Regulaminu pracy Rady Ministrów, a także ustawowe określenie celów, dla których przetwarzanie danych osobowych obywateli biorących udział w rządowym procesie legislacyjnym może być realizowane. Jednocześnie będzie to stanowić uzupełnienie przepisów ustawy o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa w zakresie, w którym przepisy te określają zasady jawności procesu stanowienia prawa, co następuje m.in. przez obowiązek publikacji wszelkich dokumentów dotyczących prac nad projektami aktów normatywnych. Jednocześnie dokumenty związane z prowadzeniem procesu legislacyjnego stanowią materiały archiwalne wchodzące do narodowego zasobu archiwalnego (art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach) i – jako takie - przechowuje się je w całości (art. 3. ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach).

W praktyce stosowania przepisów o ochronie danych osobowych w procesie przygotowania i przeprowadzania konsultacji publicznych należy uwzględnić konieczność spełnienia obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 RODO (informacje podawane w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą). Nastąpi to zarówno w piśmie kierującym projektem do konsultacji publicznych, jak również przez publikację stosownych danych w Biuletynie Informacji Publicznych organizujących dokumenty publikowane w ramach realizacji obowiązku wynikającego z art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

W zakresie obowiązku informacyjnego wynikającego z art. 14 RODO (w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą) – ust 1-4 tego przepisu nie będą miały zastosowania ze względu na to, że pozyskiwanie lub ujawnianie danych jest wyraźnie uregulowane prawem państwa członkowskiego (art 14 ust 5. RODO).

Uprawnienie do uzyskania kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, o którym mowa w art. 15 ust 3. RODO, pozostaje w związku z realizacją obowiązku prawnego publikacji w BIP wszelkich materiałów związanych z procesem legislacyjnym.

W przypadku przetwarzania danych osobowych związanych z konsultacjami publicznymi w rządowym procesie legislacyjnym nie będą miały zastosowania przepisy art. 17 ust 1-2 RODO (prawo do bycia zapomnianym) ze względu na to, że przetwarzanie danych jest niezbędne do wywiązania się z prawnego obowiązku wymagającego przetwarzania na mocy prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego (art. 17 ust 3 lit. b) RODO), a także do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych (art 17 ust 3 lit. d) RODO).

W zakresie prawa do ograniczenia przetwarzania danych zastosowanie będzie miał art. 18 ust 2 RODO, uwzględniający możliwość przetwarzania danych z uwagi na ważne względy interesu publicznego Unii lub państwa członkowskiego, do których należy zapewnienie przejrzystości i jawność procesu podejmowania decyzji w demokratycznym państwie prawnym.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty

W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2018 r. poz. 617, z późn. zm.) dodano przepisy wskazujące jakie dane lekarzy i lekarzy dentystów związane z realizacją stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów mogą przetwarzać marszałek województwa, Minister Obrony Narodowej oraz wojewoda. Wskazano również, że te dane nie mogą być przetwarzane w celu innym niż finansowanie stażu podyplomowego, przedłużenie stażu podyplomowego i nadzór nad odbywaniem stażu podyplomowego, a dostęp do nich mogą mieć wyłącznie osoby posiadające szczególne upoważnienie do przetwarzania tych danych wydane przez marszałka województwa, Ministra Obrony Narodowej lub wojewodę. Zgodnie z art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r., str. 1), zwanego dalej „RODO”, zabrania się przetwarzania danych osobowych dotyczących zdrowia. Natomiast zgodnie z ust. 2 lit. g art. 9 zakaz ten nie ma zastosowania w sytuacji, gdy przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które są proporcjonalne do wyznaczonego celu, nie naruszają istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą. Z uwagi na fakt, że marszałek województwa oraz Minister Obrony Narodowej zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty organizują, finansują oraz zapewniają warunki odbywania stażu podyplomowego przez absolwentów studiów lekarskich i lekarsko dentystycznych, a wojewoda sprawuje nadzór nad odbywaniem stażu podyplomowego lekarzy, konieczne jest, aby przetwarzali oni dane osobowe. Analogiczne przepisy dotyczą szkoleń specjalizacyjnych lekarzy.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne

Proponowana zmiana wynika z konieczności doprecyzowania skutku wykreślenia danych z rejestru poprzez wyraźne określenie, że wykreślenie z danego rejestru jest równoznaczne z fizycznym usunięciem z tego rejestru danych wykreślanego podmiotu. Pozwoli to uniknąć wątpliwości pojawiających się w związku z obecnym brzmieniem przepisu czy dane podmiotu wykreślonego są nadal widoczne, ale np. z adnotacją „wykreślony” lub odpowiadającym jej oznaczeniem graficznym. Należy jednocześnie wskazać, że wszystkie wykreślane dane nadal znajdują się w złożonych do organu rejestrowego wnioskach o wpis do rejestru, które stanowią akta sprawy. Ponieważ organ rejestrowy – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki jest organem państwowym, do postępowania z aktami sprawy stosuje przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506, z późn. zm.), w rozumieniu której, akta sprawy są materiałem archiwalnym podlegającym archiwizacji przez okres czasu zgodny z nadaną im kategorią, zgodnie z wewnętrzną instrukcją kancelaryjną. W związku z tym, zrezygnowano z wprowadzania do ustawy – Prawo energetyczne przepisu określającego okres przechowywania wniosków o wpis do rejestru.

Wzór wniosku o wypłatę dodatku energetycznego określi, w drodze uchwały, rada gminy. Jednocześnie proponuje się wskazanie maksymalnego 5-letniego okresu przechowywania danych osobowych w związku z wypłaceniu dodatku energetycznego, który liczy się od dnia zaprzestania wypłacania tego dodatku .

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy

Na mocy art. 57 § 1 k.k.w sądowy kurator zawodowy niezwłocznie informuje właściwy organ gminy i podmiot o skierowaniu skazanego do wykonywania pracy na jego rzecz w ramach wykonania kary ograniczenia wolności. Jednocześnie na mocy art. 58 § 2 k.k.w oraz §7 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna (Dz.U. z 2010r., Nr 98, poz.634), podmioty wskazane w art. 56 § 2, 3 i 4 k.k.w. mają obowiązek niezwłocznego informowania kuratora o szeregu zdarzeń mających istotne znaczenie dla przebiegu wykonywania orzeczenia i stanowiących dane osobowe w

rozumieniu ustawy o ochronie danych osobowych, jak chociażby o stosunku zatrudnienia czy stanie zdrowia.

Ponadto, w celu wykonania orzeczenia, do podmiotu lub zakładu pracy zatrudniającego skazanego, wobec którego zamiast obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne orzeczono potrącanie określonej części wynagrodzenia za pracę, przesyłany jest odpis orzeczenia zawierający dane wrażliwe dotyczące skazania (§ 380 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2015r., poz.2316 z późn.zm.)

Zasadnym jest upoważnienie właściwych organów gminy oraz podmiotów i zakładów pracy (pracodawców) -przez analogię do projektowanych dla kuratorskiej służby sądowej przepisów – o możliwości przewarżania danych osobowych w rozumieniu wskazanej ustawy

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu*

Zgodnie z art. 1 § 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 23, ze zm.) sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości oraz wykonują inne zadania z zakresu ochrony prawnej powierzone w drodze ustaw. W ramach realizacji swoich zadań sądy przetwarzają dane osób fizycznych. Jest to bowiem niezbędne dla zapewnienia należytego biegu toczącym się postępowaniom (doręczanie zawiadomień o rozprawach, informacji, pism i orzeczeń sądowych).

W wymiarze sprawiedliwości przetwarzanie danych osobowych ma miejsce zarówno w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowania sądowe (np. elektroniczne postępowanie upominawcze), systemach teleinformatycznych, w których prowadzone są rejestry sądowe (np. elektroniczna księga wieczysta, Krajowy Rejestr Sądowy) oraz w sądowych systemach informatycznych (biurowość sądowa), jak również w postępowaniach sądowych prowadzonych w tradycyjny sposób.

Sposób przetwarzania danych osobowych (elektronicznie albo papierowo) determinuje administratora danych. Sądy w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości albo realizacji zadań z zakresu ochrony prawnej są administratorem danych osobowych przetwarzanych w prowadzonych papierowo aktach spraw, a także w elektronicznych postępowaniach sądowych oraz rejestrach sądowych.

W odniesieniu do niektórych z funkcjonujących w sądach systemów teleinformatycznych administratorem danych osobowych jest również Minister Sprawiedliwości jako podmiot odpowiedzialny za utrzymanie systemu i zapewnienie jego bezpieczeństwa, a także jako zwierzchnik komórki organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości wykonującej w systemie czynności określone w przepisach szczególnych (np. udzielanie informacji z rejestrów sądowych, zakładanie konta w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe).

W odniesieniu do sądowych systemów informatycznych, które wspierają pracę sądów, za administratora danych osobowych oprócz sądów należy również uznać prezesa właściwego sądu. Przepis § 82 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 22, z późn. zm.) upoważnia bowiem prezesa sądu do zarządzenia prowadzenia urzędzeń ewidencyjnych przez sekretariaty sądów przy wykorzystaniu systemów informatycznych, zastępujących tradycyjne urzędzenia ewidencyjne.

Mając powyższe na względzie w projektowanym art. 175da ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych jako administratorów danych osobowych w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowania sądowe, w systemach teleinformatycznych,

w których prowadzone są rejestry sądowe oraz w sądowych systemach informatycznych wskazano: sądy w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości albo realizacji zadań z zakresu ochrony prawnej, prezesów właściwych sądów oraz Ministra Sprawiedliwości w ramach realizowanych zadań.

Odrębnie natomiast określono administratorów danych osobowych w postępowaniach sądowych prowadzonych poza systemami teleinformatycznymi. Administratorami takich danych są wyłącznie sądy w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości albo realizacji zadań z zakresu ochrony prawnej (projektowany art. 175db ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych).

Mając na względzie, że stosownie do art. 178 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko konstytucji i ustawom, a przetwarzanie danych osobowych w postępowaniach sądowych oraz w rejestrach sądowych określają przepisy ustaw szczególnych regulujących poszczególne procedury sądowe oraz rejestry sądowe, za celowe i uzasadnione uznano wyłączenie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE..

Wyłączenia przewidziane w projektowanych zmianach w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych na potrzeby sprawowanego przez sądy wymiaru sprawiedliwości dotyczą: obowiązków informacyjnych nałożonych na administratora danych osobowych w związku ze zbieraniem danych, prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą, prawa do sprostowania danych, prawa do ograniczenia przetwarzania danych, obowiązku powiadomienia o sprostowaniu lub usunięciu danych osobowych lub o ograniczeniu przetwarzania, prawa do przenoszenia danych oraz prawa do sprzeciwu wobec przetwarzania danych. Podobna regulacja, z węższym zakresem wyłączeń, została zastosowana w odniesieniu do danych przetwarzanych w związku z postępowaniami dotyczącymi biegłych sądowych oraz osób ubiegających się o ustanowienie biegłym sądowym (wprowadzany art. 157 § 2b u.s.p.),

stałych mediatorów oraz osób ubiegających się w wpis na listę stałych mediatorów (wprowadzany art. 157ea § 2 u.s.p.), ławników oraz osób ubiegających się o funkcję ławnika (wprowadzany art. 168a § 2 u.s.p.), a także lekarzy sądowych i kandydatów na lekarzy sądowych (wprowadzany art. 10a ust. 2 ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym).

Wspomniane wyłączenia są dopuszczalne w świetle art. 23 ust. 1 rozporządzenia, który stanowi, że prawo Unii lub prawo państwa członkowskiego, któremu podlegają administrator danych lub podmiot przetwarzający, może aktem prawnym ograniczyć zakres obowiązków i praw przewidzianych w art. 12–22 i w art. 34, a także w art. 5 – o ile jego przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 12–22 – jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym określonym celom, wymienionym w tym przepisie.

Wspomniane wyłączenia są uzasadnione przede wszystkim celami wskazanymi w art. 23 ust. 1 lit. f i i rozporządzenia, tj. ochroną niezależności sądów i postępowania sądowego oraz ochroną osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób; posiłkowo wskazać należy również na cel określony w art. 23 ust. 1 lit. c, tj. bezpieczeństwo publiczne.

Projektowane wyłączenia są dopuszczalne także w świetle Konstytucji RP. Przepis art. 31 ust. 3 Konstytucji stanowi, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw. Gwarancje dotyczące ochrony danych osobowych, ustanowione w art. 51 Konstytucji, są objęte regułą limitacyjną z art. 31 ust. 3. Należy wskazać, że zgodnie z zasadą autonomicznej wykładni Konstytucji i zasadą autonomicznej wykładni prawa Unii Europejskiej użyta w art. 31 ust. 3 Konstytucji klauzula „bezpieczeństwa lub porządku publicznego” bez wątpienia mieści przesłanki określone w art. 23 ust. 1 lit. a-d rozporządzenia. Z kolei określona w art. 23 ust. 1 lit. f rozporządzenia przesłanka „ochrony niezależności sądów i postępowania sądowego” mieści się w zakresie

konstytucyjnych klauzul zarówno „bezpieczeństwa lub porządku publicznego”, jak i „ochrony wolności i praw innych osób. Sprawne funkcjonowanie niezależnego sądownictwa jest bowiem istotnym elementem zapewnienia porządku publicznego, jak również zapewnienia ochrony wolności i praw – poprzez zagwarantowanie możliwości dochodzenia tej ochrony na drodze sądowej. Należy też mieć na względzie, że prawo do sądu jest prawem umocowanym konstytucyjnie, w art. 45 Konstytucji. Warto przy tym odnotować, że obejmuje ono m.in. prawo do jawnego rozpatrzenia sprawy przez sąd.

Dane osobowe są przetwarzane w postępowaniach sądowych oraz rejestrach sądowych w celu wypełnienia obowiązku prawnego. Operacje i procedury, a także cel i podstawę prawną przetwarzania danych osobowych przez sądy w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości w szerokim tego słowa znaczeniu, w sposób jasny i przejrzysty określają akty prawne regulujące poszczególne rodzaje postępowań sądowych oraz rejestrów sądowych. Przepisy poszczególnych procedur sądowych regulują również prawa osób, których dane dotyczą. Zważywszy na powyższe, a nadto na istniejące już duże obciążenie sądów czynnościami niezwiązanymi bezpośrednio ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, uzasadnione jest wyłączenie obowiązków informacyjnych z art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679. W przeciwnym razie można się spodziewać spadku wydajności sądów, spowodowanego realizacją dodatkowych obowiązków, co oczywiście negatywnie odbije się na sprawności postępowań sądowych, w tym szeroko rozumianych postępowań rejestrowych.

Ze względu na określone w poszczególnych procedurach sądowych zasady dostępu do akt spraw i rejestrów sądowych celowe jest wyłączenie art. 15 rozporządzenia 2016/679. Jeżeli bowiem dane osobowe znajdują się w aktach spraw albo w rejestrach sądowych, to dostęp do tych danych może odbywać się tylko na zasadach określonych w przepisach ustaw szczególnych regulujących dostęp do akt spraw i rejestrów sądowych. Z kolei dostęp do sądowych systemów informatycznych, w których prowadzone są urządzenia ewidencyjne sądów mają tylko upoważnione osoby.

Wyłączenie art. 16 rozporządzenia 2016/679 jest konsekwencją zasady integralności akt, sprzeciwiającej się usuwaniu z akt tego, co zostało do nich złożone oraz dokonywaniu zmian

w treści akt. Sprostowania w postępowaniach sądowych oraz rejestrach sądowych mogą odbywać się wyłącznie na zasadach określonych w konkretnych ustawach, regulujących procedury sądowe albo rejestry sądowe (np. art. 350 i 62613 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, art. 12 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym). Przepisy tych ustaw regulują również odrębnie obowiązek powiadomienia o dokonanych przez sąd czynnościach, co uzasadnia wyłączenie także art. 19 rozporządzenia 2016/679.

Z wyżej przytoczonych powodów wyłączenia wymaga również art. 18 rozporządzenia 2016/679, jeżeli dane osobowe są gromadzone w postępowaniach sądowych, rejestrach sądowych oraz sądowych systemach informatycznych.

Zbyt duże obciążenie sądów czynnościami niezwiązanymi bezpośrednio ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości uzasadnia wyłączenie art. 20 rozporządzenia 2016/679. Trzeba też mieć na względzie, że przetwarzanie danych osobowych w wymiarze sprawiedliwości jest niezbędne do wywiązania się z obowiązku prawnego, któremu podlega administrator. Brak jest zatem uzasadnienia dla nałożenia na administratorów obowiązku prowadzenia lub wprowadzenia kompatybilnych technicznie systemów przetwarzania.

Proponuje się również wyłączenie art. 21 rozporządzenia 2016/679 z uwagi na odrębne w wymiarze sprawiedliwości zasady przetwarzania danych osobowych przez sądy. Należy stanowczo podkreślić, że z uwagi na to, że przetwarzanie danych osobowych w postępowaniach sądowych związane jest ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, zgromadzone w tych postępowaniach dane muszą być przechowywane tak długo, jak długo, zgodnie z właściwymi przepisami, przechowywane są akt spraw sądowych oraz urządzenia ewidencyjne. Przepisy regulujące rejestry sądowe, mając na względzie cel prowadzenia rejestrów, wyłączają z kolei trwałe usuwanie danych z systemów teleinformatycznych.

Jednocześnie wskazać należy, że spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 23 ust. 2 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych. Właściwe akty prawne regulujące organizację sądów powszechnych, poszczególne procedury sądowe oraz rejestry sądowe określają podstawy prawne przetwarzania danych, cel przetwarzania danych, rodzaj danych osobowych podlegających przetwarzaniu, osoby, których dane dotyczą, podmioty którym można ujawnić dane osobowe, administratorów danych, okres przechowywania, a także zasady

zabezpieczania danych, zapobiegające nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu i związane z tym ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą.

Zaproponowane w projektowanym art. 175dc ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wyłączenie dotyczy przetwarzania danych we wszystkich postępowaniach sądowych prowadzonych w tradycyjny sposób jak i elektronicznie, obejmuje wszystkie ich etapy i podejmowane w nich czynności nie tylko przez sądy, ale również przez te podmioty, które w postępowaniu sądowym wykonują czynności na zlecenie sądu np. biegli sądowi czy tłumacze przysięgli.

Należy przyjąć, że zaproponowane w projektowanym art. 175dc ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wyłączenie obejmuje również udzielanie informacji z prowadzonych w systemach teleinformatycznych rejestrów sądowych przez utworzone w tym celu komórki organizacyjne Ministerstwa Sprawiedliwości. Wyłączenie to uzasadnia zakres zadań wyznaczonych tym komórkom w ustawach szczególnych. Żadna z centralnych informacji nie jest uprawniona do podejmowania czynności ingerujących w treść danych zamieszczanych w rejestrach. Rejestry prowadzą sądy i co do zasady to one są wyłącznie uprawnione do dokonywania wpisów w rejestrach. Rolą centralnych informacji jest wyłącznie udzielanie informacji o treści danych zamieszczonych w rejestrach przez sądy.

Wprowadzone ograniczenia w odniesieniu do postępowania sądowego i funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości są niezbędne. Celem tych ograniczeń jest zapewnienie możliwości prowadzenia postępowania sądowego oraz możliwości dochodzenia przed sądem przez strony ochrony swoich praw. Dane osobowe zawarte w aktach sądowych są przetwarzane co do zasady tylko na potrzeby postępowań sądowych i tylko w takim zakresie wykorzystywane. Wskazać w tym zakresie należy na przepisy ustaw procesowych regulujące kwestie dostępu do akt, przede wszystkim art. 9 ustawy z dnia 17 czerwca 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155) oraz art. 156 i nast. ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, z późn. zm.), a jednocześnie na przepisy regulujące jawność rozpatrywania spraw przed sądem i przypadki wyłączenia tej jawności.

Przeciwnie twierdzenie, ukierunkowane na przyznanie każdemu prawa do otrzymania informacji, czy jego dane osobowe są przetwarzane w sądzie, już na etapie ich uzyskania przez sąd, prowadziłyby do paraliżu postępowania i skupienia pracy sądu na działaniach niezwiązanych z zasadniczym celem działania sądów, jakim jest sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. Dopiero ocena sądu w toku postępowania sądowego – dokonana na podstawie przepisów proceduralnych – w wyniku której sąd uzna, że dana osoba powinna pełnić określoną rolę (np. świadka, pozwanego), skutkować będzie uzyskaniem przez tę osobę informacji o jej roli, a zarazem uzyskaniem informacji o przetwarzaniu jej danych osobowych. Wyraźnie jednak zaznaczyć należy, że uzyskanie tej wiedzy nastąpi w trybie przepisów proceduralnych (tj. np. przez wezwanie do stawienia się w charakterze świadka albo doręczenie pozwu), a nie rozporządzenia.

Należy także wskazać, że przyznanie osobom niebędącym stronami postępowania, np. świadkom, prawa do uzyskania informacji na temat tego, jakie dane ich dotyczące zostały przez sąd zebrane, mogłoby wpływać na treść ich zeznań.

Również przyznanie tak stronom, jak i osobom trzecim, np. świadkom, prawa do sprostowania dotyczących ich danych zawartych w aktach sądowych w trybie przepisów rozporządzenia stanowiłoby zaprzeczenie celów postępowania sądowego. Kwestionowanie prawdziwości informacji na temat danej osoby, które zostały przedstawione sądowi np. przez przeciwnika procesowego albo świadka, i w konsekwencji możliwości ich przetwarzania (brania pod uwagę przy rozstrzygnięciu sprawy) przez sąd powinno następować nie w trybie regulacji rozporządzenia, lecz w trybie procesowym – poprzez zgłaszanie własnych twierdzeń i dowodów na ich poparcie. Wszystkie, w tym wykluczające się wzajemnie twierdzenia i dowody podlegają bowiem następnie ocenie niezależnego sądu.

W ocenie projektodawcy tak właśnie należy odczytywać zasadniczy cel przepisów art. 23 ust. 1 lit. f i i rozporządzenia, które dopuszczają określone wyłączenia w celu ochrony niezależności sądów i postępowania sądowego oraz ochrony prawa do sądu.

Odnotać również należy, że procedury sądowe wyposażone są we własne instrumenty ukierunkowane na ograniczenie możliwości przetwarzania w ramach danego postępowania danych z punktu widzenia tego postępowania nieistotnych. Wskazać należy w

tym zakresie przede wszystkim na możliwość odmowy przeprowadzenia przez sąd wnioskowanego przez stronę dowodu oraz uchylenia poszczególnych pytań kierowanych do świadków albo stron. Prawdziwość przedstawianych sądowi twierdzeń, w szczególności w przypadku osób, których praw dane postępowanie nie dotyczy w sposób bezpośredni, czyli przede wszystkim świadków, objęta jest także odpowiedzialnością karną za składanie fałszywych zeznań.

Z uwagi na wskazane powyżej cechy postępowań sądowych, tj. możliwość uzyskania informacji o przetwarzanych danych osobowych w trybie i na zasadach określonych w przepisach proceduralnych oraz przetwarzanie tych danych wyłącznie na potrzeby postępowań, należy stwierdzić, że w związku z ograniczeniami w stosunku do zasad wynikających z rozporządzenia nie dochodzi do naruszenia istoty praw związanych z ochroną danych osobowych oraz ograniczenia te nie są nadmierne, nie wykraczają poza to, co jest niezbędne dla zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania sądowego i dla zagwarantowania stronom możliwości dochodzenia przed sądem ochrony ich praw.

Podobna sytuacja zachodzi w przypadku ławników, lekarzy sądowych, stałych mediatorów oraz biegłych sądowych. Wskazane osoby pełnią określoną rolę w postępowaniu sądowym, która związana jest z koniecznością wykorzystania ich niezbędnej specjalistycznej wiedzy lub umiejętności. Tym samym nie można przyznać np. prawa do usunięcia czy ograniczenia przetwarzania danych tych osób, gdyż w toku postępowania sądowego niezbędne może być wykazanie, że osoba będąca lekarzem sądowym faktycznie posiadała uprawnienia lekarza sądowego czy osoba będąca ławnikiem faktycznie posiadała taki status.

W odniesieniu do powyższych kategorii osób współpracujących z wymiarem sprawiedliwości wskazać ponadto należy, że zaproponowane zmiany art. 157 i art. 175a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych uwzględniają odrębny charakter i przeznaczenie przetwarzania danych osobowych biegłych sądowych oraz osób ubiegających się o ustanowienie biegłymi sądowymi związane z prowadzonymi w odniesieniu do nich postępowaniami administracyjnymi i innymi czynnościami podejmowanymi wobec nich przez prezesów sądów okręgowych oraz Ministra Sprawiedliwości. W tym zakresie konieczne jest zapewnienie możliwości szybkiego podejmowania wobec nich

zróżnicowanych czynności administracyjnych wynikających z wykonywanych przez te organy zadań, co związane jest z pozyskiwaniem i przekazywaniem danych osobowych. Czynności te mają charakter pomocniczy wobec czynności z zakresu wymiaru sprawiedliwości wykonywanych przez sądy. Ponieważ dotyczą ich jedynie pośrednio, za celowe uznać należy odrębne ich uregulowanie w proponowany sposób.

Realizacja zadań przez prezesów sądów okręgowych i Ministra Sprawiedliwości w związku z postępowaniami w sprawie ustanawiania biegłych sądowych, zwalniania ich z funkcji, nadzorem nad nimi oraz prowadzeniem list biegłych sądowych służy ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym, przejawiającym się w konieczności powierzenia czynności organu pomocniczego sądu osobom spełniającym warunki określone w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych. Ta sfera działalności podlega regulacjom zamieszczonym w tym rozporządzeniu czy w u.s.p. Postępowania w sprawie ustanawiania biegłych sądowych i zwalniania ich z funkcji toczą się według reguł określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego. Wynikające stąd zasady, w szczególności czynnego udziału strony w postępowaniu (art. 10 k.p.a.), obligują organ do informowania strony o wszczęciu postępowania z urzędu, zebranych materiałach i dowodach oraz do umożliwienia jej zapoznania się z aktami sprawy.

Dodać należy, że w roku 2017 r. do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęło 250 skarg i zapytań dotyczących biegłych sądowych oraz 57 odwołań od decyzji wydanych przez prezesów sądów okręgowych. Wykonanie obowiązków informacyjnych przewidzianych w art. 13-15 i art. 19 rozporządzenia uniemożliwiłoby w praktyce terminową i rzetelną realizację podstawowych zadań związanych z nadzorem nad funkcjonowaniem biegłych. Zadośćuczynienie nowym powinnościom związanym z ochroną danych osobowych wymagałoby zatem znaczącego zwiększenia obsady kadrowej urzędu.

Opisane wyżej okoliczności czynią niecelowym, a nawet niemożliwym realizację przez administratorów wymienionych w art. 157 § 2a usp obowiązków wynikających z art. 13-15 i art. 19 rozporządzenia i uzasadniają odstępstwo od nich również na zasadzie art. 23 ust. 1 lit. e i h (w przypadku art. 14 podstawę wyłączenia może stanowić ewentualnie ust. 5 pkt b tego przepisu – realizacja zadań z niego wynikających wymagałaby niewspółmiernie dużego

wysiłku). Niewątpliwie ograniczenie to – z uwagi na przedstawione wyżej unormowania, zapewniające szeroki dostęp do przetwarzanych danych oraz gwarancje ich wykorzystania tylko w niezbędnym zakresie – nie naruszy istoty podstawowych praw i wolności osób, których dane dotyczą, będzie też środkiem proporcjonalnym do osiągnięcia celu, jakim jest prawidłowa realizacja przez administratorów danych ich podstawowych obowiązków, związanych z biegłymi sądowymi.

Co więcej, wymienione w projektowanym art. 157 § 2a działania administratorów danych podlegają rygorom określonym w przepisach powszechnie obowiązującego prawa, m.in. w tej ustawie oraz Kodeksie postępowania administracyjnego, określających m.in. zakres uprawnień i obowiązków, formę i terminy podejmowanych czynności i załatwiania spraw. Ich nieprzestrzeganie może skutkować odpowiedzialnością dyscyplinarną bądź majątkową pracowników organu. Wykorzystanie przez osobę, której dane dotyczą, uprawnień przewidzianych w art. 18 czy art. 21 rozporządzenia może znacznie utrudnić bądź uniemożliwić realizację przez administratorów danych nałożonych na nie obowiązków. Może zatem dojść do kolizji pomiędzy skutkami zastosowania wymienionych norm rozporządzenia a powinnościami wynikającymi z innych przepisów, np. regulujących przebieg postępowania administracyjnego.

Wymienione wyżej okoliczności uzasadniają wyłączenie obowiązków z art. 18 i art. 21 rozporządzenia w oparciu o art. 23 ust. 1 pkt e rozporządzenia. Ograniczenie to jest środkiem niezbędnym do zapewnienia prawidłowej realizacji ustawowych zadań przez administratorów danych osobowych, zaś z uwagi na okoliczności wymienione w punkcie poprzednim – nie narusza istoty podstawowych praw i wolności, spełnia też warunek proporcjonalności.

Kolejne zaproponowane zmiany w art. 157ea i art. 168a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz w art. 10a ustawy o lekarzu sądowym mają na celu spójne uregulowanie kwestii przetwarzania danych osobowych dotyczące stałych mediatorów, ławników i lekarzy sądowych. Przedstawione propozycje zostały oparte o uregulowanie odnoszące się do analogicznych kwestii jak w przypadku biegłych sądowych. Zakres danych osobowych w przypadku stałych mediatorów oraz ławników określony został w postaci listy stałych mediatorów oraz listy ławników. Szczegółowy sposób prowadzenia listy stałych

mediatorów został określony w odpowiednim akcie wykonawczym. W przypadku ławników zakres danych w postaci listy ławników przekazują właściwe rady gmin, po dokonaniu wyborów ławników.

Reasumując, zważywszy, że obowiązujące przepisy regulujące postępowania sądowe oraz rejestry sądowe, a także procedury administracyjne dotyczące podmiotów bezpośrednio współpracujących z wymiarem sprawiedliwości zapewniają wysoki i spójny stopień ochrony osób fizycznych, przewidziane w projekcie wyłączenia stosowania przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych mieszczą się w katalogu określonym w art. 23 ust. 1 rozporządzenia, nie wykraczają poza zakres określony w Konstytucji RP, a także są zgodne z zasadą proporcjonalności i nie naruszają praw i wolności osób, których dane osobowe dotyczą.

W ustawie – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawie – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawie o Sądzie Najwyższym, ustawie o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawie o Trybunale Stanu zaproponowano rozwiązania analogiczne jak w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych. Sądy wojskowe, sądy administracyjne i Sąd Najwyższy oraz Trybunały podobnie jak sądy powszechne sprawują bowiem wymiar sprawiedliwości, w ramach którego przetwarzają dane osobowe. Konieczne jest zatem zachowanie odrębności postępowania z danymi osobowymi stosownie do reguł rządzących postępowaniami przed poszczególnymi organami władzy sądowniczej.

Ze względu na specyfikę funkcjonowania sądownictwa w projekcie ustawy należało zawrzeć szczególną regulację dotyczącą nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez sądy. Art. 55 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 wprowadza istotny wyłom od ogólnej zasady dotyczącej nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych. Jasno wskazuje się w nim, że organy nadzorcze (centralny organ nadzorczy państwa członkowskiego) nie są właściwe do nadzorowania operacji przetwarzania dokonywanych przez sądy w ramach sprawowania przez nie wymiaru sprawiedliwości. Jednakże motyw 20 tego rozporządzenia dopuszcza możliwość powierzenia nadzoru nad operacjami przetwarzania danych osobowych specjalnym organom w systemie wymiaru sprawiedliwości państwa członkowskiego. Organy

te, zgodnie z treścią motywu 20 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych, powinny w szczególności zapewnić przestrzeganie przepisów ogólnego rozporządzenia, zwiększać wiedzę w wymiarze sprawiedliwości o jego obowiązkach wynikających z tego rozporządzenia oraz rozpatrywać skargi związane z operacjami przetwarzania danych.

W polskim systemie prawnym przetwarzanie danych osobowych w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości dokonuje się w toku postępowań prowadzonych przez sądy powszechne, sądy wojskowe, sądy administracyjne (Naczelny Sąd Administracyjny i wojewódzkie sądy administracyjne), Sąd Najwyższy oraz Trybunał Konstytucyjny. W związku z tym proponuje się, aby szczególny sposób sprawowania nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych dotyczył prowadzonych przez te sądy postępowań sądowych. W pozostałym zakresie działalności sądów – innym niż dotyczący postępowań sądowych – nadzór pozostałby w zakresie właściwości centralnego organu nadzorczego.

Generalna zasada nadzoru oparta jest o system kontroli rozproszonej. Oznacza to, że nie wskazuje się jednego organu, który pełniłby funkcję organu nadzorczego, a jedynie istniejącym podmiotom powierza się pełnienie tej funkcji.

Planuje się, aby przetwarzanie danych osobowych przez sądy powszechne dokonywane w ramach prowadzonych postępowań sądowych podlegało nadzorowi:

- w zakresie działalności sądu rejonowego – prezesa sądu okręgowego,
- w zakresie działalności sądu okręgowego – prezesa sądu apelacyjnego,
- w zakresie działalności sądu apelacyjnego – Krajowej Rady Sądownictwa.

Następnie, organem właściwym w zakresie nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez wojewódzkie sądy administracyjne będzie Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, a w zakresie nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez Naczelny Sąd Administracyjny – Krajowa Rada Sądownictwa. W końcu, organem właściwym w zakresie nadzoru nad przetwarzaniem danych osobowych przez Sąd Najwyższy, Trybunał Konstytucyjny oraz Trybunał Stanu będzie wyłącznie Krajowa Rada

Sądownictwa. Wymaga to także zmiany w ustawie o Krajowej Radzie Sądownictwa, wskazującej dodatkową kompetencję Rady.

Należy zauważyć, że podmioty będące organami nadzoru nad poszczególnymi sądami chociaż same pozostają w strukturze wymiaru sprawiedliwości, to zachowują samodzielność i niezależność od sądów podlegających nadzorowi.

Przewiduje się, że nadzór polegać będzie na ocenie przestrzegania przepisów rozporządzenia 2016/679. Zakres zadań i uprawnień organów sprawujących nadzór nad przetwarzaniem danych osobowych w postępowaniach prowadzonych przez sądy został określony w oparciu o zadania i uprawnienia organu nadzorczego określone w art. 57 i 58 rozporządzenia 2016/679, przy czym ich wybór został dokonany z uwzględnieniem specyfiki wymiaru sprawiedliwości oraz konieczności zachowania zasad jego niezależności i niezawisłości.

Zgodnie z art. 55 ust. 1 w związku z motywem 20 rozporządzenia szczególny tryb nadzoru proponowany w odniesieniu do wymiaru sprawiedliwości dotyczy jedynie przetwarzania tych danych osobowych, dla których administratorami są sądy zgodnie z art. 175da i art. 175db u.s.p., a zatem przetwarzanych przez sądy w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Przetwarzanie danych osobowych w pozostałym zakresie – a zatem np. w zakresie dotyczącym kwestii kadrowych czy finansowych – będzie podlegać nadzorowi organu ogólnego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, w trybie przepisów rozporządzenia. Wskazać przy tym należy, że nowelizowany art. 175a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych uzupełniono o wskazanie także innych niż Minister Sprawiedliwości organów, którym w zakresie realizowanych zadań przysługuje status administratora (współadministratora) danych osobowych.

W ustawie o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury zaproponowano zmianę art. 56 doprecyzowującą kwestię administratora danych osobowych kandydatów do egzaminu referendarskiego, osób, które przystąpiły do tego egzaminu, członków zespołu konkursowego opracowującego test oraz zadania na drugi etap konkursu na aplikację sędziowską i aplikację prokuratorską, komisji konkursowej przeprowadzającej konkurs na aplikację sędziowską i aplikację prokuratorską, zespołów egzaminacyjnych przygotowujących zadania praktyczne na

część pisemną oraz kazusy na część ustną egzaminu sędziowskiego oraz egzaminu prokuratorskiego, komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzamin sędziowski i egzamin prokuratorski, zespołu egzaminacyjnego opracowującego zadania praktyczne na część pisemną oraz kazusy na część ustną egzaminu referendarskiego oraz komisji egzaminacyjnej przeprowadzającego egzamin referendarski, o których mowa odpowiednio w art. 19 ust. 1, art. 20 ust. 1, art. 32 ust. 5 i 8, art. 34 ust. 2 oraz art. 52c ust. 2 i 5 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury. Dodano również administratora danych osobowych w przypadku postępowań administracyjnych i innych prowadzonych na podstawie wskazanej ustawy w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi

W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1371) wskazano, że administratorem systemu e-krew jest minister właściwy do spraw zdrowia.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwane dalej „rozporządzeniem”, obowiązywać będzie w polskim porządku prawnym bezpośrednio i będzie miało zastosowanie od dnia 25 maja 2018 r.

W związku z faktem, iż zakres obowiązywania rozporządzenia dotyczyć będzie co do zasady zdecydowanej większości wszystkich aspektów funkcjonowania organów i podmiotów publicznych, do których niewątpliwie można zaliczyć Narodowy Bank Polski, który jest organem przewidzianym w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – bezwzględnie

uznać należy istotne znaczenie przepisów rozporządzenia jak i regulacji implementujących rozporządzenie dla funkcjonowania Narodowego Banku Polskiego (zwanego dalej „NBP”).

NBP jest bankiem centralnym Rzeczypospolitej Polskiej. Wypełnia w szczególności zadania określone w Konstytucji RP, ustawie o Narodowym Banku Polskim oraz ustawie - Prawo bankowe. Działania realizowane przez NBP na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6a i 7 ustawy

o Narodowym Banku Polskim – szczególnie w zakresie statystyki - mają kluczowe znaczenie dla prowadzenia analiz służących do ustalania polityki pieniężnej oraz ryzyka systemowego, jak też badania nierównowag zewnętrznych, czemu służy statystyka bilansu płatniczego, która w myśl art. 23 ust. 1 ustawy o NBP jest przekazywana przez Radę Polityki Pieniężnej do Sejmu RP i Radzie Ministrów, co świadczy o wadze tej statystyki również dla prowadzenia polityki gospodarczej Państwa. Realizacja tych zadań wynika także z uczestnictwa

w Europejskim Systemie Banków Centralnych i Europejskiej Radzie do spraw Ryzyka Systemowego. Brak ograniczeń stosowania rozporządzenia może znacząco utrudnić realizację tych zadań, biorąc pod uwagę potencjalne ograniczenia w przetwarzaniu danych w ww. celach.

Dane zbierane przez NBP do celów wynikających z realizacji zadań określonych w art. 3

ust. 2 pkt 6a i 7 ustawy o NBP, z chwilą ich zebrania przez NBP, stają się danymi objętymi tajemnicą określoną w art. 23 ust. 6 ustawy o NBP, co zapewnia pewność nieudostępniania ich osobom trzecim. Dodatkowo należy zauważyć, że udostępnianie tych danych zostało poddane ścisłej reglamentacji prawnej poprzez wskazanie wyjątków w ustawie o NBP, określających w jakich sytuacjach mogą być one udostępniane. Podnieść jednocześnie należy, iż dane osobowe są integralną częścią zbieranych, opracowywanych, gromadzonych i przechowywanych danych statystycznych. Ograniczenia dostępu do zbieranych przez NBP danych dotyczą danych jednostkowych, o których mowa w art. 23 ust. 2, 2a, 3 i 3a ustawy o NBP, a także zestawień statystycznych, opracowań i ocen, o których mowa w art. 23 ust. 6. NBP będąc członkiem Europejskiego Systemu Banków Centralnych podlega reżimowi

rozporządzenia Rady (WE) nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczącego zbierania informacji statystycznych przez Europejski Bank Centralny. Zgodnie z art. 8 pkt 1 tego rozporządzenia ESBC wykorzystuje poufne informacje statystyczne wyłącznie w celu realizacji zadań ESBC, z wyjątkiem przypadków enumeratywnie wskazanych w treści tego przepisu. W ramach owych wyjątków nie zostało ujęte przekazywanie posiadanych danych jakimkolwiek podmiotom właściwym w przedmiocie ochrony danych osobowych. W konsekwencji powyższego, w projekcie ustawy o zmianie ustawy o NBP wyłączono przewidziane w art. 64 projektu ustawy o ochronie danych osobowych (druk sejmowy nr 2410) uprawnienie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych dostępu do informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną poprzez wyłączenie prawa dostępu do danych jednostkowych, o których mowa w art. 23 ust. 2, 2a, 3 i 3a, zestawień statystycznych, opracowań i ocen, o których mowa w art. 23 ust. 6.

W projekcie nie proponuje się wyłączenia uprawnienia wskazanego w art. 15 pkt 3 rozporządzenia, dotyczącego przekazywania kopii danych ale wskazuje się na szczególną, wynikającą ze sposobu przekazywania sprawozdawczości do NBP, metodę pozyskiwania kopii danych osobowych przetwarzanych przez NBP, bezpośrednio przez osoby uprawnione u podmiotów zbierających ich dane osobowe. Powyższe rozwiązanie wydaje się uzasadnione również z uwagi na to, że część danych pozyskiwanych przez NBP jest objęta tajemnicą bankową lub innymi tajemnicami ustawowo chronionymi, a zakres tych danych jest rozległy i są to dane przechowywane w różnych systemach informatycznych. Osoba, której dane dotyczą, może zwrócić się wprost do właściwego podmiotu, który w zaproponowanym trybie ma bezpośrednią możliwość pozyskania kopii takich danych. Podkreślenia wymaga, że zaproponowane rozwiązanie nie będzie rodziło żadnego niebezpieczeństwa powstania szkód osób, których dane są przetwarzane przez NBP.

W projekcie dla przetwarzania wszystkich danych osobowych przetwarzanych przez NBP przewidziano, że realizacja art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia odbywa się poprzez ogłoszenie informacji, o których mowa w tych przepisach, w miejscu powszechnie dostępnym

w siedzibie NBP oraz na stronie podmiotowej NBP w Biuletynie Informacji Publicznej lub

na stronie internetowej NBP. NBP zaproponował takie rozwiązanie pomimo, iż ograniczenie obowiązków informacyjnych wobec podmiotów jest w szczególności możliwe wtedy, kiedy przetwarzanie danych ma miejsce na podstawie przepisów prawa, a podmiot danych dysponuje informacjami o podmiocie przetwarzania. W przypadku NBP taka przesłanka ma miejsce. Zakres pozyskiwanych danych jest określany w uchwałach Zarządu NBP (zgodnie z art. 23 ust. 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim) lub rozporządzeniach Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych (zgodnie z art. 23 ust. 2b i 2c ustawy o NBP oraz art. 30 ust. 3 ustawy - Prawo dewizowe).

Okres retencji danych osobowych określony został poprzez odwołanie do zadań NBP. Dane osobowe przetwarzane przez NBP mają być przechowywane wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji zadań NBP. Okres przechowywania danych osobowych ustala administrator danych zgodnie z celami ich przetwarzania, biorąc pod uwagę przepisy odrębne dotyczące terminów. Odwołanie w omawianym zakresie do zadań NBP skutkuje koniecznością wskazania okresu przeglądu przetwarzanych danych osobowych. W projekcie zaproponowano, że NBP dokonuje przeglądu danych osobowych, które odbywają się co 15 lat.

W przypadku osób, których dane osobowe zbierane są w związku z realizacją zadań określonych w art. 3 ust. 2 pkt 6a i 7 ustawy o NBP, z wykorzystaniem odpowiednich certyfikatów wydawanych przez NBP lub innych form uwierzytelniania stosowanych przez NBP, realizacja art. 16 rozporządzenia odbywać się będzie poprzez ponowne przekazanie do NBP danych w trybie określonym w przepisach odrębnych, stanowiących podstawę prawną pozyskiwania przez NBP danych, w tym danych osobowych. Funkcjonalność taką zapewniają dedykowane systemy informatyczne.

Ponadto specyfika operacji realizowanych przez NBP wymaga niezaprzeczalnej weryfikacji uprawnień związanych z dostępem do krytycznych pomieszczeń jakimi są serwerownie oraz pomieszczenia, w których następuje przekazanie wartości pieniężnych transportowanych przez podmioty pozostające w relacjach z NBP. W takich przypadkach stosowane są szczególne wymogi bezpieczeństwa, w których inne metody weryfikacji mogłyby okazać się zawodne. Zaproponowany katalog danych biometrycznych ogranicza cel

ich przetwarzania jedynie do zapewnienia wysokich standardów wymogów bezpieczeństwa związanych

z kontrolą dostępu do informacji oraz pomieszczeń. Realizacja powyższego jest kluczowa ze względu na zadania określone w art. 3 ustawy o Narodowym Banku Polskim. Wprowadzenie przedmiotowego przepisu wyeliminowałoby wątpliwości interpretacyjne oraz praktyczne związane z przetwarzaniem danych biometrycznych w przedstawionym powyżej celu. Powyższe realizować będzie dyspozycję art. 9 ust. 2 lit g rozporządzenia, ponieważ działania NBP realizowane są w związku z ważnym interesem publicznym, jakim jest funkcjonowanie banku centralnego Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto działania NBP związane są z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa przy realizacji zadań nałożonych przez ustawodawcę w art. 3 ustawy o NBP. Jednocześnie, ze względu na konstrukcję proponowanych zapisów, nie będą one naruszać istoty prawa do ochrony danych i przewidują odpowiednie i konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osób, których dane dotyczą.

W odniesieniu do oceny skutków regulacji projekt nowelizacji nie będzie w sposób istotny ograniczał praw osób, których dane dotyczą, natomiast zwiększy możliwość niezakłóconego realizowania ustawowych zadań przez NBP, które mają kluczowy charakter z punktu widzenia funkcjonowania sektora finansów publicznych Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe

(uzasadnienie do wkladu przedlozonego przez Ministra Finansów)

Zmiana w art. 4

Proponowane uzupełnienie tzw. słowniczka do ustawy wynika z konieczności uwzględnienia odwołań do przepisów rozporządzenia 2016/679 w regulacjach ustawy - Prawo bankowe.

Zmiana w art. 105

Korekta brzmienia art. 105 ust. 1 pkt lit. u ma charakter legislacyjny i wynika z proponowanych zmian ustawy o BFG. W art. 42 ustawy o BFG uchyla się ust. 4, ponieważ dotychczasowa treść tego przepisu zostaje odzwierciedlona w ramach zmian zawartych w pkt 1 (dodanie art. 5a) i 3 (dodanie ust. 2a w art. 45). Ze zmianą polegającą na uchyleniu art. 42 ust. 4 związana jest korekta w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 ustawy Prawo bankowe, poprzez odesłanie do nowej właściwej jednostki redakcyjnej nowelizowanej ustawy o BFG.

Zmiana art. 105a ust. 1

Zmiana polega na modyfikacji dotychczasowego brzmienia ww. artykułu poprzez wskazanie uprawnienia do przetwarzania zgromadzonych danych dla celów statystycznych.

Należy wskazać, że instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 ustawy – Prawo bankowe (rejstry kredytowe) mają za zadanie dostarczanie informacji niezbędnych do umożliwienia zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych przez banki lub inne instytucje udzielające kredytów lub pożyczek. Celowym jest, aby instytucje te ustalając polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych brały pod uwagę informacje z międzybankowych baz danych budowanych przez instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 Prawa bankowego. Przy realizacji polityki zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych w szczególności istotne jest porównywanie jakości portfela detalicznych ekspozycji kredytowych z jakością portfela detalicznych ekspozycji kredytowych dla całego sektora bankowego. Z tego względu zarządzanie ryzykiem kredytowym jest realizowane przez kredytodawców nie tylko na poziomie klienta ale również:

na poziomie wybranego portfela kredytowego lub całego portfela banku;

na poziomie całego rynku.

Rejstry kredytowe dostarczają bankom informacje umożliwiające porównanie jakości portfela ekspozycji kredytowych z jakością portfela ekspozycji kredytowych dla całego sektora bankowego poprzez udostępnianie zagregowanych wyników analiz statystycznych na poziomie wybranych portfeli lub całego portfela kredytowego banku. Wyniki tych analiz

pozwalają bankom i innym kredytodawcom ocenić jakość swojej polityki kredytowej na tle rynku, ocenić trendy występujące w krajowym sektorze bankowym oraz identyfikować zagrożenia płynące z udzielenia kredytów, zarówno w ujęciu ogólnym jak i lokalnym. Te informacje są dla kredytodawców istotne z punktu widzenia zarządzania ryzykiem kredytowym, będącego jedynym z filarów stabilności finansowej.

Przepisy RODO, które dotyczą przetwarzania danych w celach statystycznych – art. 89 – bezpośrednio odnoszą się do statystyki publicznej i w tym zakresie ustawodawca unijny przewidział możliwość w prawie Unii lub w prawie krajowym ograniczenia praw osób, których dane dotyczą przetwarzanych dla tego celu. Niemniej jednak, pozostali administratorzy danych mogą przetwarzać dane w celach statystycznych na podstawie jednej z przesłanek przetwarzania (art. 6 RODO) oraz przy zachowaniu interpretacji wyrażenia „celów statystycznych” przedstawionej w motywie 162 preambuły RODO:

„Wyrażenie „cele statystyczne” oznacza każdą operację zbierania i przetwarzania danych osobowych niezbędnych do badań statystycznych lub do opracowywania wyników statystycznych. Z kolei wyniki statystyczne mogą następnie służyć do dalszych celów, m.in. do celów badań naukowych. Wyrażenie „cel statystyczny” sugeruje, że wynikiem przetwarzania do celów statystycznych nie są dane osobowe, lecz dane zbiorcze, i że wynik ten lub te dane osobowe nie służą za podstawę środków czy decyzji dotyczących konkretnych osób fizycznych.”

Rejestr kredytowy jako instytucja, która gromadzi i przetwarza dane o wszystkich kredytach mieszkańców kraju, jest również kluczowym źródłem zagregowanych danych statystycznych na temat krajowego rynku kredytowego, zachowań kredytobiorców, zadłużenia gospodarstw domowych oraz jakości obsługi kredytów, tj. wielu informacji, które są niezbędne do oceny aktualnego stanu zadłużenia gospodarstw domowych i mogą być wykorzystywane zarówno przez banki i innych kredytodawców, jak i różnego rodzaju instytucje pełniące istotną rolę w gospodarce np. bank centralny. Aby umożliwić opracowanie i udostępnienie kredytodawcom danych statystycznych, w tym danych potrzebnych do realizacji obowiązków sprawozdawczych wobec NBP, zasadnym jest zapewnienie rejestrom kredytowym uprawnienia do przetwarzania zgromadzonych danych dla celów statystycznych.

Należy zauważyć, że uprawnienie do przetwarzania zgromadzonych danych dla celów statystycznych ma istotne znaczenie dla umożliwienia przekazywania obowiązkowych sprawozdań na potrzeby Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego i Bankowego Funduszu Gwarancyjnego. Przykładowo, zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, banki przekazują NBP m.in.: dane niezbędne do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz na jego żądanie, dane niezbędne do analiz ryzyka systemowego. Natomiast zgodnie z art. 330 ust. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, podmioty objęte systemem gwarantowania (banki) są obowiązane przekazywać Funduszowi informacje inne niż przekazywane do Narodowego Banku Polskiego i do Komisji Nadzoru Finansowego, niezbędne do wykonywania zadań Funduszu, w szczególności informacje o wartości wiarytelności i wartości środków gwarantowanych przez Fundusz oraz dane i informacje niezbędne do wyliczenia obowiązkowych składek, w tym banków. W przypadku Komisji Nadzoru Finansowego, zgodnie z art. 133a 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, Komisja Nadzoru Finansowego co najmniej raz w roku przeprowadza badanie i ocenę nadzorczą banku albo przegląd i weryfikację wyników poprzedniego badania i oceny nadzorczej. W ramach takiego badania i oceny nadzorczej ma prawo otrzymywania od banku wszelkich niezbędnych informacji, także z wykorzystaniem wszelkich zasobów, które bank posiada lub może posiadać jako dane w instytucji utworzonej na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego - w rejestrze kredytowym. Stworzenie wyraźnej podstawy prawnej przetwarzania przez banki, innych kredytodawców oraz rejestry kredytowe zgromadzonych danych do celów statystycznych, pozwala na wypełnienie przesłanek zgodności przetwarzania z prawem, określonych w art. 6 RODO.

Zmiana w art. 106d i 106da

Art. 106d dotyczy przetwarzania i udostępniania informacji na potrzeby tzw. Platformy Antyfraudowej.

Przetwarzanie i wymiana danych, o której stanowi przepis art. 106d Prawa bankowego pozwala na zapobieganie przestępstwom popełnianym na szkodę instytucji finansowych i jej klientów (np. posługiwanie się fałszywymi dokumentami czy składanie fałszywych oświadczeń), wzmacniając bezpieczeństwo prowadzonej działalności oraz środków pieniężnych (depozytów) klientów zgromadzonych w tych podmiotach.

Efekty przetwarzania danych przez systemy antyfraudowe wskazują sytuacje, którym kredytodawca powinien się szczególnie przyjrzeć i dodatkowo zweryfikować (np. osoba, która złożyła wniosek kredytowy w banku lub w innej instytucji udzielającej kredytów posłużyła się dokumentem tożsamości, który został zastrzeżony).

System wymiany danych pomiędzy bankami i instytucjami udzielającymi finansowania (kredyt, leasing) z udziałem rejestru kredytowego i przy wykorzystaniu analiz antyfraudowych niewątpliwie przyczynia się do ograniczania ryzyka operacyjnego występującego w podmiotach udzielających kredytów/pożyczek/leasingów i zmniejszenia strat wynikających z przestępstw popełnianych na ich szkodę oraz szkodę ich klientów. Doświadczenia, w tym europejskich biur kredytowych, wskazują na wysoką efektywność systemów antyfraudowych.

Projektowany art. 106da zakłada wyłączenie obowiązków administratora przewidzianych w art. 15 rozporządzenia 2016/679, w zakresie w jakim jest to niezbędne do prawidłowej realizacji zadań dotyczących zapobiegania przestępstwom, zgodnie z art. 106d i art. 106a, oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (art. 106). Wyłączenie to dotyczy prawa dostępu przysługującego danej osobie do informacji o przetwarzaniu jej danych osobowych.

Należy podkreślić, że możliwość wskazanego wyłączenia jest uprawniona w świetle art. 23 ust. 1 lit. d) i e) rozporządzenia 2016/679. Ponadto, mając na uwadze art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, przetwarzanie danych osobowych, o których mowa w projektowanym art. 106da, podlegać będzie zabezpieczeniom i ochronie wynikającej z przepisów o tajemnicy bankowej, a także o innych informacjach objętych prawną ochroną.

Oprócz przedstawionych powyżej zmian wynikających bezpośrednio z wejścia w życie przepisów rozporządzenia 2016/679, warto nadmienić, że w dotychczasowym brzmieniu art. 106d zostały wprowadzone zmiany o charakterze redakcyjno-legislacyjnym, polegające na zastąpieniu nieaktualnego już w świetle treści ustawy – Prawo bankowe pojęcia „instytucji finansowych, o których mowa w art. ust. 1 pkt 7 lit. c” określeniem „podmioty, których podstawowa działalność polega na udostępnianiu składników majątkowych na podstawie umowy leasingu”.

regulujących te kwestie.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną

Zmiany zaproponowane w art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez organy realizujące zadania określone w ww. przepisie. Powyższe obejmuje:

- 1) organy reprezentujące Skarb Państwa albo jednostkę samorządu terytorialnego sporządzające wnioski o wydanie decyzji, o której mowa w art. 73 ust. 3 ww. ustawy, oraz wypłacenia odszkodowania, o którym mowa w art. 73 ust. 1 i 2 tej ustawy;
- 2) wojewodę, który prowadzi postępowania w sprawie wydania decyzji, o której mowa w art. 73 ust. 3,
- 3) organy ustalające odszkodowania, o których mowa w art. 73 ust. 1 i 2.

Przetwarzanie danych osobowych na mocy ww. przepisów jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym oraz następuje w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Uregulowania określające zasady stosowania rozporządzenia 2016/679 wprowadza się w jednostkach redakcyjnych, które są dodawane w art. 73 ustawy.

Na podstawie art. 23 ust. 1 lit. e i h rozporządzenia 2016/679 proponuje się ograniczenie praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, na potrzeby powyższych postępowań, ze względu na ważny cel leżący w interesie publicznym, jakim niewątpliwie jest dążenie do jednoznacznego ustalenia stanu prawnego nieruchomości, na których zlokalizowano dobro wspólne, jakim są drogi publiczne, a także do ustalenia i wypłaty odszkodowania dotychczasowym właścicielom ww. nieruchomości. Podkreślić należy, że w wielu przypadkach dopiero ustalenie stanu prawnego nieruchomości, na których zlokalizowano drogi publiczne pozwala w pełni wykonywać ustawowe zadania przez zarządcę tej drogi, które mają przede wszystkim na celu zapewnienie bezpieczeństwa przejazdu drogą jej użytkownikom. Istnieje poważne ryzyko, że bez wprowadzenia zaproponowanych ograniczeń prawidłowe wykonywanie zadań przez organy administracji publicznej na podstawie nowelizowanej ustawy po wejściu w życie rozporządzenia 2016/679 będzie co najmniej utrudnione.

Zakres proponowanych ograniczeń wynika z charakteru postępowań, które są prowadzone na podstawie art. 73 nowelizowanej ustawy. Są one bowiem postępowaniami regulacyjnymi, prowadzonymi w ważnym interesie publicznym i mają na celu umożliwienie ustalenia stanu prawnego nieruchomości, na których położone są drogi publiczne. Wyłączenie stosowania art. 18 (prawo do ograniczenia przetwarzania) oraz art. 21 ust. 1 i 4 (prawo do sprzeciwu) rozporządzenia 2016/679 ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której strony będą nadużywać ww. praw, co w praktyce skutkowałoby znaczącym wydłużeniem ww. postępowań. Brak ograniczeń wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 (przy czym obowiązki z ust. 1 i 2 będą realizowane poprzez zamieszczenie informacji o zbieraniu danych osobowych na stronie internetowej organu) oraz art. 15 ust. 3 oznaczałoby spowolnienie prowadzonych postępowań wskutek istotnego zwiększenia obciążeń biurokratycznych ciążących na organy prowadzące postępowania, lecz również spowodowałoby koszty doręczeń korespondencji zawierającej ww. informacje. Powyższe niewątpliwie skutkowałoby wydłużeniem czasu koniecznego na wydanie decyzji, co jest nie do przyjęcia zarówno ze względu na konieczność jak najszybszego ustalenia stanu prawnego dróg publicznych.

Zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi państwa członkowskiego.

Przede wszystkim, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest zagwarantowanie, że nie będzie ono naruszało istoty podstawowych praw i wolności. W tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w rozporządzeniu 2016/679, czyli w uprawnienie do żądania dostępu czy sprostowania danych osobowych gromadzonych przez administratora. Ograniczenie możliwości stosowania prawa do ograniczenia i sprzeciwu wobec przetwarzania danych w żaden sposób nie wpływa na prawa strony, które przysługują jej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, ani na prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcia organów zapadłe w jej sprawie. Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w zakresie prawa do informacji niczym nie uchybiają natomiast prawom osób, których dane są przetwarzane, a jedynie mają na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych spoczywających na organach administracji publicznej wykonujących zadania na podstawie art. 73 zmienianej ustawy. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych. Osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od właściwego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679. Oprócz tego strona nadal będzie miała prawa do wglądu do akt sprawy na podstawie przepisów Kpa. Projekt ustawy przewiduje również zwolnienie z konieczności dostarczenia kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, jednocześnie przepis art. 15 ust. 1, który będzie miał zastosowanie, gwarantuje, że osoba ma prawo uzyskania dostępu do danych jej dotyczących. Oznacza to, że na organie władzy publicznej będzie ciążył obowiązek zapewnienia takiego dostępu. Dodać należy, że w wielu przypadkach to obywatele z własnej nieprzymuszonej woli przekazują dane osobowe ich dotyczące (np. w pismach procesowych), w praktyce godząc się na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane, oczywiście w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy.

Powyższe potwierdza, że wyłączenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 nie narusza istoty podstawowych praw i wolności obywateli.

Kolejnym, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współzycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w interesie wszystkich obywateli jest istnienie sieci dróg publicznych które umożliwią szybkie i bezpieczne przemieszczanie się po terytorium państwa zarówno dla konsumentów, jak i przedsiębiorców. Powyższe cele są z kolei możliwe do osiągnięcia, w przypadku jednoznacznego ustalenia stanu prawnego dróg publicznych, co pozwala zarządcom tych dróg na prawidłowe wykonywanie powierzonych im ustawowych zadań. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 mają na celu umożliwienie organom realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw uregulowanych w nowelizowanej ustawie, zarówno o charakterze zbiorowym (decyzje, o których mowa w art. 73 ust. 3 ustawy zmienianej), jak i indywidualnym (decyzje odszkodowawcze). Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należycie wyważono interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu praw przyznanych w rozporządzeniu 2016/679, oddając w pełni intencję ustawodawcy, który przepisami ww. art. 73 podjął trud pogodzenia społecznych oczekiwań dotyczących stanu dróg publicznych z konstytucyjnie

przyznaną ochroną własności. Mając powyższe na względzie, zaproponowane ograniczenia są niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie.

Kolejne przepisy dodawane w omawianym art. 73 mają na celu wypełnienie wymagań określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, od których uzależnione jest wprowadzanie ograniczeń w stosowaniu przepisów tego rozporządzenia. Uregulowano w szczególności kwestie związane z zabezpieczeniami mającymi na celu zapobieganie nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, okresach przechowywania oraz prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Proponuje się również wprowadzenie uregulowania dotyczącego przetwarzania przez organy danych wrażliwych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W projektowanych przepisach wskazano, że w powyższym zakresie mogą być przetwarzane dane wrażliwe, które zostały przekazane dobrowolnie przez stronę w toku prowadzonego postępowania. Organy prowadzące postępowanie nie mogą bowiem w jego toku decydować za stronę, które informacje są istotne dla tego postępowania, a w konsekwencji zakazać jej przekazywania informacji, które będą miały charakter danych wrażliwych. Kolejny przypadek ma na celu umożliwienie organowi weryfikacji prawidłowości danych, które zostały przekazane dobrowolnie przez stronę w ramach postępowania prowadzonego przez ten organ. Biorąc pod uwagę administracyjny charakter postępowań, których wynik powinien się opierać o wiarygodnie ustalony stan faktyczny, właściwy organ musi mieć możliwość sprawdzenia czy informacje/dowody przedłożone przez stronę odpowiadają rzeczywistości. Przypadek trzeci dotyczy sytuacji, w której z danego przepisu prawa wynika konieczność przetwarzania danych wrażliwych. Przepisy posługują się bowiem tzw. klauzulami generalnymi (takimi jak „słuszny interes strony” „okoliczności, na które strona nie miała wpływu”). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w tych przesłankach mieszczą się okoliczności związane ze zdrowiem, możliwościami zarobkowymi, sprawowaniu opieki nad osobami, trybie życia. W tym zakresie zatem organ ma obowiązek zgromadzenia z urzędu wskazanych informacji, które należy kwalifikować jako dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Ostatni przypadek dotyczy sytuacji, w której sąd nakazuje w

wyroku dokonanie organowi określonych czynności wyjaśniających, które mogą również dotyczyć okoliczności obejmujących dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W celu zapewnienia prawidłowego wykonania wytycznych zawartych w wyroku opisanym powyżej organy muszą mieć możliwość przetwarzania danych wrażliwych w postępowaniu, które będzie prowadzone z uwzględnieniem wytycznych sądu orzekającego w danej sprawie. Przetwarzanie danych osobowych w powyższym zakresie jest zgodne z art. 9 ust. 2 lit. e-g rozporządzenia 2016/679. Wymienione w projektowanej ustawie przypadki, w których jest dopuszczalne przetwarzanie danych osobowych dotyczy danych osobowych w sposób oczywisty upublicznionych przez osobę, której dane dotyczą, jest niezbędne w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy lub jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, jakim jest prawidłowe prowadzenie postępowań administracyjnych, o których mowa w art. 73 ustawy zmienianej. Jednocześnie proponowane przepisy zapewniają, że w ramach postępowań prowadzonych na podstawie ww. przepisu przetwarzane będą jedynie takie dane wrażliwe, które są rzeczywiście niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Proponuje się wreszcie wprowadzenie przepisu, na mocy którego opisane powyżej regulacje dotyczące danych osobowych będą również miały zastosowanie do organów prowadzących postępowania odwoławcze od decyzji wydanych na podstawie art. 73 ustawy zmienianej oraz prowadzących w tych sprawach postępowania nadzwyczajne uregulowane w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego albo przepisach odrębnych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych

Projektowany przepis art. 341 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych ma na celu ograniczenie stosowania przepisów regulujących prawa osób, których dane dotyczą, zgodnie z art. 23 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego

przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE. L 119 z 4.05.2016, str. 1, dalej jako: „RODO”).

Przepis ten przewiduje możliwość ograniczenia przez państwa członkowskie zakresu obowiązków i praw przewidzianych w art. 12-22, art. 34 oraz art. 5 RODO, pod warunkiem, że nie naruszają one istoty podstawowych praw i wolności oraz są w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym jednemu z celów enumeratywnie wskazanych w art. 23 ust. 1 lit. a-j RODO, związanych przede wszystkim z interesem publicznym. Przepisy aktu prawnego wprowadzającego takie ograniczenia powinny odpowiadać prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 12-22 RODO.

Ograniczenia mogą dotyczyć: zasady przetwarzania danych osobowych (art. 5 RODO); obowiązków i praw przewidzianych w art. 12–22 RODO; obowiązku zawiadamiania osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych (art. 34 RODO).

W przypadku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako: „ZUS”) wprowadzanie ograniczeń we wskazanym zakresie uzasadnione są celem wyrażonym w art. 23 ust. 1 lit. e RODO. Zgodnie z tym przepisem, wprowadzenie ograniczeń na podstawie art. 23 ust. 1 RODO jest możliwe, jeżeli służy innym ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu. Przepis ten wyraźnie wskazuje, że względy zabezpieczenia społecznego stanowią ważny cel leżący w ogólnym interesie publicznym państwa członkowskiego. Nie ulega przy tym wątpliwości, że działalność ZUS jako podmiotu publicznego realizującego zadania w zakresie zabezpieczenia społecznego na poziomie krajowym wchodzi w zakres przesłanki z art. 23 ust. 1 lit. e RODO.

Dane osobowe przetwarzane w ZUS obejmują w szczególności dane osobowe gromadzone na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40 – 40e, na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45, oraz dane osobowe gromadzone w prowadzonych przez ZUS rejestrach, o których mowa w art. 33 ust. 1. Przetwarzanie wskazanych danych osobowych przez ZUS jest niezbędne dla realizacji zadań określonych w art. 68 – 71b. Na

podstawie art. 23 ust. 1 lit. e RODO, projekt wprowadza ograniczenia stosowania określonych przepisów RODO w celu zapewnienia efektywnej realizacji zadań ZUS określonych w art. 68 – 71b oraz art. 33 ust. 1.

Zgodnie z art. 341 ust. 1 projektu, wyłącza się stosowanie w stosunku do ZUS przepisu art. 18, art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 14 ust. 1 i 2 RODO. Art. 18 RODO przewiduje prawo osoby, której dane dotyczą, do ograniczenia przetwarzania. W przypadku ograniczenia przetwarzania, zgodnie z art. 18 ust. 2 RODO, dane osobowe można przetwarzać, z wyjątkiem przechowywania, wyłącznie: (i) za zgodą osoby, której dane dotyczą, lub (ii) w celu ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń, lub (iii) w celu ochrony praw innej osoby fizycznej lub prawnej, lub (iv) z uwagi na ważne względy interesu publicznego Unii lub państwa członkowskiego. Wyłączenie stosowania tego przepisu w stosunku do ZUS znajduje swoje uzasadnienie w zapewnieniu ciągłości i efektywności realizacji ustawowych zadań ZUS. ZUS, jako państwowa jednostka organizacyjna, działa na podstawie i w granicach prawa, a przetwarzane przez niego dane osobowe są niezbędne do ustalenia praw i obowiązków osób ubezpieczonych i płatników składek, również na przyszłość. Należy uwzględnić w szczególności fakt, że przetwarzane dane mogą okazać się niezbędne do ustalenia prawa i wysokości świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Realizacja prawa do ograniczenia przetwarzania przez osoby, których dane dotyczą, mogłaby utrudnić, o ile nie uniemożliwić, efektywne wykonywanie przez ZUS jego ustawowych zadań i funkcjonowanie całego systemu zabezpieczenia społecznego w Polsce.

Mając na uwadze powyższe, wyłączenie wobec ZUS obowiązku stosowania przepisu art. 18 RODO spełnia przesłanki określone w art. 23 ust. 1 lit. e RODO, tj. nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym celom określonym w tym przepisie.

Jednocześnie zgodnie z projektowanym art. 341 ust. 2, dane osobowe, o których mowa w ust. 1 są przechowywane wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji ustawowych zadań oraz wymagany prawem okres archiwizacji danych. Przepis ten wprowadza zatem mechanizm zapobiegający nadużyciom, stosownie do z art. 23 ust. 2 lit. d RODO, oraz

zastępuje art. 18 RODO. ZUS nie będzie bowiem przetwarzał danych osobowych przez okres dłuższy niż ten, wynikający z art. 341 ust. 2.

Przepisy art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 14 ust. 1 i 2 RODO przewidują natomiast obowiązek przekazania osobie, której dane dotyczą, określonych w tych przepisach informacji, odpowiednio w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą (art. 13 RODO), oraz pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą (art. 14 RODO). Projektowany art. 341 ust. 3 przewiduje, że informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 i 14 ust. 1 i 2 RODO są zamieszczane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu w stosunku do każdej z kategorii osób, których dane dotyczą.

Ze względu na skalę działania ZUS, w tym liczbę osób, których dane osobowe są przetwarzane przez ZUS, oraz fakt, że realizacja obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 14 ust. 1 i 2 RODO w inny sposób (tj. w formie każdorazowego, bezpośredniego przekazywania wymaganych informacji osobom, których dane dotyczą, np. listownie) byłaby połączona z niewspółmiernie dużym wysiłkiem, potencjalnie wysokim kosztem realizacji oraz innymi znacznymi nakładami ZUS, przekazywanie osobom, których dane dotyczą, wymaganych informacji w proponowanej formie należy uznać za rozwiązanie adekwatne, proporcjonalne, a zarazem konieczne dla zapewnienia prawidłowego funkcjonowania ZUS.

Choć wymagane informacje nie będą zatem przekazywane osobie, której dane dotyczą, bezpośrednio, projektowany przepis gwarantuje realizację wskazanych obowiązków informacyjnych przez administratora (ZUS) i tym samym nie narusza istoty podstawowych praw i wolności, spełniając warunki, o których mowa w art. 23 ust. 1 RODO. Ponadto, należy wskazać, że art. 13 RODO nie określa sposobu, w jakim nastąpić ma przekazanie osobie, której dane dotyczą, informacji określonych w wymienionych przepisach. Nakłada natomiast na administratora obowiązek podjęcia „odpowiednich środków”, które pozwolą mu na skuteczne wywiązanie się z obowiązków informacyjnych. Zamieszczenie wymaganych informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu w stosunku do

każdej z kategorii osób, należy uznać za taki „odpowiedni środek” pozwalający na skuteczną ich realizację.

Zgodnie z art. 341 ust. 4 projektu, wypełniając obowiązek wynikający z art. 23 ust. 2 lit. h RODO, ZUS będzie informował osoby, których dane dotyczą, o wprowadzonych ograniczeniach na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu.

Projektowany przepis spełnia zatem wymogi z art. 23 ust. 1 oraz art. 23 ust. 2 RODO. Określa cele przetwarzania danych osobowych przez ZUS (projektowany art. 341 ust. 1, zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. a RODO), kategorie danych osobowych, których przetwarzanie podlega ograniczeniom (projektowany art. 341 ust. 1, zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. b RODO), zakres wprowadzonych ograniczeń (projektowany art. 341 ust. 1, zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. c RODO), zabezpieczenia zapobiegające nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu (projektowany art. 341 ust. 2, zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. d RODO), wskazuje administratora danych osobowych - ZUS (zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. e RODO), okresy przechowywania (projektowany art. 341 ust. 2, zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. f RODO) oraz sposób realizacji prawa osoby, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach (projektowany art. 341 ust. 4, zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. h RODO).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

*(projektodawcą jest MRPiPS, projektodawca przedłożył wspólne uzasadnienie dla projektowanych zmian w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych)**

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

(uzasadnienie pierwszej zmiany) Art. 53h ust. 3 ustawy o IPN w obecnym brzmieniu zobowiązuje podmioty będące administratorami baz materiału genetycznego lub baz materiału biologicznego przechowywanego w celu identyfikacji tożsamości osób, o których mowa w art. 53b ustawy o IPN, aby w przypadku wykreślenia bazy, o której mowa w ust. 1, z rejestru zbiorów danych osobowych zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, przekazywały do IPN informacje i dane związane z prowadzonymi przez IPN pracami poszukiwawczymi (art. 53f ust. 2 i art. 53h ust. 1).

Przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE likwidują obowiązek rejestracji zbiorów danych w rejestrze prowadzonym obecnie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Uchylenie ww. obowiązku nie oznacza jednak zakończenia przetwarzania danych osobowych przez podmioty będące administratorami bazy materiału genetycznego lub bazy materiału biologicznego oraz przechowywania przez te podmioty próbek materiału genetycznego lub biologicznego.

Mając powyższe na uwadze proponuje się zmianę brzmienia art. 53h ust. 3 ustawy o IPN w taki sposób, aby w przypadku zaprzestania przetwarzania danych przez ww. podmioty lub zamiaru zniszczenia przez nie zbiorów danych wraz z zawartością, co de facto oznacza w praktyce zakończenie działalności tych podmiotów w przedmiotowym zakresie, dane oraz posiadane przez te podmioty próbki materiału genetycznego i biologicznego, zostały przekazane do IPN i pozwoliły na realizację jego zadań ustawowych.

(uzasadnienie drugiej zmiany) UE ma kompetencje w dziedzinie ochrony danych osobowych, ale wykorzystwała je w taki sposób, że wyraźnie normatywnie przesądziła, iż dyrektywę 95/46/WE o ochronie danych osobowych stosuje się tylko w dziedzinach objętych zakresem prawa unijnego. Kwestią nie podlegającą dyskusji jest to, że UE nie ma kompetencji do ingerowania w działalność IPN określoną w art. 1 ustawy o IPN, ponieważ jest to działalność związana z suwerennością państwa polskiego, ochroną jego dziedzictwa narodowego i historycznego oraz tożsamością polskiego narodu doświadczoną działaniami totalitaryzmów XX wieku. Ponadto państwo polskie ma pełne i suwerenne prawo

upamiętniać swoją historię. Natomiast Prawo UE – zarówno pierwotne jak i wtórne – nie zajmowało stanowiska w tak wrażliwych kwestiach związanych z narodową tradycją i przeszłością państw członkowskich.

Dotychczas zgodność art. 71 ustawy o IPN z prawem Unii Europejskiej nie była kwestionowana, a działalność Instytutu (ochrona tożsamości narodowej, dziedzictwa kulturalnego i historycznego, bezpieczeństwa narodowego i bezpieczeństwa państwa oraz działalność w zakresie prawa karnego) mieści się w zakresie wyjątku ustanowionego przez art. 3 ust. 2 dyrektywy 95/46/WE.

Należy wyraźnie podkreślić, że nie doszło do takiej zmiany systemu prawnego, która uwarunkowałaby stosowanie w działalności IPN, określonej w art. 1 ustawy o IPN, przepisów ww. rozporządzenia oraz dostosowujących przepisów krajowych, w zakresie szerszym niż stosowana jest obecnie ustawa o ochronie danych osobowych.

W związku z powyższym proponuje się nowe brzmienie art. 71 ustawy o IPN, które poprzez pozytywne wskazanie obowiązku stosowania w działalności IPN rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 4 maja 2016, str. 1) jedynie do prowadzenia Bazy materiału genetycznego, wyłączy z zakresu jego stosowania pozostałe przepisy ustawy o IPN.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym

Zmiana art. 4 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Karnym ma na celu usunięcie odwołania do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, która zostanie uchylona w związku z wejściem w życie rozporządzenia 2016/679. Z racji istnienia definicji legalnej administratora danych w ww. rozporządzeniu, nie jest konieczne precyzowanie, że Minister Sprawiedliwości pełni tę funkcję w rozumieniu innego aktu.

*Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. -
Prawo atomowe*

Przedstawiona propozycja dodania nowego ust. 2 w art. 86c ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 792) wskazuje sposób wykonywania przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki obowiązku wynikającego z art. 13 rozporządzenia 2016/679 w przypadku przyjmowania, weryfikacji i przetwarzania przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki zgłoszeń o zdarzeniach radiacyjnych, a także o próbach nielegalnego przywozu na terytorium Polski oraz wywozu z tego terytorium substancji promieniotwórczych. Stosownie do art. 72 ust. 2 pkt 2 i 2a ustawy - Prawo atomowe Prezes Państwowej Agencji Atomistyki w celu dokonania oceny sytuacji radiacyjnej kraju przyjmuje i weryfikuje informacje o zdarzeniach radiacyjnych, a także informacje uzyskiwane z innych źródeł. Stosownie do art. 72 ust. 3 ustawy - Prawo atomowe Prezes Państwowej Agencji Atomistyki wykonuje to zadanie przy pomocy Centrum do Spraw Zdarzeń Radiacyjnych, wydzielonego w strukturze Państwowej Agencji Atomistyki. W praktyce zadanie to jest realizowane poprzez pełnienie całodobowego dyżuru telefonicznego przez pracowników Centrum do Spraw Zdarzeń Radiacyjnych, którzy na telefon alarmowy odbierają zgłoszenia o zdarzeniach radiacyjnych, podejrzaniach takich zdarzeń a także o podejrzaniach przemytu przez granicę państwa substancji promieniotwórczych. Obowiązek powiadomienia Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki o zdarzeniu radiacyjnym wynika z art. 83 oraz art. 85 ust. 1 ustawy - Prawo atomowe. Natomiast informowanie Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki o próbach przemytu przez granicę substancji promieniotwórczych w sytuacji, gdy nie doszło jeszcze do zdarzenia radiacyjnego, następuje na podstawie art. 86a w związku z art. 72 ust. 2 pkt 2 ustawy - Prawo atomowe.

W związku z tym, że w przypadku przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń o zdarzeniu radiacyjnym lub o próbie nielegalnego przewozu przez granicę substancji promieniotwórczych kluczowe znaczenie ma szybkość działania proponuje się, żeby w tych przypadkach obowiązek informacyjny wynikający z art. 13 rozporządzenia 2016/679 był realizowany poprzez zamieszczenie informacji w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej

(cz. 1 wkład MSiT) W proponowanej zmianie przepisów (Dz. U. z 2013 r., poz. 1458 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, uwzględniono brzmienie art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679, zgodnie z którym przepis prawa krajowego powinien określać obowiązek, którego realizacja wiązałaby się z koniecznością przetwarzania danych osobowych.

W związku z powyższym w przepisach ustawy zaproponowano zmiany polegające na wyłączeniu z obowiązku informowania określanych osób o przetwarzaniu ich danych osobowych.

Na mocy art. 37b ust. 2 ustawy podmiot ubiegający się o upoważnienie do przeprowadzania egzaminów na uprawnienia w zakresie turystyki wodnej składa do ministra właściwego do spraw kultury fizycznej wnioski o udzielenie upoważnienia. Wraz z wnioskiem wnioskodawca dołącza kadrę egzaminatorów. W kwestii przetwarzania danych osobowych osób, które mają pełnić role egzaminatorów w podmiocie ubiegającym się o upoważnienie lub upoważnionym, minister właściwy kontaktuje się z wnioskodawcą, który odpowiada za pozyskanie

i korygowanie danych osobowych tychże egzaminatorów. W związku z powyższym nie ma potrzeby bezpośredniego informowania przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej osób pełniących rolę egzaminatorów o przetwarzaniu przez ministra ich danych osobowych.

Minister właściwy ds. kultury fizycznej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. (Dz.U. z 2013 r., poz. 460) w sprawie uprawiania turystyki wodnej, wydanym na podstawie art. 37a ust. 15 ustawy, otrzymuje kopie protokołów z egzaminów na uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej, przeprowadzonych przez właściwe polskie związki sportowe i podmioty upoważnione przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej. Ponieważ za przetwarzanie danych osobowych i informowanie o tym zdających, przy sporządzaniu oryginałów protokołów egzaminacyjnych, odpowiadają właściwe polskie związki sportowe i podmioty upoważnione przez ministra, nie ma powodu,

by minister właściwy do spraw kultury fizycznej, który od tychże podmiotów otrzymuje tylko do wiadomości kopie protokołów, informował osoby, które zdawały egzaminy o fakcie przetwarzania ich danych osobowych.

Należy podkreślić, że art. 23 ust. 1 lit. e Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2015 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), pozwala na ograniczenie zakresu obowiązków przewidzianych w ww. rozporządzeniu w przypadku gdy jest ono środkiem niezbędnym służącym zdrowiu publicznemu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2017 r., poz. 1463) sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej.

Natomiast turystyką wodną w myśl art. 37a ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz.U. z 2006 r., Nr 123, poz. 857 z późn. zm.) jest prowadzenie statków przeznaczonych do uprawiania sportu i rekreacji.

Oznacza to, że przepisy art. 37a ustawy o żegludze śródlądowej, dotyczące zasad uzyskiwania dokumentów uprawniających do uprawiania turystyki wodnej oraz zasad uzyskiwania upoważnień do przeprowadzania takich egzaminów, mieszczą się w ramach działań mających na celu poprawę stanu zdrowia publicznego. Osoby ubiegające się o uzyskanie patentów żeglarskich oraz patentów i licencji motorowodnych, realizują się następnie, na podstawie uzyskanych uprawnień, w szeroko pojętej rekreacji ruchowej (sporcie powszechnym), co jak wykazują badania prowadzone zarówno w Polsce jak i w Unii Europejskiej, przekłada się na poziom zdrowotności społeczeństwa i zmniejszenie kosztów leczenia.

Wg danych uzyskanych w Polskim Związku Żeglarskim, corocznie jest wydawane łącznie ok. 14500 patentów żeglarskich, a w Polskim Związku Motorowodnym i Narciarstwa Wodnego ok. 27 000 patentów i licencji.

Obecnie prawo do egzaminowania mają z mocy ustawy Polski Związek Żeglarski i Polski Związek Motorowodny oraz wydano 230 decyzji o zgodzie na egzaminowanie dla podmiotów innych niż ww. związki sportowe.

W 2017 r. przeprowadzono ponad 3500 egzaminów na patenty żeglarskie lub pateny i licencje motorowodne. Należy podkreślić, że na każdym egzaminie uczestniczyło od jednego do kilkudziesięciu egzaminowanych.

Jest to skala pokazująca poziom społecznego zainteresowania uzyskaniem uprawnień do żeglowania, a przez to zainteresowania amatorskim uprawianiem tego sportu.

Wszelkie dodatkowe obowiązki nakładane na organy administracji publicznej zajmujące się rozwojem i promowaniem aktywności sportowej w obszarze żeglarstwa, wywołają negatywny skutek na poziom uczestnictwa społeczeństwa w uprawianiu sportów wodnych, a przez to wywołają skutki odwrotne w stosunku do promowanych przez Komisję Europejską działań na rzecz poprawy stanu zdrowia publicznego oraz aktywności fizycznej obywateli UE (zwłaszcza wpłynie to wydłużenie procesu postępowań administracyjnych związanych z wydawaniem dokumentów, przeprowadzaniem egzaminów oraz wydawaniem zgód na egzaminowanie).

Art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 zawiera wymagania dotyczące ograniczania praw podmiotów danych. Zostały one spełnione w projektowanej ustawie przez określenie środków zabezpieczenia danych, okresu przechowywania danych oraz przez wskazanie sposobu ogłaszania ograniczeń praw podmiotu danych. Zabezpieczenia, o których mowa w projektowanych przepisach, polegają co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających upoważnienie nadane przez administratora danych oraz pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 3 lutego 2001 r. o ochronie dziedzictwa Fryderyka Chopina

W projektowanych zmianach ustawy z dnia 3 lutego 2001 r. o ochronie dziedzictwa Fryderyka Chopina (Dz. U. poz. 168) uwzględniono brzmienie art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679, który wymaga, aby przepis prawa krajowego określał obowiązek, którego realizacja wiązałaby się z koniecznością przetwarzania danych osobowych oraz rodzaj przetwarzanych danych osobowych w ramach realizacji zadania ustawowego.

W związku z nadawaną odznaką honorową "Zasłużony dla Ochrony Dziedzictwa Fryderyka Chopina" wprowadzono przepis regulujący kwestie podawania informacji o nadanych Odznakach w Biuletynie Informacji Publicznej. Przepis ten zawiera katalog danych osobowych, które podlegają upublicznieniu.

Z tego względu zaproponowano zmiany, określające zarówno zakres danych przetwarzanych w związku z przyznaniem odznaki „Zasłużony dla Ochrony Dziedzictwa Fryderyka Chopina”, jak i zasady prowadzenia stosownej ewidencji. Z uwagi na fakt, że w obecnym stanie prawnym, zasadnicza część regulacji związanej z przyznawaniem odznaki znajduje się w akcie wykonawczym, wprowadzenie przepisu określającego zakres przetwarzanych danych wymagało przeniesienia części unormowań z aktu wykonawczego bezpośrednio do ustawy. W zakresie samych zasad przyznawania odznaki, w stosunku do stanu obecnego, nie przewiduje się zmian.

Zakres zbieranych danych osobowych, zgodnie z zasadą minimalizacji danych, został w projekcie ograniczony jedynie do tych danych, których posiadanie przez ten organ jest niezbędne z jednej strony do przeprowadzenia danej procedury, z drugiej strony do zagwarantowania realizacji praw osoby której te dane dotyczą. W związku z potrzebą identyfikacji określonych podmiotów należy uznać, iż numer telefonu i adres poczty elektronicznej powinny znaleźć się w katalogach przetwarzania danych osobowych. Umieszczenie tych danych w katalogu nie oznacza wprowadzenia obowiązku ich podawania, lecz stwarza podstawę skorzystania z takich danych w sytuacji, gdy zostały one pozyskane w inny sposób niż podanie ich przez podmiot danych (np. znalezione w Internecie).

Proponuje się wskazanie 80-letniego okresu przechowywania danych osobowych.

Na podstawie art. 23 rozporządzeniem 2016/679 proponuje się ograniczenie praw podmiotu danych, o których mowa w art. 14 rozporządzeniem 2016/679 (prawo do informacji w przypadku, gdy dane pochodzą od osoby trzeciej) oraz obowiązek poinformowania odbiorców o sprostowaniu danych byłyby ograniczone tylko do przypadków, gdy administrator danych osobowych zbiera dane od podmiotów wnioskujących o przyznanie odznaki. Jednocześnie wprowadza się dodatkowy obowiązek poinformowania przez administrator danych osobowych na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej o ograniczeniach.

Ponadto należy zauważyć, że art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 zawiera wymagania dotyczące ograniczania praw podmiotów danych. Zostały one spełnione w niniejszej ustawie przez określenie środków zabezpieczenia danych, okresu przechowywania danych oraz przez wskazanie sposobu ogłaszania ograniczeń praw podmiotu danych. Zabezpieczenia, o których mowa w art. 6a, polegają co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających upoważnienie nadane przez administratora danych oraz pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

Celem przetwarzania danych osobowych jest wykonanie określonych zadań w interesie publicznym, w szczególności identyfikacja określonych podmiotów. Wprowadzenie ograniczeń praw podmiotu danych na podstawie art. 23 rozporządzenia 2016/679 jest niezbędne z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnego funkcjonowania ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego jako organu administracji publicznej oraz Instytut jako podmiot publiczny. Jednocześnie brak jest możliwości realizacji tychże zadań w sposób odmienny od zaproponowanego w projekcie. Należy zatem uznać, iż wprowadzenie proponowanych ograniczeń jest zgodne z art. 51 Konstytucji RP.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych

Na mocy obowiązujących przepisów ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 556, z późn. zm.), detektyw jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych, zebranych w toku wykonywanych przez niego czynności służbowych bez zgody osób, których dane dotyczą, w zakresie sprawy prowadzonej przez przedsiębiorcę.

Charakter czynności detektywistycznych wykonywanych w ramach usług detektywistycznych uniemożliwia wypełnianie obowiązków i praw wynikających z niektórych artykułów rozdziału III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”, dotyczących praw osoby, której dane dotyczą.

Czynności wykonywane przez detektywa, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o usługach detektywistycznych, polegają na uzyskiwaniu, przetwarzaniu i przechowywaniu informacji o osobach, przedmiotach i zdarzeniach, realizowanych na podstawie umowy zawartej ze zleceniodawcą

w formach i w zakresach niezastrzeżonych dla organów i instytucji państwowych, a także na zbieraniu informacji, w tym m.in. w sprawach karnych i cywilnych. Uzyskiwanie zgody osób w stosunku, do których wykonywane są czynności, wpływałoby na bezprzedmiotowość podejmowanych przez detektywa działań i niemożność wykonywania zawodu regulowanego jakim jest zawód detektywa.

Przedsiębiorca wykonujący usługi detektywistyczne współuczestniczy w realizacji funkcji państwa, jaką jest zbieranie informacji m.in. w sprawach, w których toczy się postępowanie karne, postępowanie o przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe albo inne jeżeli w toku postępowania można zastosować przepisy prawa karnego, poszukiwanie zaginionych osób w tym dzieci, poszukiwanie mienia.

Dlatego też w art. 28g proponuje się wyłączenie zakresu obowiązków i praw przewidzianych w niektórych przepisach rozporządzenia 2016/679. W tym zakresie rozrózniono wyłączenia przepisów rozporządzenia, jakie mają miejsce w stosunku do przetwarzanych danych osobowych. W przypadku danych osobowych zlecniodawcy, wyłączenia ograniczono do art. 17 rozporządzenia 2016/679, dotyczącego prawa do usunięcia danych („prawo do bycia zapomnianym”). Natomiast w stosunku do danych osobowych zebranych w toku wykonywania czynności detektywistycznych, wyłączenia obejmują art. 13 oraz art. 15–18 rozporządzenia 2016/679.

Powyższe wyłączenia wprowadzono ze względu na udział detektywów w wykrywaniu czynów zabronionych i zapobieganiu zagrożeniom dla bezpieczeństwa publicznego oraz możliwość zbierania danych osobowych bez zgody osób, w stosunku do których wykonywane są czynności detektywistyczne.

Przepisy dotyczące ochrony danych osobowych przeniesiono do odrębnego rozdziału. W rozdziale tym, zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, określono cel przetwarzania przez detektywa danych osobowych (art. 28a), zakres wprowadzonych ograniczeń (art. 28g), nałożono obowiązek wprowadzenia zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi i przekazywaniu oraz nałożono obowiązek zastosowania koniecznych zabezpieczeń (art. 28d i art. 28e).

Ograniczono także okres przechowywania danych osobowych. Obecnie przedsiębiorca ma obowiązek zniszczyć przetwarzane dane osobowe, zebrane w toku wykonywania działalności, najpóźniej bezpośrednio po wykreśleniu z rejestru. Natomiast w myśl projektowanego art. 28 b ustawy o usługach detektywistycznych, dane osobowe zlecniodawcy przechowuje się przez okres 5 lat, liczony od daty zakończenia realizacji umowy na wykonywanie usługi, natomiast pozostałe dane osobowe mogą być przechowywane wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji umowy na wykonywanie usługi detektywistycznej.

Wskazano także miejsca, w których detektyw lub zatrudniający go przedsiębiorca obowiązany jest poinformować o zastosowanych w art. 28g ograniczeniach w stosunku do przepisów rozporządzenia 2016/679.

Podstawy ograniczeń w zakresie ochrony danych osobowych, o których mowa w art. 28g projektu, mieszczą się w katalogu określonym w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wykraczają poza zakres określony w Konstytucji RP, a także są zgodne z zasadą proporcjonalności. Przede wszystkim ograniczenia w zakresie ochrony danych osobowych, wprowadzane w przedmiotowym przepisie nie naruszają praw i wolności osób, których dane osobowe dotyczą.

Wyłączenia znajdują umocowanie w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, a ich wprowadzenie uzasadniają: ważne cele leżące w ogólnym interesie publicznym (art. 23 ust. 1 lit. e), zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, prowadzenie postępowań w takich sprawach, ich wykrywanie oraz ściganie (art. 23 ust. 1 lit. g) oraz funkcje kontrolne i regulacyjne związane ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. e oraz g (art. 23 ust. 1 lit. h).

Realizacja czynności detektywistycznych służy ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym, przejawiającym się w konieczności powierzenia wykonywania tego zawodu jedynie osobom posiadającym licencję detektywa, co wiąże się z posiadaniem odpowiedniej wiedzy, doświadczenia oraz nieposzlakowanej opinii, a więc dających gwarancję należytej i zgodnej z prawem realizacji swoich kompetencji. Ponadto, konieczne jest wyposażenie osób wykonujących ten zawód w uprawnienia pozwalające na sprawną i skuteczną realizację zleconych im obowiązków, związanych z posiadaną licencją.

Przepisami reglamentującymi tę sferę działalności są przede wszystkim przepisy ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o usługach detektywistycznych oraz wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych

Z uwagi na to, że zawarte w art. 2 ust. 2 lit. d ogólnego rozporządzenia o ochronie danych wyłączenie jego stosowania do przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom, które uregulowano Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłającą decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW, nie obejmuje swym zakresem części zadań i czynności wykonywanych przez kuratorów sądowych, w szczególności dotyczy to kuratorów rodzinnych, konieczna jest zmiana ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 795).

Kuratorska służba sądowa funkcjonalnie i organizacyjnie usytuowana jest w sądach powszechnych. Zgodnie z treścią przepisu art. 147 § 2 in principio ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych kuratorzy sądowi działają w sądach (kuratorzy rodzinni i kuratorzy dla dorosłych), stanowiąc służbę kuratorską. Zakres czynności został zaś wskazany in fine cyt. przepisu określając, że kuratorzy sądowi wykonują czynności o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym i profilaktycznym oraz inne czynności określone w przepisach szczególnych. Jak wynika z treści tego przepisu, ma on charakter ogólny, stanowi jedynie częściowe powtórzenie art. 1 ust. 1 ustawy o kuratorach sądowych, odsyłając jednocześnie do przepisów szczególnych.

Ażeby w pełni odkodować zakres czynności wykonywanych przez kuratorów sądowych (zawodowych i społecznych), należy posiłkować się zarówno ustawą o kuratorach sądowych,

jak i wskazaniem pełnego zakresu czynności, w szczególności tych, które nie mieszczą się w zakresie wyłączenia opisanego w art. 2 ust. 2 lit. d cyt. rozporządzenia.

Kuratorzy sądowi pełnią swoje czynności zawodowo (kuratorzy zawodowi) albo społecznie (kuratorzy społeczni), a zasady organizacji służby i wykonywania obowiązków przez kuratorów sądowych oraz status kuratorów sądowych określa odrębna ustawa (154 §1 i 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych).

Mając na uwadze powyższe, w ustawie o kuratorach sądowych proponuje się dodanie art. 9a, art. 9b, a także określenie na nowo treści przepisu art. 87 ust. 3.

W projektowanym art. 9a ust. 1 kurator zawodowy, kierownik zespołu kuratorskiej służby sądowej, kurator okręgowy zostanie upoważniony do przetwarzania danych osób, których dotyczy postępowanie oraz innych osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym z osobami objętymi postępowaniem, w zakresie imienia i nazwiska, daty urodzenia, pochodzenia rodowego, numerów identyfikacyjnych, czynników określających fizyczną, fizjologiczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość, a w szczególności dotyczące osobistej postawy, zachowania, zainteresowań, zdrowia i usług opieki zdrowotnej, majątku, sytuacji materialnej i bytowej, zatrudnienia, wykształcenia, edukacji, nauki, oddziaływań wychowawczych, życia rodzinnego, funkcjonowania w środowisku, przekonań religijnych, sposobu spędzania czasu wolnego, uzależnień, dysfunkcji, lokalizacji oraz dane adresowe, kontaktowe, biometrycznych cech fizycznych

(tzn. zdjęcia czy wizerunku), dotyczące przestrzegania porządku prawnego, zarzutów i okoliczności naruszeń prawa, wykonania obowiązków, prowadzonych postępowań sądowych i administracyjnych, skazań, ukarania i rozstrzygnięć w postępowaniu sądowym lub administracyjnym wyłącznie w zakresie niezbędnym do wykonywania swoich ustawowych zadań.

Art. 9a ust. 2, jako odzwierciedlenie uprawnienia określonego dla kuratora sądowego w art. 9a ust.1, nakłada powinność na administratorów danych osobowych osób pozostających w działaniach kuratorskiej służby sądowej udostępniania stosownych danych na potrzeby zadań tej służby.

Przetwarzanie danych wrażliwych osób objętych sądowym postępowaniem wykonawczym lub wobec których wykonywane są sądowe czynności diagnostyczne w postaci wywiadu środowiskowego należy do samej istoty pracy kuratora sądowego. Wykonywanie podstawowych zadań w postaci nadzorów i dozorów kuratorskich oparte jest na diagnozie warunków i właściwości osobistych podopiecznych oraz ich rodzin, a także działaniach, które polegają na ciągłym lub okresowym przetwarzaniu danych sensytywnych oraz pozostałych wymienionych w art.9a ust.1. Zarówno nadzory (w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, nieletnich i karnych), jak i dozory (w sprawach karnych), a także inne zadania kuratorskie realizowane są w ściśle określonym przez sąd czasie i pod bieżącą kontrolą sądu. W toku ich wykonywania składane są sprawozdania dla sądu oraz przysługują na czynności kuratora określone procesowe środki zaskarżenia (np. skargi z art. 7 kodeksu karnego wykonawczego) lub możliwość sądowej decyzji o zmianie orzeczonego środka (np. uchylenie nadzoru w sprawie opiekuńczej).

Zagwarantowanie kuratorom sądowym prawa do pozyskiwania danych osobowych dotyczących także innych osób niż te będące uczestnikami postępowania jest niezbędne dla realizowania podstawowych zadań, przewidzianych przepisami prawa. Dotyczy to zwłaszcza kuratorów wykonujących orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich. W celu pozyskania dla potrzeb sądu kompleksowych informacji o sytuacji opiekuńczo-wychowawczej osoby małoletniej lub nieletniej, w toku przeprowadzanego wywiadu środowiskowego, kurator sądowy musi nie tylko pozyskać dane dotyczące tego małoletniego lub nieletniego i jego rodziców (którzy są uczestnikami postępowania), ale również odnieść się do pozostałych osób pozostających z tym małoletnim lub nieletnim we wspólnym gospodarstwie domowym, szczególnie ich danych personalnych, postaw, zachowań, a także uzależnień czy też innych ujawniających się dysfunkcji.

Diagnostując sytuację opiekuńczo-wychowawczą małoletniego kurator sądowy musi mieć zagwarantowaną możliwość odniesienia się do czynników zagrażających dobru dziecka, których źródłem mogą być nie jego rodzice, ale inne osoby pozostające z tym dzieckiem we wspólnym gospodarstwie domowym. Wykazujący skłonności do częstego spożywania alkoholu w znacznym ilościach czy też prezentujący zachowania nacechowane przemocą

domownik pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym z małoletnim lub nieletnim, nie będący jednak uczestnikiem postępowania, bez wątpienia będzie miał znaczenie dla oceny całokształtu sytuacji opiekuńczo- wychowawczej tego właśnie małoletniego lub nieletniego. Poza tym, brak zagwarantowania uprawnień kuratorom sądowym do pozyskiwania danych o innych mogłoby doprowadzić do sytuacji, w której przedstawiciele innych służb odmawialiby udzielenia informacji o istotnych zdarzeniach zarejestrowanych w systemach pod adresem zamieszkania małoletniego lub nieletniego, o ile nie dotyczyłyby one go bezpośrednio. Tym samym mogłoby to prowadzić do znacznego zafałszowania obrazu tego środowiska i utrudnić sądowi wydanie orzeczenia, adekwatnego do stanu faktycznego.

Bez wątpienia szerokie upoważnienie kuratorów sądowych do przetwarzania danych wrażliwych realizuje zasadę proporcjonalności regulacji bowiem integralność danych osobowych osób, których dotyczy postępowanie oraz innych osób staje tutaj w konkurencji z takimi dobrami społecznymi jak efektywność wymiaru sprawiedliwości i polityki karnej oraz ochrona rodziny i prawa rodziców do osobistego wychowywania dzieci i kontaktów z dziećmi. Należy pamiętać, że nadzory kuratorów w sprawach rodzinnych są alternatywną formą ograniczenia władzy rodzicielskiej wobec umieszczenia dzieci w placówkach i pieczy zastępczej, zaś dozory i kara ograniczenia wolności kontrolowana przez kuratorów dla dorosłych są często alternatywą dla pozbawienia wolności.

Z uwagi na powyższe należy uznać, że przetwarzanie danych wrażliwych przez kuratorską służbę sądową nie tylko w pionie karnym, ale również w pionie kurateli rodzinnej uzasadnione jest w świetle art. 9 ust. 2 f i g rozporządzenia RODO. Zadania kuratorów wykonywane są ściśle w ramach sądowego postępowania rozpoznawczego (wywiady środowiskowe) oraz sądowego postępowania wykonawczego (nadzory, dozory, kontrola kar, obowiązków i środków orzeczonych przez sąd, udzielanie pomocy postpenitencjarnej, udział w kontaktach rodziców z dziećmi, udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych, wywiady środowiskowe).

Dotychczasowa praktyka funkcjonowania kuratorów sądowych oraz brak odpowiedniej regulacji prawnej dotyczącej przetwarzania danych osobowych, czyniła zasadną tezę, że kurator zawodowy zasadną tezę, że kurator zawodowy mógłby być uznany za Administratora

danych w rozumieniu rozporządzenia RODO. Powodowałyby to wiele poważnych komplikacji w funkcjonowaniu kuratorów sądowych, a w konsekwencji w wykonywaniu powierzonych im zadań. Dodany art.9b rozstrzyga kwestię, czy zawodowy kurator sądowy może i powinien być administratorem danych osobowych przetwarzanych w celu wykonania zadań, obowiązków lub uprawnień wynikających z ustawy o kuratorach sądowych. Wynika z niego jednoznacznie, że to prezes właściwego sądu jest administratorem takich danych osobowych przetwarzanych przez kuratora sądowego, a zatem zarówno przez zawodowego kuratora sądowego jak i społecznego kuratora sądowego.

Wprowadzenie Ministra Sprawiedliwości, obok prezesa sądu okręgowego i prezesa sądu rejonowego, jako uprawnionego do przetwarzania danych osób, o których mowa w art. 35 ust. 1, jest niezbędne do umożliwienia mu prawidłowego realizowania uprawnień i obowiązków wynikających z ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, w tym:

zwolnienia od obowiązku odbycia aplikacji kuratorskiej i złożenia egzaminu kuratorskiego (art. 5 ust. 2),

udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia (art. 17 ust. 3),

delegowania kuratora zawodowego do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości (art. 31 ust. 1),

wyboru członków sądu dyscyplinarnego II instancji dla zawodowych kuratorów sądowych (art. 55 ust. 3); wyznaczenia składu sądu dyscyplinarnego II instancji (art. 56 ust. 1),

rozpatrywania odwołań kuratorów zawodowych od decyzji w sprawach wypowiedzenia lub rozwiązania stosunku pracy z kuratorem zawodowym, przeniesienia na inne stanowisko bądź zawieszenia w pełnieniu obowiązków

– a także z zakresu nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Proponowane brzmienie art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, przewiduje nadanie kuratorowi społecznemu – w związku

z wykonywaniem czynności zleconych przez sąd lub kuratora zawodowego oprócz uprawnień, o których mowa w art. 9 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, również uprawnień, o których mowa w projektowanym art. 9a.

Dodanie ust. 3 do art. 87 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o kuratorach sądowych zapewni jednolite podejście do przetwarzania danych osobowych realizowanych przez kuratorów sądowych (zarówno zawodowych, jak i społecznych) i wyeliminuje ewentualne wątpliwości w przypadku ogólnego odwołania się do pojęcia „kurator sądowy”.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa

Zmiana przewidziana w projekcie ustawy polega na dodaniu art. 38a zawierającego dane, które mogą być przetwarzane w celu realizacji uprawnień wynikających z ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. poz. 1203, z późn. zm.). Zmiana ta ma na celu ujednoczenie przepisów dotyczących danych przetwarzanych w zakresie uprawnień przysługujących weteranom i weteranom poszkodowanym w Ministerstwie Obrony Narodowej na podstawie przepisów ustawy z dnia o weteranach działań poza granicami państwa. Powyższe dane są obecnie przetwarzane w systemie SI WETERAN na podstawie decyzji Nr 6/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 stycznia 2015 r. w sprawie wdrożenia do

eksploatacji użytkowej systemu ewidencji weteranów, weteranów poszkodowanych, zmarłych żołnierzy i pracowników wojska oraz poszkodowanych żołnierzy i pracowników wojska „WETERAN” (Dz. Urz. MON poz. 7). W związku z tym, istnieje potrzeba uregulowania w omawianej ustawie uprawnień do prowadzenia bazy weteranów i weteranów poszkodowanych w systemie teleinformatycznym.

Proponowana zmiana nie spowoduje skutków finansowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 430, z późn. zm.) zmieniono przepisy art. 9 poprzez usunięcie w nim ust. 1a, który przeniesiono do nowoutworzonego art. 8a. Wskutek dodania art. 8a Żandarmeria Wojskowa posiada umocowanie w ustawie do przetwarzania danych osobowych w zakresie przeprowadzanych postępowań kwalifikacyjnych. Należy wskazać, że istotą interwencji legislacyjnej mającej doprowadzić do zastosowania RODO w prawie wewnętrznym państw członkowskich jest podniesienie do rangi ustawowej wszystkich przepisów krajowych dotyczących gromadzenia danych osobowych, w tym również gromadzenia danych osobowych w ramach prowadzonych postępowań kwalifikacyjnych do ŻW, dla zagwarantowania im należytej ochrony prawnej. Obecnie regulacje te mają miejsce w akcie wewnętrznym tj. decyzji nr 65/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2009 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego wobec kandydatów do służby i pracy w Żandarmerii Wojskowej (Dz. Urz. MON Nr 4, poz. 57, z późn. zm.). Nowoutworzone przepisy art. 8a wypełniają obowiązek nałożony przez prawodawcę unijnego. W art. 8a ust. 9 projektu dokonano regulacji w zakresie retencji przetwarzanych danych zarówno w stosunku do osób, które ukończyły procedurę kwalifikacyjną z wynikiem pozytywnym oraz negatywnym. Informacje przetwarzane w ramach kwalifikacji do służby i pracy w ŻW są przechowywane przez okres 5 lat od zakończenia postępowania kwalifikacyjnego, z wyjątkiem dokumentacji badania psychologicznego zakończonego wynikiem pozytywnym, którą przechowuje się przez okres 20 lat, licząc od dnia przeprowadzenia badania. Powyższe okresy przechowywania tych

informacji są podyktowane względami praktycznymi oraz faktycznymi prowadzenia kwalifikacji do służby i pracy w ŻW. Należy wskazać, że powyższe okresy są konieczne, biorąc pod uwagę to, że wyłącznie dzięki nim ŻW może uzyskać wiedzę o odpowiednim profilu kandydata do służby lub pracy w tej formacji. Ponadto przetwarzanie informacji przez taki okres wyeliminuje ryzyko błędnej kwalifikacji kandydata, który wielokrotnie został do niej dopuszczony.

Stosownie do brzmienia art. 23 RODO, ze względu na bezpieczeństwo narodowe w art. 8a ust. 10 projektu dokonano ograniczeń w zakresie stosowania przepisów art. 15 RODO. Art. 15 RODO uprawnia osobę, której dane dotyczą, do uzyskania od administratora potwierdzenia, czy przetwarzane są dane osobowe jej dotyczące. Jeżeli przetwarzanie to ma miejsce, osoba ta ma prawo do uzyskania dostępu do tych danych oraz informacji wyrażonych pod lit. a-h art. 15 ust. 1 RODO. Osoba, której dane dotyczą, ma prawo do wszelkich dostępnych informacji o źródle pozyskania jej danych osobowych, jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od niej. Ponadto administrator danych osobowych jest zobowiązany do dostarczenia osobie, której dane dotyczą kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu. Należy podkreślić, że w ramach prowadzonych kwalifikacji do służby i pracy w Żandarmerii Wojskowej administrator przetwarza dane osobowe kandydatów uzyskane w drodze sprawdzeń w Krajowym Rejestrze Karnym i Kartotece Komendy Głównej Policji – Krajowy System Informacji Policyjnej (KSIP) oraz ewidencjach i kartotekach powszechnie niedostępnych, o których jest mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 412), w drodze wywiadu o kandydacie w miejscu zamieszkania i pracy oraz w drodze wyników przeprowadzonych badań psychologicznych oraz badań psychofizjologicznych. Żandarmeria Wojskowa jest wyodrębnioną i wyspecjalizowaną służbą wchodzącą w skład Sił Zbrojnych RP. Wykonuje szereg zadań, w tym zapewnia przestrzeganie dyscypliny wojskowej, ochrania porządek publiczny na terenach i obiektach jednostek wojskowych oraz w miejscach publicznych, ochrania życie i zdrowie ludzi, prowadzi działania antyterrorystyczne, ochrania najważniejsze osoby w państwie, prowadzi czynności dochodzeniowo-śledcze oraz operacyjno-rozpoznawcze, analizuje oświadczenia majątkowe żołnierzy. Żandarmeria

Wojskowa realizuje zadania, które służą bezpieczeństwu narodowemu oraz obronie w Rzeczypospolitej Polskiej. Podkreślenia wymaga fakt, że postępowanie kwalifikacyjne ma na celu ustalenie, czy kandydat posiada predyspozycje i spełnia warunki do służby lub pracy w Żandarmerii Wojskowej. W rezultacie prawidłowość prowadzenia postępowań kwalifikacyjnych do służby lub pracy w ŻW służy bezpieczeństwu narodowemu. Z uwagi na powyższe należy wskazać, że ograniczenie stosowania art. 15 RODO jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym bezpieczeństwu narodowemu. Należy podnieść, że udostępnienie informacji o źródle pozyskiwanych danych (np. od służb) oraz treść tych informacji w sposób oczywisty naruszają bezpieczeństwo narodowe. Kopia wszystkich przetwarzanych danych osobowych w procesie kwalifikacji zawiera zbiór zagregowanych danych dotyczących kandydata. Przekazanie kopii danych dotyczących wyników badań psychologicznych (psychotechnicznych), sprawdzeń w kartotekach powszechnych i ogólnie niedostępnych, opinii z wywiadu środowiskowego, wyniki badania psychofizjologicznego mogą posłużyć kandydatowi lub obcym służbom (w celu przeniknięcia do formacji ŻW) do:

przygotowania się do kolejnych kwalifikacji, w przypadku zakończenia kwalifikacji z wynikiem negatywnym np. poprzez poznanie szczegółowych procedur realizowanych w Żandarmerii Wojskowej w procesie kwalifikacji,

wykorzystania lub przekazania pozyskanych danych do celów niezwiązanych z procesem kwalifikacji,

pozyskania przetworzonych przez analityków informacji, które są zawarte w kilku rejestrach państwowych, w tym również specjalistycznych metod przetwarzania tych danych,

identyfikacji osób biorących udział w kwalifikacjach do służby lub pracy,

uzyskania parametrów stanowisk w jednostkach organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej zawartych w niejawnym etacie jednostki,

Dodatkowo domyślna droga elektroniczna przekazania danych rodzi problemy natury formalnej, ze względu na przetwarzanie danych dotyczących kwalifikacji w akredytowanym systemie o klauzuli zastrzeżone, którego sposób zabezpieczeń i zasady udostępniania jakichkolwiek danych określone są w Szczególnych Wymaganiach Bezpieczeństwa

akceptowanych przez Służbę Kontrwywiadu Wojskowego. Należy również wskazać, że brak nałożenia tego ograniczenia ujawni sposób selekcji kandydatów do służby i pracy w ŻW, wskutek czego zostanie wykorzystane przez obce służby oraz może posłużyć do identyfikacji osób biorących udział w procesie kwalifikacyjnym.

Następnie, w art. 8b projektu nowelizacji ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych uregulowano pojęcie oraz prawo do przetwarzania informacji w ramach prowadzenia analizy oświadczeń o stanie majątkowym. Analiza ta polega na porównaniu treści oświadczenia z treścią uprzednio złożonych oświadczeń, treścią innych dostępnych dokumentów zawierających informacje o stanie majątkowym, dochodach i zobowiązaniach, danymi zawartymi w publicznych rejestrach i urzędach skarbowych wskazującymi na stan majątkowy, dochody i zobowiązania oraz żądania od osoby, która złożyła oświadczenie, złożenia wyjaśnień oraz przedłożenia złożonych przez nią zeznań podatkowych oraz innych dokumentów koniecznych do oceny rzetelności oraz prawdziwości oświadczenia. W ust. 2 tego artykułu uregulowano, że Żandarmeria Wojskowa, w celu realizacji zadania określonego w art. 4 ust. 1 pkt 4a ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych przetwarza informacje, w tym dane osobowe osób zobowiązanych do składania oświadczeń o stanie majątkowym. W rezultacie tym zapisem ŻW jest uprawniona do przetwarzania danych osobowych żołnierzy w zakresie informacji, o której mowa w projektowanych przepisach art. 58 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

W projektowanym art. 8b ust. 6 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych dokonano ograniczenia stosowania art. 15 RODO na podstawie art. 23 RODO mając na względzie, że Żandarmeria Wojskowa dokonując analiz oświadczeń majątkowych żołnierzy wypełnia zadanie służące bezpieczeństwu narodowemu. Analiza oświadczeń o stanie majątkowym żołnierzy pełni zarówno rolę prewencyjną dlatego, że z jednej strony zapobiega przestępstwom i wykroczeniom, w tym skarbowym, natomiast z drugiej przyczynia się do wykrywania oraz ujawniania sprawców przestępstw. Udostępnianie wszelkich dostępnych informacji o źródle danych pozyskiwanych w ramach analizy oświadczeń majątkowych utrudni skuteczne ujawnianie przestępstw, w zakresie

legalności przyrostu majątku. Realizacja prawa, o którym mowa w art. 15 RODO wpłynie na bezpieczeństwo narodowe poprzez niemożność skutecznego wykonania ustawowego zadania. Z uwagi na powyższe należy podkreślić, że zadanie wynikające z art. 4 ust. 1 pkt 4a ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych służy bezpieczeństwu narodowemu.

Wskazane zmiany nie spowodują żadnych dodatkowych skutków finansowych dla resortu obrony narodowej, ponieważ przedmiotowe dane osobowe obecnie są już przetwarzane w zakresie niezbędnym do wykonywania ustawowych zadań przez Żandarmerię Wojskową.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej

Kwestie dotyczące działalności w Polsce prawników z innych państw (adwokatów i radców prawnych) reguluje ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1874). Ustawa zasadniczo implementuje prawo Unii Europejskiej, umożliwiające prawnikom z państw członkowskich prowadzenie działalności zawodowej pod macierzystym tytułem zawodowym w innym państwie członkowskim, w zakresie odpowiadającym uprawnieniom prawników z danego państwa. Jej przepisy stosuje się do określenia warunków świadczenia pomocy prawnej w RP przez prawników zagranicznych, przy czym pomoc prawna oznacza działalność w zakresie odpowiadającym uprawnieniom adwokata lub radcy prawnego i obejmuje w szczególności udzielanie porad prawnych, sporządzanie opinii prawnych, opracowywanie projektów aktów prawnych oraz występowanie przed sądami i urzędami.

Z art. 3 ustawy wynika, że na zasadzie wzajemności, o ile umowy międzynarodowe ratyfikowane przez Rzeczpospolitą Polską lub przepisy organizacji międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem, nie stanowią inaczej, prawnicy zagraniczni są uprawnieni do wykonywania stałej praktyki, na zasadach określonych w przepisach ustawy, po wpisaniu na jedną z list prawników zagranicznych, prowadzoną odpowiednio

przez okręgowe rady adwokackie lub rady okręgowych izb radców prawnych. Zatem ustawa wymaga obowiązkowej rejestracji prawnika zagranicznego, a nadto świadczenia przez niego pomocy prawnej pod tytułem zawodowym uzyskanym w państwie macierzystym.

Prawnikiem zagranicznym jest w rozumieniu ustawy każda osoba, która jest uprawniona za granicą do wykonywania zawodu odpowiadającego pod względem wykształcenia i uprawnień oraz podstawowych zasad jego organizacji i wykonywania - zawodowi adwokata lub radcy prawnego, przy czym w przypadku „prawnika z Unii Europejskiej” (posiadającego obywatelstwo jednego z państw członkowskich) ustawodawca wylicza odpowiednie zawody wykonywane w państwach członkowskich Unii Europejskiej, zaś pojęcie „prawnika spoza Unii Europejskiej” obejmuje zarówno osoby uprawnione do wykonywania jednego z wymienionych zawodów, które nie są obywatelami żadnego z państw członkowskich Unii, jak i osoby uprawnione do wykonywania za granicą innego zawodu odpowiadającego jednemu z polskich zawodów prawniczych - adwokata lub radcy prawnego.

Zakres stałej praktyki, a także dopuszczalne formy i szczegółowe warunki jej prowadzenia są zróżnicowane w zależności od tego, czy chodzi o prawnika zagranicznego z Unii Europejskiej, czy spoza niej.

Prawnik z Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką jest uprawniony do wykonywania stałej praktyki w zakresie odpowiadającym zawodowi adwokata, a wpisany na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych - w zakresie odpowiadającym zawodowi radcy prawnego.

Prawnik spoza Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez okręgową radę adwokacką jest uprawniony, w ramach wykonywania stałej praktyki, jedynie do udzielania porad prawnych i sporządzania opinii prawnych dotyczących prawa państwa macierzystego lub prawa międzynarodowego, w zakresie odpowiadającym zawodowi adwokata, a prawnik spoza Unii Europejskiej wpisany na listę prowadzoną przez radę okręgowej izby radców prawnych jest uprawniony, w ramach wykonywania stałej praktyki, jedynie do udzielania porad prawnych i sporządzania opinii prawnych dotyczących prawa państwa macierzystego lub prawa międzynarodowego, w zakresie odpowiadającym zawodowi radcy prawnego.

W myśl art. 10 ust. 1 ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej prawnik zagraniczny, w zależności od tego, na którą listę jest wpisany, podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej według przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów lub odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych. Odpowiednia regulacja dotyczy prawnika świadczącego usługę transgraniczną (art. 41 ust. 1).

Ustawa odsyła do odpowiedniego stosowania określonych przepisów ustawy – Prawo o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych (art. 7 ust. 2) albo stosowania odpowiednich zasad (art. 20 ust. 2).

Powyższe uzasadnia odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych w przypadku prawników zagranicznych, w zależności od listy, na którą są wpisani, przez odesłanie do ustawy – Prawo o adwokaturze i ustawy o radcach prawnych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną

Ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną zwana dalej „*uśude*” w zakresie przesyłania informacji handlowych za pomocą środków komunikacji elektronicznej stanowi implementację dyrektywy 2002/58¹⁵. Art. 13 ust. 1 dyrektywy 2002/58 wskazuje, iż używanie automatycznych systemów wywołujących bez ludzkiej ingerencji (aparaty wywołujące automatycznie), faksów lub poczty elektronicznej do celów marketingu bezpośredniego może być dozwolone jedynie wobec abonentów, którzy uprzednio wyrazili na to zgodę. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, iż dyrektywa 2002/58 nie zawiera samodzielnej definicji zgody na przesyłanie informacji handlowej za pomocą środków komunikacji elektronicznej i w tym zakresie odwołuje się do dyrektywy 95/46. Zgodnie z motywem 17 dyrektywy 2002/58 „Do celów niniejszej dyrektywy, zgoda użytkownika lub abonenta, niezależnie od tego czy abonentem jest osoba fizyczna czy prawna, powinna mieć to samo znaczenie co zgoda podmiotu danych opisana i szerzej określona w dyrektywie

¹⁵ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37)

95/46/WE. Zgoda może być udzielona w jakikolwiek sposób umożliwiający swobodne i świadome wyrażenie woli użytkownika, włączając zaznaczenie okna wyboru podczas przeglądania witryny internetowej”.

W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z treścią art. 94 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 „Dyrektywa 95/46/WE zostaje uchylona ze skutkiem od dnia 25 maja 2018 r. W związku z tym należy w ramach treści art. 4 uśude odwołać się do treści rozporządzenia 2016/679 - definicja zgody zamieszczona w art. 4 uśude powinna uwzględnić zmianę kontekstu systemowego. W konsekwencji zmiany wymaga obecny art. 4 oraz art. 10 uśude.

Co istotne, zmiana w treści art. 10 ust. 2 uśude ma charakter wyłącznie porządkujący. Wobec odwołania się (w art. 4 uśude w nowym brzmieniu) do definicji zgody w rozumieniu przyjętym w rozporządzenia 2016/679, dookreślanie sposobu jej wyrażenia w art. 10 ust. 2 uśude stało się bezprzedmiotowe. Nie mniej z całą mocą należy podkreślić, iż zmiana art. 10 ust. 2 uśude nie oznacza, iż taki sposób wyrażenia zgody jest sprzeczny z treścią rozporządzenia 2016/679.

Odwołanie się do przepisów o ochronie danych osobowych w treści art. 4 uśude (w nowym brzmieniu) oznacza, iż zastosowanie znajdą w szczególności przepisy art. 4 ust. 11, art. 7 oraz 8 rozporządzenia 2016/679 a także art. 3 projektowanej ustawy o ochronie danych osobowych realizujący kompetencję wskazaną w art. 8 ust. 1 in fine rozporządzenia 2016/679 w zakresie zgody dziecka.

Rozporządzenie 2016/679 swoim zakresem podmiotowym i przedmiotowym obejmuje przetwarzanie danych osobowych związku ze świadczeniem usług drogą elektroniczną (regulowanych treścią uśude). Jednocześnie ogólne rozporządzenie nie daje podstaw do doprecyzowania lub zawężenia jego przepisów w zakresie i w sposób jaki ma to miejsce obecnie w rozdziale IV uśude. W związku z tym należy w rozdziale IV uśude uchylić przepisy dotyczące materii regulowanych treścią rozporządzenia 2016/679.

W treści rozdziału IV należało pozostawić wyłącznie dwie kategorie przepisów:

implementujące dyrektywę 2002/58 a to ze względu na treść art. 95 rozporządzenia 2016/679 („Niniejsze rozporządzenie nie nakłada dodatkowych obowiązków na osoby fizyczne ani prawne co do przetwarzania w związku ze świadczeniem ogólnodostępnych usług łączności elektronicznej w publicznych sieciach łączności w Unii w sprawach, w których podmioty te podlegają szczegółowym obowiązkom mającym ten sam cel określonym w dyrektywie 2002/58/WE”) a także motywu (173) rozporządzenia 2016/679: „Niniejsze rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do wszystkich tych kwestii dotyczących ochrony podstawowych praw i wolności w związku z przetwarzaniem danych osobowych, które nie podlegają szczególnym obowiązkom mającym ten sam cel określonym w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/58/WE (2), w tym obowiązkiem nałożonym na administratora oraz prawom osób fizycznych. Aby doprecyzować związek między niniejszym rozporządzeniem a dyrektywą 2002/58/WE, dyrektywę tę należy odpowiednio zmienić (...)”.

Powyższe dotyczy obecnego art. 18 ust. 5 uśude (z koniecznymi zmianami w związku z uchycieniem art. 18 ust. 1-4 uśude).

regulacji nienaruszających ogólnego rozporządzenia i nieobjętych jego treścią.

Dotyczy to obecnego art. 18 ust. 6 oraz art. 19 ust. 3 uśude.

Co istotne, uchycenie w rozdziale IV uśude poszczególnych przepisów nie może być traktowane jako zakaz przetwarzania danych osobowych (w związku ze świadczeniem usług drogą elektroniczną) w sposób określony w tych przepisach albo tym bardziej dopuszczenie przetwarzania tych danych w sposób dowolny. Legalność takiego przetwarzania danych osobowych oceniać należy w świetle przepisów rozporządzenia 2016/679, w tym przede wszystkim zasad ogólnych określonych w art. 5 tej regulacji.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z*

dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki

Potrzeba dokonania zmian w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789), polegających na poszerzeniu treści ww. aktu normatywnego o przepisy dotyczące ochrony danych osobowych, wynika z konieczności dostosowania ustawy do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) - zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 .

Zaproponowane przepisy określają szczegółowo administratorów danych osobowych przetwarzających te dane w celu realizacji zadań, obowiązków i uprawnień wynikających z ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Równocześnie, przedstawione przepisy zawierają propozycje wyłączenia art. 16 i art. 34 - na podstawie art. 23 ust. 1 lit. h i lit. e rozporządzenia 2016/679, zgodnie z którym prawo państwa członkowskiego, któremu podlegają administrator danych lub podmiot przetwarzający, może aktem prawnym ograniczyć zakres obowiązków i praw przewidzianych w art. 12-22 i w art. 34 - o ile jego przepisy odpowiadają prawom i obowiązkom przewidzianym w art. 12-22 - jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym funkcjom kontrolnym związanym, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej i równocześnie ważnym celem leżącym w ogólnym interesie państwa członkowskiego.

W związku z powyższym w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki proponuje się wyłączenie art. 16 (Prawo do sprostowania danych) rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do określonych podmiotów i danych, pozyskanych przez te podmioty w sposób pośredni, tj.: Prezesa Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, komisję do spraw etyki w nauce przy Polskiej Akademii Nauk oraz jednostki organizacyjne (uczelnie, instytuty Polskiej Akademii Nauki, instytuty badawcze).

Zgodnie z art. 16 rozporządzenia 2016/679 osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania od administratora niezwłocznego sprostowania dotyczących jej danych osobowych, które są nieprawidłowe. Z uwzględnieniem celów przetwarzania, osoba, której dane dotyczą, ma prawo żądania uzupełnienia niekompletnych danych osobowych, w tym poprzez przedstawienie dodatkowego oświadczenia.

Należy wyraźnie podkreślić, iż wraz z wyłączeniem art. 16 wskazuje się równocześnie sposób realizacji prawa określonego w powyższym przepisie, tj. prawa do sprostowania danych.

Należy zwrócić uwagę, iż określone w ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki działania w zakresie m.in.:

- nadawania stopnia doktora habilitowanego,
- nadawania tytułu profesora,
- przeprowadzania wyborów członków Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów,
- przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego

realizuje więcej niż jeden administrator danych. W konsekwencji konieczne jest przekazywanie danych osobowych między właściwymi podmiotami. Przykładowo,

postępowanie o nadanie tytułu profesora przeprowadzają rady jednostek organizacyjnych posiadających uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego, na wniosek osoby ubiegającej się o uzyskanie tytułu. Rada - po podjęciu uchwały popierającej wniosek o nadanie tytułu profesora - przesyła go wraz z aktami postępowania do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów. Następnie Centralna Komisja, po podjęciu uchwały o przedstawieniu kandydata do tytułu profesora, składa do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o nadanie tytułu profesora. W przypadku powzięcia wiadomości o możliwości naruszenia przez kandydata do tytułu profesora praw autorskich Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej może zwrócić się do Centralnej Komisji o dołączenie do wniosku opinii komisji do spraw etyki w nauce przy Polskiej Akademii Nauk. W przypadku wydania przez komisję negatywnej opinii Centralna Komisja wznawia postępowanie o nadanie tytułu profesora lub wszczyna postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności postępowania o nadanie tytułu profesora.

Z kolei postępowanie habilitacyjne wszczyna się na wniosek osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, skierowany wraz z autoreferatem do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów. Centralna Komisja po otrzymaniu wniosku spełniającego wymagania formalne powołuje komisję habilitacyjną w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego oraz przekazuje jej ww. dokumenty kandydata. Następnie - po sporządzeniu recenzji - komisja habilitacyjna przedkłada radzie jednostki organizacyjnej uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego wraz z uzasadnieniem i pełną dokumentacją postępowania habilitacyjnego, w tym recenzjami osiągnięć naukowych. Na podstawie tej opinii rada jednostki organizacyjnej podejmuje uchwałę o nadaniu lub odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego.

W przypadku wyborów członków Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, przyznawania nagród przez Prezesa Rady Ministrów (z wyłączeniem nagród specjalnych) oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, postępowań o przyznanie uprawnienia do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego dane osobowe są pozyskiwane przez jednostki organizacyjne bezpośrednio od osób, których dane dotyczą, a następnie przekazywane (odpowiednio) do powyższych organów.

Analogicznie, do prowadzonych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w Zintegrowanym Systemie Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on wykazów:

osób upoważnionych do podpisywania dyplomów doktorskich i habilitacyjnych oraz ich duplikatów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą;

ogólnopolskiego wykazu osób, którym nadano stopień doktora lub doktora habilitowanego;

ogólnopolskiej bazy streszczeń i recenzji rozpraw doktorskich oraz autoreferatów i recenzji w postępowaniach habilitacyjnych

dane osobowe wprowadzane są przez jednostki organizacyjne (uczelnie, instytuty badawcze, instytuty Polskiej Akademii Nauk). W konsekwencji Minister pozyskuje przedmiotowe dane w sposób pośredni.

Celem wyłączenia art. 16 rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do ściśle określonych danych oraz podmiotów - przy równoczesnym scedowaniu obowiązku wynikającego z przedmiotowego przepisu na administratora, który pozyskał dane od osoby, której dane dotyczą - jest intencja, aby wszelkie korekty danych osobowych dokonywane były „u źródła”, natomiast nie przez administratora, który pozyskał dane w sposób wtórny. Korekta danych osobowych dokonywana przez administratora, który otrzymał je ze źródeł pośrednich, może skutkować ryzykiem pomyłki (m.in. w związku z niepełną dokumentacją i wiedzą w określonej sprawie) i w konsekwencji ograniczoną wiarygodnością tych danych. Niemiędzyrodajność danych może z kolei negatywnie wpływać na sposób realizacji zadań znajdujących się w zakresie kompetencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz pośrednio naruszać prawo obywateli do dobrej administracji, określone w art. 41 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Kierując się przesłankami analogicznymi jak w przypadku wyłączenia art. 16 rozporządzenia 2016/679 - określonymi w art. 23 ust. 1 lit. h i lit. e przedmiotowego aktu

normatywnego - w projekcie proponuje się także warunkowe wyłączenie art. 34 rozporządzenia 2016/679, w myśl którego jeżeli naruszenie ochrony danych osobowych może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator jest zobowiązany do zawiadomienia bez zbędnej zwłoki osoby, której dane dotyczą, o takim naruszeniu.

Zgodnie z projektem art. 34 rozporządzenia 2016/679 nie stosuje się, jeżeli administrator danych osobowych po stwierdzeniu naruszenia danych osobowych, wyda komunikat o naruszeniu na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej lub na swojej stronie internetowej.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym

Właściwy wojewoda prowadzący postępowania w sprawie wydania decyzji o lokalizacji linii kolejowej, zwanej dalej „dullk” (art. 9o ust. 1 ustawy o transporcie kolejowym), ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejmowane pod inwestycje kolejowe (art. 9y ust. 2 ww. ustawy) i wydania pozwolenia na budowę linii kolejowej lub poszczególnych odcinków tej linii oraz wszystkich obiektów związanych z jej budową, przebudową i rozbudową (art. 9ac ust. 1 ww. ustawy) przetwarza dane osobowe w zakresie niezbędnym do wszczęcia i prowadzenia powyższych postępowań. Przetwarzanie danych osobowych na mocy ww. przepisów jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym oraz następuje w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Na podstawie art. 23 ust. 1 lit. e i f rozporządzenia 2016/679 proponuje się ograniczenie praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, na potrzeby powyższych postępowań, ze względu na interes publiczny, jakim jest zapewnienie sprawności i skuteczności postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, w ramach którego PKP PLK SA oraz właściwe jednostki samorządu terytorialnego uzyskują niezbędne

rozstrzygnięcia administracyjne konieczne do realizacji inwestycji w zakresie linii kolejowych (ustaleni i wypłata od-szkodowań za wyłączone nieruchomości, pozwolenie na budowę linii kolejowej lub po-szczególnych odcinków tej linii oraz wszystkich obiektów związanych z jej budową, przebudową i rozbudową). Zakres wprowadzanych ograniczeń (art. 13 ust. 3, art. 15 ust. 1 lit. g, art. 15 ust. 3 i art. 21) rozporządzenia 2016/679 wynika z charakteru prowadzonych postępowań. Są to postępowania dotyczące realizacji inwestycji celu publicznego. Braku powyższych ograniczeń może prowadzić do sytuacji, w której realizacja przez stronę uprawnień określonych w przepisach rozporządzenia 2016/679 (np. prawa do ograniczenia przetwarzania czy prawa do sprzeciwu) będzie istotną barierą dla sprawności i efektywności prowadzonych postępowań dotyczących realizacji inwestycji kolejowych, co byłoby niewątpliwie sprzeczne z interesem publicznym. Z uwagi na bardzo dużą liczbę stron postępowania w sprawie dulk (często powyżej 100 podmiotów) realizacja prawa do informowania o dalszym przetwarzaniu danych osobowych w celu innym niż cel, w którym dane osobowe zostały zebrane powodowałaby znacznie opóźnienie prowadzonych postępowań wskutek zwiększenia obciążeń biurowatycznych nakładanych na organy prowadzące postępowania, jak również spowodowałaby istotne zwiększenie kosztów prowadzonej korespondencji zawierającej ww. informacje. Powyższe niewątpliwie skutkowałoby wydłużeniem czasu niezbędnego do rozpoznania sprawy i wydania decyzji, co z uwagi na dążenie Rządu RP do jak najszybszej realizacji inwestycji kolejowych jest nie do zaakceptowania.

Prezes UTK wykonuje zadania publiczne służące regulacji rynku kolejowego, ochronie praw pasażerów oraz bezpieczeństwu kolejowemu w aspekcie technicznym (dopuszczanie wyrobów stosowanych w kolejnictwie, kontrola stanu technicznego urządzeń i pojazdów kolejowych) i eksploatacyjnym (nadzór nad ruchem kolejowym, personelem kolejowym, zarządzaniem bezpieczeństwem). Realizacja tych zadań obejmująca zarówno czynności o charakterze regulacyjnym, inspekcyjnym i kontrolnym w rozumieniu art. 23 ust. 1 lit. h rozporządzenia 2016/679 ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa w transporcie kolejowym i prawidłowego funkcjonowania rynku kolejowego. Ze względu na konieczność właściwego

prowadzenia przez Prezesa UTK postępowań w przedmiotowych sprawach proponuje się ograniczenie stosowania przepisów rozporządzenia 2016/679 normujących określone obowiązki informacyjne (art. 13 ust. 3), prawo udostępniania przetwarzanych danych (art. 15 ust. 3), prawo do ograniczenia przetwarzania (art. 18) oraz prawo do sprzeciwu (art. 21). Proponowany zakres ograniczeń rozporządzenia 2016/679 nie wpływa na istotę prawa do ochrony danych osobowych.

Podobny zakres wyłączeń (różnica dot. art. 18 RODO) w oparciu o przesłankę bezpieczeństwa publicznego zaproponowano także w projektowanym art. 28aa w odniesieniu do Państwowej Komisji Badania Wypadków Kolejowych, która realizuje zadania w ważnym interesie publicznym badając przyczyny zdarzeń kolejowych i prowadząc postępowania w tym zakresie. Komisja w trakcie prowadzonych dochodzeń praktycznie w każdym przypadku przetwarza dane osobowe w rozumieniu przepisów rozporządzenia. Są to dane osób uczestniczących w wypadku (ofiar, pracowników kolei). Trudno jest wskazać liczbę takich postępowań, gdyż jest ona bezpośrednio zależna od liczby wypadków i incydentów na kolei oraz ich skutków. Prowadzone przez PKBWK postępowania wymagają częstej i długoterminowej korespondencji i wymiany pism zawierających dane osobowe. Ponadto z art. 28h ustawy o transporcie kolejowym wynika, że prowadząc postępowanie w sprawie wypadku lub incydentu kolejowego, PKBWK powinna dokonywać określonych czynności w możliwie najkrótszym czasie. Zatem rezygnacja z zaproponowanego wyłączenia mogłaby osłabić sprawność wykonywania ustawowych zadań PKBWK. Biorąc pod uwagę powyższe oraz zapewnienie sprawności prowadzonych przez PKBWK postępowań proponowane wyłączenie uznaje się za zasadne

Zwracamy uwagę, że rezygnacja z wyłączenia stosowania przez Prezesa UTK odpowiednich przepisów rozporządzenia 2016/679 mogłaby osłabić sprawność i efektywność wykonywania zadań ustawowych tego organu. Należy podkreślić, że stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679 w całości mogłoby wydłużyć w sposób istotny procedurę wydawania dokumentów dopuszczenia do eksploatacji, licencji i innych określonych w

przepisach ustawy o transporcie kolejowym, a tym samym utrudnić podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie transportu kolejowego. W skrajnym przypadku brak wyłączenia stosowania odpowiednich przepisów rozporządzenia 2016/679 może uniemożliwić lub utrudniać wykonywania zadań co może też obniżenie poziomu bezpieczeństwa przewozów kolejowych oraz bezpieczeństwa uczestników ruchu kolejowego. Zaproponowane przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych są wystarczające do realizacji zadań Prezesa UTK obejmujących przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Należy dodać, że projektowane przepisy w zakresie spraw realizowanych przez wojewodów, prezesa UTK oraz PKBWK na podstawie przepisów ustawy o transporcie kolejowym nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w RODO, czyli w uprawnienie do żądania dostępu, sprostowania czy usunięcia danych gromadzonych przez administratora. Projekt ogranicza się tylko i wyłącznie do ograniczenia stosowania niektórych przepisów dotyczących części obowiązków informacyjnych spoczywających na ww. organach władzy publicznej, a także, wyłącznie w niezbędnych przypadkach, stosowania przez daną osobę prawa do ograniczenia lub sprzeciwu wobec przetwarzania danych. Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w niczym nie uchybiają więc prawom osób, których dane są przetwarzane, a jedynie w pewnym zakresie mają na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych spoczywających na organach administracji publicznej. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15 ust. 1 i 2 RODO, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych. Oznacza to, że mimo zwolnienia ww. organów administracji publicznej z uprzedniego obowiązku poinformowania o przetwarzaniu danych w celu innym niż cel, w którym dane zostały zebrane, osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od tego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c RODO. Projekt ustawy przewiduje również zwolnienie z konieczności dostarczenia kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, jednocześnie przepis art. 15 ust. 1, który będzie miał zastosowanie, gwarantuje, że osoba ma prawo uzyskania dostępu do danych jej dotyczących. Oznacza to, że na organie władzy

publicznej będzie ciążył obowiązek zapewnienia takiego dostępu. Dodać należy, że w wielu przypadkach to obywatele z własnej nieprzymuszonej woli przekazują dane osobowe ich dotyczące (np. składając wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego, wydanie zaświadczenia czy o dostęp do informacji publicznej, wnosząc skargi i petycje, a także kierując wszelkiego innego rodzaju wystąpienia do organów administracji publicznej), w praktyce godząc się na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane, oczywiście w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy. W przypadku zaś postępowań administracyjnych wszczynanych z urzędu, strona na każdym etapie postępowania ma prawo wglądu do akt sprawy, w tym do zawartych w nich danych osobowych jej dotyczących. Zaproponowane ograniczenia stosowania RODO w zakresie prawa stosowania prawa do sprzeciwu lub prawa do ograniczenia przetwarzania, w żaden też sposób negatywnie nie wpłyną na prawo strony do zaskarżania rozstrzygnięć organów administracji zapadających w sprawach jej dotyczących. Powyższe potwierdza, że wyłączenia stosowania wybranych przepisów RODO nie narusza istoty podstawowych praw i wolności obywateli.

Kolejnym, wskazanym w RODO warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania RODO mają na celu umożliwienie organom realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw, zarówno o charakterze zbiorowym, jak i indywidualnym. Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należy

wyważono interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu z pełni praw wskazanych w RODO, przy czym proponowane ograniczenia, jak już wyżej wskazano, nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności. Nie można przy tym pominąć faktu, że konieczność stosowania przez organy administracji w każdym przypadku przepisów dotyczących obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 13 ust. 3, prawa do ograniczenia przetwarzania czy prawa do sprzeciwu, nie tylko spowodowałyby spowolnienie pracy urzędów wynikające ze znaczącego wzrostu obciążeń biurokratycznych, lecz również oznaczałyby konieczność poniesienia dodatkowych znaczących kosztów, które poniosą wszyscy obywatele.”.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez organy realizujące zadania określone w specustawie drogowej. Powyższe dotyczy zarówno organów występujących o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej (dalej „zrid”), jak również organów prowadzących postępowania w sprawie zrid i postępowania w przedmiocie ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejmowane pod inwestycje drogowe. Przetwarzanie danych osobowych na mocy specustawy drogowej jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym oraz następuje w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Uregulowania określające zasady stosowania rozporządzenia 2016/679 przez organy wskazane w specustawie drogowej wprowadza się w dodawanym art. 23a.

Na podstawie art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679 proponuje się ograniczenie praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, na potrzeby powyższych postępowań, ze względu na ważny cel leżący w interesie publicznym. Celem tym niewątpliwie jest dążenie

do szybkiego i efektywnego wydawania zrid, które uprawniają zarządców dróg do realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, a także ustalenia i wypłaty odszkodowań za przejmowane nieruchomości. Postępowania prowadzone na podstawie specustawy są prowadzone w ważnym interesie publicznym, ponieważ ich celem jest umożliwienie zarządcy drogi jak najszybszej realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, co leży w interesie wszystkich użytkowników dróg. Oprócz tego celem rozwiązań przyjętych w specustawie drogowej jest sprawne i efektywne wykorzystywanie środków, które są przekazywane przez UE na realizację inwestycji drogowych. Istnieje poważne ryzyko, że bez wprowadzenia zaproponowanych ograniczeń prawidłowe prowadzenie postępowań na podstawie specustawy drogowej po wejściu w życie rozporządzenia 2016/679 nie będzie możliwe.

Zakres proponowanych ograniczeń wynika z charakteru postępowań, które prowadzone są na podstawie specustawy drogowej. Wyłączenie stosowania art. 18 (prawo do ograniczenia przetwarzania) oraz art. 21 ust. 1 i 4 (prawo do sprzeciwu) rozporządzenia 2016/679 ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której strony będą nadużywać ww. praw, co ze względu na liczbę stron (patrz niżej) w praktyce skutkowałoby znaczącym wydłużeniem lub wręcz zatrzymaniem postępowań w sprawie zrid. Ograniczenie wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 (przy czym obowiązki z ust. 1 i 2 będą realizowane poprzez zamieszczenie informacji o zbieraniu danych osobowych na stronie internetowej właściwego organu) oraz art. 15 ust. 3 wynika z ogromnej liczby stron występujących w postępowaniach prowadzonych na podstawie specustawy drogowej. Aktualnie, jedynie w sprawach prowadzonych przez ministra właściwego do spraw budownictwa (organ odwoławczy w sprawach dotyczących zrid wydanych przez wojewodów) występuje ponad 22 tysiące stron. Brak tych ograniczeń nie tylko oznaczałby spowolnienie prowadzonych postępowań wskutek bardzo istotnego zwiększenia obciążeń biurowatycznych ciężących na organach prowadzących postępowania, lecz również spowodowałoby trudne do oszacowania, ale z pewnością znaczące koszty doręczeń korespondencji zawierającej informacje wymagane przepisami rozporządzenia 2016/679. Powyższe niewątpliwie skutkowałoby wydłużeniem czasu koniecznego na wydanie decyzji, co jest nie do przyjęcia zarówno ze względu na dążenie Rady Ministrów do jak najszybszej realizacji inwestycji drogowych, jak również

grożące organom prowadzącym postępowania kary za niewydanie decyzji w ustawowym terminie (patrz art. 11h specustawy drogowej).

Zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do postępowań prowadzonych na podstawie specustawy drogowej nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi państwa członkowskiego.

Przede wszystkim, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest zagwarantowanie, że nie będzie ono naruszało istoty podstawowych praw i wolności. W tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w rozporządzeniu 2016/679, czyli w uprawnienie do żądania dostępu czy sprostowania danych osobowych gromadzonych przez administratora. Ograniczenie możliwości stosowania prawa do ograniczenia i sprzeciwu wobec przetwarzania danych w żaden sposób nie wpływa na prawa strony, które przysługują jej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, ani na prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcia organów, które zapadły w sprawie jej dotyczącej. Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w zakresie prawa do informacji niczym natomiast nie uchybiają prawom osób, których dane są przetwarzane, a jedynie mają na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych spoczywających na organach administracji publicznej wykonujących zadania na podstawie specustawy drogowej. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych. Osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od właściwego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679. Oprócz tego strona nadal będzie miała prawo do wglądu do akt sprawy na podstawie przepisów Kpa. Projekt ustawy przewiduje również zwolnienie z konieczności dostarczenia kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, jednocześnie przepis art. 15 ust. 1, który będzie miał zastosowanie, gwarantuje, że osoba ma prawo uzyskania dostępu do danych jej dotyczących. Oznacza to, że na organie władzy publicznej będzie ciążył obowiązek zapewnienia takiego dostępu. Dodać należy, że w wielu przypadkach to obywatele z własnej nieprzymuszonej woli przekazują dane osobowe ich

dotyczące (np. w ramach pism procesowych i innych wystąpień kierowanych do organów prowadzących postępowania na podstawie specustawy drogowej), w praktyce godząc się na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane, oczywiście w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy. Powyższe potwierdza, że zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności obywateli.

Kolejnym, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w interesie wszystkich obywateli jest zaś istnienie rozbudowanej sieci dróg publicznych o wysokim standardzie technicznym, umożliwiającej szybkie i bezpieczne przemieszczanie się po terytorium państwa zarówno konsumentom, jak i przedsiębiorcom. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 mają na celu umożliwienie organom realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem ogółu obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw uregulowanych w specustawie drogowej, zarówno o charakterze zbiorowym (decyzje zrid), jak i indywidualnym (decyzje odszkodowawcze). Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należycie wyważono interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu z praw przyznanych w rozporządzeniu 2016/679, oddając w pełni intencję ustawodawcy, który przepisami specustawy podjął trud pogodzenia społecznych oczekiwań

dotyczących budowy dróg publicznych z konstytucyjnie przyznaną ochroną własności. Nie można przy tym pominąć faktu, że konieczność stosowania przez organy administracji w pełnym zakresie przepisów dotyczących obowiązków informacyjnych, czy prawa do sprzeciwu, nie tylko spowodowałyby spowolnienie pracy urzędów wynikające ze znaczącego wzrostu obciążeń biurokratycznych, lecz również oznaczałyby konieczność poniesienia dodatkowych znaczących kosztów, które poniosą wszyscy obywatele. Mając powyższe na względzie, zaproponowane ograniczenia są niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie.

Kolejne przepisy zaproponowane w specustawie drogowej mają na celu wypełnienie wymagań określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, od których uzależnione jest wprowadzanie ograniczeń w stosowaniu przepisów tego rozporządzenia. Uregulowano w szczególności kwestie związane z zabezpieczeniami mającymi na celu zapobieganie nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, okresach przechowywania oraz prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Proponuje się również wprowadzenie w specustawie drogowej uregulowania dotyczącego przetwarzania przez organy danych wrażliwych, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W projektowanych przepisach wskazano, że w powyższym zakresie mogą być przetwarzane dane wrażliwe, które zostały przekazane dobrowolnie przez stronę w toku prowadzonego postępowania. Organy prowadzące postępowanie nie mogą bowiem w jego toku decydować za stronę, które informacje są istotne dla tego postępowania, a w konsekwencji zakazać jej przekazywania informacji, które będą miały charakter danych wrażliwych. Kolejny przypadek ma na celu umożliwienie organowi weryfikacji prawidłowości danych, które zostały przekazane dobrowolnie przez stronę w ramach postępowania prowadzonego przez ten organ. Biorąc pod uwagę administracyjny charakter postępowań, których wynik powinien się opierać o wiarygodnie ustalony stan faktyczny, właściwy organ musi mieć możliwość sprawdzenia czy informacje/dowody przedłożone przez stronę odpowiadają rzeczywistości. Przypadek trzeci dotyczy sytuacji, w której z danego przepisu prawa wynika konieczność przetwarzania danych wrażliwych. Przepisy

posługują się bowiem tzw. klauzulami generalnymi (takimi jak „słuszny interes strony” „okoliczności, na które strona nie miała wpływu”). Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem w tych przesłankach mieszczą się okoliczności związane ze zdrowiem, możliwościami zarobkowymi, sprawowaniu opieki nad osobami, trybie życia. W tym zakresie zatem organ ma obowiązek zgromadzenia z urzędu wskazanych informacji, które należy kwalifikować jako dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Ostatni przypadek dotyczy sytuacji, w której sąd nakazuje w wyroku dokonanie organowi określonych czynności wyjaśniających, które mogą również dotyczyć okoliczności obejmujących dane wrażliwe w rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W celu zapewnienia prawidłowego wykonania wytycznych zawartych w wyroku opisanym powyżej organy muszą mieć możliwość przetwarzania danych wrażliwych w postępowaniu, które będzie prowadzone z uwzględnieniem wytycznych sądu orzekającego w danej sprawie. Przetwarzanie danych osobowych w powyższym zakresie jest zgodne z art. 9 ust. 2 lit. e-g rozporządzenia 2016/679. Wymienione w projektowanej ustawie przypadki, w których jest dopuszczalne przetwarzanie danych osobowych dotyczy danych osobowych w sposób oczywisty upublicznionych przez osobę, której dane dotyczą, jest niezbędne w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy lub jest niezbędne ze względów związanych z ważnym interesem publicznym, jakim jest prawidłowe prowadzenie postępowań administracyjnych mających na celu sprawną realizację inwestycji na drogach publicznych. Jednocześnie proponowane przepisy zapewniają, że w ramach postępowań prowadzonych na podstawie specustawy drogowej przetwarzane będą jedynie takie dane wrażliwe, które są rzeczywiście niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Projektowane przepisy przewidują, że opisane powyżej regulacje dotyczące przetwarzania danych osobowych będą również miały zastosowanie do organów prowadzących postępowania odwoławcze od decyzji wydanych na podstawie specustawy drogowej oraz organów prowadzących w tych sprawach postępowania nadzwyczajne uregulowane w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego i przepisach odrębnych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zwany dalej „UFG” lub „Fundusz”, wykonuje zadania wynikające z przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 473), zwanej dalej „ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych”, takie jak likwidacja szkód, wypłata odszkodowań, dochodzenie roszczeń związanych z ubezpieczeniami, o których mowa w art. 4 tej ustawy, pełnienie funkcji ośrodka informacji (art. 102), prowadzenie Bazy Danych Ubezpieczeniowych (art. 102a) czy też zaspokajanie roszczeń w przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń. Dodatkowo należy wskazać, iż w ramach realizowanych zadań ustawowych Fundusz realizuje także obowiązki wynikające z przepisów określonych w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych i egzekwowania obowiązku ubezpieczenia od takiej odpowiedzialności (Dz.Urz.UE L 263/11).

Na podstawie regulacji zawartych w przepisach ww. ustawy, UFG jest instytucją powołaną w drodze ustawy do pełnienia określonych funkcji gwarancyjnych, ochronnych oraz uprawnioną do przetwarzania określonej kategorii danych w celu identyfikacji i weryfikacji zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową.

Propozycja uzupełnienia art. 98 ustawy o ust. 6 i 7 ma na celu jednoznaczne wskazanie podstawy prawnej, zakresu oraz celu przetwarzania określonych danych w związku z wykonywaniem przez Fundusz określonych zadań ustawowych.

Przepisy obowiązującej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych nakładają na UFG obowiązki, z którymi wiąże się konieczność przetwarzania danych osobowych. Dotyczy to

także szczególnej kategorii danych, jakimi są dane dotyczące zdrowia, wyroków skazujących, naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa.

Wskazane w projektowanym art. 98 ust. 6 ustawy uprawnienie do przetwarzania danych dotyczących zdrowia zostało oparte o art. 9 ust. 2 lit. g RODO. Należy wskazać, iż głównym zadaniem Funduszu jest zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych oraz ubezpieczenia OC rolników za szkody na osobie i w mieniu. Przy prowadzonych wypłatach odszkodowań niezbędne jest wyznaczenie zakresu szkód na osobie w oparciu o dane dotyczące zdrowia. W oparciu o takie informacje rozstrzyga się czy u któregośkolwiek uczestnika zdarzenia nastąpiła śmierć, naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, trwający dłużej niż 14 dni. Jednocześnie naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia powinny zostać stwierdzone orzeczeniem lekarza, posiadającego specjalizację w dziedzinie medycyny odpowiadającej rodzajowi i zakresowi powyższych naruszeń czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia. Jednocześnie uprawnienie do przetwarzania danych dotyczących zdrowia umożliwi prawidłową realizację zadań mających na celu identyfikację, weryfikację i przeciwdziałania naruszeniom interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego. Należy wskazać, iż w zakresie realizacji powyższych zadań, przetwarzanie danych osobowych dotyczących zdrowia, będzie niezbędne do właściwego i skutecznego eliminowania ww. zjawisk, w szczególności w zakresie umów ubezpieczenia na życie.

Elementem zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą będzie objęcie tajemnicą ubezpieczeniową UFG. Ponadto za taki środek ochrony należy uznać uprawnienia wynikające z art. 42 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, na podstawie którego UFG na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, udostępnia posiadane przez siebie informacje związane z wypadkiem lub zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia.

Z kolei przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących, naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze i jest niezbędne do wykonania zadań realizowanych w interesie publicznym (identyfikacja i weryfikacja zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową), oraz jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego.

Należy wskazać, iż przetwarzanie takiej kategorii danych jest niezbędne do wypełniania obowiązków prawnych (zadań ustawowych) ciążących na administratorze (UFG). Dla ustalenia odpowiedzialności Funduszu niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych dotyczących, nie tylko naruszeń prawa (mandaty, środki karne, postanowienia o warunkowym umorzeniu postępowania, postanowienia o zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego, decyzje o zatrzymaniu prawa jazdy), ale także wyroków skazujących. Należy mieć na uwadze, iż przy obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, czy też przy ubezpieczeniu OC rolników ustalenie odpowiedzialności jest często nierozzerwalnie związane z ustaleniem odpowiedzialności karnej ubezpieczonych.

Z uwagi na uwarunkowania art. 10 RODO, przetwarzanie danych dotyczących wyroków skazujących, naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa jest możliwe po spełnieniu przez administratora danych dwóch szczególnych warunków, z których pierwszy dotyczy funkcjonowania normy prawnej, przewidzianej na gruncie prawa krajowego umożliwiającej przetwarzanie tego rodzaju danych, a drugi związany jest z koniecznością zapewnienia odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osób, których dane dotyczą. Za takie środki ochrony można uznać uprawnienia wynikające z art. 42 ust. 3 i 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz objęcie tajemnicą ubezpieczeniową UFG. Jak zostało wskazane powyżej, na podstawie wspomnianej normy Fundusz na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, udostępnia posiadane przez siebie informacje związane z wypadkiem lub zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia.

W związku z zadaniami ustawowymi UFG będzie przetwarzał dane dotyczące wyroków skazujących, naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa dla potrzeb prowadzonej likwidacji szkód, dochodzenia roszczeń regresowych od zobowiązanych, stosowania ulg lub umarzania należności z tytułu takich roszczeń regresowych, stosowania ulg lub umarzania należności z tytułu opłat za niespełnienie obowiązku ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i ubezpieczenia OC rolników, czy też działań związanych z identyfikacją i weryfikacją zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową oraz z identyfikacją, weryfikacją i przeciwdziałaniem naruszeniom interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego.

Z racji swoich ustawowych zadań związanych z zaspokajaniem roszczeń osób poszkodowanych w wypadkach spowodowanych przez nieustalonych lub nieubezpieczonych sprawców (art. 98 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych), UFG analizując zgłoszone roszczenie, dokonuje weryfikacji wszystkich okoliczności niezbędnych do ustalenia swojej odpowiedzialności. Wyroki karne skazujące mają kluczowe znaczenie dla ustalenia okresu przedawnienia roszczeń z tytułu szkód wynikłych z przestępstwa (20 lat od daty popełnienia przestępstwa). W przypadku roszczeń z przeszłości ustalenia dokonane w procesie karnym, znajdujące uzasadnienie w treści wyroku karnego, pozwalają na identyfikację okoliczności istotnych dla określenia odpowiedzialności UFG, zwłaszcza ustalenia przebiegu zdarzenia i ewentualnego przyczynienia jego uczestników do powstania i rozmiaru szkody.

Zapadłe wyroki karne gromadzone są i przetwarzane przez UFG w celu prowadzenia postępowania likwidacyjnego, jak również ewentualnego sporu sądowego w kolejnych instancjach postępowania cywilnego. Przetwarzanie danych z wyroków skazujących jest również uzasadnione z punktu widzenia ewentualnego zgłaszania po wielu latach roszczeń przez kolejnych roszczących, często w sytuacji gdy np. akta sprawy karnej uległy już zniszczeniu ze względu na upływ czasu ich przechowywania. Ustalenia z wyroku skazującego mają również istotne znaczenia w późniejszym procesie windykacji przez UFG regresów wobec sprawców wypadków.

W kwestii dochodzenia roszczeń regresowych od zobowiązanych należy wskazać, iż UFG jest uprawniony do dochodzenia zwrotu wypłaconego odszkodowania z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych od kierującego pojazdem mechanicznym, jeżeli popełnił on jeden z czynów niedozwolonych wymienionych w art. 43 ustawy. Analogiczna konstrukcja została przewidziana w art. 58, gdzie roszczenie regresowe wobec rolników warunkowane jest popełnieniem przynajmniej jednego z wymienionych w ww. przepisie czynów niedozwolonych. Przedmiotowe czyny niedozwolone mogą także znaleźć swoje potwierdzenie w wyrokach skazujących.

W związku z powyższym, z punktu widzenia możliwości dochodzenia roszczenia regresowego konieczne jest przetwarzanie przez UFG danych osobowych dotyczących wyroków skazujących czy też danych dotyczących naruszeń prawa. Odmienne uregulowanie tej kwestii może doprowadzić do sytuacji, w której UFG nie będzie mógł realizować ustawowych uprawnień, tj. dochodzić od zobowiązanych roszczeń regresowych, w określonych ustawowo przypadkach popełnienia czynów zabronionych. Z uwagi na konstrukcję art. 43 i 58 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, przetwarzanie informacji o wyrokach skazujących (naruszeniach prawa) warunkuje możliwość dochodzenia roszczenia regresowego i pozostaje niezbędne do wykonywania ustawowych uprawnień.

Ustalenie winy kierującego (lub rolnika) i jej stopnia ma kluczowe znaczenie dla ustalenia ewentualnych roszczeń regresowych UFG, a dla jej ustalenia niezbędne jest sięgnięcie do wyroku skazującego daną osobę, czy też informacji o naruszeniu prawa i zapoznania się z ustaleniami sądu orzekającego w danej sprawie.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę na dyspozycję art. 110 ustawy, zgodnie z którą UFG uprawniony jest do dochodzenia roszczenia zwrotnego od sprawcy zdarzenia i osoby, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC posiadaczy pojazdów mechanicznych lub OC rolników. W sytuacji roszczenia zwrotnego, niejednokrotnie zachodzi sytuacja, w której do UFG przekazywane są wyroki, wskazujące na osobę sprawcy zdarzenia i okoliczności w jakich dane zdarzenie wystąpiło. W takich

przypadkach dla skutecznego dochodzenia roszczeń zwrotnych konieczna jest możliwość przetwarzania wyroków skazujących, bowiem niejednokrotnie jest to jedyna możliwość ustalenia szczegółowych okoliczności zdarzenia. Z uwagi bowiem na fakt, że zobowiązani w takich przypadkach mogą zmierzać do uchylecia się od odpowiedzialności, zasięgnięcie informacji z wyroków skazujących okazuje się częstokroć jedyną drogą do ustalenia stanu faktycznego zdarzenia i możliwości UFG do dochodzenia roszczenia zwrotnego. Należy również podkreślić, że w przypadku roszczeń zwrotnych, może mieć miejsce postępowanie przed komisją umorzeń UFG, w sytuacji wystąpienia z wnioskiem o umorzenie należności, co również wiąże się z przetwarzaniem danych o wyrokach.

Odnosząc się do stosowania ulg lub umarzania należności z tytułu opłat za niespełnienie obowiązku ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i ubezpieczenia OC rolników, czy też z tytułu roszczeń regresowych od zobowiązanych sprawców szkody, należy wskazać, iż UFG każdorazowo, w celu oceny trudnej sytuacji życiowo-materialnej zobowiązanego wykorzystuje dane charakteryzujące tę sytuację. Z reguły są to informacje odnośnie stanu zdrowia, ciężkich warunków materialnych, podeszłego wieku i pozostawania w niedostatku, jednakże niejednokrotnie są to również informacje odnośnie wyroków skazujących. Ustalenie faktu, że zobowiązany względem UFG przebywa w zakładzie karnym, z określonym terminem zakończenia wykonywania kary pozbawienia wolności, jest niejednokrotnie decydującą przesłanką do oceny ww. sytuacji jako trudnej, przy uwzględnieniu oczywiście faktu, że nie pozostawił on majątku mogącego stanowić źródło zabezpieczenia roszczeń UFG. Dane takie są pozyskiwane nie zawsze bezpośrednio od osoby, której dotyczą, a często również od komorników, wnioskujących o umorzenie postępowania egzekucyjnego.

Tym samym, celem realizacji zadań ustawowych UFG pozostających w bezpośrednim interesie ekonomicznym zobowiązanych względem UFG, uzasadnionym pozostaje umożliwienie Funduszowi przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących.

Odnosząc się do działań związanych z identyfikacją i weryfikacją zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową oraz z identyfikacją, weryfikacją i przeciwdziałaniem naruszeniom interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego, należy wskazać, iż w zakresie realizacji powyższych zadań, przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących (naruszeń prawa), o których mowa w art. 10 RODO, będzie niezbędne do właściwego i skutecznego eliminowania zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową na polskim rynku. Należy nadmienić, iż UFG jest na etapie budowy zaawansowanych rozwiązań informatycznych (Zintegrowana Platforma Identyfikacji i Weryfikacji Zjawisk Przestępczości Ubezpieczeniowej oraz Baza Danych Ubezpieczeniowych), które będą wspierały cały sektor ubezpieczeniowy oraz administrację państwową (Policja, Sądy, Prokuratury, CBA, ABW, CBŚ) w zakresie nadużyć w obszarze ubezpieczeń. UFG jest jedynym podmiotem posiadającym uprawnienie do centralnego przetwarzania danych o umowach ubezpieczenia, pochodzących z całego rynku i realizacji w tym obszarze zadań związanych z wykrywaniem zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową. Tym sposobem UFG daje gwarancję większej skuteczności wykrywania nadużyć, niż miałyby to miejsce na poziomie poszczególnych zakładów ubezpieczeń, w obrębie jedynie ich danych.

Główną zasadą ich funkcjonowania będzie utworzenie i ciągły rozwój tzw. reguł detekcyjnych i modeli predykcyjnych. Reguły detekcyjne stanowią zestaw charakterystyk (atrybutów, cech, zmiennych) świadczących o potencjalnym powiązaniu zjawiska z przestępczością ubezpieczeniową, zaś modele predykcyjne to zaawansowane metody statystyczne, które na podstawie określonego zestawu cech szacują prawdopodobieństwo powiązania ze zjawiskami przestępczości. Tym samym dla skutecznego tworzenia nowych reguł detekcyjnych i budowy modeli predykcyjnych informacje o wyrokach skazujących (naruszeniach prawa) mają niebagatelne znaczenie. Wskazuje to bowiem na pewien potwierdzony schemat działania, który może zostać następnie wykorzystany, aby uniknąć podobnych zjawisk przestępczości ubezpieczeniowej w przyszłości. Dodatkowo należy wskazać, że po wytypowaniu przez UFG danego przypadku, jako mającego potencjalnie

związek ze zjawiskiem przestępczości ubezpieczeniowej, informacja o wyroku skazującym, czy też określonym naruszeniu prawa w danej sprawie będzie wpływać na potwierdzenie skuteczności uprzednio przyjętych reguł i modeli, jak również zapewni ich dalszy rozwój, w oparciu o potwierdzenie właściwie przyjętych założeń. Możliwość przetwarzania takich danych pozwala na bardziej precyzyjny dobór metody analitycznej w stosunku do posiadanych danych. Dane o szkodach powiązanych ze zjawiskiem przestępczym Fundusz będzie mógł również wykorzystać w analizie sieci powiązań, co będzie przekładać się na identyfikację zorganizowanych grup przestępczych. Jednocześnie należy zaznaczyć, że w obszarze ww. zadań realizowanych przez UFG nie będą istotne szczegółowe informacje zawarte w wyrokach skazujących, a jedynie sam fakt jego wydania, jako potwierdzenie zaistnienia zjawiska związanego z przestępczością ubezpieczeniową. Pozwoli to na zwiększenie skuteczności i efektywności funkcjonowania systemu w obszarze przeciwdziałania zjawiskom związanym z przestępczością ubezpieczeniową. Należy przy tym zwrócić uwagę, że ewentualny brak możliwości przetwarzania wskazanych danych może sprawić, że nie będzie możliwe prawidłowe określenie wzorców związanych z przestępczością ubezpieczeniową a to z kolei może przełożyć się na brak efektywności całego procesu.

Mając na uwadze powyższe należy zauważyć, że możliwość przetwarzania przez UFG danych osobowych dotyczących wyroków skazujących (naruszeń prawa) umożliwi UFG właściwą realizację zadań ustawowych, o których mowa w art. 102 ust. 7 i 102a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, co przełoży się bezpośrednio na zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprzez eliminowanie osób działających z zamiarem wyłudzenia odszkodowania, jak również wpłynie pozytywnie na zwiększenie wykrywalności zjawisk przestępczości ubezpieczeniowej i zwiększenie stabilności rynku ubezpieczeniowego.

Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny przy wykonywaniu zadań ustawowych będzie korzystał z ograniczeń stosowania poszczególnych przepisów RODO w oparciu o bezpośrednie normy RODO oraz ogólne wyłączenia przepisów RODO zawarte w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych

Ograniczenia stosowania RODO będą miały swoje uzasadnienie w normie art. 23 RODO i będą służyć ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub Rzeczypospolitej Polskiej, zapobieganiu przestępczości ubezpieczeniowej, czy też docelowo bezpieczeństwu publicznemu.

Z uwagi na konieczność właściwego realizowania przez UFG obowiązków i zadań ustawowych, Fundusz jako administrator wykonujący zadania publiczne będzie w szczególności korzystał z ograniczenia stosowania art. 13 ust. 3, art. 14 - 22 oraz art. 34 RODO.

Odnosząc się do obowiązków informacyjnych, które wynikają z art. 13 RODO należy wskazać, iż Fundusz jako administrator wykonujący zadania publiczne zbierający dane na podstawie i w celach określonych w przepisach prawa, będzie spełniał obowiązek wynikający z tych przepisów poprzez podanie informacji do publicznej wiadomości, np. poprzez stronę internetową. Z kolei ograniczenie stosowania art. 13 ust. 3 RODO będzie opierało się o ogólną normę dotyczącą tego wyłączenia zawartą w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych. Niezależnie od tego, w powyższym zakresie bezpośrednio zastosowanie będzie miała także norma art. 13 ust. 4 RODO.

Ograniczenie stosowania art. 14 RODO będzie umotywowane dyspozycją art. 14 ust. 5 lit. b RODO, z uwagi na niewspółmiernie duży wysiłek jaki wiązałby się z obowiązkiem informowania przez UFG podmiotów danych, w przypadku pozyskiwania na ich temat informacji od podmiotu trzeciego. Na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych oraz przepisów IV Dyrektywy Komunikacyjnej, wszystkie zakłady ubezpieczeń zawierające umowy ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych są obowiązane przekazywać do Ośrodka Informacji UFG informacje o zawartych umowach ubezpieczenia i szkodach związanych z tymi umowami. W związku z tym, tak naprawdę wszystkie dane zgromadzone w Ośrodku Informacji (tj. ok 1 mld rekordów danych) pochodzą od podmiotów trzecich jakimi są zakłady ubezpieczeń. Jednocześnie wskazać należy, że przyrost danych w OI UFG wynosi ok 30-40 mln rekordów

danych rocznie, a obowiązek informowania każdego podmiotu o pozyskiwaniu danych od osób trzecich wiązałby się z niewspółmiernie dużym wysiłkiem po stronie administratora danych - Funduszu. Dodatkowo należy zauważyć, że obowiązek informowania o przetwarzaniu danych powinien spoczywać na zakładach ubezpieczeń, które pozyskują takie dane bezpośrednio od osoby i są zobowiązane do uzyskania stosownych zgód do przetwarzania danych osobowych. Oznacza to zatem, że podmioty danych będą poinformowane o przetwarzaniu ich danych osobowych, w tym ich przekazaniu do UFG, zatem ograniczenie tego obowiązku w stosunku do UFG nie będzie wiązało się z uszczerbkiem po stronie podmiotów danych, a tym samym nie będzie prowadziło do naruszenia istoty podstawowych praw i wolności oraz będzie w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym.

Nawiązując do powyższego należy zwrócić również uwagę na konieczność i niezbędność ograniczenia stosowania art. 16 RODO. W tym miejscu podobnie jak powyżej zasadność ograniczenia stosowania niniejszego przepisu wynika z faktu, że dane do Ośrodka Informacji UFG są przekazywane wyłącznie przez zakłady ubezpieczeń i to one są odpowiedzialne za jakość i poprawność danych. Wynika to z faktu, że zakłady ubezpieczeń zawierając umowy ubezpieczenia lub likwidując szkody komunikacyjne posiadają pełną wiedzę w zakresie zgromadzonych danych osobowych. Po skompletowaniu stosownych informacji zakłady ubezpieczeń przekazują następnie te dane do Ośrodka Informacji UFG, co zostało uregulowane w przepisach IV Dyrektywy Komunikacyjnej.

Niezależnie od powyższego projektowana ustawa przewiduje normę, na podstawie której uprawnienie z ww. art. 16 RODO będzie mogło być wykonane w drodze sprostowania (uzupełnienia) przez zakłady ubezpieczeń. Wskazać tym samym należy, że zastosowanie powyższego ograniczenia wpisuje się w dyspozycję art. 23 RODO. Z uwagi na źródło danych zgromadzonych w Ośrodku Informacji UFG uzasadnione także pozostaje ograniczenie stosowania art. 20 RODO.

Jak wskazano powyżej UFG jest instytucją, powołaną w drodze ustawy do pełnienia określonych funkcji gwarancyjnych, ochronnych oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa na rynku ubezpieczeń i przeciwdziałania zjawiskom związanym z przestępczością

ubezpieczeniową. Dodatkowo należy mieć na uwadze, iż Fundusz realizuje obowiązki wynikające z przepisów określonych w ww. Dyrektywie Komunikacyjnej 2009/103/WE. Mając na uwadze powyższe wskazać należy, że ewentualne niezastosowania ograniczeń art. 17, 18 i 21 RODO mogłoby uniemożliwić realizację obowiązków UFG, wynikających z art. 23 IV Dyrektywy Komunikacyjnej 2009/103/WE z dnia 16 września 2009 r. Intencją prawodawcy unijnego było, aby każde z państw członkowskich UE posiadało organ - Ośrodek Informacji (centra informacyjne) - centralnie przetwarzający dane dotyczące umów ubezpieczenia komunikacyjnego oraz związanych z nimi szkód. Warto przy tym zauważyć, że zgodnie z Motywem 43 ww. Dyrektywy Komunikacyjnej w interesie takich stron poszkodowanych państwa członkowskie powinny stworzyć centra informacyjne, aby zapewnić niezwłoczne udostępnienie takich informacji dotyczących każdego wypadku drogowego. Takie centra informacyjne powinny również udostępniać stronom poszkodowanym informacje dotyczące przedstawicieli zakładów ubezpieczeń. Konieczne jest, aby takie centra bezwzględnie ze sobą współpracowały i szybko odpowiadały na wnioski o udzielenie informacji na temat przedstawicieli zakładów ubezpieczeń pochodzące z centrów w innych państwach członkowskich. Jak zatem można wywieść z przepisów UE, intencją było, aby w Centrach Informacyjnych (Ośrodku Informacji) gromadzone były informacje pochodzące z całego rynku ubezpieczeń danego państwa członkowskiego, co tym samym będzie uzasadniało stosowanie ograniczeń w zakresie art. 17, 18 i 21 RODO. Pobocznie należy zauważyć, że na podstawie danych pochodzących z Ośrodka Informacji UFG zakłady ubezpieczeń decydują o wysokości składki ubezpieczeniowej, w oparciu o historię ubezpieczenia i szkodowości osoby zamierzającej zawrzeć umowę ubezpieczenia. Prawo do bycia zapomnianym, prawo sprzeciwu oraz prawo do ograniczenia przetwarzania danych mogłoby stanowić przyczółek przestępczości ubezpieczeniowej, gdzie podmioty danych korzystając z ww. uprawnień będą dążyły do wyłudzenia świadczenia w postaci niższej składki ubezpieczeniowej, jak również mogłoby skutkować zaburzeniem informacji niezbędnych do oceny ryzyka ubezpieczeniowego, co będzie godzić w interes ekonomiczny podmiotów rynku finansowego. Dodatkowo należy również zauważyć, że pozyskiwanie danych z Ośrodka Informacji jest niezbędne dla zakładów ubezpieczeń do wykonania umowy

ubezpieczenia, w tym likwidacji szkód, a powyższe uprawnienia mogą uniemożliwić podmiotom danych egzekucję przysługujących im roszczeń cywilnoprawnych.

Mając na uwadze powyższe należy również mieć na uwadze, że ograniczenie stosowania art. 17-18 i 21 RODO będzie miało kluczowe znaczenie dla realizacji zadań UFG określonych w art. 102 ust. 7 i art. 102a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK, tj. realizacji zadań związanych z identyfikacją i weryfikacją zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową oraz identyfikacją, weryfikacją i przeciwdziałaniem naruszeniom interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego. Ewentualna realizacja uprawnień podmiotów danych, o których mowa w art. 17-18 i 21 RODO mogłaby uniemożliwić efektywne przetwarzanie danych w celu identyfikacji przypadków, w których zachodzi podejrzenie zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową, takich jak m.in. wyłudzenia świadczeń. Realizacja zadań UFG ma również istotny wpływ na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Ograniczenie wyłudzeń świadczeń docelowo oddziałuje na zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych (wypadków), będących celowym działaniem zmierzającym do wyłudzenia świadczeń odszkodowawczych. Biorąc pod uwagę realizację ww. zadania ustawowego UFG, konieczne jest zatem przetwarzanie wszystkich danych podmiotów funkcjonujących na rynku ubezpieczeń, ponieważ prawo do sprzeciwu przetwarzania danych osobowych, prawo do bycia zapomnianym i prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych mogłoby prowadzić do udaremnienia działań związanych z identyfikacją i weryfikacją zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową oraz identyfikacją, weryfikacją i przeciwdziałaniem naruszeniom interesów uczestników rynku ubezpieczeń.

Należy również mieć na uwadze, że ograniczenie stosowania art. 17-18 i 21 RODO ma docelowo również istotne znaczenie dla ochrony interesów podmiotów danych. Ograniczenie przetwarzania, usunięcie danych lub sprzeciw wobec ich przetwarzania miałyby bezpośredni wpływ na trudności w zawarciu obowiązkowej umowy ubezpieczenia komunikacyjnego. W myśl litery prawa krajowego i unijnego zakłady ubezpieczeń na podstawie danych zgromadzonych w Ośrodku Informacji UFG dokonują oceny ryzyka i taryfikacji wysokości składki. Usunięcie lub brak możliwości przetwarzania danych w ramach Ośrodka Informacji

skutkował będzie brakiem informacji o historii ubezpieczeń i szkód podmiotów danych (klientów), co bezpośrednio przełoży się na zwiększenie wysokości składki. Tak więc, ograniczenie stosowania prawa do bycia zapomnianym, prawa sprzeciwu i ograniczenia przetwarzania danych, będzie istotne z punktu widzenia podmiotów danych i ochrony ich interesów ekonomicznych. Wskazać natomiast należy, że ww. ograniczenie nie będzie wiązało się z istotnym ograniczeniem praw obywatelskich, a dodatkowo umożliwi realizację UFG jego obowiązków wynikających z przepisów prawa krajowego i unijnego, oraz realizowanych w interesie publicznym.

Zważając zatem na powyższe, ograniczenie stosowania art. 17-18 i 21 RODO znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 23 RODO. Jednocześnie należy zauważyć, że z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, ograniczenia zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową a także konieczność respektowania przepisów IV Dyrektywy Komunikacyjnej, uznać należy, że ograniczenie ww. przepisów jest niezbędne oraz proporcjonalne dla osiągnięcia ww. celów. W tym aspekcie, jako konsekwencja przyjęcia powyższych ograniczeń, uzasadnione jest również, w oparciu o te same przesłanki, umożliwienie ograniczenia stosowania art. 19 RODO.

W tym aspekcie jako konsekwencja przyjęcia powyższych ograniczeń oraz ograniczenia stosowania art. 16 uzasadnione będzie również, w oparciu o te same przesłanki, ograniczenie przez UFG stosowania art. 19 RODO, odnoszącego się do obowiązku powiadomienia o sprostowaniu lub usunięciu danych osobowych lub o ograniczeniu przetwarzania. Obowiązek ten nie znajdzie zastosowania z uwagi na fakt, iż Fundusz będzie korzystał z ograniczenia stosowania ww. praw, tj. prawa do sprostowania danych, prawa do bycia zapomnianym czy też prawa do ograniczenia przetwarzania.

Mając na uwadze normy wynikające z art. 22 RODO w projektowanych przepisach proponuje się regulację wskazującą wprost, iż w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 84 ust. 2 pkt 2 i ust. 3 pkt 2, art. 98, art. 102 i art. 102a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Fundusz może podjąć decyzje w indywidualnych przypadkach w oparciu o

zautomatyzowane przetwarzanie, w tym profilowanie. Wskazana w tej normie „decyzja” nie ma charakteru administracyjnego i dotyczy podjęcia określonego rozstrzygnięcia. Jednocześnie należy wskazać, iż podęcie przez Fundusz decyzji w indywidualnym przypadku w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie nie uniemożliwia osobie, której dane dotyczą, wystąpienia do Funduszu z prośbą o ponowne przeanalizowanie sprawy. Potrzeba podejmowania zautomatyzowanych decyzji, w tym profilowania, jest konieczna dla realizacji zadań ustawowych Funduszu polegających w szczególności na kontroli spełnienia obowiązku zawarcia ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych i ubezpieczenia OC rolników, zaspokajaniu roszczeń z tytułu tych ubezpieczeń za szkody na osobie i w mieniu, zadań związanych z prowadzeniem Ośrodka Informacji w celu identyfikacji i weryfikacji zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową, czy też zadań związanych z prowadzeniem informatycznej bazy danych w zakresie niezbędnym do identyfikacji, weryfikacji i przeciwdziałania naruszeniu interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego.

W celu prowadzenia przez UFG kontroli spełnienia obowiązku posiadania ubezpieczenia OC przez posiadaczy pojazdów mechanicznych zastosowanie ma profilowanie oraz podejmowanie zautomatyzowanych decyzji. Realizacja zadań w zakresie wykrywania nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów mechanicznych jest natomiast uwarunkowana nie tylko krajowymi przepisami - ustawą o ubezpieczeniach obowiązkowych - ale również przepisami prawa Unii Europejskiej, tj. IV Dyrektywy Komunikacyjnej. Dodatkowo efektywne wykrywanie nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów mechanicznych ma również istotne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego oraz egzekucji roszczeń cywilnoprawnych. Podstawową funkcją obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest zapewnienie ochrony poszkodowanym w wyniku wypadków drogowych oraz ochrony interesu majątkowego sprawcy zdarzenia, tak aby wypłata roszczeń nie odbywała się z majątku prywatnego sprawcy. Z tego też powodu, bardzo istotne znaczenie ma posiadanie przez posiadaczy pojazdów mechanicznych obowiązkowego ubezpieczenia OC oraz podejmowanie przez UFG w tym zakresie stosownych działań sankcjonujących, celem minimalizacji sytuacji niespełnienia obowiązku ubezpieczeniowego. Tym samym zauważyć należy, że posiadanie ważnego ubezpieczenia OC posiadaczy

pojazdów mechanicznych ma istotne znaczenie, z punktu widzenia bezpieczeństwa publicznego i stosownej ochrony poszkodowanych i sprawców zdarzeń drogowych. Dodatkowo nie ulega wątpliwości, że posiadanie ubezpieczenia OC ma również niebagatelne znaczenie z punktu widzenia możliwości i łatwości dochodzenia roszczeń przez poszkodowanych.

Niezależnie od powyższego, w zakresie działalności UFG profilowanie będzie miało również miejsce w zakresie działań związanych z realizacją zadań związanych z identyfikacją i weryfikacją zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową oraz identyfikacją, weryfikacją i przeciwdziałania naruszeń interesów uczestników rynku ubezpieczeniowego. W tym aspekcie, jak również w zakresie wykrywania nieubezpieczonych nie jest uzasadnione informowanie podmiotów danych o dokonywanym w ich przypadku profilowaniu, bowiem może to prowadzić do pomniejszenia wartości celów, jakim mają służyć zadania realizowane przez UFG. Informowanie podmiotów danych o profilowaniu w ww. zakresie może skutkować podejmowaniem działań przez te podmioty, dzięki którym zjawisko przestępczości ubezpieczeniowej może okazać się niemożliwe do wykrycia.

Propozycja ograniczenia stosowania art. 34 RODO będzie warunkowana naruszeniem ważnego interesu gospodarczego lub finansowego Unii lub Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności stabilności funkcjonowania Funduszu. Należy wskazać, iż z uwagi na skalę danych zgromadzonych w Ośrodku Informacji (1 mld rekordów danych), ewentualne zawiadomienie wszystkich osób, których dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych, wymagałoby od Funduszu niewspółmiernie dużego wysiłku. W przypadku zaistnienia konieczności przedmiotowego zawiadomienia Fundusz będzie zobowiązany do wydania publicznego komunikatu (np. na stronie internetowej Funduszu).

Propozycja zmiany art. 102 ust. 7 ustawy ma na celu bezpośrednio wskazanie, iż Fundusz przetwarza określone dane, w miejsce obowiązującego obecnie uprawnienia Funduszu do przetwarzania takich danych.

Proponuje się również uchylenie ust. 3 w art. 105 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, na podstawie którego administrator danych przetwarzający dane osobowe na potrzeby Funduszu jest zwolniony z obowiązku informacyjnego określonego w art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych. Z obecnie obowiązującej normy wskazanej w ust. 3a zostało usunięte wskazanie, iż dane do Funduszu są przekazywane bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczą. W momencie wejścia w życie rozporządzenia RODO przedmiotowe kwestie będą bezpośrednio regulowane przez RODO.

Z uwagi na źródło danych Funduszu oraz wynikające z art. 18 RODO uprawnienie, proponuje się dodanie nowego ust. 4a w art. 105 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, na podstawie którego, w przypadku danych osobowych przekazanych do Funduszu przez zakłady ubezpieczeń, prawo do sprostowania danych oraz uzupełnienia niekompletnych danych, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, jest wykonywane w drodze żądania sprostowania tych danych przekazanego przez osobę, której dane dotyczą, do zakładu ubezpieczeń.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, że Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, pełniąc zadania w imieniu państwa, a zatem w interesie publicznym, podejmuje szereg działań związanych z bezpieczeństwem publicznym, przeciwdziałaniem zjawiskom związanym z przestępczością ubezpieczeniową i naruszeniu interesów uczestników tegoż rynku i ułatwianiu dochodzenia przez obywateli roszczeń odszkodowawczych. Fundusz w ramach realizowanych zadań bezpośrednio oddziałuje m.in. na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz eliminację zjawisk związanych przestępczością ubezpieczeniową, co przekłada się na realne korzyści dla obywateli - podmiotów danych. Dla efektywnego wykonywania obowiązków Funduszu, a tym samym podnoszenia bezpieczeństwa i jakości świadczonych usług na rynku ubezpieczeniowym, uzasadniona jest możliwość ograniczania stosowania przepisów RODO w przedstawionym powyżej zakresie. Ograniczenie stosowania wskazanych przepisów nie będzie wiązało się z istotnym ograniczeniem praw obywateli,

natomiast w sposób niewspółmiernie znaczący wpłynie na poprawę sytuacji obywateli w obszarze funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego. Eliminacja zjawisk związanych z przestępczością ubezpieczeniową bezpośrednio może przełożyć się na oszczędności obywateli, poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz unikanie sytuacji, w których uczeni obywatele stają się ofiarami oszustów wyłudzających świadczenia ubezpieczeniowe. Dodatkowo zadania realizowane przez Fundusz, związane z zapewnianiem szczelności systemu ubezpieczeń poprzez wykrywanie nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów mechanicznych, bezpośrednio wpływa na zabezpieczenie interesów zarówno poszkodowanych (łatwość dochodzenia roszczeń), jak również samych sprawców wypadków drogowych (ochrona interesu ekonomicznego, poprzez odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, a nie odpowiedzialność z majątku osobistego sprawcy). Ewentualny brak możliwości zastosowania ww. ograniczeń stosowania RODO może przełożyć się wprost na niemożność realizowania przez UFG jego zadań ustawowych, co wiązałoby się z istotnym uszczerbkiem dla interesów podmiotów danych. Należy mieć bowiem na uwadze, że UFG jest również podmiotem odpowiedzialnym za wypłatę świadczeń odszkodowawczych na rzecz poszkodowanych w wyniku zdarzeń drogowych z nieznanym lub nieubezpieczonym sprawcą.

Podkreślić tym samym należy, że Fundusz został powołany w drodze ustawy do realizowania zadań w imieniu państwa, w zgodzie z przepisami krajowymi oraz unijnymi, a zatem działania Funduszu w zakresie właściwego funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego są realizowane w interesie publicznym.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, iż wspomniane ograniczenia stosowania poszczególnych przepisów RODO pozostają środkiem niezbędnym i proporcjonalnym gdyż efekty regulacji pozostają w proporcji do nałożonych na obywatela ograniczeń.

Odnosząc się do zmian dotyczących działalności Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych należy wskazać, iż Biuro podobnie jak Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, zostało powołane w drodze ustawy do realizowania zadań w imieniu państwa,

w zgodzie z przepisami krajowymi oraz unijnymi, a zatem działania Biura w zakresie właściwego funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego są realizowane w interesie publicznym. Zadania mają w szczególności na celu organizowaniem likwidacji szkód lub bezpośrednią likwidacją szkód spowodowanych na terytorium Polski przez posiadaczy pojazdów mechanicznych zarejestrowanych za granicą, odpowiedzialność za szkody będące następstwem wypadków, które wydarzyły się na terytorium innych Państw, których biura narodowe podpisały z Biurem umowy o wzajemnym uznawaniu dokumentów ubezpieczenia czy też pośredniczenie w wymianie informacji na temat wypadków drogowych. Podobnie jak UFG, Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych co do zasady wykonuje swoje ustawowe zadania na podstawie danych otrzymanych od innych podmiotów. Z uwagi na charakter działalności Biura, zbliżony co do zasady do działalności prowadzonej przez UFG, uzasadnienie poszczególnych propozycji zapisów pozostaje zbieżne z uzasadnieniem zmian odnoszących się do UFG.

Dodanie art. 136a-b ma na celu jednoznacznie wskazanie podstawy prawnej, zakresu oraz celu przetwarzania danych w związku z wykonywaniem przez Biuro określonych zadań ustawowych. Przepisy ustawy nakładają na PBUK obowiązki, z którymi wiąże się konieczność przetwarzania danych osobowych.

Z uwagi na fakt, iż przedmiotem działalności Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych jest m.in. organizowanie likwidacji i bezpośrednia likwidacja określonego rodzaju szkód, czy też wypłata określonych w ustawie odszkodowań, uzasadnienie dla przetwarzania takich danych osobowych, co do zasady pozostaje zbieżne z uzasadnieniem propozycji zmian skierowanych dla UFG. Biuro przetwarza szczególne kategorie danych, opisane w art. 9 i 10 RODO, tj. dane dotyczące zdrowia, wyroków skazujących, naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa. W przypadku tych danych należy osobno wskazać, jakie przepisy ustawy stanowiąc będą podstawę ich przetwarzania. Nie wszystkie bowiem zadania Biura wymagają przetwarzania szczególnych kategorii danych, natomiast możliwość ich wykorzystania, jako niezbędna do wykonywania ustawowych zadań przez Biuro musi być wskazana wprost. Wskazane w projektowanym art. 136a ustawy uprawnienie

do przetwarzania danych dotyczących zdrowia zostało oparte o art. 9 ust. 2 lit. g RODO. Należy wskazać, iż jednym z zadań Biura jest zaspokajanie roszczeń z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody na osobie i w mieniu. Przy prowadzonych wypłatach odszkodowań niezbędne jest wyznaczenie zakresu szkód na osobie w oparciu o dane dotyczące zdrowia.

Z kolei przetwarzanie danych osobowych dotyczących naruszeń prawa lub powiązanych środków bezpieczeństwa jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze i jest niezbędne do wykonania zadań ustawowych nałożonych na Biuro. Elementem zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą będzie objęcie tajemnicą ubezpieczeniową PBUK.

Zatem propozycja dodania art. 136a-b wydaje się uzasadniona ze względu na konieczność doprecyzowania regulacji ustawowej w odniesieniu do zakresu i celu przetwarzanych szczególnych kategorii danych osobowych w celu wykonywania przez Biuro jego zadań ustawowych.

PBUK jako administrator wykonujący zadania publiczne przetwarzający dane na podstawie i w celach określonych w przepisach prawa, przy wykonywaniu zadań ustawowych będzie korzystało z ograniczeń stosowania poszczególnych przepisów RODO w oparciu o bezpośrednie normy RODO oraz ogólne wyłączenia przepisów RODO zawarte w przepisach ustawy o ochronie danych osobowych. Ograniczenia stosowania RODO będą miały swoje uzasadnienie w normie art. 23 RODO i będą docelowo służyć ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub Rzeczypospolitej Polskiej. Za cel taki należy uznać likwidację szkód komunikacyjnych.

W ramach prowadzonej działalności Biuro będzie korzystało m.in. z ograniczeń stosowania art. 13 ust. 3 oraz art. 14 RODO. Uzasadnione jest to koniecznością właściwego realizowania przez Biuro obowiązków i zadań ustawowych. Należy wskazać, iż PBUK organizuje likwidację szkód na podstawie danych otrzymanych od zagranicznych biur narodowych, krajowych lub zagranicznych zakładów ubezpieczeń, zagranicznych organów

odszkodowawczych, zagranicznych ośrodków informacji, UFG lub zagranicznych funduszy gwarancyjnych. Brak możliwości zastosowania wspomnianych ograniczeń nie pozostawiałoby w ogólnym interesie publicznym gdyż w sposób znaczący utrudniałoby likwidację szkód na rzecz poszkodowanych i uprawnionych. Ponadto przekazywanie informacji wskazanych w art. 14 ust. 1-4 RODO wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku. Konsekwencją przyjęcia ww. ograniczeń uzasadnione jest również ograniczenie stosowania art. 19 RODO. Dodatkowo Biuro będzie mogło skorzystać z ograniczenia art. 34 RODO w przypadku gdy realizacja obowiązku wynikającego z tego przepisu spowodowałaby naruszenie ważnego interesu gospodarczego lub finansowego Unii lub Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności stabilności funkcjonowania Biura. Wskazać należy, że ww. ograniczenia nie będą wiązały się z istotnym ograniczeniem praw obywatelskich, a dodatkowo umożliwią PBUK realizację jego obowiązków wynikających z przepisów prawa krajowego i unijnego, oraz realizację interesu publicznego. W związku z tym ograniczenia te należy uznać za środek niezbędny i proporcjonalny. W interesie publicznym pozostaje także uprawnienie Biura do podejmowania rozstrzygnięć w indywidualnych przypadkach w oparciu o zautomatyzowane przetwarzanie.

Dodatkowo mając na uwadze normy zawarte w art. 23 ust. 2 RODO proponuje się uzupełnienie obowiązujących regulacji o wskazanie, iż Biuro przechowuje otrzymane dane przez 21 lat.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym

Zmiany do ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1828) upoważniają podmioty tworzące centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej do przetwarzania danych osobowych uczestników tych centrów i klubów. W obowiązującym stanie prawnym brak jest przepisu upoważniającego do przetwarzania danych osobowych tych osób, a ze względu na fakt, że część tych danych to dane szczególnie chronione, niezbędne jest nadanie upoważnienia w akcie rangi ustawowej. Nakłada się

również ustawowy obowiązek zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które podmioty i osoby wykonujące zadania w ramach centrów i klubów integracji społecznej uzyskały przy wykonywaniu tych zadań.

Z uwagi na treść art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1), który umożliwia przyjęcie przez Państwo członkowskie ograniczeń zakresu obowiązków i praw przewidzianych w niektórych przepisach ww. rozporządzenia m in. w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, projekt ustawy wyłącza w stosunku do przetwarzania danych osobowych uczestników centrów i klubów integracji społecznej, następujące obowiązki:

- informowania uczestników centrów i klubów integracji społecznej w przypadku zbierania danych pochodzących od tych osób (art. 13 rozporządzenia 2016/679),

- informowania uczestników centrów i klubów integracji społecznej w przypadku pozyskania danych ich dotyczących od innych podmiotów (art. 14 rozporządzenia 2016/679),

- prawa do ograniczenia przetwarzania danych osobowych (art. 18 rozporządzenia 2016/679).

Prawo do ochrony danych osobowych nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom na zasadach określonych w art. 51 i art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. Zaproponowany zakres wyłączenia stosowania odpowiednich przepisów rozporządzenia 2016/679 jest zgodny z przepisami analizowanego aktu prawa Unii Europejskiej. Projektodawca zdecydował się na wprowadzenie tego rodzaju wyłączenia, ponieważ służy ono funkcjom kontrolnym i regulacyjnym związanym z udzielaniem usług z zakresu zatrudnienia socjalnego. W konsekwencji wskazane wyłączenie spełnia przesłankę zawartą w art. 23 ust. 1 lit. h rozporządzenia 2016/679.

Brak możliwości wprowadzenia ograniczeń w stosowaniu przepisów rozporządzenia 2016/679, mogłyby spowodować znaczne ograniczenie albo wręcz uniemożliwienie

podmiotom zatrudnienia socjalnego i właściwym organom wykonywania ich ustawowych zadań, a w konsekwencji ograniczyć lub pozbawić obywateli możliwości korzystania z usług centrów i klubów integracji społecznej.

Realizując wymóg określony w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 wprowadza się w art. 8b ust. 3 – 7 oraz art. 18d ust. 3- 7 ustawy o zatrudnieniu socjalnym przepisy dotyczące celu przetwarzania danych osobowych, zakresu wprowadzanych ograniczeń, wskazania administratora danych, zabezpieczenia danych osobowych oraz okresu przechowywania danych.

Jako administratora danych osobowych uczestników centrum integracji społecznej wskazuje się to centrum, gdyż centrum przetwarza dane osobowe jako jednostka organizacyjna utworzona przez jednostkę samorządu terytorialnego w formie jednostki budżetowej lub samorządowego zakładu budżetowego, przez organizację pozarządową lub przez podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 573). Jako administratorów danych osobowych uczestników klubów integracji społecznej wskazano podmioty, które je utworzyły.

Projekt nakłada obowiązek zabezpieczenia danych osobowych uczestników centrów i klubów integracji społecznej przed nadużyciami i niezgodnym z prawem dostępem lub przekazywaniem, poprzez zastosowanie procedur prawnych, w których toku dane są przetwarzane.

Okres przechowywania danych osobowych będzie ustalał administrator zgodnie z celami ich przetwarzania, z uwzględnieniem przepisów odrębnych dotyczących terminów.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych

W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 173, z późn. zm.) dokonano nowelizacji art. 58, w celu spełnienia postanowień RODO. Powyższa zmiana ma charakter wyłącznie dostosowujący. Oficerowie zawodowi, z wyjątkiem oficerów zajmujących stanowiska służbowe sędziów sądów

wojskowych oraz stanowiska służbowe prokuratorów do spraw wojskowych, oraz podoficerowie pełniący zawodową służbę wojskową w organach finansowych i logistycznych są zobowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym. Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. W projektowanym ust. 1a wskazuje się katalog informacji, w tym danych osobowych zawartych w składanym oświadczeniu – na gruncie tych zmian oraz art. 4 ust. 1 pkt 4a ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej dokonując analizy tych oświadczeń jest uprawniony do przetwarzania tych informacji,

Pozostałe zmiany mają na celu umieszczenie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych w normach ustawowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych przewiduje przetwarzanie danych osobowych osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin.

Projektowane zmiany tej ustawy przewidują, w zakresie przetwarzania wyżej wskazanych danych osobowych, zwolnienie z obowiązków informacyjnych określonych w art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1) oraz ograniczają prawo do potwierdzenia przetwarzania danych określone w art. 15 tego rozporządzenia, a jednocześnie wprowadzają regulacje służące odpowiedniemu zabezpieczeniu danych.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, prawo państwa członkowskiego może ograniczyć zakres obowiązków informacyjnych wynikających z art. 13 i 14 tego rozporządzenia i prawa do potwierdzenia przetwarzania danych, o którym mowa w art. 15, o

ile ograniczenia takie nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym realizacji określonych w tymże przepisie celów.

Odnosząc się do kwestii ograniczenia stosowania ww. przepisów rozporządzenia 2016/679, należy zauważyć, że wszystkie świadczenia przysługujące na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych są świadczeniami o charakterze wnioskowym. Oznacza to, że każda osoba chcąca uzyskać prawo do określonego świadczenia rodzinnego musi wystąpić z wnioskiem o to świadczenie do konkretnego organu właściwego, którym jest wójt, burmistrz, prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się. We wniosku tym osoba wskazuje swoje, wymagane warunkami przyznawania poszczególnych świadczeń dane osobowe oraz dane członków swojej rodziny.

W konsekwencji, uzasadnione jest założenie, że zarówno osoby wnioskujące o świadczenia rodzinne, jak i członkowie ich rodzin mają świadomość kto (konkretny, ww. organ właściwy), w jakim celu (przyznanie, wypłata i ewentualna weryfikacja prawa do określonego świadczenia rodzinnego) i na jakiej podstawie prawnej (ustawa o świadczeniach rodzinnych) przetwarza ich dane osobowe zawarte we wniosku o konkretne świadczenie rodzinne.

Jednocześnie należy podkreślić, że złożone tylko w 2017 r. wnioski o wszystkie dostępne świadczenia rodzinne obejmowały dane osobowe około 7 milionów osób.

Istotne znaczenie ma też fakt, że organy właściwe przyznające i wypłacające świadczenia na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, przyznają i wypłacają także świadczenia na podstawie:

ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851 z późn. zm.) – złożone tylko w 2017 r. wnioski o świadczenie wychowawcze obejmowały dane 12 milionów osób,

oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017, poz. 489 z późn. zm.) – złożone tylko w 2017 r. wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego obejmowały dane 1,1 miliona osób.

Dodatkowo należy zauważyć, że prawo do większości świadczeń rodzinnych oraz świadczeń wychowawczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma charakter okresowy i jest ustalane na roczne okresy zasiłkowe/świadczeniowe. W związku z tym, aby pobierać dane świadczenie rodzinne, osoby zainteresowane co roku muszą występować z kolejnym wnioskiem.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę wskazaną wyżej skalę realizowanych przez organy właściwe zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz liczbę danych przetwarzanych w ramach tych zadań, nałożenie na organy właściwe obowiązków wynikających z art. 13 14 i 15 rozporządzenia 2016/679 doprowadzi do całkowitego paraliżu systemów wsparcia polskich rodzin z budżetu państwa, realizowanych na podstawie ww. ustaw

Nałożenie na organy właściwe ww. obowiązków spowoduje, że zamiast szybko i sprawnie przeprowadzać postępowania administracyjne w celu ustalenia prawa do świadczeń, organy właściwe w pierwszej kolejności będą musiały skupić się na informowaniu kilkunastu milionów osób o fakcie przetwarzania ich danych osobowych. Co więcej, organy właściwe będą musiały powielać te czynności co roku - w stosunku do każdego wniosku złożonego w kolejnym okresie świadczeniowym/zasiłkowym.

W związku z tym, że realizacja przez organy właściwe zadań wynikających z trzech ww. ustaw stanowi zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa w drodze dotacji celowej, nałożenie na organy właściwe obowiązków wynikających z artykułu 13, 14 i 15 rozporządzenia 2016/679 będzie wiązała się także z ogromnymi kosztami dla budżetu państwa.

W świetle powyższego, należy uznać, że ograniczenie stosowania art. 13 14 i 15 rozporządzenia 2016/679 w stosunku do spraw związanych ze świadczeniami rodzinnymi jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym ogólnemu interesowi Polski, zwłaszcza z punktu widzenia kwestii budżetowych i zabezpieczenia społecznego:

Dodatkowo projekt przewiduje zastąpienie uprawnienia przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin przez podmioty posiadające obecnie to uprawnienie – obowiązkiem ich przetwarzania (rozporządzenie 2016/679 stanowi, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jeżeli jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze danych osobowych). Aby podmioty te mogły realizować swoje zadania ustawowe, muszą przetwarzać określone w ustawie dane osobowe.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o prawie zamówień publicznych

Przetwarzanie danych osobowych występuje na każdym etapie procesu udzielania zamówienia publicznego (konkursu), korzystania ze środków ochrony prawnej, zawarcia i wykonywania umowy, w tym weryfikacji zatrudnienia osób skierowanych do realizacji zamówienia, podczas udostępniania przez zamawiających dokumentacji postępowania (jak również po zakończeniu postępowania w związku z przetwarzaniem i udostępnianiem dokumentacji archiwalnej) i jest ściśle powiązane z wymaganiami określonymi ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018), zwaną dalej „ustawą Pzp”.

Zgodnie z ustawą Pzp, postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne, a zamawiający może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach wskazanych w tej ustawie (art. 8 ust. 1 i 2 ustawy Pzp). Możliwość wyłączenia zasady jawności w odniesieniu do danych osobowych, z uwagi na ochronę prywatności lub interesu publicznego, przewiduje jedynie art. 8 ust. 4 ustawy Pzp. Zatem, a contrario, wszystkie inne dane osobowe zebrane (zgodnie z prawem) w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu są jawne, co oznacza praktycznie nieograniczony dostęp do danych osobowych osób fizycznych zawartych w dokumentacji postępowania.

Zasada jawności funkcjonująca na gruncie ustawy Pzp wynika wprost z art. 61 Konstytucji RP, statuującego zasadę jawności działań podmiotów publicznych (z

zastrzeżeniem, że ograniczenie zasady jawności może nastąpić wyłącznie ze względu na określoną w ustawach ochronę wolności i praw innych osób i podmiotów gospodarczych).

Co więcej, zasada jawności powiązana jest z zasadą przejrzystości, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy Pzp, wyrażoną w dyrektywach UE dotyczących zamówień publicznych.

Zatem, w kontekście celów przyświecających zamówieniom publicznym zasada jawności w ustawie Pzp może być wyjątkowo poddana ograniczeniu z uwagi na poszanowanie prawa do prywatności, w sytuacjach odnoszących się do przetwarzania danych osobowych osób fizycznych. Powyższe wynika z zasady proporcjonalności wyrażonej zarówno na gruncie regulacji dotyczących zamówień publicznych jak i rozporządzenia 2016/679.

Biorąc pod uwagę postępujący proces elektronicznej zamówień publicznych, a co za tym idzie częściowe lub całkowicie zautomatyzowane przetwarzanie danych, w tym danych osobowych, w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego i konkursach zastosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679 będzie miało coraz bardziej powszechne zastosowanie.

Aby zapewnić skuteczne stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do zamówień publicznych i konkursów, a jednocześnie mając na względzie obowiązek zapewnienia efektywnego udzielania zamówień publicznych, niezbędne jest wprowadzenie do ustawy Pzp zmian mających na celu dostosowanie jej przepisów do przepisów ww. rozporządzenia.

Projektowany art. 8 ust. 5 w ustawie Pzp

W art. 8 ustawy Pzp projektuje się dodanie ust. 5, który ogranicza zasadę jawności w zamówieniach publicznych w przypadku przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679,

co do celu (korzystanie ze środków ochrony prawnej uregulowanych w Dziale VI ustawy Pzp) oraz do czasu przetwarzania (do upływu terminu na ich wniesienie).

Rozporządzenie 2016/679 w art. 10 zezwala na przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa, jeżeli przetwarzanie to jest dozwolone prawem państwa członkowskiego, które przewiduje odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. W przepisach ustawy Pzp zabezpieczenie takie w odniesieniu do danych osobowych dotyczących wyroków i skazań będzie polegało na ograniczeniu kręgu podmiotów, którym dane te będą udostępniane poprzez cel, jakim jest przysługujące tym podmiotom na gruncie ustawy Pzp prawo do korzystania ze środków ochrony prawnej, również w oparciu o informacje dotyczące wyroków i skazań.

Ponadto, w myśl projektowanego art. 8a ust. 7 ustawy Pzp, zamawiający nie tylko na etapie postępowania o udzielenie zamówienia, ale również po jego zakończeniu, będą zobowiązani do przetwarzania danych osobowych (w tym udostępniania) w sposób gwarantujący zabezpieczenie przed ich bezprawnym rozpowszechnianiem.

Dodatkowo, zgodnie z projektowanym art. 8a ust. 8 ustawy Pzp, osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679, zobowiązane będą do zachowania poufności w zakresie udostępnionych im informacji i danych.

Zgodnie z ustawą Pzp, postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne, a zamawiający może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach wskazanych w tej ustawie (art. 8 ust. 1 i 2 ustawy Pzp). O ograniczeniu zasady jawności ze względu na ochronę prywatności, w odniesieniu do zamówienia udzielonego na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp, stanowi obecny art. 8 ust. 4 ustawy Pzp.

Udostępnianie danych osobowych jest jednym ze sposobów przetwarzania danych osobowych określonych w rozporządzeniu 2016/679. W postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego zasady udostępniania dokumentacji postępowania (protokołów i załączników), w tym także umów zawartych w wyniku tych postępowań, a pośrednio

znajdujących się w nich danych osobowych dotyczących wyroków i skazań, określa rozporządzenie w sprawie protokołu postępowania o udzielnie zamówienia publicznego, wydane na podstawie art. 96 ust. 5 ustawy Pzp. Zatem, ogólna zasada wyrażona w projektowanym art. 8 ust. 5 ustawy Pzp, będzie miała zastosowanie do udostępniania protokołów i załączników do protokołu (vide: projektowany art. 96 ust. 3a).

Na gruncie zamówień publicznych i konkursów dane osobowe dotyczące wyroków i skazań mogą zawierać informacje z Krajowego Rejestru Karnego, jednolity europejski dokument zamówienia (zwłaszcza rubryka dotycząca tzw. samooczyszczenia) jak też uzasadnienie wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu. Ograniczenie zasady jawności w odniesieniu do danych osobowych zawartych w informacji z KRK nie będzie miało zastosowania w sytuacji, gdy dana osoba nie figuruje w rejestrze skazań za przestępstwa lub wykroczenia.

Adresatem normy wyrażonej w projektowanym art. 8 ust. 5 będzie zamawiający udostępniający dokumentację postępowania (wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu czy oferty lub konkretne dokumenty zawierające dane osobowe dotyczące wyroków lub skazań) podmiotom, które mają interes do wniesienia środków ochrony prawnej i wyłącznie do upływu terminu na ich wniesienie. Zamawiający udostępnia dokumentację postępowania zawierającą dane osobowe dotyczącą wyroków skazujących i naruszeń prawa, wyłącznie w celu korzystania ze środków ochrony prawnej, a więc tylko podmiotom uprawnionym (zgodnie z art. 179 ustawy Pzp) oraz tylko w terminie na wniesienie środków ochrony prawnej, (sytuacja taka może zaistnieć również wtedy, gdy umowa w sprawie udzielenia zamówienia publicznego została już zawarta, vide: art. 182 ust. 3 i 4 ustawy Pzp).

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy Pzp środki ochrony prawnej przysługują wykonawcy, uczestnikowi konkursu, a także innemu podmiotowi, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów niniejszej ustawy Pzp. Dodatkowo, stosownie do art. 179 ust. 2 ustawy Pzp, środki ochrony prawnej wobec ogłoszenia o zamówieniu oraz specyfikacji istotnych warunków zamówienia przysługują również organizacjom wpisanym na listę, o której mowa w art. 154 pkt 5 ustawy Pzp. A zatem, po upływie terminu na skorzystanie ze

środków ochrony prawnej albo w przypadku, gdy o dostęp do dokumentów zawierających informacje o wyrokach skazujących i naruszeniach prawa ubiegają się podmioty, którym nie przysługuje prawo do korzystania ze środków ochrony prawnej, zamawiający będzie udostępniał dane osobowe zawarte w dokumentach po ich odpowiednim spseudonimizowaniu.

Projektowana regulacja nie będzie miała zastosowania do organów publicznych lub instytucji (kontroli czy ścigania), które są uprawnione na mocy innych regulacji szczegółowych do żądania od zamawiającego udostępnienia dokumentacji postępowania.

Projektowane przepisy w art. 8a ust. 1-5 mają na celu dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów do uwarunkowań wynikających ze stosowania Pzp (dotyczy to przepisów art. 13 i 16 rozporządzenia 2016/679) lub stanowią niezbędne ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 (dotyczy to przepisów art. 15, 18 i 21).

Biorąc pod uwagę specyfikę zamówień publicznych, które są udzielane i realizowane w interesie publicznym (w tym państw UE) oraz konieczność zapewnienia efektywnego procesu udzielania zamówień publicznych, niezbędne jest zmodyfikowanie sposobu stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów do uwarunkowań wynikających ze stosowania Pzp, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernego wydłużania, a czasem zahamowania procesu udzielania zamówienia publicznego.

Co więcej, jak wynika z motywu 80 dyrektywy 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych, aby przyspieszyć i usprawnić procedury, terminy udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego powinny być możliwie najkrótsze i nie powinny stwarzać niepotrzebnych przeszkód w dostępie dla wykonawców z całego rynku wewnętrznego, w szczególności MŚP. Sprawne prowadzenie postępowań pozwala na zapewnienie wykonawcom równego dostępu do udziału w postępowaniu, ponieważ łączy się z utrzymaniem zainteresowania wykonawców uzyskaniem zamówienia w tym postępowaniu i ważności ofert. Wstrzymanie procedury udzielania zamówienia w związku z koniecznością

wstrzymania lub ograniczenia przetwarzania danych osobowych stałoby zatem w sprzeczności z celami postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a szerzej dyrektywami z zakresu zamówień publicznych.

Proponowane ograniczenia lub modyfikacje są więc środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów realizowanych przez proces udzielania zamówień publicznych, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Należy przy tym wyjaśnić, że z przepisów ustawy Pzp wynika kto jest na gruncie zamówień publicznych jest administratorem danego zbioru danych osobowych (będzie to w szczególności: zamawiający, wykonawca lub uczestnik konkursu, Prezes UZP, Prezes Krajowej Izby Odwoławczej); jakie są cele przetwarzania (np. prowadzenie postępowania lub konkursu, zawarcie umowy, realizacja umowy); oraz kategorie danych osobowych (tzw. dane osobowe zwykłe oraz dane osobowe dotyczące wyroków skazujących i naruszeń prawa). Zatem, pomimo wprowadzenia do ustawy Pzp niezbędnych ograniczeń w stosowaniu rozporządzenia 2016/679 oraz brzmienia art. 23 ust. 2 lit. a, b i e – nie zachodzi potrzeba określenia wprost w przepisach ustawy Pzp: celów przetwarzania, administratorów danych osobowych czy kategorii danych osobowych. Natomiast, okresy przechowywania dokumentacji postępowania (protokołu oraz załączników) określone są w obecnym brzmieniu art. 97 ust. 1 ustawy Pzp.

Projektowany art. 8a ust. 1w ustawie Pzp

Przepis ten wprowadza możliwość, ale nie obowiązek, elastycznego podejścia do obowiązku informacyjnego, określonego w art. 13 rozporządzenia 2016/679, w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą, realizowanego przez zamawiającego. W praktyce będzie to dotyczyło obowiązku informacyjnego realizowanego względem wykonawcy będącego osobą fizyczną, który będzie musiał już na początku zapoznać się z treścią ogłoszenia o zamówieniu (czy ogłoszenia o konkursie) lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia, aby móc uczestniczyć w danych postępowaniu lub konkursie. Zatem, co do zasady, informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, dotrą do takiego wykonawcy już na początku postępowania czy konkursu. Z uwagi na fakt, że

informacje te byłyby podawane w konkretnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie, realizowany byłby obowiązek indywidualnego informowania, o którym mowa w art. 13 rozporządzenia 2016/679, przy pomocy narzędzi i sposobów dostępnych zamawiającemu w ramach prowadzonego postępowania lub konkursu. Projektowana regulacja umożliwi nieprzekazywanie informacji, każdorazowo osobie, której dane dotyczą, ale przekazanie ich w formie komunikatu poprzez zawarcie wszystkich niezbędnych informacji przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu (czy w ogłoszeniu o konkursie) lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia albo regulaminie konkursu. Mając na względzie treść art. 12 rozporządzenia 2016/679, informacje te muszą być zamieszczone w łatwo dostępnej formie i opisane przejrzystym, zrozumiałym jasnym i prostym językiem.

Reasumując, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia efektywnego prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu proponuje się wprowadzenie możliwości bardziej liberalnego stosowania art. 13 rozporządzenia 2016/679. Zatem, zgodnie z projektowanym art. 8a ust. 1 „Zamawiający może realizować obowiązek informacyjny, o którym mowa w art. 13 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, poprzez zamieszczenie wymaganych informacji w ogłoszeniu o zamówieniu, ogłoszeniu o konkursie, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub w regulaminie konkursu.”.

Projektowany art. 8a ust. 2 w ustawie Pzp

Mając na względzie dążenie do ograniczenia obowiązków administracyjnych w odniesieniu do zamawiających (co zostało również wyrażone w dyrektywach UE dotyczących zamówień publicznych), jak również wprowadzenie wymogu wdrożenia przez zamawiających odpowiednich zabezpieczeń, jest prawnie uzasadnione oraz niezbędne zmodyfikowanie sposobu stosowania art. 15 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy Pzp, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu obciążaniu zamawiających, którzy byliby zmuszeni do przeszukiwania niejednokrotnie znacznej ilości dokumentacji w celu ustalenia, czy konkretne dane osobowe były przetwarzane. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym

do celów przechowywania – w interesie publicznym – dokumentacji postępowania, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Należy przy tym zaznaczyć, że ze względu na zasadę jawności w zamówieniach publicznych osoba, której dane dotyczą będzie miała dostęp do przechowywanej dokumentacji postępowania, w oparciu o przepisy prawa zamówień publicznych, a więc będzie mogła bezpośrednio realizować prawo dostępu do danych osobowych jej dotyczących.

Zatem, zgodnie z projektowanym art. 8a ust. 2, „W przypadku, gdy wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 15 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, zamawiający może żądać od osoby, której dane dotyczą wskazania dodatkowych informacji mających na celu sprecyzowanie żądania, w szczególności podania nazwy lub daty postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu”.

Projektowany art. 8a ust. 3 w ustawie Pzp

Przepis ten ma na celu doprecyzowanie, że skorzystanie przez osobę, której dane osobowe dotyczą z uprawnienia do sprostowania lub uzupełnienia, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, nie może skutkować zmianą wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu ani zmianą postanowień umowy w zakresie niezgodnym z ustawą. Nie będzie więc możliwa niezgodna z prawem zamówień publicznych zmiana reguł toczącego się postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu, czy postanowień umowy, w oparciu o przysługujące uprawnienie z art. 16 rozporządzenia 2016/679.

Projektowany art. 8a ust. 4 w ustawie Pzp

Stosowanie w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu art. 18 rozporządzenia 2016/679 stanowiącego o prawie osoby, której dane dotyczą do żądania od administratora ograniczenia przetwarzania tych danych mogłoby sparaliżować proces udzielania zamówienia publicznego, z uwagi na powiązany z tym uprawnieniem obowiązek wstrzymania lub ograniczenia przetwarzania danych przez zamawiającego.

Biorąc pod uwagę specyfikę zamówień publicznych, które są udzielane i realizowane w interesie publicznym (w tym państw UE) oraz konieczność zapewnienia efektywnego procesu udzielania zamówień publicznych, niezbędne jest zmodyfikowanie stosowania art. 18 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających z prawa zamówień publicznych, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu wydłużaniu, a czasem zahamowaniu procesu udzielania zamówienia publicznego. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów realizowanych przez proces udzielania zamówień publicznych, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Zatem, zgodnie z projektowanym art. 8a ust. 4 „W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie zgłoszenie żądania ograniczenia przetwarzania, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie ogranicza przetwarzania danych osobowych do czasu zakończenia tego postępowania lub konkursu.”.

Projektowany art. 8a ust. 5 w ustawie Pzp

Stosowanie w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu art. 21 rozporządzenia 2016/679 stanowiącego o prawie do wniesienia sprzeciwu przez osobę, której dane dotyczą, wobec przetwarzania jej danych osobowych mogłoby sparaliżować proces udzielania zamówienia publicznego, z uwagi na powiązany z tym uprawnieniem obowiązek wstrzymania przetwarzania danych przez zamawiającego.

Biorąc pod uwagę specyfikę zamówień publicznych, które są udzielane i realizowane w interesie publicznym (w tym państw UE) oraz konieczność zapewnienia efektywnego procesu udzielania zamówień publicznych, niezbędne jest zmodyfikowanie stosowania art. 21 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających z Pzp, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu wydłużaniu, a czasem zahamowaniu procesu udzielania zamówienia publicznego. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów realizowanych przez proces udzielania zamówień publicznych, a

zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Zatem, zgodnie z projektowanym art. 8a ust. 5 „W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie wniesienie sprzeciwu wobec przetwarzania, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia 2016/679, nie wstrzymuje przetwarzania danych osobowych do czasu zakończenia tego postępowania lub konkursu.”.

Projektowany art. 8a ust. 6 w ustawie Pzp

Przepis ten jest konsekwencją wprowadzenia do art. 8a ust. 3 i 4 oraz art. 97 ust. 1a ustawy Pzp niezbędnych ograniczeń stosowania rozporządzenia 2016/679 (dotyczy to przepisów art. 15, 18 i 21), mających na celu dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów do uwarunkowań wynikających ze stosowania Pzp.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. h rozporządzenia 2016/679 wymagane jest wówczas wprowadzenie przepisu stanowiącego o prawie osób, których dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach w stosowaniu rozporządzenia 2016/679. Zatem zamawiający będą informowali o ograniczeniach w stosowaniu rozporządzenia 2016/679 w następujący sposób: zawsze na swojej stronie internetowej oraz dodatkowo w ogłoszeniu o zamówieniu, ogłoszeniu o konkursie, w specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub w inny sposób dostępny dla osoby, której dane osobowe dotyczą. Mając na względzie treść art. 12 rozporządzenia 2016/679, informacje te muszą być zamieszczone w łatwo dostępnej formie i opisane przejrzystym, zrozumiałym jasnym i prostym językiem.

Projektowany art. 8a ust. 7 w ustawie Pzp

Przepis ten jest ogólną regulacją wymaganą przez art. 23 ust. 2 lit. d i g rozporządzenia 2016/679.

Projektowana regulacja będzie miała zastosowanie do wszystkich przypadków przetwarzania danych na gruncie zamówień publicznych, w szczególności do przetwarzania (w tym ujawniania) danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa. Zgodnie bowiem z projektowanym art. 8a ust. 7, zamawiający zabezpiecza dane osobowe przed bezprawnym rozpowszechnianiem.

Projektowany art. 8a ust. 8 w ustawie Pzp

Przepis ten przewiduje wymóg wprowadzenia dodatkowego zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą, w przypadku przetwarzania (w tym ich udostępniania) danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa. Zgodnie bowiem z projektowanym art. 8a ust. 8, osoby upoważnione do przetwarzania (z upoważnienia administratora danych lub podmiotu przetwarzającego) danych osobowych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679, zobowiązane będą do zachowania w poufności udostępnionych im, w tym zakresie, informacji i danych.

Projektowany art. 11 ust. 6a-6c ustawie Pzp

W związku z tym, że na gruncie zamówień publicznych Prezes UZP wydaje w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych (dalej: „BZP”), natomiast zamawiający zamieszczają w BZP ogłoszenia - niezbędne jest doprecyzowanie wprost w ustawie Pzp podziału zakresu obowiązków realizowanych przez tych administratorów danych osobowych.

Mając na względzie fakt, że wyłącznie zamawiający uprawnieni są do zamieszczania ogłoszeń w BZP konieczne i zasadne jest wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą osoby, których dane osobowe dotyczą, chcąc korzystać z prawa do uzyskania informacji, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia 2016/679, będą zwracać się do zamawiającego, który zamieścił dane osobowe, nie zaś do Prezesa UZP zapewniającego obsługę techniczną BZP (vide: projektowany art. 11 ust. 6a).

Na tej samej zasadzie, jak powyżej, będzie realizowane prawo do sprostowania danych oraz uzupełnienia niekompletnych danych, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679 (vide: projektowany art. 11 ust. 6b).

Natomiast, zadaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych będzie zapewnienie technicznego utrzymania systemu i portalu internetowego, na którym udostępniony jest BZP, ponadto Prezes UZP zobligowany będzie do określenia w wewnętrznych regulacjach okresów przechowywania danych osobowych zamieszczonych w BZP. (vide: projektowany art. 11 ust. 6c)

Projektowany art. 96 ust. 3a w ustawie Pzp

Projektowany przepis doprecyzowuje zasadę jawności w zamówieniach publicznych w kontekście przetwarzania (a dokładnie udostępniania) danych osobowych zebranych w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu, zawartych w protokole lub załącznikach do protokołu.

Zgodnie z art. 96 ust. 2 ustawy Pzp, oferty, opinie biegłych, oświadczenia, informacja z zebrania, o którym mowa w art. 38 ust. 3 ustawy Pzp, zawiadomienia, wnioski, inne dokumenty i informacje składane przez zamawiającego i wykonawców oraz umowa w sprawie zamówienia publicznego stanowią załączniki do protokołu. Zatem załączniki do protokołu tworzą wszelką dokumentację zebraną w toku postępowania lub konkursu, która prawie zawsze zawiera dane osobowe.

Z obecnego brzmienia art. 96 ust. 3 ustawy Pzp wprost wynika, że protokół wraz z załącznikami jest jawny. Przepis art. 96 ust. 3 zd. drugie ustawy Pzp wskazuje również od kiedy udostępnia się załączniki do protokołu.

Mając na względzie powyższe regulacje, proponuje się dodanie w art. 96 ustawy Pzp ust. 3a, zgodnie z którym zasada jawności, o której mowa w art. 96 ust. 3, ma zastosowanie do wszystkich danych osobowych, z wyjątkiem danych, o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2016/679, zebranych w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu. Zgodnie z projektowanym zdaniem drugim, ograniczenia zasady jawności, o których mowa w art. 8 ust. 3-5 ustawy Pzp, stosuje się odpowiednio.

Powyższa regulacja wprost przesądza, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub w konkursie (oraz przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania lub konkursu) zamawiający ma prawo i obowiązek udostępniania wszystkich danych osobowych zawartych w protokole oraz w zgromadzonych załącznikach do protokołu, za wyjątkiem szczególnych kategorii danych osobowych (tzw. danych wrażliwych), o których mowa w art. 9 rozporządzenia 2016/679. Wyjaśnienia wymaga, że projektowana regulacja nie będzie miała zastosowania do umów w sprawach zamówień publicznych, które podlegają udostępnianiu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej (vide: art. 139 ust. 3 ustawy Pzp).

Reasumując, zgodnie z projektowanym art. 96 ust. 3a zdanie pierwsze, zamawiający będzie miał prawo i obowiązek ujawnienia wszystkich danych osobowych, które znajdują się w dokumentacji postępowania, w tym przekazanej przez wykonawcę. Dotyczy to całości przekazanej przez wykonawcę dokumentacji, za wyjątkiem załączonych przez wykonawcę informacji zawierających tzw. dane wrażliwe (art. 9 rozporządzenia 2016/679), do których przekazania, na gruncie Pzp, wykonawcy nie są co do zasady uprawnieni. Należy przy tym przypomnieć, że wykonawcy powinni przekazywać tylko te dane osobowe i tylko w takim zakresie, w jakim jest to potrzebne dla celów prowadzonego postępowania.

Ponadto, zdanie drugie projektowanego przepisu wskazuje na inne możliwe ograniczenia zasady jawności, będą to odpowiednio art. 8 ust. 3 ustawy Pzp (tajemnica przedsiębiorstwa), art. 8 ust. 4 ustawy Pzp (dane osobowe – w przypadku art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b; wysokość wynagrodzenia – w przypadku art. 67 ust. 1 pkt 1a), a także projektowany art. 8 ust. 5 ustawy Pzp (dane osobowych dotyczące skazań i wyroków udostępnianiach jedynie w celu skorzystania ze środków ochrony prawnej, o których mowa w dziale VI ustawy Pzp).

Projektowany art. 96 ust. 3b i 3c w ustawie Pzp

Projektowane regulacje są konsekwencją brzmienia art. 8 ust. 2 ustawy Pzp, zgodnie z którym zamawiający może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach określonych w ustawie Pzp. W związku z tym przepisem konieczne było odesłanie do przepisów rozporządzenia 2016/679, które w praktyce będą podstawą do ograniczenia udostępniania protokołu wraz załącznikami, a więc ograniczeniami zasady jawności.

Zgodnie z projektowanym art. 96 ust. 3b, „Od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w przypadku skutecznego skorzystania przez osobę, której dane dotyczą z uprawnienia do ograniczenia przetwarzania, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, zamawiający udostępni protokół wraz załącznikami na zasadach określonych w art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679”. Z przepisu tego wynika, że każde inne przetwarzanie, z wyjątkiem przechowywania, możliwe będzie wyłącznie za zgodą osoby, której dane dotyczą, lub w celu ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń lub w celu

ochrony praw innej osoby fizycznej lub prawnej (np. korzystanie ze środków ochrony prawnej) lub z uwagi na ważne względy interesu publicznego UE lub państwa członkowskiego (np. kontrola).

Zgodnie z projektowanym art. 96 ust. 3c „Od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w przypadku skutecznego skorzystania przez osobę, której dane dotyczą z uprawnienia do sprzeciwu wobec przetwarzania, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia 2016/679, zamawiający udostępnia protokół wraz załącznikami na zasadach określonych w tym przepisie.”

Projektowany art. 97 ust. 1a i 1b w ustawie Pzp

Projektowane przepisy odnoszą się do kwestii związanych z przetwarzaniem danych osobowych – na etapie przechowywania – zawartych w protokole oraz załącznikach.

Mając na względzie dążenie do ograniczenia obowiązków administracyjnych w odniesieniu do zamawiających (co zostało również wyrażone w dyrektywach UE dotyczących zamówień publicznych), jak również wprowadzenie wymogu wdrożenia przez zamawiających odpowiednich zabezpieczeń, prawnie uzasadnione jest oraz praktycznie niezbędne zmodyfikowanie art. 15 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy Pzp, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu obciążaniu zamawiających, którzy musieliby przeszukiwać niezliczone ilości dokumentacji w celu ustalenia, czy konkretne dane osobowe były przetwarzane. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów przechowywania – w interesie publicznym – dokumentacji postępowania, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679. Należy przy tym zaznaczyć, że ze względu na zasadę jawności w zamówieniach publicznych osoba, której danej dotyczą będzie miała dostęp do przechowywanej dokumentacji postępowania, w oparciu o przepisy prawa zamówień publicznych, a więc będzie mogła bezpośrednio realizować prawo dostępu do danych osobowych jej dotyczących.

Projektowany art. 97 ust. 1b ma na celu doprecyzowanie, że skorzystanie przez osobę, której dane osobowe dotyczą z uprawnienia do sprostowania lub uzupełnienia, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, nie może skutkować ingerencją w treść przechowywanego protokołu oraz jego załączników. Dokumentacja postępowania (tj. protokół oraz załączniki) przechowywana jest przede wszystkim w interesie publicznym, np. do celów kontroli, a więc nie jest możliwa jakakolwiek bezpośrednia ingerencja w treść przechowywanej dokumentacji postępowania, w oparciu o przysługujące uprawnienie z art. 16 rozporządzenia 2016/679. Wszelkie sprostowania lub uzupełnienia będą możliwe wyłącznie w postaci nowych dokumentów składanych jako załączniki do dokumentów, w których dane osobowe będą prostowane lub uzupełniane.

Projektowany art. 143e w ustawie Pzp

Zasadniczym celem projektowanego przepisu jest przesądzenie wprost w przepisach ustawy Pzp, że zamawiający w ramach uprawnień w zakresie kontroli spełniania przez wykonawcę lub podwykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a, będzie miał prawo do żądania dokumentów zawierających niezbędne dane osobowe, tj.: poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii umowy o pracę potwierdzającej zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, w których widnieje imię i nazwisko zatrudnionego pracownika, data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę, wymiar etatu oraz zakres obowiązków pracownika; poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczenia społecznego oraz zdrowotnego, w którym widnieje imię i nazwisko pracownika; zaświadczenia właściwego oddziału ZUS, potwierdzającego opłacanie przez wykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę.

Powyższe kwestie byłyby zawarte w postanowieniach umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (vide: art. 36 ust. 1 pkt 16 oraz art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Propozycja zmiany przedmiotowej ustawy wskazuje w art. 25 na administratorów danych osobowych w systemie pomocy społecznej, którymi są co do zasady jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

W przypadku zlecenia realizacji zadania, podmiotem odpowiedzialnym za przetwarzanie danych osobowych osób, którym są udzielane świadczenia, jest podmiot przyjmujący zlecenie. W sytuacji, gdy podmiot ten udziela świadczeń w prowadzonej przez siebie jednostce organizacyjnej pomocy społecznej (pojęcie zdefiniowane w art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej), administratorem danych osobowych jest ta jednostka organizacyjna, np. dom pomocy społecznej, ośrodek wsparcia. Podmiot przyjmujący zlecenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej jest niezależny od organu udzielającego zlecenia, z tego względu jest odrębnym administratorem danych osobowych.

Zmiana do art. 100 ma na celu nadanie ustawowego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych osób, do których stosuje się tę ustawę, oraz członków ich rodzin, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z ustawy. Z uwagi na szeroki krąg podmiotów przetwarzających dane osobowe osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznych, ale też innych osób, do których ustawa ma zastosowanie, np. osób ponoszących odpłatność za pobyt innej osoby w domu pomocy społecznej, osób korzystających z usług w placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, zdecydowano o wprowadzeniu jednego upoważnienia, mającego zastosowanie do wszystkich podmiotów wykonujących zadania wynikające z ustawy, wskazanych w art. 2 ust. 2 ustawy.

Z uwagi na treść art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1), który umożliwi

przyjęcie przez Państwo członkowskie ograniczeń zakresu obowiązków i praw przewidzianych w niektórych przepisach ww. rozporządzenia m in. w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, projekt ustawy wyłącza w stosunku do przetwarzania danych osobowych osób, do których stosuje się ustawę, oraz członków ich rodzin, następujące obowiązki:

- informowania ww. osób w przypadku zbierania danych pochodzących od tych osób (art. 13 rozporządzenia 2016/679),

- informowania ww. osób w przypadku pozyskania danych ich dotyczących od innych podmiotów (art. 14 rozporządzenia 2016/679),

- prawa do ograniczenia przetwarzania danych osobowych (art. 18 rozporządzenia 2016/679).

Odnosząc się do kwestii ograniczenia stosowania ww. przepisów rozporządzenia 2016/679, należy zauważyć, że co do zasady świadczenia przysługujące na podstawie ustawy o pomocy społecznej są świadczeniami udzielanymi na wniosek. Oznacza to, że każda osoba chcąc uzyskać prawo do określonego świadczenia musi wystąpić z wnioskiem o to świadczenie do organu właściwego. Przyznanie świadczenia jest poprzedzone, z pewnymi wyjątkami, przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego, do którego podaje się dane osobowe. W konsekwencji, uzasadnione jest założenie, że zarówno osoby wnioskujące o świadczenia z pomocy społecznej, jak i członkowie ich rodzin mają świadomość kto (organ), w jakim celu (przyznanie, wypłata i ewentualna weryfikacja prawa do określonego świadczenia) i na jakiej podstawie prawnej (ustawa o pomocy społecznej) przetwarza ich dane osobowe zawarte we wniosku o konkretne świadczenie.

Ze świadczeń pomocy społecznej korzysta ponad 1,5 mln osób (w roku 2016 zgodnie ze Sprawozdaniem MPiPS-03-R liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją wyniosła 1 604 692). W przypadku świadczeń o charakterze stałym rodzinny wywiad środowiskowy jest przeprowadzany raz na 6 miesięcy, ale w systemie pomocy społecznej udzielane są również świadczenia okresowe i jednorazowe (np. zasiłek celowy), które są przyznawane nawet kilka razy w roku. Wypełnianie obowiązków wskazanych w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679

mogłoby stanowić istotne utrudnienie dla organów pomocy społecznej, w konsekwencji przyczyniając się do opóźnień w załatwianiu spraw, a tym samym udzielania pomocy. Nałożenie na organy pomocy społecznej ww. obowiązków spowoduje, że zamiast szybko i sprawnie przeprowadzać postępowania administracyjne w celu ustalenia prawa do świadczeń, organy te w pierwszej kolejności będą musiały skupić się na informowaniu osób o fakcie przetwarzania ich danych osobowych. Co więcej, organy właściwe będą musiały powielać te czynności nawet kilka razy w roku, za każdym udzielanym świadczeniem, nawet o charakterze jednorazowym czy też udzielanym w sytuacji kryzysowej, w której szczególnie liczy się pilność udzielenia pomocy.

Wyłączenie będzie miało zastosowanie w przypadku danych osobowych niezbędnych do realizacji zadań określonych w ustawie, a więc do przyznawania, udzielania i kontroli świadczeń z pomocy społecznej. Wyłączenia będą rozciągały się na organy prowadzące postępowania odwoławcze od decyzji i postanowień wydawanych na podstawie ustawy, oraz organów prowadzących postępowania dotyczące decyzji prawomocnych.

Wyłączenie stosowania art. 18 rozporządzenia 2016/679 uzasadnione jest koniecznością przetwarzania danych osobowych w sytuacji toczącego się postępowania o przyznanie lub uchylenie prawa do świadczenia albo też udzielaniem tego świadczenia. Brak takiego wyłączenia mógłby spowodować nierealizację zadań określonych w ustawie przez czas trwania procedury sprawdzenia.

W świetle powyższego, należy uznać, że ograniczenie stosowania art. 13, 14 i 18 rozporządzenia 2016/679 w stosunku do świadczeń pomocy społecznej jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym ogólnemu interesowi Polski, zwłaszcza z punktu widzenia kwestii budżetowych i zabezpieczenia społecznego.

Realizując wymóg określony w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 wprowadza się w art. 100 ust. 4 – 8 ustawy o pomocy społecznej przepisy dotyczące celu przetwarzania danych osobowych, zakresu wprowadzanych ograniczeń, wskazania administratora danych, zabezpieczenia danych osobowych oraz okresu przechowywania danych.

Jako administratorów danych osobowych przetwarzanych w celu przyznawania i udzielania świadczeń z pomocy społecznej projekt wskazuje publiczne jednostki organizacyjne wykonujące zadania w zakresie pomocy społecznej.

Projekt nakłada obowiązek zabezpieczenia danych osobowych osób, do których stosuje się ustawę o pomocy społecznej, oraz członków ich rodzin, przed nadużyciami i niezgodnym z prawem dostępem lub przekazywaniem, poprzez zastosowanie procedur prawnych, w których toku dane są przetwarzane. Okres przechowywania danych osobowych będzie ustalał administrator zgodnie z celami ich przetwarzania, z uwzględnieniem przepisów odrębnych dotyczących terminów. Zobowiązuje się również do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które podmioty przetwarzające dane osobowe uzyskały przy wykonywaniu tych zadań

Art. 66 projektu należy również uzupełnić o przepis wskazujący administratorów danych osobowych w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, stąd zaproponowano dodanie art. 134m. Przepis wyłącza w stosunku do osób korzystających z pomocy określonej w Programie Operacyjnym następujące obowiązki:

- informowania ww. osób w przypadku zbierania danych pochodzących od tych osób (art. 13 rozporządzenia 2016/679),
- informowania ww. osób w przypadku pozyskania danych ich dotyczących od innych podmiotów (art. 14 rozporządzenia 2016/679),
- prawa do ograniczenia przetwarzania danych osobowych (art. 18 rozporządzenia 2016/679).

Wyłączenia będą miały zastosowanie w przypadku danych osobowych niezbędnych do zapewnienia prawidłowej realizacji zadań określonych w Programie Operacyjnym. Zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) nr 1255/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 w sprawie Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym o przepisy określające zawartość rocznych i końcowych sprawozdań z wdrażania, w tym wykaz wspólnych wskaźników, państwa członkowskie zobowiązane są do gromadzenia danych dotyczących

odbiorców końcowych Programu dla celów sprawozdawczych i kontrolnych wobec KE w okresie nie krótszym niż 5 lat od zakończenia realizacji Programu.

Z Programu Operacyjnego udzielana jest pomoc w postaci paczek żywnościowych i posiłków, a także tzw. działań towarzyszących (np. warsztaty na temat zdrowego żywienia, szkolenia z zakresu zarządzania budżetem domowym). Każda osoba i rodzina chcąca otrzymywać pomoc powinna w tym celu zgłosić się do organizacji wydającej pomoc. Forma udzielanej pomocy wskazuje, że jest ona doraźna, np. paczki wydawane są osobom uprawnionym kilka razy w roku. Ponadto nałożenie obowiązków wynikających z art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679 na małe, lokalne organizacje, borykające się z problemami kadrowymi i lokalowymi, mogłoby spowodować rezygnację części z nich od udziału w Programie Operacyjnym, a tym samym pozostawienie danej społeczności bez pomocy oferowanej w jego ramach.

Realizując wymóg określony w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 wprowadza się przepisy dotyczące celu przetwarzania danych osobowych, zakresu wprowadzanych ograniczeń, wskazania administratora danych, zabezpieczenia danych osobowych oraz okresu przechowywania danych.

Projekt nakłada obowiązek zabezpieczenia danych osobowych przed nadużyciami i niezgodnym z prawem dostępem lub przekazywaniem, poprzez zastosowanie procedur prawnych, w których toku dane są przetwarzane. Okres przechowywania danych osobowych będzie ustalał administrator zgodnie z celami ich przetwarzania, z uwzględnieniem przepisów odrębnych dotyczących terminów. Zobowiązuje się również do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które podmioty przetwarzające dane osobowe uzyskały przy wykonywaniu tych zadań.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

W związku z wejściem w maju 2018 r. w życie rozporządzenia 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy

95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), dalej jako: „RODO”, niezbędne jest uporządkowanie zagadnień przetwarzania danych osobowych przez publiczne służby zatrudnienia.

Do przetwarzania danych osobowych publiczne służby zatrudnienia wykorzystują oprogramowanie udostępniane przez ministra właściwego do spraw pracy. Urzędy pracy pozyskują i udostępniają dane za pośrednictwem rejestru centralnego prowadzonego przez ministra właściwego do spraw pracy, natomiast istnieją nieliczne sytuacje umożliwiające pozyskiwanie i udostępnianie danych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych zapewnianych w ramach powiatów lub gminy, tj. w przypadku, gdy osoba, której dane są pozyskiwane lub udostępniane, pochodzi z tej samej gminy lub powiatu, w którym mają siedzibę podmioty przekazujące dane.

Rejestr centralny jest zasilany danymi pochodzącymi z rejestrów danych wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy oraz osób fizycznych ubiegających się o pomoc określoną w ustawie, korzystających z systemu umożliwiającego wnoszenie wniosków w wersji elektronicznej do publicznych służb zatrudnienia.

Z uwagi na to, że dotychczasowe przepisy zbyt ogólnie regulowały kwestie dotyczące przetwarzania danych osobowych, zaistniała konieczność ich dostosowania do przepisów RODO.

Projektowane przepisy uchylają większość dotychczasowych regulacji w zakresie przetwarzania danych osobowych, które były dotychczas rozproszone w różnych częściach ustawy.

Dotychczasowe przepisy ustawowe określały podmioty, które przetwarzają dane osobowe, tj. publiczne służby zatrudnienia – bez posługiwania się pojęciem administratora danych. Określały także w sposób ogólny cel przetwarzania danych osobowych. Natomiast na poziomie rozporządzeń wykonawczych wydanych na podstawie ustawy doprecyzowane były

dane osobowe, w tym dane dotyczące niepełnosprawności, zbierane przez poszczególne publiczne służby zatrudnienia.

W projekcie zaproponowano przepisy szczegółowe określające rejestr centralny prowadzony przez ministra właściwego do spraw pracy, w tym:

1. zakres danych przekazywanych do tego rejestru przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy; inne instytucje np. jednostki organizacyjne pomocy społecznej, w zakresie określonym w przepisach o pomocy społecznej, przekazywane przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, jednostki obsługujące świadczenia rodzinne w zakresie określonym w przepisach o świadczeniach rodzinnych; podmioty realizujące zadania na podstawie ustawy np. agencje zatrudnienia realizujące działania na podstawie art. 61b, art. 66d; osoby fizyczne ubiegające się o pomoc określoną w ustawie;
2. przepisy dotyczące przekazywania i zasilania tego rejestru;
3. okres przechowywania danych;
4. zabezpieczenia w zakresie dostępu do danych;
5. wskazano administratorów danych.

Zaproponowano, aby dane osobowe, o których mowa w ust. 5b projektu ustawy, były przetwarzane w rejestrze centralnym przez okres 50 lat, licząc od końca roku kalendarzowego,

w którym zakończono udzielanie pomocy. Konieczność tak długiego okresu przechowywania danych uzasadniona jest faktem zaliczania okresu pobierania zasiłku i innych świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy, do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz okresów składkowych w rozumieniu przepisów o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Analogicznie jak dla rejestru centralnego zaproponowano zasady dotyczące rejestrów danych wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

W projektowanych przepisach doprecyzowano również kwestie ustalania dla bezrobotnych profilu pomocy. Jednoznacznie doprecyzowano, że profil pomocy dla bezrobotnego ustalany jest przez pracownika powiatowego urzędu pracy na podstawie wywiadu przeprowadzonego z bezrobotnym. Zgodnie z projektowanymi przepisami, wywiad ten jest wspierany systemem teleinformatycznym udostępnianym przez ministra właściwego do spraw pracy, ale decyzja dotycząca ustalenia profilu pomocy dla bezrobotnego nie jest podejmowana

w sposób, polegający na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych bezrobotnego.

Proponowane zmiany nie będą generować dodatkowych kosztów, a ewentualne modyfikacje systemów teleinformatycznych finansowane będą ze środków będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy przeznaczanych na utrzymanie i rozwój systemów teleinformatycznych publicznej służby zatrudnienia.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej

W obecnym brzmieniu ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362) (dalej zwana „ustawą o pomocy publicznej”) nakłada na podmioty udzielające pomocy, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ministra właściwego do spraw rolnictwa i ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązki i zadania, do realizacji których niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych, m.in. danych dotyczących podmiotów ubiegających się o pomoc i beneficjentów pomocy oraz danych służbowych. Przetwarzanie zatem jest zgodne z prawem na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia 2016/679, tj. jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym.

Pomocą publiczną jest każda pomoc, która spełnia przesłanki określone w art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, czyli powoduje uszczuplenie dochodów państwa, ma charakter selektywny (skierowana jest do określonych podmiotów), stanowi dla podmiotu korzyść, której nie uzyskałby w normalnych warunkach rynkowych, zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji i wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Z kolei zakłada się, iż pomoc planowana w kwocie nieprzekraczającej określonego limitu odnoszącego się do jednego podmiotu gospodarczego - nie zakłóca konkurencji i tym samym może zostać udzielona przy zastosowaniu uproszczonej procedury, jako pomoc de minimis.

Interesariusze przekazują dane osobowe swoje lub innych osób administratorom w ramach obowiązków i zadań określonych w ustawie o pomocy publicznej. W taki sposób pozyskiwane są dane w związku z realizacją obowiązków wynikających np. z art. 12 i 21 ustawy o pomocy publicznej - o pracownikach podmiotów opracowujących projekty, wnioskujących o opinię w stosunku do projektów programów pomocowych oraz pomocy indywidualnej, czy obowiązku wynikającego z art. 32 i 32a ustawy o pomocy publicznej – o użytkownikach aplikacji (informatycznej służącej do monitorowania pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie) lub aplikacji SHRIMP (informatycznej służącej do monitorowania pomocy publicznej innej niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie). Dane osobowe osób – pracowników organów administracji publicznej lub innych podmiotów realizujących zadania publiczne (dysponujących mieniem publicznym) są zbierane bezpośrednio od tych osób lub są przekazywane przez osoby do tego upoważnione. Przedmiotowe dane osobowe przekazywane są w ramach pełnienia przez te osoby obowiązków służbowych, a przetwarzane są przez administratorów wyłącznie w zakresie niezbędnym do wypełniania obowiązków i zadań wynikających z ustawy o pomocy publicznej.

W celu realizacji obowiązków i zadań określonych w ustawie o pomocy publicznej i przepisach unijnych (m.in. zgodnie z art. 12, 21, 31-33, 37, 39 ustawy o pomocy publicznej) zbierane są również informacje o podmiotach wnioskujących o pomoc i beneficjentach pomocy (przedsiębiorcach, w tych osobach fizycznych prowadzących działalność

gospodarczą), również za pomocą systemów informatycznych. Podmioty udzielające pomocy (m.in. jednostki samorządu terytorialnego, urzędy centralne, agencje rozwoju, stowarzyszenia, podmioty prywatne) po uprzednim ich pozyskaniu bezpośrednio od zainteresowanej strony i odpowiednim przygotowaniu, przekazują na żądanie lub wprowadzają do systemów dane osobowe beneficjentów oraz informacje o udzielonej im pomocy. Przetwarzanie za pośrednictwem aplikacji informacji o pomocy służy celom wynikającym bezpośrednio z przepisów prawa (np. uzyskiwanie i udostępnianie sprawozdań o udzielonej pomocy) albo związane jest z realizacją zadania publicznego (np. przeglądanie, weryfikacja sprawozdań, udzielanie interpretacji). Dodatkowo aplikacje wspomagają (aktualnie na warunkach fakultatywnych) podmioty udzielające pomocy w wiarygodnym ustaleniu otrzymanej pomocy de minimis przez przedsiębiorcę ubiegającego się o pomoc de minimis (w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą). Służy to zapewnieniu, że nie zostanie udzielona pomoc niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Wartością wprowadzenia art. 11a ust. 1 do ustawy o pomocy publicznej jest zwiększenie przejrzystości w zakresie przetwarzania danych osobowych, szczególnie biorąc pod uwagę dużą liczbę administratorów i zgłaszane wątpliwości przez podmioty udzielające pomocy dotyczące określenia administratorów. Wyznaczenie administratorów wynika z podziału obowiązków i zadań nałożonych na określone podmioty zgodnie z ustawą o pomocy publicznej (na Prezesa UOKiK, ministra właściwego do spraw rolnictwa, m.in. na podstawie art. 12, 21, 31-33 i 39 ustawy o pomocy publicznej, ministra właściwego do spraw finansów, m.in. na podstawie art. 32 i 33 ustawy o pomocy publicznej, podmioty udzielające pomocy na podstawie m.in. art. 32, 32a, 37 i 39 ustawy o pomocy publicznej) oraz z faktu, że sposoby ich przetwarzania ustalają oni samodzielnie.

Dodatkowo w celu odzwierciedlenia stanu faktycznego w projektowanym art. 11a ust. 2 określono, iż Prezes Urzędu lub minister właściwy do spraw rolnictwa może ujawnić dane osobowe podmiotu udzielającego pomocy lub beneficjenta pomocy. Wynika to z obowiązku publikacji na stronie internetowej danych o pomocy, o którym mowa w art. 9 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187

z 26.6.2014, str.1), art. 9 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 191 z 1.7.2014, str.1), pkt 4.7 Zasad ramowych dotyczących pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (2014/C 198/01), pkt 3.2.7 Wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią (2014/C 200/1), pkt 78 Wytycznych UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych (2013/C 25/1), pkt 141 Wytycznych w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (2013/C 209/1), pkt 52 pkt 7) Komunikatu Komisji w sprawie pomocy państwa przeznaczonej na filmy i inne utwory audiowizualne (2013/C 332/1), pkt 166 Wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (2014/C 19/4), pkt 162 i 163 Wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz portów lotniczych i przedsiębiorstw lotniczych (2014/C 99/3), pkt 96 Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (2014/C 249/01), pkt 45 Kryteriów analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (2014/C 188/02).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi

Zmiana art. 2 – dodanie pkt 2e

Przepis ma na celu uzupełnienie słowniczka o pojęcia rozporządzenia nr 2016/679;

Projektowany art. 6a przewiduje wyłączenie obowiązków przewidzianych w art. 15 rozporządzenia 2016/679 względem funduszu, towarzystwa, ASI i zarządzającego ASI, a także podmiotów, o których mowa w art. 32 ust. 1 i 2, w zakresie ich działalności, o której mowa w tych przepisach, oraz w art. 32 ust. 2b ustawy o funduszach, w przypadku pełnienia przez wymienione podmioty roli administratora. Wyłączenie to dotyczy prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą, i będzie możliwe przy przetwarzaniu danych

osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679, w zakresie w jakim będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobiegania przestępstwom. Należy podkreślić, że możliwość wskazanego wyłączenia jest uprawniona w świetle art. 23 ust. 1 lit. d i e rozporządzenia 2016/679. Ponadto, mając na uwadze art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w projektowanym art. 6a, podlegać będzie zabezpieczeniom i ochronie wynikającym z przepisów o tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 280 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi.

Zmiana art. 193

W obecnym stanie prawnym analogiczny jak powyżej przepis stanowi podstawę przetwarzania danych osobowych przez fundusze sekurytyzacyjne oraz podmioty, z którym towarzystwo zawarło umowę o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami. Zgodnie z treścią przepisu podmioty te mogą zbierać i przetwarzać dane osobowe dłużników sekurytyzowanych wierzytelności jedynie w celach związanych z zarządzaniem wierzytelnościami sekurytyzowanymi. Natomiast przepis art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679 wprowadza przesłankę istnienia „obowiązku prawnego” jako podstawy przetwarzania danych osobowych. W związku z powyższym treść art. 193 ustawy o TFI powinna wyrażać istnienie po stronie funduszy sekurytyzacyjnych oraz podmiotów, z którym towarzystwo zawarło umowę o zarządzanie sekurytyzowanymi wierzytelnościami, obowiązku przetwarzania danych osobowych.

Przepis art. 281 ust. 1 – dodanie pkt 16

Przepis ma na celu umożliwienie przekazywania informacji stanowiących tajemnicę zawodową Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne

Zmiana w zakresie treści art. 174:

ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2016 r. poz. 1489, 1579, 1823, 1948, 1954, 2003, z 2017 r. poz. 935), zwana dalej „ustawą – PT”, w zakresie sposobu wyrażenia zgody, o której mowa w art. 174 stanowi implementację dyrektywy 2002/58 (zob. art. 2 lit. f). Natomiast rozporządzenie 2016/679 - stosownie do art. 95 - „nie nakłada dodatkowych obowiązków na osoby fizyczne ani prawne co do przetwarzania w związku ze świadczeniem ogólnodostępnych usług łączności elektronicznej w publicznych sieciach łączności w Unii w sprawach, w których podmioty te podlegają szczegółowym obowiązkom mającym ten sam cel określonym w dyrektywie 2002/58/WE”.

Zgodnie z motywem 17 dyrektywy 2002/58 „Do celów niniejszej dyrektywy, zgoda użytkownika lub abonenta, niezależnie od tego czy abonentem jest osoba fizyczna czy prawna, powinna mieć to samo znaczenie co zgoda podmiotu danych opisana i szerzej określona w dyrektywie 95/46/WE. Zgoda może być udzielona w jakikolwiek sposób umożliwiający swobodne i świadome wyrażenie woli użytkownika, włączając zaznaczenie okna wyboru podczas przeglądania witryny internetowej”. Przepisy dyrektywy 2002/58 odwołują się do konstrukcji zgody zawartej w przepisach o ochronie danych osobowych.

W kontekście powyższego należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z treścią art. 94 ust. 1 rozporządzenia 2016/679: „Dyrektywa 95/46/WE zostaje uchylona ze skutkiem od dnia 25 maja 2018 r.”). W związku z tym należy w ramach treści art. 174 pr. tel. odwołać się do treści przepisów o ochronie danych, w tym rozporządzenia 2016/679 (definicja zgody zamieszczona w art. 174 ustawy – PT, powinna uwzględnić zmianę kontekstu systemowego podobnie jak w przypadku usude). W konsekwencji zmiany wymaga obecny 174 ustawy – PT. Należy zwrócić uwagę, iż projektodawca nie zdecydował się zmienić art. 173 ustawy - PT. W związku z tym kryteria skutecznej zgody, o których mowa w art. 174 ustawy - PT dookreślone są m.in. w art. 173 ust. 2 ustawy – PT.

Projektodawca zdecydował się skorzystać z przewidzianej w art. 22 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 możliwości, przewidzenia w przepisach prawnych możliwości przetwarzania przez dostawcę usług danych osobowych w sposób zautomatyzowany, w tym poprzez profilowanie, w celu dokonania oceny wiarygodności płatniczej użytkownika końcowego, o ile dostawca usług wdrożył właściwe środki ochrony praw, wolności i prawnie

uzasadnionych interesów osoby, której dane dotyczą. W ocenie projektodawcy, rozwiązanie takie jest proporcjonalne i wpływa na większy komfort usługobiorców. Jednocześnie należy jednak wskazać, że każdy z podmiotów decydujących się skorzystać z przyznanego im uprawnienia zobowiązany będzie wdrożyć właściwe środki zabezpieczające dane. Uznając również, że podejmowanie działań zmierzających do tworzenia profili osobowych wymaga zachowania szczególnej staranności po stronie przedsiębiorcy, projektodawca zdecydował się nałożyć projektowanymi przepisami na każdego przedsiębiorcę korzystającego z profilowania ustawowy obowiązek powołania inspektora ochrony danych. Tym samym projektodawca skorzystał z uprawnienia wynikającego z art. 37 ust. 4 rozporządzenia 2016/679.

Uchylenie art. 174a-174d prawa telekomunikacyjnego:

uchylenie art. 174a-174d jest konsekwencją treści przepisów Rozporządzenia 611/2013 z dnia 24 czerwca 2013 r. w sprawie środków mających zastosowanie przy powiadamianiu o przypadkach naruszenia danych osobowych, na mocy dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady o prywatności i łączności elektronicznej.

Zmiany w art. 159 i 161 prawa telekomunikacyjnego:

przepisy rozdziału VII ustawy - PT w obecnym kształcie - zawierają regulacje dotyczące przetwarzania danych dotyczących użytkownika będącego osobą fizyczną, które nie stanowią implementacji dyrektywy 2002/58. Dane te nie są objęte treścią art. 95 rozporządzenia 2016/679, w związku z czym należy je wyłączyć spod regulacji ustawy - PT i objąć przepisami o ochronie danych osobowych. Odnosi się to do danych dotyczących użytkowników będących osobami fizycznymi innych wskazane w art. 159 ust. 1 pkt 2-5 ustawy - PT. Oznacza to, iż objęte regulacją ustawy prawo telekomunikacyjne pozostaje przetwarzanie danych wskazanych w art. 159 ust. 1 lit. 2-5 także w zakresie w jakim dotyczą one osób fizycznych i mogą być kwalifikowane jako dane osobowe w rozumieniu przepisów rozporządzenia 2016/679.

Co istotne, w zakresie nieuregulowanym przepisami prawa telekomunikacyjnego (także w odniesieniu do danych wskazanych w art. 159 ust. 1 lit. 2-5 ustawy - PT) do przetwarzania

danych osobowych zastosowanie znajdują przepisy o ochronie danych osobowych, w tym regulacja rozporządzenia 2016/679.

W pozostałym zakresie zmiany w ustawie prawo telekomunikacyjne mają charakter porządkujący.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Celem zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, z późn. zm.) jest możliwość wprowadzenia dodatkowych regulacji w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, zwany dalej „NFZ”, w związku z wejściem w życie rozporządzenia 2016/679.

Należy zauważyć, że NFZ, zgodnie z art. 14 ust. 5 lit. c RODO, przetwarza dane osobowe zgodnie z przepisami o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz są zapewnione odpowiednie środki chroniące interesy osób, których dane Narodowy Fundusz Zdrowia przetwarza, dlatego też, zgodnie z ww. przepisem RODO do danych tych osób nie stosuje się przepisów art. 14 ust. 1–4 RODO.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c RODO, w art. 188 ust. 1, 2-2c, 3, 4, w art. 188a, art. 188b, art. 188ba, art. 188c ust. 6 oraz w art. 188d ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, wskazano obowiązek przetwarzania danych przez NFZ, ministra właściwego do spraw zdrowia i jednostki samorządu terytorialnego.

Regulacja zawarta w art. 31 lc ust. 1–4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ma na celu umożliwienie Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji korzystania z danych, o których mowa w art. 31lc ust. 2 ustawy, na potrzeby realizacji wszystkich ustawowych zadań Agencji.

W obowiązującym stanie prawnym, Agencja jest w posiadaniu przedmiotowych danych, jednak uprawniona jest do wykorzystywania ich wyłącznie w związku z realizacją jednego z jej ustawowych zadań, a mianowicie określenia taryf świadczeń (art. 31lc ust. 2 ustawy).

Wartym podkreślenia jest fakt, że aktualnie Agencja aktywnie wykorzystuje pełen zakres postulowanych danych, jako niezbędnych do realizacji swoich zadań ustawowych. Przy braku możliwości prawnej samodzielnego przetwarzania przedmiotowych danych, na prośbę Agencji – zgodnie z posiadanymi uprawnieniami – przetwarzanie danych do postaci zagregowanych informacji analitycznych wykonują pracownicy NFZ. Przedmiotowe obciążenie analityczne NFZ skutkuje wydłużeniem procesu analitycznego, zaangażowaniem zasobów ingerującym w podstawowy zakres zadań tej instytucji oraz koniecznością wielokrotnego angażowania zespołu analitycznego NFZ. Równocześnie, ze względu na złożoność metodologiczną zapytań analitycznych w kontekście ograniczonych zasobów po stronie NFZ, część prac analitycznych istotnych dla realizowanych zleceń znajduje się poza możliwościami realizacji w aktualnym stanie prawnym.

Umożliwienie Agencji dostępu do ww. danych w celu realizacji zadań ustawowych Agencji, innych niż ustalanie taryf świadczeń, pozwoli na wykonywanie zestawień i analiz niezbędnych w procesie oceny świadczeń opieki zdrowotnej, w szczególności w zakresie realizacji nowego zadania Agencji dotyczącego zmiany technologii medycznych, służącego weryfikacji wykazów świadczeń gwarantowanych. Możliwość przetwarzania danych gromadzonych w systemie RUM-NFZ w zaproponowanym zakresie, stanowi w ocenie Agencji warunek niezbędny do projektowania efektywnie optymalnych rozwiązań, mających na celu m. in. zwiększenie dostępności świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Regulacja wprowadzona w art. 31lc ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych ma na celu umożliwienie Agencji sprawdzenie w miejscu udzielania świadczenia przez świadczeniodawcę udostępniającego Agencji dane niezbędne do określenia taryfy świadczeń czy udostępnione Agencji dane spełniają kryterium najwyższej jakości oraz kompletności. Każdorazowa weryfikacja wymagałaby uzgodnienia ze świadczeniodawcą sposobu oraz warunków, w jakich Agencja sprawdzi czy udostępnione przez świadczeniodawcę dane, odpowiadają wymaganiom Agencji pod kątem ich jakości oraz kompletności. Nadanie Agencji uprawnienia do przetwarzania danych pacjentów, zawartych w dokumentacji

medycznej ma na celu umożliwienie Agencji realizacji zadań ustawowych polegających m.in. na ustaleniu taryfy świadczeń. Powyższe uprawnia Agencję do weryfikacji w siedzibie świadczeniodawcy, na zasadach z nim uzgodnionych, czy dane udostępnione przez świadczeniodawców odpowiadają rzeczywistym danym zawartym w dokumentacji medycznej. Mając na uwadze fakt, iż w celu ustalenia taryfy świadczeń wykorzystywane są dane spełniające kryterium najwyższej jakości i kompletności dostęp przedstawicieli Agencji do danych źródłowych w postaci dokumentacji medycznej pacjentów może zagwarantować realizację zadania polegającego na ustalaniu taryfy na najwyższym poziomie.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego

Przepisy rozporządzenia w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE dotyczą w dużej mierze zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1505). Podkreślić należy jednak, że odrębne określanie administratorów danych osobowych w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego nie jest konieczne albowiem wprost z ustawy wynika kto jest administratorem danych osobowych oraz jaki jest zakres przetwarzanych danych osobowych.

Analiza przepisów rozporządzenia 2016/679 pozwala na wniosek, że stosowanie przewidzianej tam regulacji z pełnym zakresem skutkować będzie naruszeniem jednego z podstawowych obowiązków ciążących tłumaczowi przysięgłemu tj. obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 2) ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tłumacz przysięgły obowiązany jest do zachowania w tajemnicy faktów i okoliczności, z którymi zapoznał się w związku z tłumaczeniem.

Zakres tajemnicy zawodowej tłumacza przysięgłego, wyznaczony przez art. 14 ust. 1 pkt 2 ustawy, jest szeroki. Ze względu na to, iż ustawodawca w omawianej regulacji użył sformułowania „w związku z tłumaczeniem” przyjąć należy, że tłumacz przysięgły jest nie

tylko obowiązany do zachowania w tajemnicy samych zapisów tłumaczenia, lecz także wszelkich innych informacji, jakie powziął w związku z wykonanym tłumaczeniem¹⁶.

Zauważenia wymaga, że tajemnica zawodowa tzw. prawniczych zawodów regulowanych zaufania publicznego była także wielokrotnie przedmiotem analizy Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zwłaszcza w odniesieniu do adwokatów prowadzących własne kancelarie¹⁷. Prezentowane w tym zakresie rozstrzygnięcia odnieść należy także do tajemnicy zawodowej tłumacza przysięgłego.

Zachowanie tajemnicy zawodowej, stanowi jedną z podstawowych zasad obowiązujących tłumacza przysięgłego wymienionych w Kodeksie Etyki Zawodowej Tłumacza Przysięgłego (§ 6 uchwały Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS z dnia 30 czerwca 2011 roku opracowany na podstawie wniosków członków Towarzystwa oraz niezrzeszonych tłumaczy przysięgłych przez Komitet Redakcyjny KTP z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości oraz członków Międzyinstytucjonalnego Komitetu Konsultacyjnego)¹⁸.

Z uwagi na powyższe, wprowadzenie regulacji, zgodnie w którą, wymienione tam przepisy rozporządzenia 2016/679 (art. 15 ust. 1 i 3, art. 18, art. 19), stosuje się w zakresie w jakim nie naruszają obowiązku zachowania przez tłumacza przysięgłego tajemnicy, o której mowa w art. 14 ust. 1 pkt 2, jest niezbędne dla ochrony tajemnicy zawodowej.

¹⁶ M. Kaczochoa Komentarz do art. 14 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, System Informacji Prawnej Lex

¹⁷ zob. np. wyrok ETS z 18 maja 1982 r. w sprawie C-155/79 *AMS Europe przeciwko Komisji Europejskiej*, ECR 1982, s. 1575; wyrok ETS z 14 września 2010 r. w sprawie C-550/07 P *Akzo Nobel Chemicals Ltd przeciwko Komisji Europejskiej*, Zb. Orz. 2010, s. I-8301 – cyt. za A. Oleszko Komentarz do art. 18 ustawy – Prawo o notariacie

¹⁸ zgodnie z § 6 Kodeksu - tłumacz przysięgły zobowiązany jest do zachowania tajemnicy zawodowej, którą objęte są wszelkie informacje uzyskane w związku z tłumaczeniem, w tym również informacje, których nieumyślne ujawnienie zagrażałoby bezpieczeństwu obrotu gospodarczego, oraz ponosi całkowitą odpowiedzialność osobistą za sposób ich przechowywania w każdej postaci, w tym również w formie zapisu elektronicznego z zastosowaniem dostępnych środków technicznych

Przedo wszystkim podkreślenia wymaga, że podstawy ograniczeń w zakresie ochrony danych osobowych, które wprowadzono w art. 16 projektowanej ustawy, mieszczą się w katalogu określonym w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wykraczają poza zakres określony w Konstytucji RP, a także są zgodne z zasadą proporcjonalności. Wprowadzane regulacje mogą wprawdzie ograniczać prawa osób, których dane osobowe dotyczą, zwłaszcza w sytuacji, gdy dotyczą osoby trzeciej a nie osoby żądającej tłumaczenia, jednak są one niezbędne dla prawidłowego wykonywania przez tłumacza przysięgłego obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej. Wprowadzane ograniczenia znajdują umocowanie w art. 23 ust. 1 lit. e) rozporządzenia 2016/679 tj. ważne cele leżące w ogólnym interesie publicznym, art. 23 ust. 1 lit. g) tj. zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych oraz art. 23 ust. 1 lit. i) tj. ochronie osoby, której dane dotyczą lub praw i wolności innych osób.

Podkreślenia wymaga, że obowiązek tłumacza przysięgłego zachowania tajemnicy zawodowej ma charakter publicznoprawny. Zgodnie z orzecnictwem Trybunału Konstytucyjnego ustanowiono go w interesie klientów, a nie prawniczych zawodów regulowanych, przy czym nie jest on wyrazem uprzywilejowania grupy zawodowej, lecz właśnie obowiązkiem związanym z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego¹⁹. Oznacza to, że prawo do prywatności i poufności informacji nie przysługuje tłumaczom przysięgłym, lecz ich klientom.

Na przedstawicielach tego zawodu ciąży zatem obowiązek respektowania tego prawa, bowiem ich relacje z klientami opierają się właśnie przede wszystkim na zaufaniu. Klienci mają więc prawo oczekiwać, że w każdym przypadku ich prawo do prywatności będzie stanowiło dobro najwyższe podlegające szczególnej ochronie. W konsekwencji w przypadku, gdy dane osobowe pozyskane przez tłumacza przysięgłego dotyczące osoby trzeciej, a nie jego klienta, będzie dochodziło do kolizji prawa do prywatności osoby zlecającej tłumaczenie (którego realizację zapewnia tajemnica zawodowa) z prawem do żądania ochrony danych osobowych, osoby, której dane zostały tłumaczowi przysięgłemu ujawnione.

¹⁹ wyrok TK z 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK 2000, nr 5, poz. 144; wyrok TK z 22 listopada 2004 r., SK 64/03, OTK-A 2004, nr 10, poz. 107

Tak będzie np. w przypadku wykonania przez tłumacza przysięgłego obowiązków, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia 2016/679, przewidującego uprawnienie osoby, której dane dotyczą, uzyskania dostępu do szczegółowo wymienionych tam danych oraz kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu. Zauważenia wymaga, że tłumacze przysięgli często sporządzają przekłady pozwów przekazywanych za granicę lub pochodzących z zagranicy. Nałożenie na tłumacza przysięgłego obowiązków wynikających z art. 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia 2016/679 uniemożliwi w wielu przypadkach dochodzenia roszczeń polskich wierzycieli wobec zagranicznych dłużników lub zagranicznych wierzycieli wobec polskich dłużników. Nadto, brak wyłączenia przepisu art. 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia może narazić tłumaczy na niebezpieczeństwo nacisków, aby tłumaczenie sporządził w sposób korzystny dla osoby, której dane dotyczą. Zachowanie tajemnicy przez tłumacza przysięgłego jest także kluczowe np. w przypadku tłumaczenia dokumentów dotyczących toczącej się sprawy egzekucyjnej. W takim przypadku wykonanie obowiązków z art. 15 ust. 1 i 3 rozporządzenia i poinformowanie o środkach podejmowanych np. wobec dłużnika, skutkować może udaremnieniem lub znacznym utrudnieniem egzekucji. Obowiązek poinformowania osoby trzeciej o przetwarzaniu jej danych osobowych i przekazania jej kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu uniemożliwiłoby takie działania.

Przepis art. 16 rozporządzenia znajdzie zastosowanie tylko wówczas, gdy sprostowanie nie będzie możliwe na podstawie innych przepisów (np. art. 113 k.p.a. w odniesieniu do administratorów danych, którzy przetwarzają dane osobowe na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego).

Przepis art. 17 rozporządzenia 2016/679, zgodnie z ust. 3 lit. b, nie będzie miał zastosowania do tłumaczy przysięgłych i innych administratorów określonych w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego albowiem, przepisy prawa nakładają na nich obowiązek przetwarzania danych osobowych.

Uzasadnione jest także ograniczenie stosowania art. 18 i 19 rozporządzenia w zakresie w jakim stosowanie tych przepisów naruszałoby obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej tłumacza przysięgłego. Zatem w sytuacji zgłoszenia żądania z art. 18 przez osobę trzecią, w przypadku gdy jej dane osobowe zostały ujawnione tłumaczowi przysięgłemu

przez osobę zlecającą tłumaczenie, przyznawanie pierwszeństwa wykonaniu obowiązków określonych w powołanym przepisie nad obowiązkiem zachowania tajemnicy zawodowej, skutkować będzie naruszeniem praw i interesów klienta, podważeniem wiarygodności tłumacza przysięgłego oraz zagrożeniem bezpieczeństwa obrotu prawnego.

Tłumacz przysięgły wykonuje jedynie usługi wobec osoby zlecającej tłumaczenie. Nie ma możliwości zweryfikowania prawdziwości danych osobowych znajdujących się w dokumencie, który otrzymał do przetłumaczenia. Ponadto jeżeli osoba kwestionująca prawdziwość danych osobowych jej dotyczących (ust. 1 lit. a) zażąda ograniczenia przetwarzania jej danych, uniemożliwi całkowicie dokonywanie tłumaczenia. W ten sposób może np. uniemożliwić dochodzenie roszczeń wobec innych osób, których dane znajdują się w tym samym dokumencie, bo tłumacz nie może oddać tylko częściowo przetłumaczonego dokumentu. Może także uniemożliwić lub znacznie utrudnić dalsze prowadzenia postępowania sądowego lub egzekucyjnego.

Wyłączenie stosowania przepisu art. 19 wobec tłumaczy przysięgłych w zakresie w jakim jego stosowanie naruszałoby obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest również uzasadnione. Podkreślenia wymaga, że zleceniodawca może zrezygnować z usług tłumacza przysięgłego, żądając zwrotu przekazanych dokumentów. Dokumenty te mogą zawierać dane osobowe nie tylko zleceniodawcy ale także osób trzecich. W sytuacji, gdy rezygnuje on z usług tłumacza przysięgłego i żąda usunięcia jego danych osobowych. W takiej sytuacji realizacja przez tłumacza przysięgłego obowiązku, o którym mowa w zdaniu drugim art. 19 (zawiadomienia o usunięciu danych osobowych także osoby trzeciej, której dane dotyczą) skutkowałaby naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Powyższe przykłady obrazują że wyłączenie przepisów art. 15 ust. 1 i 3 , art. 18 i art. 19 w zakresie ujętym w projekcie jest niezbędne dla ochrony tajemnicy zawodowej tłumacza przysięgłego, a tym samym służy zapobieganiu naruszeniom zasad etyki w tym zawodzie (art. 23 ust. 1 lit. g). W konsekwencji jest jednak także niezbędne dla ochrony praw i wolności innych osób (art. 23 ust. 1 lit. i) tj. osób które korzystają z usług tłumacza przysięgłego

i działają w przekonaniu, że informacje o tym nie zostaną ujawnione innym osobom. Zakres ograniczeń został zminimalizowany i dotyczy wyłącznie danych osób trzecich a nie klientów tłumacza przysięgłego, stąd też ograniczenie uznać należy za proporcjonalne.

Podkreślenia wymaga, że opisane wyżej ograniczenia stosowania wymienionych przepisów rozporządzenia wobec tłumaczy przysięgłych nie będzie oznaczało, że dane osobowe, o których dowiedział się ze względu na dokonywane tłumaczenie nie podlegają żadnej ochronie. W istocie bowiem przepisy ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego zapewniają wzmożoną ochronę tajemnicy zawodowej. Zatem, istniejące w ustawie rygory i ograniczenia w zakresie dotyczącym przetwarzania i ujawniania danych osobowych osób korzystających z ich usług, uzasadniają wprowadzenie odstępstw od stosowania niektórych przepisów rozporządzenia.

W odniesieniu do przepisu art. 21 rozporządzenia 2016/679, zauważyć należy, że ustawodawca unijny przyznał uprawnienie do zgłoszenia sprzeciwu jedynie w przypadku gdy dane przetwarzane są na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e) lub f). Nie można zatem wykluczyć sytuacji, gdy takie żądanie zostanie zgłoszone przez osobę, której dane dotyczą, co w konsekwencji uniemożliwi tłumaczowi przysięgłemu przeważanie danych osobowych, a tym samym dokonywanie tłumaczenia i przesłanie go podmiotowi zlecającemu np. sądowi, a w konsekwencji uniemożliwi dalsze prowadzenie tego postępowania, prowadząc do jego przewlekłości. W tej sytuacji uzasadnione jest wyłączenie stosowania tej regulacji w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych przez tłumacza przysięgłego w związku z tłumaczeniem. Wyłączenie znajduje uzasadnienie w art. 23 ust. 1 lit. e) i f) – zapewnienie prawidłowego i sprawnego prowadzenia postępowań sądowych jest zadaniem nadrzędnym, podlegającym ochronie, a zaproponowane wyłączenie stanowi środek niezbędny i proporcjonalny do osiągnięcia tego celu. W kontekście powyższego, ponownie podkreślić należy, że brak jest podstaw by przedkładać uprawnienia kontrolne organu nadzorczego nad prawo osób fizycznych lub prawnych korzystających z usług przedstawicieli ww. zawodów. Tajemnica zawodowa chroni prawo tych osób w szerokim zakresie, a nadto, chroni ich dane osobowe.

Jednocześnie należy wskazać, że obowiązki nałożone na tłumacza przysięgłego w zakresie ochrony danych osobowych minimalizują potencjalne ryzyka naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą, stąd nie ma potrzeby dodatkowej regulacji określającej te ryzyka (art. 23 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2016/679). Nie ma również zastosowania dyrektywa zawarta w art. 23 ust. 2 lit. h rozporządzenia 2016/679.

Ponadto proponuje się wprowadzenie przepisu, zgodnie z którym obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie ustaje w przypadku, gdy z żądaniem ujawnienia informacji uzyskanych w związku przez tłumacza przysięgłego w związku z dokonywanym tłumaczeniem występuje Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych. Nie oznacza to, że dane osobowe gromadzone przez tłumacza przysięgłego nie będą ochronione. Podstawową ochronę zapewnia im bowiem tajemnica zawodowa, do przestrzegania której przedstawiciele ww. zawodów są zobowiązani i za naruszenie której ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną. Kwestia przestrzegania tajemnicy zawodowej podlega wnikliwej kontroli organów nadzoru, realizowanej przez państwo w interesie publicznym²⁰.

Obowiązek tłumacza przysięgłego zachowania tajemnicy zawodowej ma charakter publicznoprawny. Ustanowiono go w interesie klientów i nie jest on wyrazem uprzywilejowania grupy zawodowej, lecz właśnie obowiązkiem związanym z wykonywaniem zawodu zaufania publicznego²¹. Oznacza to, że prawo do prywatności i poufności informacji nie przysługuje tłumaczom przysięgłym, lecz ich klientom. Na przedstawicielach tych zawodów ciąży zatem obowiązek respektowania tego prawa, bowiem ich relacje z klientami opierają się właśnie przede wszystkim na zaufaniu.

W kontekście powyższego, podkreślić należy, że brak jest podstaw by przedkładać uprawnienia kontrolne organu nadzorczego nad prawo osób fizycznych lub prawnych korzystających z usług przedstawicieli ww. zawodów. Tajemnica zawodowa chroni prawo tych osób w szerokim zakresie, a nadto, chroni ich dane osobowe.

²⁰ wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 14 września 2010 r. w sprawie C-550/07 P

²¹ wyrok TK z 10 lipca 2000 r., SK 21/99, OTK 2000, nr 5, poz. 144; wyrok TK z 22 listopada 2004 r., SK 64/03, OTK-A 2004, nr 10, poz. 107

Zgodnie z wytycznymi przewidzianymi w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, projektowane przepisy przewidują także okresy przechowywania danych osobowych, w zakresie w jakim nie były one dotychczas uregulowane. Dotyczy to okresu przechowywania danych osobowych gromadzonych przez tłumacza przysięgłego w związku z tłumaczeniem. Okres ten został określony na 4 lata. Zauważyć należy, że zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, wojewoda w przypadku stwierdzenia niewykonywania czynności tłumacza przysięgłego przez okres dłuższy niż trzy lata, informuje o tym Ministra Sprawiedliwości. Wskazany okres przechowywania danych osobowych jest więc niezbędny dla wykazania, w razie kontroli wojewody, wykonywania czynności przez tłumacza przysięgłego. Po upływie tego okresu, dane osobowe zgromadzone przez tłumacza przysięgłego, polegać będą zniszczeniu.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Dodanie art. 3a

Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (ustawa o odpowiedzialności), stanowi całościowe uregulowanie problematyki odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Zawiera ona przepisy o charakterze represyjnym. Osoba odpowiedzialna za naruszenie dyscypliny finansów publicznych podlega sankcji (ustawa zawiera m. in. katalog kar – od kary upomnienia, nagany, kary pieniężnej po zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi) za działanie, które jest szkodliwe z punktu widzenia interesu finansów publicznych.

W aktach sprawy mogą znaleźć się także dane osobowe dotyczące innych osób, np. takich, które zostały lub mogłyby zostać wezwane do złożenia zeznań w charakterze świadka, czy też takich, które zostały wymienione z imienia i nazwiska np.: w protokole pokontrolnym, w umowie, w określonym zestawieniu itd. Osoby wezwane w charakterze świadka będą oczywiście wiedziały, o tym fakcie oraz o tym, jaki organ je wezwał. Natomiast osoby wymienione w dokumentacji postępowania, których to postępowanie nie będzie dotyczyło mogą o tym nie wiedzieć, ale identyfikowanie tych osób, a następnie informowanie ich, że

zostały wymienione w dokumentacji (często bardzo obszernej) nie byłoby uzasadnione. Zwłaszcza, że akta sprawy mogą nie zawierać danych pozwalających na przekazanie informacji (adresu, nr telefonu itd.). Nie ma jednak potrzeby określania w ustawie o odpowiedzialności szczególnych odstępstw od stosowania obowiązków informacyjnych, ponieważ ogólne odstępstwa zostały określone w rozporządzeniu 2016/679 i procedowanej równolegle ustawie o ochronie danych osobowych. Na podstawie tych przepisów (tj. rozporządzenia 2016/679 i ustawy o ochronie danych osobowych) organ nie będzie obowiązany w szczególności do informowania konkretnych osób (niebędących stronami postępowania), że ich dane osobowe znalazły się w dokumentach zgromadzonych w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Nie będzie to naruszało zasady proporcjonalności. Na te osoby nie są nakładane ciężary lub ograniczenia, a właściwi administratorzy danych osobowych będą mieli przesłanki do uznania, że zrealizowanie obowiązków informacyjnych wiązałoby się z wykonaniem zbyt pracochłonnych i czasochłonnych czynności, które wymagałyby niewspółmiernie dużego wysiłku. Dodatkowo, dostęp do akt sprawy jest znacząco ograniczony (art. 173 ustawy o odpowiedzialności).

Ustawa o odpowiedzialności, zawiera szereg przepisów w zakresie praw osób, których dotyczy postępowanie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych - normując m. in. kwestie związane z prawem dostępu do akt sprawy (art. 173 ustawy o odpowiedzialności), wskazując katalog podmiotów (w tym osób, których dane dotyczą), którym przysługuje prawo pozyskania informacji zawartych w rejestrze, w którym znajdują się dane o osobach, którym przypisano odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 191 ustawy o odpowiedzialności), czy określając podmioty właściwe do przetwarzania danych w postępowaniu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Zatem ograniczenia w stosowaniu obowiązków informacyjnych, wynikających z ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych i procedowanej ustawy o ochronie danych osobowych, w kontekście uregulowań ustawy o odpowiedzialności, nie będą naruszały istoty podstawowych praw i wolności, a zatem są zgodne z art. 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 23 ust. 1 omawianego rozporządzenia. Odpowiadają także warunkom wskazanym w art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, m. in. zawierają przepisy szczególne, w

zakresie celów, kategorii oraz ograniczeń dotyczących pozyskiwania danych osobowych, wskazują także na administratorów danych osobowych w przedmiotowych sprawach.

W celu uniknięcia rozbieżności interpretacyjnych w przedmiocie kategorii administratorów danych osobowych proponuje się dodanie art. 3a ust. 1 w ustawie o odpowiedzialności, wskazującego podmioty przetwarzające i administrujące danymi osobowymi. Pojawiały i pojawiają się bowiem poglądy, że administratorem danych osobowych nie jest rzecznik dyscypliny finansów publicznych czy komisja orzekająca w takich sprawach (czyli organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych), ale podmiot zapewniający tym organom siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną, zgodnie z art. 70 ustawy o odpowiedzialności. Takie rozwiązanie byłoby, jak się wydaje, w praktyce wygodne do stosowania. Podmiot zapewniający organom właściwym w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną, mógłby bowiem wprowadzać spójne zasady przetwarzania danych obowiązujące w odniesieniu do wszystkich danych przetwarzanych w ramach określonej organizacji (Kancelarii Prezydenta, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, ministerstwa czy regionalnej izby obrachunkowej). Jednak nie zdecydowano się na wskazanie tego podmiotu jako administratora danych osobowych, ponieważ to nie on decyduje o celach i sposobach przetwarzania tych danych. Natomiast komisje i rzecznicy są odrębnymi organami i cieszą się dużą niezależnością. W myśl dodawanej regulacji organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, organy nadzoru nad organami właściwymi w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz zawiadamiający, o których mowa w art. 93 ustawy o odpowiedzialności, będący administratorami danych osobowych, przetwarzają dane osobowe wyłącznie w celach realizacji zadań lub obowiązków określonych w ustawie przez okres niezbędny do osiągnięcia tych celów. Ponadto w tym przepisie uwzględniono, że kwestie związane z przechowywaniem dokumentów i ich archiwizacją określają odrębne przepisy paragrafów 40 – 44 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2005 r. w sprawie działania organów orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz organów właściwych do wypełniania funkcji oskarżyciela (Dz.U. z 2013 r. poz. 930, z późn. zm.). Jednocześnie uznano, że nie ma podstaw do wprowadzenia tożsamej

regulacji w odniesieniu do podmiotów składających informację o naruszeniu dyscypliny finansów (art. 95 ustawy o odpowiedzialności). Niejednokrotnie takie informacje są składane przez osoby fizyczne, ponadto nie muszą zawierać danych osobowych.

W projektowanym przepisie użyto zwrotu „przetwarzają dane osobowe”, aby nie było wątpliwości, że podmioty wykonujące zadania określone w ustawie o odpowiedzialności mają prawo przetwarzać dane osobowe.

Przetwarzanie danych jest niezbędne do zrealizowania uprawnień i obowiązków wynikających z szeregu przepisów ustawy o odpowiedzialności oraz innych przepisów (np. na podstawie Kodeksu postępowania karnego, organy mają obowiązek złożyć zawiadomienie o przestępstwie). Dlatego wskazano, że dane osobowe są przetwarzane wyłącznie w celach realizacji zadań lub obowiązków określonych w ustawie (rozumianej szerzej niż ustawa o odpowiedzialności - określonych w obowiązującym prawie).

Kategorie danych osobowych, które są przetwarzane przez organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych dotyczą - co do zasady – osób, w stosunku do których jest prowadzone postępowanie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz innych uczestników postępowania np. świadków, a także osób pełniących funkcję w organach właściwych w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, oraz kandydatów do pełnienia tych funkcji. Zakres przetwarzanych danych o osobach wynikający z przepisów ustawy obejmuje imiona i nazwiska, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, adres zamieszkania lub pobytu, numer ewidencyjny PESEL, miejsce pracy, zawód, wykształcenie, serię i numer dowodu osobistego. Ponadto dodatkowo ww. organy mogą przetwarzać takie dane jak: nazwa i adres aktualnego pracodawcy oraz stanowisko zajmowane przez osobę podejrzaną o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Organy mogą też przetwarzać dane dotyczące stanu zdrowia osób, w stosunku do których prowadzone jest postępowanie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (lub innych osób, np. świadków) w sytuacji powoływania się przez strony lub innych uczestników postępowania, na występowanie przesłanki uniemożliwiającej lub utrudniającej prowadzenie postępowania lub konkretnych czynności w postępowaniu. Przetwarzane są też dane dotyczące skazań, orzeczeń o ukaraniu w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych i orzeczeń wydawanych w

postępowaniu sądowym i administracyjnym. Zatem są określone w prawie kategorie danych w postępowaniach, jakie są, czy też ewentualnie mogą być przetwarzane przez organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych, organy nadzoru nad organami właściwymi w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz zawiadamiających, o których mowa w art. 93 ustawy o odpowiedzialności. Dlatego podmioty te ograniczając wykonywanie obowiązków informacyjnych nie naruszają art. 23 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2016/679.

Proponowane brzmienie art. 3a ust. 2 ustawy o odpowiedzialności wskazuje na obowiązki administratorów danych osobowych oraz podmiotów zapewniających organom właściwym w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną, w zakresie zabezpieczenia danych osobowych w celu zapobiegania nadużyciom, niezgodnemu z prawem dostępowi do nich przez osoby niepowołane, możliwości ich utraty lub bezprawnego rozpowszechniania i przekazywania. Przepis ten ma na celu zapewnienie właściwego przetwarzania danych osobowych, a dodatkowo ma umożliwić administratorom ograniczenie obowiązków informacyjnych.

Projektowany art. 3a ust. 3 ustawy o odpowiedzialności ma na celu stworzenie podstawy prawnej do udzielenia przez administratorów danych osobowych upoważnień do przetwarzania danych osobowych osobom zapewniającym obsługę prawną i administracyjno-techniczną właściwym organom w zakresie niezbędnym do realizacji powierzonych zadań. W obowiązującej ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych taka podstawa prawna istnieje w art. 37. Zgodnie z tym przepisem „Do przetwarzania danych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie nadane przez administratora danych”. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych nie przewiduje wprost takiej normy.

W projektowanym art. 3a ust. 4, uwzględniając fakt, że organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych – zgodnie z art. 70 ustawy o odpowiedzialności – mają zapewnioną siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną przez inne

podmioty, przewidziano, iż udzielanie upoważnień do przetwarzania danych osobowych może nastąpić w uzgodnieniu z tymi podmiotami.

W proponowanym art. 3a ust. 5 nałożono obowiązek prowadzenia rejestru osób upoważnionych, przy czym taki rejestr może być prowadzony przez administratorów danych osobowych lub podmioty zapewniające organom właściwym w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych siedzibę, obsługę prawną i administracyjno-techniczną.

W projektowanym art. 3a ust. 6 ustawy o odpowiedzialności zobowiązano osoby przetwarzające dane, do zachowania w tajemnicy danych osobowych oraz sposobów ich zabezpieczenia. Jednak w szeregu przypadków dane osobowe zgodnie z obowiązującym prawem powinny być udostępniane, dlatego projektowany przepis zawiera zastrzeżenie, że tajemnica obowiązuje, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych

W ocenie Ministerstwa Infrastruktury zaproponowane wyłączenia stosowania obowiązków informacyjnych z art. 15 ust. 3 oraz art. 18 nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, a także wypełniają dyspozycję art. 23 ust. 1 pkt e rozporządzenia 2016/679, dalej: „RODO”. Zakres projektowanych wyłączeń jest proporcjonalnym i niezbędnym środkiem służącym ważnemu interesowi gospodarczemu Unii oraz państwa członkowskiego polegającym na uniknięciu i zminimalizowaniu ponoszonych przez Poczta Polska S.A. jako operatora wyznaczonego do kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej - dodatkowych, znacznych kosztów.

Należy podkreślić, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w RODO, czyli w uprawnienie do żądania dostępu, sprostowania czy usunięcia danych gromadzonych przez administratora.

Ograniczenia przewidziane w projektowanych przepisach w niczym nie uchybiają więc prawom osób, których dane są przetwarzane, mają natomiast na celu zmniejszenie obciążeń administracyjnych spoczywających na organach administracji publicznej i innych podmiotach realizujących zadania publiczne. W szczególności, ograniczeniom nie będzie podlegał art. 15 ust. 1 i 2 RODO, który reguluje zasady prawa dostępu osoby do dotyczących jej danych - osoba fizyczna w każdej chwili będzie mogła zażądać od tego organu uzyskania takiej informacji na podstawie art. 15 ust. 1 lit. c.

Projekt ustawy przewiduje zwolnienie z konieczności dostarczenia kopii danych osobowych podlegających przetwarzaniu, jednocześnie przepis art. 15 ust. 1, który będzie miał zastosowanie, gwarantuje, że osoba ma prawo uzyskania dostępu do danych jej dotyczących. Oznacza to, że na organie władzy publicznej będzie ciążył obowiązek zapewnienia takiego dostępu. Dodać należy, że w wielu przypadkach to obywatele z własnej nieprzymuszonej woli przekazują dane osobowe ich dotyczące (np. składając wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego, wydanie zaświadczenia czy o dostęp do informacji publicznej, wnosząc skargi i petycje, a także kierując wszelkiego innego rodzaju wystąpienia do organów administracji publicznej), w praktyce godząc się na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy. Natomiast w przypadku postępowań administracyjnych wszczynanych z urzędu, strona na każdym etapie postępowania ma prawo wglądu do akt sprawy, w tym do zawartych w nich danych osobowych jej dotyczących.

Zaproponowane wyłączenie stosowania rozporządzenia 2016/679 w zakresie prawa do ograniczenia przetwarzania w żaden sposób negatywnie nie wpłynie na prawo strony do zaskarżania rozstrzygnięć organów administracji zapadających w sprawach jej dotyczących. Powyższe potwierdza, że wyłączenia stosowania wybranych przepisów RODO nie narusza istoty podstawowych praw i wolności obywateli.

Warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest również wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście należy zauważyć, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli.

Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów realizujących zadania publiczne jest sprawne załatwianie spraw, zarówno o charakterze zbiorowym, jak i indywidualnym. Zaproponowane wyłączenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należy wyważyć interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu z pełni praw wskazanych w rozporządzeniu 2016/679, przy czym proponowane ograniczenia nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności. Nie można przy tym pominąć faktu, że skorzystanie z prawa do ograniczenia przetwarzania nie tylko spowodowałoby spowolnienie pracy urzędów wynikające ze znaczącego wzrostu obciążeń biurokratycznych, lecz również oznaczałoby konieczność poniesienia dodatkowych znaczących kosztów, które poniosą wszyscy obywatele.

W związku z powyższym wprowadza się następujące rozwiązania:

1. Obowiązki informacyjne wynikające z art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 1 i 4 rozporządzenia 2016/679 powinny być realizowane przy rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych albo zmiany danych oraz na swojej stronie internetowej.

2. Wyłącza się stosowanie art. 15 ust. 3 (prawo do uzyskiwania kopii danych) - konieczność przekazywania kopii dokumentów będzie skutkowałą koniecznością anonimizacji innych danych osobowych, poza tym w przypadku organów administracji mogą być tam również inne informacje wrażliwe, niebędące danymi osobowymi.

3. Ze względu na charakter prowadzonych postępowań administracyjnych, mających w dużej mierze charakter postępowań sankcyjnych lub postępowań ustalających obowiązki podmiotu, zasadne jest wyłączenie art. 18 (prawo do ograniczenia przetwarzania) – każdorazowe korzystanie przez zainteresowane osoby z tego prawa powodowałoby konieczność wykazywania przez administratora danych ważnych prawnie uzasadnionych podstaw do przetwarzania, nadrzędnych wobec interesów, praw i wolności osoby, której dane dotyczą, co może znacząco wydłużyć pracę organów administracji. Wyłączenie to odnosi się m.in. do przypadku gdy osoba, której dane dotyczą, kwestionuje prawidłowość danych osobowych, tj. kwestie formularza umożliwiającego aktualizację danych związanych z rejestracją odbiornika rtv.

6. W art. 5 dodaje się ust. 5, regulujący kwestię wyrejestrowania odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w przypadku zaprzestania ich używania. Wprowadzenie tego przepisu jest niezbędne dla wskazania momentu zaprzestania przetwarzania (usunięcia) danych osobowych użytkowników, którzy zaprzestali używania odbiorników i którzy nie

posiadają zadłużenia z tytułu wnoszenia opłaty abonamentowej, a ponadto nie są prowadzone wobec nich żadne postępowania w sprawie zaległości w uiszczaniu opłat ani postępowania egzekucyjne.

Zaproponowane uzupełnienie odnośnie spłaty zadłużenia w uiszczaniu opłat rtv dookreśla moment usunięcia danych osobowych w przypadku, jeżeli po wyrejestrowaniu odbiornika rtv występuje zadłużenie w opłatach abonamentowych lub gdy toczą się postępowania w sprawie zaległości w uiszczaniu opłat abonamentowych albo postępowanie egzekucyjne. Zaproponowany okres 5 lat dla usunięcia danych osobowych, liczony od końca roku kalendarzowego w którym nastąpiło wygaśnięcie zobowiązania w tych dwóch szczególnych sytuacjach eliminuje zgłoszone przez RCL wątpliwości.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym

(wnioskodawca - MNISW- przedstawił wspólne uzasadnienie dla zmian przepisów o instytutach badawczych, Prawo o szkolnictwie wyższym i o Polskiej Akademii Nauk), (we właściwości MNISW pkt 1-3 projektowanych zmian)*

(uzasadnienie do wkladu Ministra Inwestycji i Rozwoju pkt 4 projektowanych zmian) Prawo do ochrony danych osobowych nie ma charakteru absolutnego i może podlegać ograniczeniom na zasadach określonych w art. 51 i art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679. W ocenie Ministra Inwestycji i Rozwoju zaproponowany zakres wyłączenia stosowania odpowiednich przepisów rozporządzenia 2016/679 jest zgodny z przepisami analizowanego aktu prawa Unii Europejskiej. Projektodawca zdecydował się na wprowadzenie tego rodzaju wyłączenia, ponieważ służy ono funkcjom regulacyjnym polegającym na wydawaniu decyzji administracyjnych w sprawie uwłaszczenia uczelni wyższych. Istnieje ryzyko, że stosowanie wobec organów właściwych do wydawania powyższych rozstrzygnięć wszystkich obowiązków zawartych w rozporządzeniu 2016/679 może negatywnie wpłynąć na ekonomikę prowadzenia przez nie postępowań w zakresie

uwłaszczenia uczelni wyższych. W konsekwencji, w ocenie Projektodawcy, zaproponowane wyłączenie spełnia przesłankę zawartą w art. 23 ust. 1 lit. h rozporządzenia 2016/679.

W art. 55a. wymienione zostały podmioty i organy które mogą, odpowiednio do przyznanych im niniejszą ustawą praw i obowiązków i wyłącznie w celu ich prawidłowego wypełniania, przetwarzać dane osobowe osób fizycznych będących stronami stosunków prawnych regulowanych przepisami niniejszej ustawy. Jednocześnie zostały wymienione grupy osób, których dane mogą być przetwarzane i wymieniony katalog danych osobowych.

W art. 55b. 1 - 2 wskazano Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, właściwych Ministrów wskazanych w art. 33 ust. 2 nadzorujących uczelnie jako administratorów danych osobowych przetwarzanych w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy w tym danych zawartych w systemie POL-on.

W art.55b. ust 3 wskazano komisję (Polska Komisja Akredytacyjna) jako administratora danych osobowych w przetwarzanych w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy w szczególności określonych w art. 48-53a. ustawy.

W art. 55c. wskazano Uczelnię jako administratora danych osobowych przetwarzanych w związku z realizacją zadań określonych w przepisach prawa powszechnie obowiązującego i statucie.

Do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w art. 55b ust. 1-3, oraz danych osobowych przetwarzanych w postępowaniach wyjaśniających i dyscyplinarnych zaproponowano wyłączenie - nie stosuje się do nich przepisów art. 16 rozporządzenia 2016/679, jednocześnie zaproponowano dopisanie w art. 55b, że „Prawo do sprostowania tych danych, na podstawie art. 16 rozporządzenia 2016/679, realizuje administrator, który pozyskał dane od osoby, której dane dotyczą.”

Dane osobowe podlegające przetwarzaniu w ramach realizacji obowiązków przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i innych ministrów nadzorujących uczelnie, komisję przekazywane są przez rektorów uczelni i kierowników podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni.

Rektorzy i kierownicy podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni są pierwotnymi odbiorcami danych (zbierają je bezpośrednio od osób fizycznych), zaś tylko w wyjątkowych sytuacjach ministrowie i komisja, dlatego zaproponowano uzupełnienie (pierwotnej wersji projektu) o możliwość sprostowania danych u źródła tym bardziej, że zakres danych zbieranych u źródła jest większy niż ten, który przetwarzają ministrowie i komisja.

Korygowanie części danych z większego zbioru danych pozyskanych pierwotnie w uczelniach przez kolejnych administratorów (ministrów i komisję), może nieść za sobą ryzyko błędu wynikającego z braku pełnej dokumentacji sprawy - to z kolei może wpływać na podejmowane przez ministrów decyzje i naruszać prawo obywateli do dobrej administracji (art. 41 Karty praw podstawowych).

Do danych osobowych przetwarzanych do celów o których mowa powyżej stosuje się ograniczenie przepisu art. 34 rozporządzenia 2016/679. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, właściwy minister wskazany w art. 33 ust. 2 ustawy, komisja w przypadku stwierdzenia naruszenia ochrony danych osobowych wyda komunikat o naruszeniu na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej lub na stronie internetowej obsługującego go urzędu na podstawie ust. 3 lit. c tego artykułu.

Ograniczenie stosowania tego przepisu jest uzasadnione niewspółmiernie dużym wysiłkiem stosowania tego przepisu wprost. Masowość osób, których dane dotyczą w aspekcie art. 23 ust 1. mogłoby doprowadzić do znacznego ograniczenia funkcjonowania organów administracji publicznej.

Proponowane ww. ograniczenia są dopuszczone i zgodne z zapisami rozporządzenia 2016/679 art. 23 ust.1 w szczególności lit. e) i h), gdyż nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym innym ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym państwa. Ograniczenia te w ustawie odnoszą się do jednego z kluczowych aspektów funkcjonowania państwa w jakim jest sfera szkolnictwa wyższego. M.in. przetwarzanie danych osobowych kandydatów na studia, studentów, doktorantów oraz nauczycieli

akademickich jest niezbędne do realizacji szeregu obowiązków wynikających z ustawy, w tym związanych z podziałem dotacji dla uczelni, które stanowią zasadnicze źródło finansowania ich działalności.

Dodatkowo istotną przesłanką przemawiającą za wprowadzeniem wskazanych wyłączeń jest ryzyko nadużywania praw określonych w wyłączanych przepisach przez masowe nieuzasadnione korzystanie np. z prawa do sprostowania informacji. Przepisy te mogą być potencjalnie w łatwy sposób wykorzystane do istotnego zaburzenia funkcjonowania organów państwa. Projektowane wyłączenia nie będą miały negatywnych skutków dla osób, których dane są przetwarzane, gdyż będą one mogły egzekwować swoje prawa od podmiotów, które wprowadziły ich dane osobowe do Systemu POL-on, a informacje o ewentualnych naruszeniach danych osobowych będą publikowane na stronach internetowych.

Mając to na względzie, zasadne jest wyłączenie obowiązywania przepisów art. 16 oraz art. 34 rozporządzenia 2016/679 w stosunku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, pozostałych ministrów nadzorujących uczelnie oraz komisję.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi

Zmiana art. 3 – dodanie pkt 4i

Propozycja ma na celu uzupełnienie słowniczka o definicję rozporządzeniu 2016/679.

Dodanie art. 83b

Projektowany art. 83b przewiduje wyłączenie obowiązków przewidzianych w art. 15 rozporządzenia 2016/679 względem firm inwestycyjnych, w przypadku pełnienia przez nie roli administratora. Wyłączenie to dotyczy prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą, i będzie możliwe przy przetwarzaniu danych osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679, w zakresie w jakim będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobiegania przestępstwom. Należy podkreślić, że możliwość wskazanego wyłączenia

jest uprawniona w świetle art. 23 ust. 1 lit. d i e rozporządzenia 2016/679. Ponadto, mając na uwadze art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w projektowanym art. 83b, podlegać będzie zabezpieczeniom i ochronie wynikającym z przepisów o tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 147 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Zmiana art. 149 – dodanie pkt 13

Przepis ma na celu umożliwienie przekazywania informacji stanowiących tajemnicę zawodową Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie porządkują i rozbudowują dotychczasowe przepisy ww. ustawy w zakresie przetwarzania danych osobowych w związku z wejściem w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE .

Z uwagi na to, iż obecne regulacje nie określają zakresu przetwarzanych danych osobowych oraz nie uwzględniają wszystkich kategorii osób, których dane podlegają przetwarzaniu, konieczne jest dokonanie stosownych zmian.

W zmienianych przepisach wskazano, iż oprócz przetwarzania danych osobowych osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, danych osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie oraz osób stosujących przemoc w rodzinie, przetwarzaniu podlegają również dane innych osób pozostających we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie lub z osobą stosującą przemoc w rodzinie oraz dane osób zgłaszających podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

Mając na względzie potrzebę ochrony osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie oraz osób dotkniętych przemocą w rodzinie uznano za zasadne ograniczenie katalogu podmiotów upoważnionych do przetwarzania danych.

Z uwagi na konieczność ochrony praw osób doznających przemocy w rodzinie zaproponowano w art. 9c ust. 4 ograniczenie dostępu do dokumentacji wytworzonej przy realizacji zadań zespołu interdyscyplinarnego jedynie do przypadków wskazanych w przepisach rangi ustawowej.

Dokonano uregulowania, iż administratorem danych osobowych przetwarzanych na podstawie ustawy jest ośrodek pomocy społecznej, który zgodnie z obowiązującym stanem prawnym jest jednostką samorządu terytorialnego zobligowaną do prowadzenia obsługi organizacyjno-technicznej zespołów interdyscyplinarnych.

Projekt nakłada obowiązek zabezpieczenia danych osobowych osób wskazanych w art. 9c ust. 1 przed nadużyciami i niezgodnym z prawem dostępem lub przekazywaniem, poprzez zastosowanie procedur prawnych, w których toku dane są przetwarzane.

Okres przechowywania danych osobowych będzie ustalał administrator zgodnie z celami ich przetwarzania, z uwzględnieniem przepisów odrębnych dotyczących terminów.

Jednocześnie w dotychczasowym brzmieniu pozostawia się przepis art. 9c ust. 2 określający obowiązek zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które członkowie zespołów interdyscyplinarnych oraz grup roboczych uzyskali przy realizacji zadań.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych

Dokumenty paszportowe są jednym z dwóch rodzajów dokumentów, które potwierdzają tożsamość obywateli polskich, umożliwiając przede wszystkim przekraczanie granic. Dokument ten daje rękojmię prawdziwości zawartych w nim danych nie tylko polskim organom, ale przede wszystkim organom innych państw. W związku z tym, w celu jednoznacznego przypisania określonej osoby do wydanego jej dokumentu i zapewnienie tym

samym pewności obrotu prawno-administracyjnego, prowadzone są ewidencje paszportowe, centralna ewidencja wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych oraz gromadzona jest odpowiednia dokumentacja. W związku z powyższym przetwarzanie danych osobowych na potrzeby wydawania dokumentów paszportowych jest uregulowane w sposób szczególny w już obecnie obowiązującej ustawie o dokumentach paszportowych.

Ustawa o dokumentach paszportowych nie zawierała szczegółowych regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych w tym zasad ich zbierania, zakresu zbieranych danych, wskazania właściwości i zadań organów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych, trybu usuwania niezgodności w zakresie gromadzonych danych, zasad dostępu do danych dla osób, których dane dotyczą czy też czasu przechowywania danych.

Dostosowanie ustawy do rozporządzenia 2016/679 polegało przede wszystkim na wprowadzeniu doprecyzowań w ww. kwestiach oraz służyło wyjaśnieniu:

- 1) konieczności doprecyzowania zasad przetwarzania danych osobowych w związku z wykonywaniem zadania publicznego, jakim jest wydawanie obywatelom polskim dokumentów paszportowych;
- 2) jakie organy i w jakim zakresie przetwarzają dane osobowe, oraz jasny podział zadań związany z przetwarzaniem danych osobowych w centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych oraz w ewidencjach paszportowych, w tym określenie właściwości poszczególnych podmiotów, tj. ministra właściwego do spraw informatyzacji, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zagranicznych, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych i ewidencji paszportowych i przetwarzanych w nich danych osobowych;
- 3) celu przetwarzania danych osobowych oraz zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679 oraz wskazaniu przepisów ww. rozporządzenia, którego nie stosuje się w stosunku do przetwarzania danych na potrzeby wydawania dokumentów paszportowych;

- 4) jakiego rodzaju dane są przetwarzane w centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych i w ewidencjach paszportowych, a także określeniu, iż danych zgromadzonych w ww. ewidencjach nie usuwa się, za wyjątkiem danych określonych w art. 46 ust. 4 pkt 4 (tj. biometrycznych w postaci odcisków palców);
- 5) zasad i trybu udostępniania danych osobowych z centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych oraz z ewidencji paszportowych na wnioski uprawnionych, ściśle określonych w ustawie podmiotów i tylko w zakresie niezbędnym do wykonywania ustawowych zadań (np. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, czy Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu).

W ramach przetwarzania danych osobowych na potrzeby prowadzenia spraw paszportowych, wyłączono:

- 1) art. 18 rozporządzenia - ograniczenie przetwarzania danych nie jest dopuszczalne, gdyż musi istnieć możliwość nieprzerwanego przetwarzania danych przez organy publiczne w celu jednoznacznego potwierdzania tożsamości obywateli na podstawie wydanych dokumentów tożsamości. Biorąc pod uwagę znaczenie dokumentów paszportowych jako dokumentów, które potwierdzają tożsamość obywateli polskich oraz umożliwiają im przekraczanie granic, brak możliwości (choćby czasowego) jednoznacznego przypisania osoby do wydanego jej dokumentu – co może mieć miejsce jedynie w oparciu o dane zawarte w centralnej ewidencji i ewidencjach paszportowych – mogłoby wywołać zarówno daleko idące utrudnienia w zakresie ruchu granicznego (np. w zakresie braku możliwości zweryfikowania przez służby graniczne, czy osoba legitymująca się dokumentem paszportowym ma prawo do dysponowania nim), jak również w sposób negatywny wpłynąć na pewności obrotu prawno-administracyjnego. Ograniczenie przetwarzania danych dotyczących danej osoby w centralnej ewidencji oraz w ewidencjach paszportowych, w przypadku gdy osoba, której dane dotyczą kwestionuje ich prawidłowość znacząco utrudniłoby funkcjonowanie takiej osoby w społeczeństwie i mogłoby wiązać się z uniemożliwieniem wykonywania niektórych zadań przez organy administracji publicznej

- 2) art. 21 rozporządzenia - nie może być dopuszczalne zaprzestanie przetwarzania danych danej osoby na podstawie jej sprzeciwu gdyż nadrzędnym wobec praw jednostki jest w tym przypadku interes publiczny jakim jest możliwość jednoznacznego identyfikowania osób na podstawie wydanych tym osobom dokumentów tożsamości. Przetwarzane w centralnej ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych i w ewidencjach paszportowych dane są kluczowe dla ustalania tożsamości osób fizycznych, powiązania tych danych z wydawanymi osobom dokumentami paszportowymi, czy też dla umożliwienia organom publicznym ustalenia prawa danej osoby do posiadania dokumentu paszportowego (w tym ustalenia czy nie zachodzą ustawowe przesłanki uzasadniające odmowę wydania osobie dokumentu paszportowego, bądź unieważnienia już wydanego jej dokumentu paszportowego). Zdając sobie sprawę z możliwości odmowy poprzez wykazanie ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania należy podkreślić, że w ewidencjach paszportowych i centralnej ewidencji przetwarzane są dane większości obywateli i nigdy nie będzie możliwości, aby został przyjęty sprzeciw przeciwko przetwarzaniu danych. Zatem biorąc pod uwagę masowy charakter przetwarzania i konieczność, w przypadku wniesienia sprzeciwu o którym mowa w art. 21, każdorazowego wykazywania ww. ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania celem odmowy przyjęcia sprzeciwu, zasadnym jest aby ograniczyć stosowanie tego przepisu.

Zaproponowane ograniczenia nie stoją w sprzeczności z zasadami określonymi w rozporządzeniu, które dopuszcza możliwość ograniczenia ich stosowania na podstawie przepisów krajowych jeśli ograniczenie takie nie narusza istoty praw podstawowych i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym bezpieczeństwu publicznemu lub innym ważnym celom leżącym w interesie Unii lub państwa członkowskiego.

Regulacje zaproponowane w ustawie o dokumentach paszportowych nie naruszają również zasad określonych w art. 31 i 51 Konstytucji. Ograniczenia w zakresie korzystania z wolności i praw wynikają z przepisów rangi ustawowej. Obowiązki organów w sprawach związanych z paszportami, zakres danych, zasady ich gromadzenia, przechowywania i

przetwarzania w ewidencjach i centralnej ewidencji uregulowane zostały w przepisach ustawy. Przepisy te, dzięki umożliwieniu jednoznacznego powiązania osoby z wydanym dokumentem w którym zawarte są jej podstawowe dane osobowe służą realizacji celów związanych z bezpieczeństwem publicznym i są niezbędne dla funkcjonowania państwa, realizacji zadań publicznych przez organy administracji publicznej w interesie publicznym, oraz funkcjonowania jednostki jako bytu prawnego, tym samym są niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Z drugiej strony dla obywateli zapewniona została również możliwość wglądu do przetwarzanych danych, które pozyskiwane są w oparciu o regulacje ustawowe oraz uzyskiwanie informacji, o których mowa w art. 15 rozporządzenia 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym

Art. 4a.

1. Komisja przetwarza dane osobowe w celu realizacji zadań określonych w ustawie, na zasadach określonych w art 3-5 ustawy z dnia 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz.) oraz z wyłączeniem art. 18 ust. 1 lit. a) i d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. L 119 z 4 maja 2016 r., str. 1). Komisja informuje o ograniczeniach, o których mowa w zdaniu pierwszym, na swojej stronie internetowej.

2. Dostęp do danych, o których mowa w ust. 1, mają wyłącznie osoby pisemnie upoważnione. Osoby, o których mowa w zdaniu poprzednim, zobowiązane są na zasadach, o których mowa w art. 16 ust. 1, do zachowania w tajemnicy informacji uzyskanych w związku z dostępem do danych, o których mowa w ust. 1.

3. Dane, o których mowa w ust. 1, są przechowywane przez okres niezbędny do wykonywania ustawowych zadań Komisji.

Stosownie do uzgodnień dokonanych podczas wzmiankowanego spotkania roboczego, zostałyby zatem przyjęty taki model regulacji, w którym KNF, w przypadku żądania usunięcia danych na podstawie art. 17 ust. 1 RODO, będzie powoływała się nie na przepisy prawa krajowego wyłączające stosowanie tego przepisu, ale na przesłanki wyłączające bezpośrednio wynikające z przepisów RODO — tj. w przypadku żądania usunięcia danych art. 17 ust. 3 lit. b) — wykazując zarazem tytuł prawny do przetwarzania danych osobowych w celu realizacji zadań ustawowych, stosownie do art. 6 ust. 1 lit. c) RODO. Co do prawa do zgłoszenia sprzeciwu, wynikającego z art. 21 ust. 1 RODO należałoby z kolei przyjąć, iż KNF wykonując ustawowo określone zadania przetwarza dane osobowe w oparciu o podstawę prawną wynikającą z art. 6 ust. 1 lit. c) RODO, a tym samym art. 21 RODO, zarówno w zakresie ust. 1, jak i dalszych przepisów, w szczególności ust. 4, nie będzie znajdować zastosowania do przetwarzania danych przez KNF. Na gruncie projektowanej regulacji konieczne staje się natomiast wyłączenie stosowania art. 18 ust. 1 RODO, w zakresie lit. a) i d). Powołany przepis pozwala w określonych przypadkach żądać ograniczenia przetwarzania danych, a skutkiem ograniczenia jest przetwarzanie danych wyłącznie za zgodą osoby, której dane te dotyczą. Dopuszczenie możliwości żądania od KNF takiego ograniczenia skutkowałoby w określonych sytuacjach — przy braku zgody osoby, której dane dotyczą — brakiem możliwości korzystania z danych pozostających w gestii KNF i uprzednio zgromadzonych na potrzeby wykonywania ustawowych zadań. Analizując przesłanki wymienione w art. 18 ust. 1 RODO, należy przyjąć, że najdalej idące ryzyko związane jest z przypadkiem wskazanym w lit. a), tj. żądaniem opartym na kwestionowaniu prawidłowości danych osobowych, które skutkuje czasowym ograniczeniem przetwarzania na okres pozwalający administratorowi sprawdzić prawidłowość tych danych. Łatwość sformułowania takiego zarzutu, w zestawieniu z możliwymi utrudnieniami, przede wszystkim czasochłonnością, w dokonaniu weryfikacji, a zarazem daleko idące ograniczenie w przetwarzaniu danych osobowych, stwarzają ryzyko, iż w określonych przypadkach organ nadzoru będzie adresatem żądań, których celem będzie czasowe uniemożliwienie wykorzystania danych osobowych bez zgody zainteresowanego. To z kolei może utrudniać lub uniemożliwiać skorzystanie w ustawowym terminie z określonych uprawnień, w szczególności w przypadkach gdy termin na podjęcie określonego działania ma charakter

materialnoprawny, jak w przypadku uprawnienia do zgłoszenia sprzeciwu. Wyłączenie przypadków wskazanych w art. 18 w ust. 1 w lit. b) i c) RODO wydaje się niekonieczne, z zastrzeżeniem, że przesłanka wskazana w lit. b) (przetwarzanie niezgodne z prawem) ma charakter obiektywny, nie jest zaś przesłanką zarzutu stawianego przez osobę, której dane dotyczą administratorowi — gdyby tak było aktualizowałyby się argumentacja przedstawiona odnośnie lit. a). W zakresie przypadku wskazanego w lit. d), tj. wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 21 ust. 1 RODO, uznać można, iż skoro art. 21 nie znajduje zastosowania do KNF, to nie ma potrzeby wyłączenia przesłanki odnoszącej się do tego przepisu, jednakże sposób sformułowania przepisu art. 18 ust. 1 lit. d) RODO zdaje się wskazywać, że podstawą ograniczenia może stać się samo wniesienie sprzeciwu, także bezpodstawne. Nie można także *a priori* wykluczać, że niektóre działania KNF mogą być także podejmowane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. e) RODO. Z tego względu uzasadnione będzie objęcie wyłączeniem także lit. d).

Na gruncie tak regulacji w projektowanym kształcie nie wydaje się natomiast zasadne, aby uzupełniać przepisy szczegółowe ustaw sektorowych, tworząc odrębne przepisy mające stanowić materialnoprawną podstawę do przetwarzania danych osobowych na potrzeby wykonywania poszczególnych przyznanych KNF ustawowo kompetencji. Nawiązując do stanowiska przedstawionego podczas spotkania roboczego w dniu 30 kwietnia br. pod ocenę poddać należy jedynie to, czy KNF uzyska wystarczającą podstawę prawną przechowywania zgromadzonych danych osobowych na potrzeby przyszłego ich wykorzystania w zakresie niezbędnym do realizacji niektórych specyficznych ustawowych uprawnień w zakresie nadzoru nad rynkiem finansowym. Jak wzmiankowano, specyfika niektórych zadań realizowanych przez KNF oparta jest na konieczności dysponowania wiedzą pozyskaną w toku wcześniejszych działań nadzorczych, często realizowanych kilka lub kilkanaście lat wcześniej. Suma wiedzy organu nadzoru, w tym wiedzy, którą można określić umownie mianem „wiedzy historycznej”, z uwzględnieniem wchodzącej w jej skład informacji o charakterze danych osobowych, jest warunkiem koniecznym efektywnego wykonywania szeregu ustawowych obowiązków, w szczególności związanych z dokonywaniem oceny dawania rękąmi ostrożnego i stabilnego zarządzania instytucją finansową przez osoby

ubiegające się o zasiadanie w organach podmiotów prowadzących działalność na rynku finansowym czy stosowania określonych instrumentów prawnych wobec nabywania albo obejmowania akcji lub praw z akcji spółek prowadzących nadzorowaną działalność na rynku finansowym. Uprawnienia KNF w tym zakresie istnieją w poszczególnych sektorach rynku finansowego i wynikają z przepisów szczegółowych poszczególnych ustaw normujących działalność w danym sektorze. Na retencji wiedzy, w tym także danych osobowych, oparte jest także dokumentowanie kierowanych do organów prokuratury zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W szczególności idzie tu o specyficzne typy przestępstw związane z rynkiem finansowym, zwłaszcza z obrotem instrumentami finansowymi na rynku kapitałowym, gdzie wiedza jaką dysponuje KNF ma kluczowe znaczenie dla efektywności działań organów ścigania. W przypadku tego rodzaju ustawowych zadań organ nadzoru operuje informacjami w modelu podobnym do działania służb specjalnych, nierzadko działając we współpracy z tymi służbami. Do oceny projektodawcy pozostawić należy czy specyfika przetwarzania danych osobowych wynikająca z charakteru wskazanych powyżej ustawowych kompetencji KNF jest wystarczająco legitymizowana przepisem art. 4a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w projektowanym brzmieniu. Specyfika ta polega bowiem na konieczności przechowywania informacji, w tym danych osobowych, bez bezpośredniego związku z podejmowaniem w danym momencie określonych działań, a jednocześnie warunkuje wykonanie ustawowych zadań w przyszłości. Projektowany przepis art. 4a ust. 3 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, stanowiący, iż dane, o których mowa w ust. 1, są przechowywane przez okres niezbędny do wykonywania ustawowych zadań KNF, może dawać podstawę do odpowiednio długiego przechowywania danych, a w razie potrzeby ich wykorzystania dla realizacji ustawowego celu będą one przetwarzane zgodnie z art. 4a ust. 1. Jeżeli jednak w opinii Ministerstwa Cyfryzacji przechowywanie danych osobowych na potrzeby wykonywania określonych zadań ustawowych w przyszłości nie będzie prawnie legitymizowane na gruncie art. 4a ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym w wyżej proponowanym brzmieniu, konieczne byłoby uzupełnienie tych unormowań dodatkowym przepisem, który mógłby stanowić zdanie drugie w ust. 3:

W przypadku gdy wymaga tego charakter jej ustawowych zadań Komisja może przechowywać dane, o których mowa w ust. 1, w zakresie niezbędnym do wykonywania tych zadań, także na potrzeby ich wykorzystania w przyszłości.

Reasumując, intencją postulatów zgłaszanych przez KNF jest uzyskanie adekwatnej podstawy prawnej umożliwiającej skuteczne odrzucanie żądań usunięcia danych osobowych bądź ograniczenia, choćby czasowego, ich przetwarzania. Żądania takie mogą być kierowane przez osoby, które mają wiedzę co do tego, że KNF ich dane osobowe posiada. Osoby te w nowym stanie prawnym mogą dążyć do uniemożliwienia wykorzystania tych danych przez KNF, w przypadku konieczności podjęcia działań z uwzględnieniem wiedzy uzyskanej na temat danej osoby w toku wcześniej prowadzonych czynności nadzorczych lub innego rodzaju prawnie uzasadnionych działań. Jest to istotny aspekt sprawowania nadzoru nad rynkiem finansowym i zdolność KNF do działania w tym zakresie nie może zostać ograniczona.

Należy zastrzec, że w przypadku gdyby proponowane wyżej rozwiązanie nie mogło zostać wdrożone lub okazałoby się niewystarczające, konieczny byłby powrót do postulatu wprowadzenia dla KNF szerszego katalogu wyłączeń, obejmującego także art. 17 i art. 21 RODO. Należy podkreślić, że podstawę do wyłączenia w przepisach prawa krajowego obowiązku stosowania niektórych przepisów RODO, w tym art. 12-22 RODO, daje art. 23 ust. 1 RODO. W art. 23 ust. 1 lit. d), e) i h) RODO zostały wskazane przesłanki, która adekwatnie do zakresu działania KNF uzasadniają dokonanie przedmiotowych wyłączeń. Stosownie do brzmienia powołanego przepisu, przesłanką ograniczenia, przy spełnieniu wymogu niezbędności i proporcjonalności oraz nienaruszania istoty podstawowych praw i wolności, jest:

- Zgodnie z lit. d) – zapobieganiu przestępczości, prowadzeniu postępowań przygotowawczych, wykrywaniu lub ściganiu czynów zabronionych lub wykonywaniu kar, w tym ochronie przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganiu takim zagrożeniom;

- zgodnie z lit. e) – innym ważnym celem leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub

finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu;

- zgodnie z lit. h) – funkcjom kontrolnym, inspekcyjnym lub regulacyjnym związanym, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. a) - e) oraz g).

Można zatem oceniać, że istnieją stworzone przez pracodawcę europejskiego wystarczające podstawy formalne do wprowadzenia dla KNF określonego zakresu wyłączeń we wskazanym wyżej zakresie stosowania przepisów RODO.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych

Pomimo, że w rejestrach, których dotyczą ww. przepisy (rejestr wytwórców oraz rejestr podmiotów sprowadzających) nie gromadzi się danych osobowych (art. 5 ust. 4 pkt 1 oraz art. 12c ust. 3 pkt 1 stanowią, że we wniosku należy ujawnić oznaczenie firmy wytwórcy, jej siedziby, adresu oraz inne dane teleadresowe) proponuje się wprowadzić projektowaną zmianę celem zapewnienia spójności ustawy – analogiczna zmiana będzie bowiem konieczna do wprowadzenia w przypadku kolejnego rejestru, który dane osobowe zawiera. Ponadto, proponowana zmiana pozwoli uniknąć wątpliwości pojawiających się w związku z obecnym brzmieniem ww. przepisu czy dane podmiotu wykreślonego są nadal widoczne, ale np. z adnotacją „wykreślony” lub odpowiadającym jej oznaczeniem graficznym. W praktyce, obecnie, wykreślenie jest równoznaczne z fizycznym usunięciem podmiotu z rejestru.

Proponowana zmiana w art. 15 ust. 3 wynika z konieczności zapewnienia należytej ochrony danych osobowych podmiotu wpisywanego do rejestru, zgodnie z wymaganiami nałożonymi przez rozporządzenie 2016/679.

Biorąc pod uwagę jawny charakter rejestru oraz wprowadzone w art. 17 rozporządzenia 2016/679 prawo do usunięcia danych w ww. projektowanych przepisach proponuję doprecyzować kwestię skutku wykreślenia danych z rejestrów i wyraźnie określić, że wykreślenie z danego rejestru jest równoznaczne z fizycznym usunięciem z tego rejestru danych wykreślanego podmiotu. Pozwoli to uniknąć wątpliwości pojawiających się w związku z obecnym brzmieniem ww. przepisu czy dane podmiotu wykreślonego są nadal widoczne, ale np. z adnotacją „wykreślony” lub odpowiadającym jej oznaczeniem graficznym.

Jednocześnie wszystkie usuwane z rejestrów prowadzonych na podstawie przedmiotowej ustawy dane nadal znajdują się w złożonych do organu rejestrowego wnioskach o wpis do rejestru, które stanowią akta sprawy. Ponieważ organ rejestrowy – Prezes Agencji Rynku Rolnego jest organem państwowym, do postępowania z aktami sprawy stosuje przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506, z późn. zm.), w rozumieniu której, akta sprawy są materiałem archiwalnym podlegającym archiwizacji przez okres czasu zgodny z nadaną im kategorią, zgodnie z wewnętrzną instrukcją kancelaryjną (w Agencji Rynku Rolnego akta te mają kategorię archiwalną A). W związku z tym, zrezygnowano z wprowadzania do przedmiotowej ustawy odrębnych przepisów regulujących okres przechowywania wniosków o wpis do rejestru.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym

W uzasadnieniu propozycji uzupełnienia treści rozdziału 2 projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o ochronie danych osobowych o projektowane zmiany w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym - należy wskazać, iż w założeniu mają one za zadanie wzmocnienie ochrony infrastruktury krytycznej oraz dostosowanie szeroko rozumianego obiegu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego do nowoprojektowanych regulacji w zakresie ochrony danych osobowych.

Infrastruktura krytyczna (dalej „IK”) to rzeczywiste i cybernetyczne systemy niezbędne do minimalnego funkcjonowania gospodarki i państwa. Zapewnienie ciągłości działania IK jest podstawowym celem dla operatorów IK i jest realizowane poprzez implementację wielu środków ochronnych.

W celu zapewnienia skutecznej ochrony infrastruktury krytycznej konieczne jest powzięcie rozwiązań kompleksowych. Dlatego też Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej ukonstytuował sześć rodzajów zapewnienia bezpieczeństwa, m.in. zapewnienie bezpieczeństwa osobowego i zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego.

Weryfikacja niekaralności kadr zatrudnionych w obiektach IK jest jedną z podstawowych technik w obszarze osobowym. Proponowane brzmienie Art. 6d. ust. 1 jest podstawowym rozwiązaniem dotyczącym takiej weryfikacji u każdego operatora IK.

Natomiast proponowane brzmienie przepisu art. 6d ust. 2 jest konsekwencją zarówno wymagań zapewnienia bezpieczeństwa osobowego jak i zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego. Nowoczesne systemy kontroli dostępu do chronionych stref w obiektach infrastruktury krytycznej korzystają z rozwiązań biometrycznych w szczególności w postaci odwzorowań linii papilarnych palców dłoni, głosu, obrazu rogówki i sieci żył palców.

Skuteczność kontroli dostępu jest kluczowa szczególnie w obiektach IK, której dysfunkcyjność może mieć ogromne znaczenie dla całego społeczeństwa. Dlatego też możliwość żądania przez operatora IK od pracownika pobrania i użytkowania identyfikatorów biometrycznych jest w pełni uzasadnione koniecznością ochrony obiektów IK.

Powyższe kwestie znalazły odzwierciedlenie m.in. dokumentach opracowywanych na potrzeby Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych a dotyczyły minimalnych wymagań w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego. Dokument wskazuje m.in. na informacje biometryczne jako jedne z danych identyfikacyjnych w elektronicznych Systemach Kontroli Dostępu, które umożliwiają identyfikację i weryfikację uprawnień dostępu do obiektów, urządzeń i instalacji IK.

Obok obecnego brzmienie przepisu art. 20a wskazującego, że organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa mają prawo żądania udzielenia informacji, gromadzenia i przetwarzania danych niezbędnych do realizacji zadań określonych w ustawie – dodaje się regulacje w zakresie przetwarzania danych osobowych przez ww. podmioty, w ramach realizacji ich ustawowych zadań.

Przewiduje się, iż organy właściwe w sprawach zarządzania kryzysowego oraz dyrektor Centrum w ramach realizacji zadań określonych w ustawie przetwarzają następujące dane osobowe:

- imię i nazwisko,
- adres zamieszkania,
- miejsce pracy i zajmowane stanowisko lub pełniona funkcja,
- numer telefonu i adres elektroniczny, w tym adres poczty elektronicznej.

Do przetwarzania ww. danych osobowych nie będzie miał zastosowania art. 13 i art. 14 rozporządzenia 2016/679, w zakresie, w jakim dane osobowe są niezbędne do zapewnienia prawidłowej realizacji ustawowych zadań organów właściwych w sprawach zarządzania kryzysowego oraz dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego

Przepisy rozporządzenia w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE dotyczą w dużej mierze zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji doradcy restrukturyzacyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 883). Podkreślić należy jednak, że odrębne określanie administratorów danych osobowych w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego nie jest konieczne albowiem wprost z ustawy wynika kto jest administratorem danych osobowych oraz jaki jest zakres przetwarzanych danych osobowych.

Uregulowania wymaga jedynie kwestia okresów przechowywania danych osobowych zgromadzonych przez doradcę restrukturyzacyjnego, przy wykonywaniu uprawnień i obowiązków wynikających z posiadanej licencji. Projekt przewiduje, że okres ten wynosi 5 lat od zakończenia realizacji celu, dla którego dane zostały zgromadzone. Okres ten uwzględnia zarówno termin przedawnienia roszczeń dochodzonych przez osoby prowadzące działalność gospodarczą, jak i obowiązek doradcy restrukturyzacyjnego udzielania wyjaśnień w związku z dokonywanymi czynnościami. Po upływie tego okresu dane osobowe podlegają usunięciu.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 17 października 2008 o zmianie imienia i nazwiska

W ustawie doprecyzowano sposób przetwarzania danych przez kierownika urzędu stanu cywilnego podczas prowadzenia postępowania administracyjnego w przedmiocie zmiany imienia i nazwiska. Wskazano, że kierownik urzędu stanu cywilnego w prowadzonym postępowaniu wykorzystuje dane zgromadzone w rejestrze stanu cywilnego. Dzięki temu, od 2015 roku, obywatele są zwolnieni z przedstawiania kierownikowi dodatkowych dokumentów stanu cywilnego takich jak np. odpisy aktów urodzenia. Należy jednocześnie podkreślić, że kierownik urzędu stanu cywilnego na mocy ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego ma dostęp do rejestru stanu cywilnego, zatem dodane przepisy nie wpływają na przetwarzanie danych w tym rejestrze, gdyż nie zmienia się ani krąg podmiotów uprawnionych, ani zakres danych w nim przetwarzanych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

W ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 1318, z późn. zm.) wskazano, że podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych może w drodze umowy powierzyć przetwarzanie danych podmiotowi przetwarzającemu. Umowa taka powinna spełniać wymagania, o których mowa w art. 28 ust. 3 RODO.

Zgodnie z art. 26 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych udostępnia dokumentację medyczną organom władzy publicznej, w tym Rzecznikowi Praw Pacjenta, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań, w szczególności nadzoru i kontroli. Zatem to Rzecznik Praw Pacjenta wymieniony jest w przedmiotowym katalogu podmiotów, a nie Rzecznik Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego. Za zasadne wydaje się skorelowanie powyższych przepisów i uwzględnienie Rzecznika Praw Pacjenta Szpitala Psychiatrycznego w ustawie z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Projektowane przepisy wskazują, że Rzecznik Praw Pacjenta może przetwarzać wszelkie informacje, w tym dane osobowe niezbędne do realizacji swoich ustawowych zadań.

Zasadność dostępu Agencji do danych zawartych w dokumentacji medycznej uzasadnia fakt, że przygotowanie rekomendacji o zakwalifikowaniu świadczenia opieki zdrowotnej jako świadczenie gwarantowane (zwłaszcza świadczenie kompleksowe) wraz z propozycją opisu świadczenia, wymaga szczegółowej analizy dowodów naukowych (wyników badań), a także danych sprawozdawczych. Sformułowanie propozycji opisu świadczenia, zgodnie z definicją „technologii medycznych” stanowiących interwencje w określonym wskazaniu związane jest ze zdefiniowaniem rozpoznania np. wg. skali ICD-10 i/lub stanu klinicznego (chorobowego, np. stadium zaawansowania nowotworu) bądź stanu funkcjonalnego, jako jedno z kryteriów udzielenia świadczenia w ramach koszyka świadczeń gwarantowanych. Dostęp do danych medycznych pozwoliłby również na: zidentyfikowanie i scharakteryzowanie obszarów kluczowych, w tym stopnia dostępności do najnowocześniejszych i najskuteczniejszych sposobów leczenia jednostek chorobowych, zidentyfikowanie czynników wpływających na rodzaj stosowania leczenia, poznanie zróżnicowania metod leczenia jednostek chorobowych w poszczególnych regionach kraju. Tego rodzaju dane nie podlegają obowiązkowej sprawozdawczości świadczeniodawców do NFZ, natomiast są one zbierane w ramach dokumentacji medycznej.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej

W projektowanych zmianach uwzględniono brzmienie przepisu art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1), który wymaga, aby przepis prawa krajowego określał obowiązek, którego realizacja wiązałaby się z koniecznością przetwarzania danych osobowych oraz rodzaj danych osobowych w ramach realizacji zadania ustawowego.

W projektowanym przepisie wskazano administratorów danych osobowych przetwarzających dane osobowe, w celu realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej: Szefa Służby Cywilnej, Radę Służby Publicznej, dyrektora generalnego urzędu, dyrektora Krajowej Szkoły Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego oraz w zakresie prowadzonych postępowań określonych w rozdziale 9 ustawy: Wyższą Komisję Dyscyplinarną Służby Cywilnej, komisję dyscyplinarną działającą w urzędzie obsługującym Głównego Lekarza Weterynarii, komisję dyscyplinarną działającą w urzędzie obsługującym właściwego wojewódzkiego lekarza weterynarii, komisję dyscyplinarną urzędu, wspólną komisję dyscyplinarną, rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych osób zajmujących stanowiska dyrektorów generalnych urzędów, rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych osób zajmujących stanowiska wojewódzkich lekarzy weterynarii i ich zastępców, rzecznika dyscyplinarnego do spraw dyscyplinarnych osób zajmujących stanowiska powiatowych lekarzy weterynarii i ich zastępców, rzecznika dyscyplinarnego urzędu lub wspólnego rzecznika dyscyplinarnego. Określono także katalog danych osobowych, jakie mogą być przetwarzane. Biorąc pod uwagę, że zakres zadań realizowanych w oparciu o przepisy ustawy ma charakter otwarty, nie jest możliwe wskazanie zamkniętego katalogu przetwarzanych danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego

W ocenie Ministerstwa Infrastruktury zaproponowany zakres wyłączenia stosowania odpowiednich przepisów rozporządzenia 2016/679 jest zgodny z zasadami analizowanego aktu prawa Unii Europejskiej. Projektodawca zdecydował się na wprowadzenie wskazanych wyłączeń, ponieważ służy ono realizacji głównych zadań ministra właściwego ds. transportu jako naczelnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach lotnictwa cywilnego, wynikających z przepisów ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, tj.:

1) wykonywanie funkcji wynikających ze zwierzchnictwa RP w przestrzeni powietrznej, w zakresie niezwiązanym z umacnianiem obronności państwa;

2) nadzór nad polskim lotnictwem cywilnym i nad działalnością obcego lotnictwa cywilnego w RP w zakresie ustalonym w ustawie – Prawo lotnicze i innych ustawach oraz umowach międzynarodowych. Działania podejmowane przez ministra właściwego do spraw transportu na podstawie ustawy – Prawo lotnicze w wyżej wymienionym zakresie mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i bezpieczeństwa lotnictwa cywilnego. Dotyczy to w szczególności postępowań prowadzonych przez ministra właściwego do spraw transportu, na podstawie art. 127 ust. 2 ustawy – Prawo lotnicze w sprawie wyznaczania instytucji zapewniającej służby żeglugi powietrznej, której

zadania obejmują zarządzanie ruchem lotniczym, zarządzanie przestrzenią powietrzną i zarządzenie przepływem ruchu lotniczego.

W wielu przypadkach to obywatel z własnej nieprzymuszonej woli przekazuje dane osobowe jego dotyczące, np. składając wniosek, skargę, czy petycję, w praktyce godząc się na że adresat podania będzie przetwarzał jego dane w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy. Oznacza to realizację podstawowej funkcji funkcjom organu administracji publicznej, tj. sprawnego zarządzania państwem w celu ochrony interesów wszystkich obywateli.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych w latach 1956-1989

*(projektodawcą jest MRPiPS, projektodawca przedłożył wspólne uzasadnienie dla projektowanych zmian w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych)**

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

Art.Zmiany ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

Proponowane zmiany ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych polegają na wprowadzeniu regulacji dotyczącej odpowiedniego stosowania do działalności skoków art. 106d i 106da ustawy – Prawo bankowe.

Należy wskazać, iż odpowiednie stosowanie wskazanych przepisów Prawa bankowego w odniesieniu do skok-ów uzasadnione jest analogicznymi obowiązkami skoków jak i banków w zakresie konieczności przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobieganiu przestępstwom, zgodnie z art. 106d ustawy - Prawo bankowe.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej.

Zgodnie z treścią art. 10 projektowanej ustawy zbiory i usługi danych przestrzennych należące do osób trzecich mogą na ich wniosek być włączane do infrastruktury zbiorów i usług danych przestrzennych, jeżeli jest to zgodne z interesem publicznym, a osoba taka wyrazi na to zgodę. Należy przyjąć, że część danych wchodzących w skład takich zbiorów mogą zostać uznane za dane osobowe np. poprzez możliwość powiązania określonych informacji jak chociażby numer księgi wieczystej przypisanej do danego gruntu z osobą fizyczną w pewnych okolicznościach stanu faktycznego tj. gdy numer takiej księgi jest przedmiotem zbioru. W takim przypadku w niektórych przypadkach nie powinna wystarczyć zgoda osoby tworzącej taki zbiór informacji (osoby trzeciej) ale konieczne jest spełnienie przesłanek legalizujących przetwarzane w zbiorze dane osobowe o których mowa w art. 6 rozporządzenia 2016/679. W niektórych przypadkach przesłanką taką może okazać się np. zgoda osoby której dane dotyczą i znajdują się w zbiorze. Projektowany przepis w wymogach przedłożenia wniosku o włączenie zbiorów do infrastruktury zbiorów i usług danych przestrzennych nie zobowiązuje jednak wnioskodawcy do uwzględnienia na tym etapie przepisów o ochronie danych osobowych. W związku z powyższym, projektodawca zdecydował się przesądzić w projektowanym przepisie, że jednym z warunków wystąpienia z przedmiotowym wnioskiem powinna być zgodność zbioru z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Projektodawca odstąpił od przesądzenia w tym zakresie wyraźnie, że chodzi wyłącznie o zgodności z „przepisami o ochronie danych osobowych”, gdyż w niektórych przypadkach mogą to być również np. prawa autorskie.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych

Projektowany art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (u.i.g.) określa zakres podmiotowy i przedmiotowy przetwarzania danych osobowych przez uczestników systemu udostępniania informacji gospodarczych i wymiany danych gospodarczych, które jest objęte wyłączeniami zawartymi w ust. 2. Przetwarzanie danych osobowych przez biura informacji gospodarczej, wierzycieli i osoby trzecie będzie dopuszczalne w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, uprawnień i wypełnienia obowiązków określonych w ustawie o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych przez te podmioty.

Projekt zakłada wyłączenie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679. Projektowany art. 3 ust. 2 nie narusza istoty podstawowych praw i wolności podmiotów danych oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym ważnym celom leżącym w interesie Polski, związanym przede wszystkim ze sprawną realizacją przez biura informacji gospodarczej w interesie publicznym zadań związanych z udostępnianiem informacji gospodarczych osobom trzecim nieoznaczonym w chwili przeznaczania tych informacji do udostępniania (art. 4 u.i.g.), bez którego byłoby niezwykle trudno przeprowadzić ocenę wiarygodności płatniczej uczestników obrotu. Zakres wyłączeń obejmuje:

1. prawo do ograniczenia przetwarzania (art. 18 ust. 2) – należy zapewnić nieprzerwane przetwarzanie informacji gospodarczych (w tym danych osobowych) przez biura. U.i.g. określa enumeratywnie przypadki, w których biuro jest obowiązane do wstrzymania ujawniania informacji gospodarczych, a zatem ograniczenia ich przetwarzania (np. art. 21a ust. 3 u.i.g.). Ograniczenie przetwarzania w innych przypadkach na wniosek dłużnika zagrażałoby sprawności i wiarygodności systemu udostępniania informacji gospodarczych. Dłużnicy, powołując się na drobne błędy w pisowni nazwiska lub drugiego imienia, doprowadziliby do ograniczenia przetwarzania tych informacji, przez co wyszukanie informacji o ich zobowiązaniach w bazie biura stałoby się niemożliwe dla podmiotów zainteresowanych dokonaniem

analizy wiarygodności płatniczej tych osób. Interes osób, które korzystają z przepisów o ochronie danych osobowych wyłącznie w celu zatajenia informacji o zaległych zobowiązaniach, a niekiedy w celu wyłudzenia niekorzystnego rozporządzenia mieniem kontrahentów, nie zasługuje na ochronę. Wyłączenie jest uzasadnione przede wszystkim ważnym interesem gospodarczym związanym z potrzebą ciągłego udostępniania kompletnych i aktualnych danych o uczestnikach obrotu gospodarczego (art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679) oraz potrzebą zapewnienia efektywnej egzekucji roszczeń cywilnoprawnych (art. 23 ust. 1 lit. j rozporządzenia 2016/679). Wprawdzie art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 pozwala na przetwarzanie danych osobowych pomimo ograniczenia przetwarzania, jeżeli uzasadniają to ważne względy interesu publicznego państwa członkowskiego, jednak taka ocena musi być przeprowadzana *ad casu*, tymczasem niezmiernie trudno jest wykazać, że w indywidualnym przypadku przetwarzania zmaterializowała się przesłanka ważnego interesu publicznego (a nie prywatnego). Określone w art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 cele związane z ochroną praw innej osoby i z ustaleniem, dochodzeniem lub obroną roszczeń w wielu przypadkach nie będą uzasadniały przetwarzania danych osobowych z uwagi na specyfikę modelu udostępniania informacji gospodarczych, który dopuszcza ujawnianie informacji o zobowiązaniach przedawnionych oraz pozwala na dostęp do danych o potencjalnych kontrahentach (przed zawarciem umowy). Tymczasem przeciwdziałanie nadużyciom i wyłudzeniom finansowym wymaga zapewnienia dostępu do pełnych i wiarygodnych informacji gospodarczych. Konieczne jest zatem wprowadzenie wyłączenia stosowania art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 w ustawie.

2. obowiązek określony w art. 19 - wyłączenie jest uzasadnione przysługiwaniem dłużnikowi podobnego prawa na gruncie art. 30 ust. 2 u.i.g., zgodnie z którym na wniosek dłużnika wierzyciel, który przekazał informacje gospodarcze do biura, informuje podmiot, który otrzymał informacje gospodarcze od biura, o uzupełnieniu, uaktualnieniu, sprostowaniu lub usunięciu danych dłużnika. Istnienie zasadniczo zbieżnych obowiązków biura (na gruncie art. 19 rozporządzenia 2016/679) i

wierzycieli (na gruncie art. 30 ust. 2 u.i.g.) byłoby pozbawione sensu. Wykazanie przez biura będące ogromnymi hurtowniami danych, że w konkretnym przypadku w świetle art. 19 rozporządzenia 2016/679 wykonanie określonego w tym przepisie obowiązku wymaga niewspółmiernie dużego wysiłku byłoby niezmiernie trudne z uwagi na posiadane przez te biura środki techniczne. Ze względu na skalę działalności biur, wykonanie obowiązków wynikających z art. 19 rozporządzenia 2016/679 zagrażałoby realizacji w interesie publicznym głównego zadania biur związanego z pośrednictwem w udostępnianiu informacji gospodarczych, dlatego wyłączenie stosowania tego przepisu jest uzasadnione ważnym interesem gospodarczym Polski związanym z potrzebą funkcjonowania sprawnego i wiarygodnego systemu udostępniania informacji gospodarczych (art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679). Trzeba również dodać, że zgodnie z art. 26 ust. 1 u.i.g. podmiot, który otrzymał informacje gospodarcze od biura, jest obowiązany usunąć je w terminie 90 dni od dnia ich otrzymania. W wielu przypadkach biura, stosując art. 19 rozporządzenia 2016/679, musiałyby informować o sprostowaniu, usunięciu lub ograniczeniu przetwarzania danych odbiorców danych, którzy już te dane usunęli albo wkrótce i tak by byli do ich usunięcia obowiązani.

3. prawo do sprzeciwu (art. 21 ust. 1) - u.i.g. reguluje szczegółowo prawo sprzeciwu dłużnika wobec zamiaru przekazania danych do biura w art. 15a u.i.g. Nie można uznać, że ten przepis określa tryb realizacji prawa określonego w art. 21 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, bowiem sprzeciw uregulowany w ustawie wywołuje zupełnie inne skutki – obliguje wierzyciela do uwzględnienia twierdzeń dłużnika kwestionującego istnienie zobowiązania w całości lub w części lub uznającego wiarygodność za przedawnioną w całości lub w części w informacji gospodarczej przekazywanej do biura. Korzystanie przez dłużników będących osobami fizycznymi z prawa do sprzeciwu uregulowanego w rozporządzeniu wymagałoby od wierzycieli wykazania istnienia ważnych, nadrzędnych, prawnie uzasadnionych podstaw do przetwarzania lub podstaw do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń, co mogłoby doprowadzić w wielu przypadkach do zakazu przetwarzania danych

dłużników przez wierzycieli, a przez to zagrażałoby ważnemu interesowi gospodarczemu Polski związanemu z potrzebą funkcjonowania sprawnego i wiarygodnego systemu udostępniania informacji gospodarczych (art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679) i utrudniałoby wierzycielom skuteczną egzekucję roszczeń cywilnoprawnych (art. 23 ust. 1 lit. j rozporządzenia 2016/679). Przepis art. 21 ust. 1 rozporządzenia nie przystaje do specyfiki udostępniania informacji gospodarczych, bowiem nie uwzględnia interesów osób trzecich, którym dane przekazywane do biura zostaną ujawnione. U.i.g. od początku pozwala na przekazywanie do biur również informacji o zobowiązaniach przedawnionych, których przetwarzanie nie służy ustaleniu, dochodzeniu ani obronie roszczeń przekazującego i nie stanowi ważnej uzasadnionej podstawy do przetwarzania przez przekazującego, który nie może już dochodzić swych roszczeń przed organami państwa. Niemniej, przekazanie tych danych jest niezmiernie istotne dla innych uczestników obrotu, którzy podejmują decyzje w oparciu o wszechstronną analizę zachowań płatniczych podmiotu danych, do której przeprowadzenia konieczne jest również uwzględnienie danych o zobowiązaniach przedawnionych.

Proponuje się ponadto wyłączenie stosowania art. 15 rozporządzenia 2016/679 w zakresie, w jakim zasady pobierania opłat przez biuro zostały uregulowane w ustawie odmiennie. Ma to na celu utrzymanie przewidzianych w u.i.g. rozwiązań, które są korzystniejsze dla dłużników będących konsumentami (przysługuje im bezpłatny dostęp do danych nie częściej niż raz na 6 miesięcy, a nie tylko za pierwszym razem). Przeniesienie do u.i.g. standardu wymaganego przez art. 15 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 doprowadziłoby również do naruszenia zasady równości, bowiem przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi mogliby uzyskać za pierwszym razem nieodpłatnie kopię danych osobowych stanowiących informacje gospodarcze, podczas gdy pozostali przedsiębiorcy musieliby ponosić opłaty na rzecz biura za każdym razem (art. 23 ust. 1 u.i.g.). Rozszerzenie bezpłatnego dostępu do danych i ograniczenie opłat do wysokości kosztów administracyjnych mogłoby zagrozić finansowaniu ustawowych zadań biur, a zatem zagrażałoby ważnemu interesowi gospodarczemu Polski związanemu z potrzebą funkcjonowania sprawnego i wiarygodnego

systemu udostępniania informacji gospodarczych (art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679).

W efekcie proponowanych zmian przepisy u.i.g. spełnią warunki określone w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, będą bowiem zawierały przepisy o celach przetwarzania, kategoriach danych (zob. art. 2 ust. 1 u.i.g. – definicja informacji gospodarczych), kategoriach administratorów, zakresie wprowadzonych ograniczeń, okresach przechowywania oraz mających zastosowanie zabezpieczeniach.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych

*(wnioskodawca przedstawił wspólne uzasadnienie dla zmian przepisów o instytutach badawczych, Prawo o szkolnictwie wyższym i o Polskiej Akademii Nauk)**

Wyłączenia dotyczące przetwarzania danych osobowych dla celów badawczych:

Proponuje się wyłączenie stosowania art. 9 ust. 1, art. 15, art. 16, art. 18 i art. 21 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 do przetwarzania danych osobowych wykorzystywanych do celów badawczych. W tym celu proponuje się wprowadzenie:

- art. 2a w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1736);

- art. 55d w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 z późn. Zm.);

- art. 2a w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. z 2017 r. poz. 1869 i 2201).

Wprowadzane przepisy dotyczą wyłączenia stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w ww. zakresie przy realizacji badań naukowych i prac rozwojowych ze względu na specyfikę działalności badawczo-rozwojowej i gwarantowanej przez prawo wolności badawczej.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 679/2016 dopuszcza możliwość ograniczenia w ustawodawstwie krajowym praw osób fizycznych, związanych z ochroną ich danych osobowych, jeżeli miałyby to umożliwić prowadzenie działalności badawczej i byłoby podyktowane interesem publicznym. Warunkiem jest, aby cele działalności badawczej, w ramach których dane osobowe są przetwarzane, nie naruszały istoty prawa do ochrony tych danych i przewidywały odpowiednie, konkretne środki ochrony praw podstawowych i interesów osoby fizycznej, której dane dotyczą.

Dodawane w trzech ww. ustawach przepisy pozwolą zabezpieczyć szereg sytuacji, w których przetwarzanie danych osobowych jest niezbędne do realizacji celów badawczych. Dotyczy to zwłaszcza badań o charakterze sektorowym prowadzonych na dużej populacji osób.

Wolność badań naukowych zagwarantowana jest zarówno na gruncie międzynarodowym (art. 13 Karty Praw Podstawowych UE), jak również krajowym (art. 73 Konstytucji RP). W związku z prawem do wolności wypowiedzi i informacji, przewidzianymi w art. 11 Karty, powinno się zabezpieczyć również prawa wolności badawczej.

Możliwość taka wynika bezpośrednio z art. 89 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólnego rozporządzenia o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1).

Propozycja MNiSW, dotycząca ograniczenia stosowania na gruncie badań naukowych artykułów: 15 (Prawo dostępu), 16 (Prawo do sprostowania), 18 (Prawo do ograniczenia przetwarzania) i 21 (Prawo do sprzeciwu) rozporządzenia, wynika z wyraźnego kontrastu, jaki powstał pomiędzy zasadami ogólnymi oraz ustawodawstwem krajowym gwarantującym dotychczas wolność badań naukowych i autonomię uczelni, a regulacjami zawartymi w rozporządzeniu.

Nadmienić należy, że zgodnie z motywem 39 preambuły do rozporządzenia, dane osobowe powinny być przetwarzane tylko w przypadkach, gdy celu przetwarzania nie można w

rozsądny sposób osiągnąć innymi sposobami. Udostępnienie danych osobowych, w tym do celów badań naukowych warunkowane jest wykazaniem słusznego interesu publicznego. Zatem, przyjęć należy, że proponowany zapis ustawy dotyczący ograniczenia stosowania art. 15, art. 16, art. 18 i art. 21 w odniesieniu do badań naukowych, nie spowoduje negatywnych skutków w praktyce.

Szereg badań naukowych prowadzonych m.in. poprzez przetwarzanie danych osobowych, dotyczy wielu dziedzin życia społecznego, w tym z obszaru socjologii, edukacji czy zdrowia publicznego i ma charakter systemowy. Znaczna większość badań systemowych służących identyfikacji i zrozumieniu zjawisk społecznych opierana jest na analizie ściśle określonej grupy lub populacji. Prowadzenie działalności naukowej wymusza korzystanie z różnych źródeł w tym archiwalnych i nie zawsze jest tak, że wiedzy dostarczą dane o charakterze statystycznym. Dostęp do rejestrów i dokumentacji źródłowej jest częstokroć jedyną metodą osiągnięcia założonego celu badawczego. Niemniej, w myśl obowiązującego dotychczas stanu prawnego, standardem jest, że dane osobowe przetwarzane do celów badań naukowych są adekwatne, stosowne i ograniczone do tego, co jest niezbędne dla celów, dla których są przetwarzane. Standardem również jest, że dane osobowe, które służyły działalności badawczej, przechowywane są jedynie w okresie niezbędnego minimum.

Ponadto należy zauważyć, że Państwo Polskie powinno zabezpieczyć możliwość przetwarzania tzw. „wrażliwych” danych osobowych obejmujących np. ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzanie danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osób fizycznych lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej w celu realizacji badań naukowych niezbędnych do prowadzenia właściwej polityki społecznej, edukacyjnej lub w celu analizy zmian zachodzących w społeczeństwie. Należy przy tym nadmienić, że nie jest możliwe doprecyzowanie zakresu danych osobowych jak i wskazanie konkretnych celów takich badań. Ponadto należy zauważyć, że badania naukowe mogą być prowadzone na dużych populacjach osób, a w takich przypadkach spełnienie wymagań

określonych w art. 15, art. 16, art. 18 i art. 21 rozporządzenia (UE) 2016/679 wymagałoby nakładów niewspółmiernie wysokich do pozostałych kosztów badań naukowych.

Należy zauważyć, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prowadzi Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”. W Systemie tym publikowane są wszelkie informacje o przeszło 100 tys. nauczycieli akademickich, studentach, działalności naukowej, badawczej i dokonanych osiągnięciach. Dostęp do wielu aspektów związanych z nauką, w tym wyników badań naukowych w Systemie ma na celu m.in. wiarygodną ocenę potencjału naukowego i racjonalne gospodarowanie środkami na naukę i szkolnictwo wyższe, jak również dostarczanie obiektywnych informacji o nauce i szkolnictwie wyższym studentom, kandydatom na studia, pracownikom nauki i przedsiębiorcom. Zaznaczyć należy, że dostęp do wielu informacji, w tym zawierających dane osobowe przetworzone w związku z prowadzoną działalnością naukowo-badawczą, znajdujących się w Zintegrowanym Systemie, jest powszechny. Warto również dodać, że dane zawarte w Systemie mogą być również objęte działalnością badawczą. Analogiczne przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych do celów badawczych planują także zawrzeć w ustawach o ochronie danych osobowych inne państwa Unii Europejskiej, w szczególności Niemcy.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk

*(wnioskodawca przedstawił wspólne uzasadnienie dla zmian przepisów o instytutach badawczych, Prawo o szkolnictwie wyższym i o Polskiej Akademii Nauk)**

Ponadto wprowadzono nowy art. 114a, w którym określono zakres danych osobowych pracowników jednostek naukowych PAN przetwarzanych w celu przeprowadzenia postępowań wyjaśniających i postępowań dyscyplinarnych. Wskazano także administratora tych danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki

Zmiany w ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki:

W art. 4c ust. 1 określono wprost cele, w jakich minister właściwy do spraw nauki prowadzi System Informacji o Nauce w ramach Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”. Wskazano także, że administratorem danych osobowych przetwarzanych w systemie POL-on jest minister właściwy do spraw nauki.

W art. 4c dodano także ust. 13a w celu ograniczenia stosowania art. 34 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679. Wskazano, że jeśli administrator danych osobowych (minister właściwy do spraw nauki) wyda komunikat o naruszeniu na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej lub na stronie internetowej obsługującego go urzędu, to nie będzie wymagane informowanie osób, których naruszenie danych osobowych nastąpiło. Zakres danych osobowych przetwarzanych w systemie POL-on szczegółowo określa przepis art. 4c ust. 10. Zakres innych danych i informacji przetwarzanych w systemie POL-on określa szczegółowo rozporządzenie wydane na podstawie art. 4c ust. 14. W związku z powyższym celowe jest wyłączenie nakładanych na ministra właściwego do spraw nauki – jako administratora danych osobowych – niektórych obowiązków informacyjnych w stosunku do danych niezbędnych do realizacji celów, w jakim te dane są przetwarzane. Należy zauważyć, że w systemie POL-on przetwarzane są dane osobowe przeszło 100 000 osób. Dane te są niezbędne do realizacji, w interesie publicznym, ustawowych zadań ministra właściwego do spraw nauki. Ponadto jak już wcześniej wskazano minister właściwy do spraw nauki jest administratorem danych osobowych, które z mocy ustawy o zasadach finansowania nauki, wprowadzają jednostki naukowe. Z tego względu obowiązki wynikające z przepisów 12 ust. 3 i 4, art. 14 – art. 16 rozporządzenia powinny dotyczyć administratorów danych osobowych podmiotów wprowadzających te dane do systemu.

W art. 13e określono, że w celu przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę, o których mowa w art. 5 pkt 4, 6–10b, 11 i 11a, oraz sprawowania kontroli nad

wydatkowaniem przyznanych środków, minister właściwy do spraw nauki przetwarza dane osobowe:

kierowników i wykonawców projektów badawczych, kandydatów ubiegających się o stypendia dla wybitnych młodych naukowców oraz kandydatów do nagród za wybitne osiągnięcia naukowe lub naukowo-techniczne;

małżonków i dzieci uczestników programów lub przedsięwzięć ustanawianych przez ministra, jeżeli konieczność taka wynika ze specyfiki programu lub przedsięwzięcia.

W projektowanych przepisach określono szczegółowo zakres przetwarzanych danych osobowych. Jednocześnie wskazano, że administratorem ww. danych osobowych jest minister właściwy do spraw nauki. W zakresie przetwarzania danych osobowych zaproponowano ograniczenia w zakresie stosowania art. 34 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679. W art. 29a określono, że w celu przyznawania środków finansowych na naukę na finansowanie działalności, o której mowa w art. 29 ust. 1 ustawy, minister przetwarza dane ekspertów i recenzentów sporządzających opinie w sprawach przyznawania i rozliczania środków finansowych na naukę oraz ekspertów przeprowadzających kontrole merytoryczne i finansowe dotyczące realizacji zadań finansowanych ze środków na naukę. Określono także szczegółowy zakres przetwarzanych danych osobowych. W zakresie przetwarzania danych osobowych zaproponowano te same ograniczenia w zakresie stosowania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 679/2016, co w przypadku danych osobowych przetwarzanych na podstawie art. 13e.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie

W proponowanej zmianie przepisów ustawy o sporcie, uwzględniono brzmienie art. 6 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679, zgodnie z którym przepis prawa krajowego powinien określać obowiązek, którego realizacja wiązałaby się z koniecznością przetwarzania danych osobowych.

Zaproponowano również zmiany polegające na określeniu zakresu danych przetwarzanych w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 22 pkt 2 ustawy o instytutach badawczych oraz art. 2 ust 1 pkt 5 tj. w szczególności rozwijaniem kultury fizycznej i sportu oraz prowadzeniem i rozwijaniem baz danych związanych z przedmiotem działania instytutu związanych z kulturą fizyczną i sportem (Instytut Sportu-Państwowy Instytut Badawczy gromadzi dane w tym również dane osobowe w zakresie aplikacji Szkolnych Klubów Sportowych oraz Narodowej Bazy Talentów.)

Ponadto w przepisach ustawy zaproponowano zmiany polegające na określeniu zakresu danych przetwarzanych w związku z wykonywaniem przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej zadań, o których mowa w art. 29 ust. 1 i 7 oraz w art. 29a, przyznawaniem przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej stypendiów (art. 32 i art. 32a), wyróżnień, odznak i nagród pieniężnych (art. 34 i 35) oraz świadczenia pieniężnego ze środków budżetu państwa (art. 36).

Katalog danych osobowych określony w art. 29b zawiera wyłącznie kategorie danych niezbędnych do realizacji zadań publicznych. Dane osobowe wymienione w tym katalogu są niezbędne do realizacji zadania „Sport dla Wszystkich”, ale również celem realizacji zadań publicznych w ramach upowszechniania sportu w społeczeństwie podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje spoza sektora finansów publicznych. Dotyczą one szerokiej skali organizacji imprez sportowych związanych z realizacją zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty odnoszących się do spraw kultury fizycznej i turystyki, w skali od imprez masowych do lokalnych, jak również zadań, których realizację samorząd terytorialny przekazuje innym jednostkom działającym na swoim terenie, np. klubom sportowym działającym samodzielnie lub uczniowskim klubom sportowym działającym w ramach struktur szkolnych (mieści się tutaj również szeroko pojęta promocja sportu i działań z nim związanych). Zbiór zawiera dane dotyczące opiekuna grupy oraz dane uczestników programu bez których realizacja zadania nie byłaby możliwa. Imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania uczestników są niezbędne z powodów organizacyjnych, chociażby z uwagi na proces rekrutacji, identyfikacji podczas zajęć czy wymogi bezpieczeństwa i możliwość

poinformowania członków rodzin w przypadku nieprzewidzianego zdarzenia. Katalog zawiera tylko te dane, które są niezbędne przy realizacji zadań - żeby organizator mógł zapewnić bezpieczeństwo uczestników, mieć z nimi kontakt telefoniczny, e mailowy czy mógł dotrzeć w razie potrzeby do opiekunów prawnych nieletnich uczestników. Wymienione dane potrzebne są, zarówno na etapie weryfikacji dokumentów konkursowych jak i realizacji zadania oraz weryfikacji dokumentacji potwierdzającej zakończenie zadania, wymienionych w ofercie celów zamierzonych do osiągnięcia, bezpośrednio podczas kontroli przeprowadzanej w trakcie realizacji zadania oraz później, np. w ciągu 5-u lat w których podmiot dotowany zobowiązany jest przechowywać dokumentację z realizacji zadania (np. podczas przeprowadzanej kontroli krzyżowej z realizacji zadania: konfrontacji zapisów dokumentacji z biorącymi udział w realizacji zadania uczestnikami).

Mieści się tutaj również Narodowa Baza Talentów, dalej „NBT”, do której dane, wymienione w katalogu przekazywane są m.in. w ramach realizacji Programu „KLUB” oraz „SKS” do bazy prowadzonej przez Instytut Sportu - Państwowy Instytut Badawczy. Dane te są niezbędne do przeprowadzenia działań badawczych.

Zadanie polega na utworzeniu i prowadzeniu Narodowej Bazy Talentów – ogólnodostępnego, innowacyjnego narzędzia badawczego, mającego na celu gromadzenie wyników testów sprawnościowych dzieci i młodzieży, które w zestawieniu z dokonywanymi pomiarami wysokości i masy ciała będą podstawą do analiz rozwoju fizycznego polskiego społeczeństwa oraz narzędziem wykorzystywanym przy identyfikacji talentów sportowych.

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że istotą projektu nie jest gromadzenie danych osobowych, ale przekrojowej wiedzy odnoszącej się do poziomu sprawności fizycznej poszczególnych grup wiekowych. Na etapie umieszczania danych w ogólnie dostępnej bazie NBT, dane podlegają animizacji i stają się jedynie danymi populacyjnymi.

Administrowanie przedstawionymi danymi oraz ich przetwarzanie jest niezbędne dla realizacji zadania publicznego a interes oraz podstawowe prawa i wolności osób, których dane dotyczą nie są nadrzędne wobec realizacji tego zadania. Osoby uczestniczą w realizacji

zadania w sposób dobrowolny i świadomy-to one wychodzą z inicjatywą uczestnictwa w zadaniu poprzez udział w nim lub jego realizację.

Ponadto określono katalogi danych osobowych przetwarzanych w ramach procedury przyznawania nagród pieniężnych i wyróżnień za wybitne osiągnięcia sportowe (art. 34a) i odznak, wyróżnień oraz nagród pieniężnych dla trenerów (art. 35a). Katalog danych osobowych określony w ww. przepisach zawiera wyłącznie kategorie danych niezbędnych do realizacji wskazanych zadań publicznych i określony jest obecnie w rozporządzeniach wykonawczych do wskazanych przepisów. Biorąc pod uwagę wymogi dotyczące konstrukcji przepisów umożliwiających przetwarzanie danych osobowych organom publicznym zasadne jest umieszczenie tych katalogów w ustawie. Konieczność przetwarzania właśnie tych danych wynika wprost z regulacji ustawy o sporcie np. konieczność przetwarzania informacji o stanie zdrowia wiąże się z przyznawaniem nagród za osiągnięcia w sporcie paraolimpijskim (kwestia niepełnosprawności).

Biorąc pod uwagę powyższe wszystkie przedstawione propozycje ograniczeń stosowania rozporządzenia 2016/879 spełniają przesłankę określoną w art. 23 ust. 1 lit e rozporządzenia 2016/879, nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są w demokratycznym społeczeństwie środkami niezbędnymi i proporcjonalnymi służącymi ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym, w szczególności zdrowiu publicznemu.

Brak uwzględnienia proponowanych przez MSiT ograniczeń stosowania rozporządzenia 2016/879 negatywnie wpłynie na szeroko rozumiany obszar zdrowia publicznego.

Przede wszystkim należy podkreślić, że wyniki sportowe w prowadzonej rywalizacji międzynarodowej nie są celem samym w sobie, lecz sposobem promocji powszechnej aktywności fizycznej i promocji Polski na świecie. Należy tu mieć na względzie prozdrowotne i edukacyjne walory poszczególnych sportów, możliwość ich powszechnego uprawiania przez całe życie oraz medialność i poziom światowego współzawodnictwa. Takie podejście, wskazuje na korzyści społeczne oraz gospodarcze, uzasadnia wspieranie sportu wyczynowego ze środków publicznych i wyjaśnia jego wpływ na zdrowie społeczne. Warto zauważyć jak liczną grupę stanowią zawodnicy w samych tylko sportach i konkurencjach

objętych programem igrzysk olimpijskich, tj. blisko 640 tysięcy osób, do tego należy doliczyć trenerów i instruktorów – ponad 24 tys. osób, którzy stanowią ogromną rzeszę potencjalnych promotorów zdrowego stylu życia.

Bardzo istotne w tym kontekście jest także wspieranie sportu osób niepełnosprawnych. Zgodnie z tendencjami w organizacji współzawodnictwa sportowego osób niepełnosprawnych na poziomie międzynarodowym, konieczna jest integracja ze sportem osób pełnosprawnych. Kierunek tych działań jest spójny z wytycznymi Międzynarodowego Komitetu Paraolimpijskiego. Profesjonalizacja sportu osób niepełnosprawnych powoduje, iż sytuacją pożądaną w sporcie wyczynowym jest szkolenie sportowców niepełnosprawnych w środowisku zawodników pełnosprawnych. Ponadto ze względów sportowych, jak i społecznych, nie jest wskazana izolacja tej grupy sportowców. Stworzenie spójnego systemu sportu osób pełnosprawnych i niepełnosprawnych promuje dostęp do aktywności sportowej dla wszystkich i na równych zasadach. Takie podejście przekłada się na szerszy obszar aktywności fizycznej całego społeczeństwa, a co za tym idzie i zdrowie publiczne.

W tym kontekście istotną rolę we wsparciu sportu wyczynowego ma państwowy system stypendialny. Stypendium sportowe można otrzymać za wyniki sportowe osiągnięte wyłącznie na igrzyskach olimpijskich, paraolimpijskich, głuchych, mistrzostwach świata oraz mistrzostwach Europy. Warto również zaznaczyć, że Polska jest jednym z niewielu krajów, która wysyła zawodowych sportowców na zawody sektorowe – akademickie czy wojskowe. To wprost przekłada się na promocję aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia w tych środowiskach, zaszczepiając w młodych ludziach (studentach i żołnierzach) nawyki, które procentować będą w przyszłości mniejszą liczbą chorób cywilizacyjnych. W roku 2017 r. stypendia za osiągnięcia sportowe otrzymało 931 członków kadr narodowych polskich związków sportowych.

Należy też podkreślić szczególną rolę sportu młodzieżowego, którego głównym zadaniem jest aktywizacja dzieci i młodzieży oraz zapewnienie im oferty prowadzenia treningu, a także uczestniczenia w rywalizacji sportowej. Sport młodzieżowy jest traktowany jako element polityki wychowawczej, a jego celem jest jak najszersze włączenie młodzieży do sportu i utrzymanie w nim przez całe życie. To bez wątpienia zaprocentuje w przyszłości

zdrowszym społeczeństwem i mniejszymi nakładami na opiekę zdrowotną. W szeroko pojętym obszarze sportu młodzieżowego w 2017 r. szkolonych było 28 892 zawodników w różnych kategoriach wiekowych (młodzik, junior młodszy, junior i młodzieżowiec). To ogromna rzesza młodych osób, które swoim przykładem oddziałują na grupy rówieśnicze, promując osobistym przykładem aktywność fizyczną i zdrowy styl życia.

Warto też zauważyć, że organizacja imprez sportowych rangi międzynarodowej jest bardzo dobrą metodą popularyzacji sportu, a przy okazji niesie za sobą wiele dodatkowych korzyści, bardzo często wykraczających poza obszar sportu. Do najważniejszych aspektów należy zaliczyć inwestycje w infrastrukturę – nie tylko tę sportową, lecz również transportową (drogi, dworce, lotniska). Wielkie imprezy sportowe to również pobudzenie gospodarki – zarówno w bezpośrednim związku z organizacją, jak i długofalowy wzrost atrakcyjności turystycznej, co może wspomagać powstawanie kolejnych miejsc pracy. Istotny jest także aspekt popularyzacji danego sportu i wzbudzenie chęci jego uprawiania, co bez wątpienia nie pozostaje bez wpływu na zdrowie publiczne. Na koniec, choć jest to aspekt nie do przecenienia, należy również wspomnieć o budowie kapitału społecznego – skupienia się społeczności lokalnej wokół wydarzenia sportowego, rosnącego poczucia dumy i tożsamości, także nauki i nowych doświadczeń wyniesionych z międzykulturowych kontaktów.

Warto również podkreślić wykorzystanie w przekazie promocyjnym największych polskich imprez sportowych skierowanych do amatorów lub łączących rywalizację sportowców wyczynowych oraz nastawionych na masowe uczestnictwo. Imprezy takie jak masowe biegi (np. maratony), wyścigi kolarskie czy biegi narciarskie, przy osiągnięciu odpowiedniego poziomu organizacyjnego oraz rozpoznawalności, stają się również świetną wizytówką Polski oraz służą jej promocji. Fakt, że imprezy te nastawione są na masowe uczestnictwo, sprawia, że tego typu wydarzenia mogą również istotnie wpływać na ożywienie turystyczno-gospodarcze na poziomie lokalnym i przełożyć się wprost na popularyzację zdrowego stylu życia.

W ostatnich latach Polska była gospodarzem wielu istotnych imprez sportowych rangi międzynarodowej, które okazały się wizerunkowymi sukcesami. Finałowy turniej piłkarskich Mistrzostw Europy UEFA EURO 2012™ czy Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej

Mężczyzn w 2014 r. zebrały świetne recenzje wśród uczestników i widzów, a cykliczne imprezy takie jak Tour de Pologne czy Puchar Świata w skokach narciarskich regularnie wzbudzają duże zainteresowanie.

Zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/879 mają na celu ochronę jednostki, której dane będą przetwarzane, przed negatywnymi skutkami jej decyzji w zakresie udostępnienia danych. Odmienne uregulowanie mogłoby prowadzić do braku możliwości działania organu administracji publicznej i realizacji jego zadań na rzecz danej jednostki. Przy projektowaniu proponowanego rozwiązania szczególny nacisk położono na adekwatność celu – jakim jest dbanie o zdrowie publiczne ogółu społeczeństwa, w szczególności dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych - i dobraniu do niego właściwego środka użytego do jego osiągnięcia.

Art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 zawiera wymagania dotyczące ograniczania praw podmiotów danych. Zostały one spełnione w projektowanej ustawie przez określenie środków zabezpieczenia danych, okresu przechowywania danych oraz przez wskazanie sposobu ogłaszania ograniczeń praw podmiotu danych. Zabezpieczenia, o których mowa w projektowanych przepisach, polegają co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających upoważnienie nadane przez administratora danych oraz pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych

Dowód osobisty jest jednym z dwóch rodzajów dokumentów, który potwierdza tożsamość obywatela polskiego. W celu jednoznacznego przypisania określonej osoby do wydanego jej dokumentu i zapewnienie tym samym pewności obrotu prawnoadministracyjnego prowadzony jest Rejestr Dowodów Osobistych oraz gromadzona jest odpowiednia dokumentacja. W związku z powyższym przetwarzanie danych osobowych na potrzeby wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych jest już obecnie jasno uregulowane w ustawie o dowodach osobistych.

Z uwagi na to, że zmieniana ustawa o dowodach osobistych zawiera wiele bardzo szczegółowych regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym:

- 1) zasady ich zbierania,
- 2) zakres zbieranych danych
- 3) wskazuje właściwe organy i ich zadania,
- 4) zasady dostępu do danych zarówno dla osób, których dane dotyczą, jak i dla innych osób fizycznych oraz pozostałych podmiotów,

Dostosowanie ustawy do rozporządzenia 2016/679 polegało przede wszystkim na:

- 1) doprecyzowaniu, w jakim zakresie uprawnione organy przetwarzają dane osobowe,
- 2) określeniu okresu przetwarzania danych,
- 3) doprecyzowaniu procedury w przypadku stwierdzenia niezgodności danych zawartych we wniosku z danymi zawartymi w Rejestrze Dowodów Osobistych i rejestrze PESEL,
- 4) określeniu zasad sprostowania i uzupełnienia danych dotyczących wniosku o wydanie dowodu osobistego,
- 5) wskazaniu celu przetwarzania danych osobowych oraz zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679 wskazaniu, stosowanie których przepisów ww. rozporządzenia zostało ograniczone w stosunku do przetwarzania danych na potrzeby wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych.

W ramach przetwarzania danych osobowych na potrzeby wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych oraz prowadzenia Rejestru Dowodów Osobistych ze stosowania wyłączono:

- 1) art. 18 rozporządzenia - ograniczenie przetwarzania danych jest niedopuszczalne, gdyż musi istnieć możliwość nieprzerwanego przetwarzania danych przez

organy publiczne w celu jednoznacznego potwierdzania tożsamości obywateli na podstawie wydanych dokumentów tożsamości,

2) art. 21 rozporządzenia - nie może być dopuszczalne zaprzestanie przetwarzania danych danej osoby na podstawie jej sprzeciwu gdyż nadrzędnym wobec praw jednostki jest w tym przypadku interes publiczny jakim jest możliwość jednoznacznego identyfikowania osób na podstawie wydanych tym osobom dokumentów tożsamości. Zdając sobie sprawę z możliwości odmowy poprzez wykazanie ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania należy podkreślić, że w rejestrze dowodów osobistych przetwarzane są dane praktycznie wszystkich obywateli i nigdy nie będzie możliwości, aby został przyjęty sprzeciw przeciwko przetwarzaniu danych. Zatem biorąc pod uwagę masowy charakter przetwarzania i konieczność, w przypadku wniesienia sprzeciwu o którym mowa w art. 21, każdorazowego wykazywania ww. ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania celem odmowy przyjęcia sprzeciwu, zasadnym jest aby ograniczyć stosowanie tego przepisu.

Zaproponowane ograniczenia nie stoją w sprzeczności z zasadami określonymi w rozporządzeniu, które dopuszcza możliwość ograniczenia ich stosowania na podstawie przepisów krajowych jeśli ograniczenie takie nie narusza istoty praw podstawowych i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym bezpieczeństwu publicznemu lub innym ważnym celom leżącym w interesie Unii lub państwa członkowskiego.

Regulacje zaproponowane w ustawie o dowodach osobistych nie naruszają również zasad określonych w art. 31 i 51 Konstytucji. Ograniczenia w zakresie korzystania z wolności i praw wynikają z przepisów rangi ustawowej. Obowiązki organów w sprawach związanych z dowodami, zakres danych, zasady ich gromadzenia, przechowywania i przetwarzania w RDO uregulowane zostały w przepisach ustawy i służą realizacji celów związanych z bezpieczeństwem publicznym, w tym wydawaniem dowodów osobistych, ustalaniem tożsamości ich posiadaczy w tym wizerunku twarzy, co dzięki możliwości jednoznacznego powiązania osoby z wydanym dokumentem w którym zawarte są jej podstawowe dane osobowe, przekłada się na bezpieczeństwo obrotu prawnego dokumentami tożsamości jak i bezpieczeństwo państwa i tym samym jest niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.

Z drugiej strony dla obywateli zapewniona została również możliwość wglądu do przetwarzanych danych, które pozyskiwane są w oparciu o regulacje ustawowe oraz uzyskiwanie informacji o których mowa w art. 15 rozporządzenia 2016/679.

Ponadto celem sprawniejszej realizacji zadań określonych w ustawie zaproponowano rozszerzenie dostępu do Rejestru Dowodów Osobistych dla wojewodów i konsuli. Wojewodowie, którzy sprawują nadzór nad realizacją spraw związanych z wydawaniem dowodów osobistych, powinni, celem weryfikacji działania organów gmin, mieć dostęp do danych zgromadzonych w rejestrze. Z kolei konsulowie, którzy odpowiadają za przyjmowanie zgłoszeń o utracie dowodu osobistego, powinni mieć możliwość weryfikacji danych w rejestrze, celem właściwego informowania organu, który wydał dokument.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności

Prowadzenie ewidencji ludności i nadawanie osobom numeru PESEL służy stworzeniu jednej, podstawowej bazy danych osobowych - rejestru PESEL- umożliwiającej jednoznaczną identyfikację osób fizycznych, którym nadano numer PESEL zawierającą przede wszystkim ich aktualne dane. Rejestr PESEL jest rejestrem referencyjnym dla wielu innych rejestrów państwowych. W związku z powyższym dane w tym rejestrze muszą być pewne, a dostęp do rejestru jednoznacznie określony, co już obecnie jest jasno uregulowane w ustawie o ewidencji ludności.

Mając na względzie, że zmieniana ustawa o ewidencji ludności zawiera wiele szczegółowych regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym:

- 1) zasady ich zbierania,
- 2) zakres zbieranych danych
- 3) wskazuje właściwe organy i ich zadania,
- 4) tryby zmiany, uzupełniania i sprostowania danych,
- 5) zasady dostępu do danych zarówno dla osób, których dane dotyczą, jak i dla innych osób fizycznych oraz pozostałych podmiotów,
- 6) zasady przechowywania danych,
- 7) dostosowanie ustawy do rozporządzenia 2016/679 polegało przede wszystkim na:

- a) doprecyzowaniu, w jakim zakresie uprawnione organy przetwarzają dane osobowe,
- b) określeniu okresu przetwarzania danych osobowych,
- c) jasnym wskazaniu celu przetwarzania danych osobowych oraz zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679 wskazaniu, których przepisów ww. rozporządzenia nie stosuje się w stosunku do przetwarzania danych na potrzeby prowadzenie ewidencji ludności.

W ramach przetwarzania danych osobowych na potrzeby prowadzenia ewidencji ludności, w tym prowadzenia rejestru PESEL, ze stosowania wyłączono:

- 1) art. 18 rozporządzenia- ograniczenie przetwarzania danych jest niedopuszczalne, gdyż musi istnieć możliwość nieprzerwanego przetwarzania danych zgromadzonych m.in. w rejestrze PESEL, którego celem jest jednoznaczne ustalanie tożsamości osób. Rejestr ten jest referencyjnym dla innym rejestrów państwowych zatem ograniczenie przetwarzania wybranych danych wpłynęłoby negatywnie na możliwość korzystania przez te osoby z wielu usług publicznych (np. ochrony zdrowia)
- 2) art. 21 rozporządzenia nie może być dopuszczalne zaprzestanie przetwarzania danych danej osoby na podstawie jej sprzeciwu, gdyż nadrzędnym wobec praw jednostki jest w tym przypadku interes publiczny jakim jest możliwość jednoznacznego identyfikowania osób. Zdając sobie sprawę z możliwości odmowy poprzez wykazanie ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania należy podkreślić, że w rejestrze PESEL przetwarzane są dane praktycznie wszystkich obywateli i nigdy nie będzie możliwości, aby został przyjęty sprzeciw przeciwko przetwarzaniu danych. Zatem biorąc pod uwagę masowy charakter przetwarzania i konieczność, w przypadku wniesienia sprzeciwu o którym mowa w art. 21, każdorazowego wykazywania ww. ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania celem odmowy przyjęcia sprzeciwu zasadnym jest aby ograniczyć stosowanie tego przepisu.

Zaproponowane ograniczenia nie stoją w sprzeczności z zasadami określonymi w rozporządzeniu, które dopuszcza możliwość ograniczenia ich stosowania na podstawie przepisów krajowych jeśli ograniczenie takie nie narusza istoty praw podstawowych i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i

proporcjonalnym służącym bezpieczeństwu publicznemu lub innym ważnym celom leżącym w interesie Unii lub państwa członkowskiego. W interesie publicznym oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego konieczne jest zapewnienie przez państwo jednoznacznej identyfikacji oraz ustalenia statusu administracyjno-prawnego osób fizycznych polegającej na rejestracji określonych w ustawie podstawowych danych identyfikujących ich tożsamość oraz ich statusu administracyjnoprawny.

Regulacje zaproponowane w ustawie o ewidencji ludności nie naruszają również zasady określonej w art. 31 i 51 Konstytucji, gdyż ograniczenia w zakresie korzystania z wolności i praw wynikają z przepisów rangi ustawowej i służą bezpieczeństwu państwa oraz interesowi publicznemu a jednocześnie są ograniczone do tego co niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Pewność obrotu administracyjno –prawnego wymaga aby możliwe było jednoznaczne określanie tożsamości osób fizycznych co jest zapewnione dzięki nadawaniu osobom fizycznym numery PESEL. Z drugiej strony dla obywateli zapewniona została również możliwość wglądu do przetwarzanych danych, które pozyskiwane są w oparciu o regulacje ustawowe oraz uzyskiwanie informacji o których mowa w art. 15 rozporządzenia 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy

Ponadto proponuje się dodać przepis zmieniający ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15 i 1089 oraz z 2018 r. poz. 4, 130 i 138) , zgodnie z którym do przetwarzania danych osobowych, dotyczących enumeratywnie wymienionych w proponowanym przepisie kwestii, uregulowanych w Kodeksie wyborczym, przepisów art. 12-22 i art. 34 rozporządzenia 2016/679, nie stosuje się. Dane osobowe, o których mowa w wymienionych sprawach organy wyborcze i organy jednostek samorządu terytorialnego przetwarzają w celach szczegółowo określonych w Kodeksie wyborczym i jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji tych zadań, tj. związanych z przeprowadzaniem wyborów. Należy także podkreślić, że zakres pozyskiwanych danych niezbędnych dla realizacji określonych celów jest tak obszerny, że w rzeczywistości nie ma możliwości stosowania art. 12-22 i art. 34 rozporządzenia 2016/679. Przykładowo rejestr wyborców, według stanu na dzień 31

grudnia 2017 r. obejmował dane 30 143 157 wyborców. Dane osobowe dotyczące wymienionych w proponowanym przepisie sprawach są gromadzone i przetwarzane w celu realizacji konkretnych zadań związanych z przeprowadzaniem wyborów. W związku z tym, przykładowo żądanie usunięcia tych danych przez osobę, której dotyczą lub zgłoszenie sprzeciwu wobec przetwarzania dotyczących jej danych, uniemożliwiłoby prawidłowe przeprowadzenie wyborów. Ponadto należy zauważyć, że niektóre dane osobowe są przetwarzane w różnych okresach przez różnych administratorów danych, tj. m. in. stałe organy wyborcze (Państwową Komisję Wyborczą i komisarzy wyborczych), doraźne organy wyborcze (okręgowe komisje wyborcze, rejonowe komisje wyborcze, terytorialne komisje wyborcze, obwodowe komisje wyborcze oraz organy gmin (wójtów, burmistrzów, prezydentów miast), a także organy wykonawcze powiatów i województw, które zapewniają obsługę terytorialnych komisji wyborczych (gminnych, powiatowych, wojewódzkich). Przykładowo spis wyborców dla obwodów głosowania w kraju jest sporządzany i aktualizowany przez gminę, jako zadanie zlecone (art. 18 § 10 Kodeksu wyborczego). Zatem do czasu przekazania go właściwej obwodowej komisji wyborczej jego administratorem jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Natomiast na podstawie Kodeksu wyborczego dysponentem spisu wyborców od otrzymania go w przeddzień wyborów, aż do przekazania protokołu głosowania organowi wyborczemu wyższego rzędu, są obwodowe komisje wyborcze. Podkreślenia wymaga fakt, że organy wyborcze (Państwowa Komisja Wyborcza, okręgowe komisje wyborcze, terytorialne komisje wyborcze) gromadzą i przetwarzają przede wszystkim dane osobowe wyborców przekazane jej przez pełnomocników wyborczych komitetów wyborczych. Dane te nie pochodzą zatem bezpośrednio od wyborców, których one dotyczą. Zakres tych danych jest niezwykle obszerny i w każdym wyborach jest różny. Trzeba podkreślić, że w poszczególnych wyborach inne komisje pozyskują i przetwarzają dane osobowe dotyczące rejestracji list kandydatów i kandydatów. Natomiast po wykonaniu ustawowych zadań związanych z rejestracją kandydatów i list kandydatów okręgowe komisje wyborcze (w przypadku wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyborów do Parlamentu Europejskiego) oraz terytorialne komisje wyborcze, tj. gminne, powiatowe, wojewódzkie, dzielnicowe w m. st. Warszawie (w przypadku wyborów samorządowych) zostają rozwiązane, gdyż są organami doraźnymi

powoływanymi w celu przeprowadzenia konkretnych wyborów. Powyższe uzasadnia zatem wyłączenie stosowania rozporządzenia 2016/679 w wymienionych w proponowanym przepisie kwestiach wyborczych. Ponadto projektowany przepis zakłada, że dane osobowe, które podlegają wyłączeniu podlegają zabezpieczeniom przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, przetwarzaniem z naruszeniem kodeksu oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem i są przechowywane wyłącznie przez okres określony w odrębnych przepisach, a jeżeli okres ten nie jest określony przez okres niezbędny do realizacji ustawowych zadań oraz, że informacje o ograniczeniach w stosowaniu rozporządzenia 2016/679 właściwe organy udostępnią na stronach podmiotowych w Biuletynie Informacji Publicznej.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 przewiduje prowadzenie przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów. Projektowane zmiany przewidują uporządkowanie w tej ustawie regulacji dotyczących administratora danych osobowych oraz wprowadzenie, w zakresie danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazie dziennych opiekunów, zwolnień z obowiązków z obowiązków informacyjnych określonych w art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1) oraz ograniczają prawo do potwierdzenia przetwarzania danych określone w art. 15 tego rozporządzenia, a jednocześnie wprowadzają regulacje służące odpowiedniemu zabezpieczeniu danych.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, prawo państwa członkowskiego może ograniczyć zakres obowiązków informacyjnych wynikających z art. 13 i 14 tego rozporządzenia i prawa do potwierdzenia przetwarzania danych, o którym mowa w art. 15, o ile ograniczenia takie nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym realizacji określonych w tymże przepisie celów.

Prowadzenie instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 – żłobków, klubów dziecięcych oraz dziennych opiekunów – zawsze wiąże się z prowadzeniem działalności gospodarczej, a ponadto w przypadku prowadzenia żłobków i klubów dziecięcych jest to działalność regulowana i wymaga dokonania wpisu do rejestru takiej działalności. Zatrudnianie dziennych opiekunów wiąże się natomiast ze zgłoszeniem ich do prowadzonego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta wykazu zawierającego zarówno dane dziennego opiekuna (imię, nazwisko, miejsce, w którym sprawuje opiekę nad dziećmi), jak również dane podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna.

Przetwarzanie tych danych osobowych – zarówno podmiotów prowadzących instytucje opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, jak również dziennych opiekunów jest niezbędne dla możliwości przeprowadzania czynności nadzorczych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, jak również jest niezbędne dla możliwości dokonania weryfikacji przez rodziców, czy znaleziona przez nich instytucja opieki nad dziećmi jest prowadzona legalnie.

Podmioty składające wnioski o wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych lub wykazu dziennych opiekunów oraz podmiotów ich zatrudniających są świadome, komu i w jakim celu przekazują te dane – czynią to bowiem w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej i na podstawie przepisów prawa. Także w sytuacji, gdy dane te nie są podawane wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta przez osobę, której dane te dotyczą, ponieważ osobą składającą wniosek i przekazującą te dane jest zawsze osoba upoważniona do podania tych danych. W przypadku przekazywania wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta przez podmiot zatrudniający dziennego opiekuna jego danych osobowych, przekazywanie tych danych osobowych następuje w związku ze spełnieniem wymogu wynikającego z art. 36 ust. 1a ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3. Niewypełnienie tego obowiązku uniemożliwia legalne podjęcie przez dziennego opiekuna swoich obowiązków, czyli pełnienia opieki nad dziećmi.

Ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 określa zarówno zakres danych wskazywanych na wniosku o wpis do rejestru lub wykazu, jak również określa kto jest zobowiązany do złożenia ww. wniosku oraz kto jest administratorem tych danych. W związku z powyższym obowiązek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta w zakresie

obowiązków informacyjnych, o których mowa w art. 13 i 14 rozporządzenia 2016/679 wiązałyby się wyłącznie z wydłużeniem postępowania w sprawach o wpis do ww. rejestru lub wykazu, czyli z wydłużonym okresem oczekiwania na możliwość rozpoczęcia przez przedsiębiorcę planowanej przez niego działalności związanej z prowadzeniem opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, czyli z utratą dochodów z tego tytułu, a także ze zwiększeniem kosztów tego postępowania. Z kolei nałożenie na wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązku wynikającego z art. 15 rozporządzenia 2016/679 nie stanowiłoby żadnego dodatkowego uprawnienia dla podmiotów, których dane są przetwarzane, a jedynie wprowadzałoby dodatkowe, zupełnie bezcelowe obciążenia administracyjne dla gmin, bowiem zarówno rejestr jak i wykaz są jawne (są publikowane), i podmioty te mają do nich bezpośredni dostęp.

Dodatkowo projekt przewiduje zastąpienie uprawnienia przetwarzania danych osobowych przez podmioty prowadzące żłobki, kluby dziecięce lub zatrudniające dziennego opiekuna – obowiązkiem ich przetwarzania (rozporządzenie 2016/679 stanowi, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jeżeli jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze danych osobowych). Aby podmioty te mogły realizować swoje zadania ustawowe, muszą przetwarzać określone w ustawie dane osobowe.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia

W ustawie z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2017 r. poz. 1845, z późn. zm.) w art. 19 zaproponowano uchylenie ust. 5 odnoszącego się do obowiązku administratora danych usunięcia z rejestru medycznego wszelkich danych umożliwiających identyfikację osoby, której dane są przetwarzane w rejestrze, w przypadku wniesienia przez tą osobę sprzeciwu wobec przetwarzania jej danych osobowych, gdyż pełna regulacja w tym zakresie znajduje się w art. 21 RODO. W zaproponowanej zmianie w art. 19 ust. 7 ujednotwiono terminologię z RODO przez zastąpienie pojęcia „cele naukowo-badawcze” na „w celu prowadzenia badań naukowych”. Zaproponowano w art. 19 ust. 9 usunięcie z ustawy obowiązku informacyjnego nałożonego na podmiot prowadzący rejestr

medyczny w stosunku do osób których dane dotyczą i są przetwarzane w rejestrze. W myśl bowiem art. 14 ust. 5 lit. b RODO obowiązek informacyjny administratora danych osobowych nie ma zastosowania, jeżeli udzielenie takich informacji okazuje się niemożliwe lub wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, w szczególności w przypadku przetwarzania do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych, z zastrzeżeniem warunków i zabezpieczeń, o których mowa w art. 89 ust. 1, lub o ile ten obowiązek może uniemożliwić lub poważnie utrudnić realizację celów takiego przetwarzania. Z dostępnych MZ informacji wynika, że podmioty prowadzące rejestry medyczne, tj. podmioty lecznicze, w których niejednokrotnie znajduje się dziesiątki tysięcy i więcej danych osobowych, nie mają fizycznej możliwości poinformowania osób, których dane są przetwarzane w rejestrze, o przetwarzaniu w tych rejestrach danych dotyczących pacjentów. Niejednokrotnie nie dysponują bowiem aktualnymi danymi adresowymi pacjentów, a koszty tej operacji, przy bazach danych zawierających nawet kilkaset tysięcy pacjentów byłyby nieproporcjonalne w stosunku do przewidywanych korzyści. Zasadnym jest zatem zrezygnowanie z tego obowiązku, przez usunięcie całego ust. 9, w szczególności, że przedmiotowa problematyka została kompleksowo uregulowana w RODO. Większość podmiotów prowadzących rejestry medyczne będzie mogła skorzystać ze zwolnienia z obowiązku informacyjnego na podstawie art. 14 ust. a lit b lub c RODO.

W art. 19 w ust. 15 zaproponowano uchylene zdanie drugiego odnoszącego się do poziomu zabezpieczenia danych osobowych, o którym mowa w art. 39a uchylanej ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Problematyka zabezpieczenia danych osobowych została uregulowana w art. 32 RODO.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole*

Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zawiera – w zakresie przetwarzania danych osobowych – przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych:

1) osób objętych wspieraniem rodziny (dotyczy to rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych);

2) osób tworzących rodzinną pieczę zastępczą i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (dzieci te następnie stają się wychowankami pieczy zastępczej – osobami usamodzielnianymi);

3) osób, które chcą adoptować dziecko i dzieci kwalifikowanych do adopcji.

Projektowane zmiany tej ustawy przewidują, w zakresie przetwarzania wyżej wskazanych danych osobowych, zwolnienie z obowiązków informacyjnych określonych w art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1) oraz ograniczają prawo do potwierdzenia przetwarzania danych określone w art. 15 tego rozporządzenia, a jednocześnie wprowadzają regulacje służące odpowiedniemu zabezpieczeniu danych.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, prawo państwa członkowskiego może ograniczyć zakres obowiązków informacyjnych wynikających z art. 13 i 14 tego rozporządzenia i prawa do potwierdzenia przetwarzania danych, o którym mowa w art. 15, o ile ograniczenia takie nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym realizacji określonych w tymże przepisie celów.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oparta jest o art. 18 i art. 72 Konstytucji RP, które stanowią, że Rzeczpospolita Polska zapewnia opiekę i ochronę rodzinie a także zapewnia ochronę praw dziecka i jednocześnie określa, że każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych. Z preambuły do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika, że została wprowadzona dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

W aktualnym stanie prawnym, zgodnie z art. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej mogą przetwarzać dane osobowe osób, do których stosuje się niniejszą ustawę, oraz członków ich rodzin w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy. Zbieranie danych, o których mowa powyżej, w celu realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przez podmioty i osoby realizujące te zadania, nie powoduje po ich stronie obowiązku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922). Jednocześnie, podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji o osobach, do których stosuje się niniejszą ustawę, oraz członkach ich rodzin, w tym informacji o udzielonej tym osobom pomocy i świadczeniach.

Dotychczasowe brzmienie przepisów odnoszących się do ochrony danych osobowych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na realizację jej założeń.

Ciężko sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, przed podjęciem działań zmierzających do ochrony dziecka czy rodziny, musiałyby wypełnić obowiązek poinformowania osoby o przetwarzaniu jej danych. Działania jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są działaniami, których źródłem są przepisy prawa, i ich wypełnienie nie może być uzależnione od wypełnienia obowiązku wynikającego z ochrony danych osobowych. Stoją bowiem one na straży dóbr wymagających szczególnej ochrony ze strony państwa.

Prawodawca unijny w przepisach rozporządzenia 2016/679 wprowadza także możliwość skorzystania przez państwa członkowskie z ograniczeń dotyczących określonych zasad oraz prawa do informacji, dostępu do danych osobowych i ich sprostowania lub usuwania, prawa do przenoszenia danych, prawa do sprzeciwu, decyzji opartych na profilowaniu, zawiadamiania osoby, której dane dotyczą, o naruszeniu ochrony danych osobowych oraz określonych powiązanych obowiązków administratorów, o ile jest to niezbędne i proporcjonalne w społeczeństwie demokratycznym, by zapewnić ochronę osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób, w tym cele w dziedzinie ochrony socjalnej.

Działania jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z całą pewnością można zaliczyć do działań, które mają na celu zapewnienie ochrony osoby, której dane dotyczą, lub praw i wolności innych osób, w tym cele w dziedzinie ochrony socjalnej, o których mowa powyżej (art. 23 ust. 1 lit. i rozporządzenia).

Skorzystanie z przewidzianego w art. 23 rozporządzenia 2016/679 ograniczenia wymaga przeprowadzenia testu „niezbędności i proporcjonalności”. Tak jak było to już wskazane powyżej, jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, działają jedynie w granicach określonych przez prawo i przetwarzają jedynie takie dane osobowe, które wprost z tych przepisów wynikają, a które są niezbędne do realizacji celów i założeń ustawy. Nie ma więc tu ryzyka zbędności i nieproporcjonalności przetwarzania danych. Dodatkowo gromadzone przez jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu

pieczy zastępczej dane osobowe służą wskazanym w art. 23 ust. 1 lit. e innym ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności zabezpieczeniu społecznemu, a także związanymi z tym celem funkcjami kontrolnymi, inspekcyjnymi lub regulacyjnymi.

Ponadto projektowane przepisy wprowadzają terminy przetwarzania wyżej wskazanych danych osobowych.

Dodatkowo projekt przewiduje zastąpienie uprawnienia przetwarzania danych osobowych przez podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – obowiązkiem ich przetwarzania (rozporządzenie 2016/679 stanowi, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jeżeli jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze danych osobowych). Aby podmioty te mogły realizować swoje zadania ustawowe, muszą przetwarzać określone w ustawie dane osobowe.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej

Proponowana zmiana uwzględnia nowy środek zabezpieczenia danych przewidziany w rozporządzeniu 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej

W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 123) wskazano, że postępowanie w sprawach dotyczących niezdolności wykonywania zawodu jest poufne i odbywa się z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych

Projektowana zmiana przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 656, z późn. zm.) związana jest

z wejściem w życie w dniu 25 maja 2018 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”.

W ramach realizowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych tj. wydawania i cofania zgód na wykonywanie ratownictwa wodnego (art. 12 ust. 2 i ust. 5) oraz sprawowania nadzoru nad ratownictwem wodnym (art. 23 i nast.), które to są zadaniami realizowanymi w interesie publicznym i w ramach sprawowania władzy publicznej następuje przetwarzanie danych osobowych.

Projektowana zmiana doprecyzowuje zakres danych osobowych przetwarzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w celu realizacji ww. zadań ustawowych, w tym daje podstawę do powtarzania danych wrażliwych dotyczących zdrowia, zgromadzonych w rejestrze działań ratowniczych przy realizacji zadań związanych z nadzorem nad ratownictwem wodnym.

Ponadto z uwagi na to, że przy realizacji ww. obowiązków w dużej mierze przetwarzane są dane osobowe, nie pozyskane bezpośrednio od osób, których dane dotyczą jasne określenie w przepisach ustawy podstawy do przetwarzania tych danych osobowych będzie stanowiło podstawę z uwagi na art. 14 ust. 5 lit. c rozporządzenia 2016/679 do niestosowania wobec tych osób obowiązków informacyjnych określonych w art. 14 ust. 1–4 rozporządzenia 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich

Projektowana zmiana przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. poz. 1241, z późn. zm.) związana jest z wejściem w życie w dniu 25 maja 2018 r. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie

ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), zwanego dalej „rozporządzeniem 2016/679”.

W ramach realizowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich tj. wydawania i cofania zgód na wykonywanie ratownictwa górskiego (art. 5 ust. 2 i ust. 4) oraz sprawowania nadzoru nad ratownictwem górskim (art. 38 i nast.), które to są zadaniami realizowanymi w interesie publicznym i w ramach sprawowania władzy publicznej następuje przetwarzanie danych osobowych.

Projektowana zmiana doprecyzowuje zakres danych osobowych przetwarzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w celu realizacji ww. zadań ustawowych, w tym daje podstawę do powtarzania danych wrażliwych dotyczących zdrowia, zgromadzonych w rejestrze działań ratowniczych przy realizacji zadań związanych z nadzorem nad ratownictwem górskim.

Ponadto z uwagi na to, że przy realizacji ww. obowiązków w dużej mierze przetwarzane są dane osobowe, niepozyskane bezpośrednio od osób, których dane dotyczą jasne określenie w przepisach ustawy podstawy do przetwarzania tych danych osobowych będzie stanowiło podstawę z uwagi na art. 14 ust. 5 lit. c rozporządzenia 2016/679 do niestosowania wobec tych osób obowiązków informacyjnych określonych w art. 14 ust. 1–4 rozporządzenia 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych

Zmiana art. 10

Zmiana ta ma na celu dostosowanie dotychczasowej regulacji zawartej w art. 10 do przepisów rozporządzenia 2016/679 z uwzględnieniem przepisów art. 94 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającą dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającą dyrektywę 2007/64/WE (Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 35). W obecnym brzmieniu art. 10 upoważnia dostawców i podmioty prowadzące systemy płatności do przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do zapobiegania oszustwom związanym z wykonywanymi usługami płatniczymi lub prowadzeniem systemu płatności oraz dochodzenia i wykrywania tego rodzaju oszustw przez właściwe organy. Z zakresu powyższej regulacji wyłączone są jednak dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922). Mając na uwadze, iż równolegle procedowany projekt ustawy o ochronie danych osobowych przewiduje w projektowanym art. 164, iż obecnie obowiązująca ustawa o ochronie danych osobowych utraci moc prawną, konieczne jest uwzględnienie powyższego faktu w wyłączeniu zawartym w art. 10 ustawy o usługach płatniczych, stąd też omawiana zmiana przewiduje usunięcie tej części przepisu, która przewidywała powyższe wyłączenie w odniesieniu do danych zawartych w art. 27 ust. 1 obecnie obowiązującej ustawy o ochronie danych osobowych. Należy przy tym zauważyć, iż rozporządzenie 2016/679 wskazuje w art. 9 oraz 10 katalog danych, których przetwarzanie jest co do zasady zabronione lub ograniczone, jednak w związku z tym nie zachodzi konieczność wprowadzenia w art. 10 ustawy o usługach płatniczych wyłączenia odnoszącego się do tego katalogu (analogicznie do dotychczasowego wyłączenia w odniesieniu do katalogu danych wynikającego z obecnie obowiązującej ustawy o ochronie danych osobowych), z uwagi na bezpośrednią skuteczność przepisów rozporządzenia 2016/679. Zgodnie z przepisem w art. 94 ust. 2 ww. dyrektywy dodano również, że dostawcy usług płatniczych przetwarzają dane osobowe użytkowników, które są niezbędne do świadczenia przez nich usług płatniczych wyłącznie za zgodą użytkownika usług płatniczych. Ponadto, brzmienie przepisu zostało uzupełnione o kwestię przetwarzania danych przez organizacje płatnicze w ramach prowadzonych przez nie schematów płatniczych, ponieważ schematy te również objęte są regulacją ustawy o usługach płatniczych.

Dodanie art. 10a

Projektowany art. 10a przewiduje wyłączenie obowiązków przewidzianych w art. 15 rozporządzenia 2016/679 względem podmiotów będących administratorami. Wyłączenie to dotyczy prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą, i będzie możliwe w zakresie w jakim będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobiegania przestępstwom. Należy podkreślić, że możliwość wskazanego wyłączenia jest uprawniona w świetle art. 23 ust. 1 lit. d i e rozporządzenia 2016/679. Ponadto, mając na uwadze art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w projektowanym art. 10a, podlegać będzie zabezpieczeniom i ochronie wynikającym z przepisów o tajemnicy zawodowej, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

Zmiany dotyczące ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r. poz. 21 oraz z 2017 r. poz. 2422) dotyczą określenia obowiązków marszałka województwa związanych z danymi osobowymi uzyskiwanymi i przetwarzanymi w związku z prowadzeniem bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), o której mowa w art. 79 ust. 1 tej ustawy. Ograniczenie stosowania art. 13 i 18 rozporządzenia 2016/679 jest środkiem służącym innym ważnym celom leżącym w interesie państwa członkowskiego (o czym mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679). Jednocześnie należy stwierdzić, że w tym przypadku ograniczenie to nie narusza podstawowych praw i wolności, a uprawnienie przetwarzania tych danych przez marszałka województwa wynika bezpośrednio z przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Natomiast przepisy art. 164–167 tej ustawy dotyczą postępowań w sprawie uzyskania świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, co będzie wymagało od marszałka województwa przetwarzania danych osobowych osób fizycznych

ubiegających się o takie świadectwa, jak również członków komisji egzaminacyjnych. W związku z tym proponuje się dodać również art. 167a określający obowiązki marszałka województwa w związku z przetwarzaniem tych danych osobowych. Ograniczenie stosowania art. 13 i 18 art. 14 rozporządzenia 2016/679 jest środkiem służącym innym ważnym celom leżącym w interesie państwa członkowskiego (o czym mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679). Jednocześnie należy stwierdzić, że w tym przypadku ograniczenie to nie narusza podstawowych praw i wolności, a uprawnienie przetwarzania tych danych przez marszałka województwa wynika bezpośrednio z przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

W związku z uwagami RCL wskazane zostały okresy przechowywania danych osobowych w związku z realizacją zadań w opisanych zakresach. Dane osobowe przetwarzane w związku z realizacją zadań związanych z uznaniem kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami powinny być przechowywane bezterminowo –bowiem czas ważności danego świadectwa nie został ograniczony. Dane dotyczące członków komisji egzaminacyjnej nie wymagają bezterminowego przechowywania, dlatego ograniczono ten okres do 10 lat. Katalog danych przetwarzanych w związku z prowadzonymi postępowaniami jest wskazany w art. 164 – 167 ww. ustawy. W przypadku danych zawartych w BDO – w znakomitej większości są to dane dotyczące przedsiębiorców, dane osobowe odnoszą się jedynie do władających nieruchomościami, na których są stosowane komunalne osady ściekowe w celach określonych w art. 96 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o odpadach. W tym przypadku przechowywanie danych zawartych w BDO powinno być bezterminowe, z wyjątkiem ewidencji odpadów, która zgodnie z ustawą powinna być przechowywana bezterminowo.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 11 października 2013 r. o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, należności celnych i innych należności pieniężnych

Vide uzasadnienie do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o komisjach lekarskich podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych (MSWiA załączyło wspólne uzasadnienie do ustawy o komisjach lekarskich oraz o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin)*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. aktach stanu cywilnego

Rejestracja stanu cywilnego polega na odnotowywaniu w centralnym rejestrze podstawowych zdarzeń w życiu człowieka, które kształtują byt administracyjno - prawny osoby, w tym jej podstawowe dane osobowe, takie jak: imię, nazwisko, imiona i nazwiska rodziców, datę urodzenia, małżeństwa itd. Rejestr Stanu Cywilnego jest także rejestrem referencyjnym dla rejestru PESEL i w związku z tym dane w tym rejestrze muszą być pewne, oparte na właściwej dokumentacji i przechowywane przez odpowiednio długi okres czasu, a dostęp do nich, odpowiednio uregulowany. W związku z powyższym zasady przetwarzania danych osobowych na potrzeby rejestracji stanu cywilnego muszą być dostosowane do specyfiki tego szczególnego zadania realizowanego w interesie publicznym i dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Zmieniana ustawa Prawo o aktach stanu cywilnego zawiera wiele bardzo szczegółowych regulacji dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym dotyczących zasad ich zbierania, zakresu zbieranych danych, właściwych organów i ich zadań, trybu zmiany, uzupełniania i sprostowania danych, zasad dostępu do danych zarówno dla osób, których dane dotyczą, jaki i organów państwowych i innych osób fizycznych oraz okresu przechowywania danych. W związku z powyższym dostosowanie ustawy do rozporządzenia 2016/679 polegało przede wszystkim na:

1. Doprecyzowaniu, jakie organy i w jakim zakresie przetwarzają dane osobowe, oraz określeniu podziału zadań związanych z przetwarzaniem danych osobowych w rejestrze stanu cywilnego. Zaproponowane regulacje odzwierciedlają stan faktyczny w tym zakresie,

niemniej w świetle rozporządzenia, niezbędnym wydaje się precyzyjne ich określenie w prawie krajowym.

2. Wskazaniu, zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, których przepisów ww. rozporządzenia nie stosuje się w stosunku do przetwarzania danych na potrzeby rejestracji stanu cywilnego.

W ramach przetwarzania danych osobowych na potrzeby prowadzenia rejestracji stanu cywilnego ze stosowania wyłączono:

art. 18 rozporządzenia, gdyż musi istnieć możliwość nieprzerwanego przetwarzania danych przez organy publiczne, zatem ograniczenie przetwarzania danych jest niedopuszczalne. Ograniczenie przetwarzania danych dotyczących danej osoby w rejestrze stanu cywilnego, w przypadku gdy osoba, której dane dotyczą, kwestionuje ich prawidłowość znacząco utrudniłoby funkcjonowanie takiej osoby w społeczeństwie i mogłoby wiązać się z uniemożliwieniem wykonywania niektórych zadań przez organy administracji publicznej.

art. 21 rozporządzenia, gdyż przetwarzane w rejestrze dane są kluczowe dla ustalania tożsamości osób fizycznych, zatem niedopuszczalne jest zaprzestanie przetwarzania danych danej osoby na podstawie jej sprzeciwu. Realizacja takiego prawa również oznaczałaby, że osoba nie funkcjonuje w obrocie prawnym. Przetwarzanie danych w tym przypadku zawsze będzie nadrzędne wobec interesów, praw i wolności osoby której dane dotyczą. Zdając sobie sprawę z możliwości odmowy poprzez wykazanie ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania należy podkreślić, że w rejestrze stanu cywilnego przetwarzane są dane praktycznie wszystkich obywateli i nigdy nie będzie możliwości, aby został przyjęty sprzeciw przeciwko przetwarzaniu danych. Zatem biorąc pod uwagę masowy charakter przetwarzania i konieczność, w przypadku wniesienia sprzeciwu o którym mowa w art. 21, każdorazowego wykazywania ww. ważnych prawnie uzasadnionych podstaw przetwarzania celem odmowy przyjęcia sprzeciwu zasadnym jest aby ograniczyć stosowanie tego przepisu.

Zaproponowane ograniczenia nie stoją w sprzeczności z zasadami określonymi w rozporządzeniu, które dopuszcza możliwość ograniczenia ich stosowania na podstawie przepisów krajowych, jeśli ograniczenie takie nie narusza istoty praw podstawowych i

wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym bezpieczeństwu publicznemu lub innym ważnym celom leżącym w interesie Unii lub państwa członkowskiego. W interesie publicznym oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego konieczne jest zapewnienie przez państwo pewnej i właściwej rejestracji stanu cywilnego, która jest źródłem bytu prawnoadministracyjnego osoby fizycznej. Dane zapisane w rejestrze stanowią źródło podstawowych danych osobowych osoby fizycznej i są, co do zasady, podstawą wpisów w rejestrze PESEL i wydawania dokumentów tożsamości obywatelom polskim.

Regulacje zaproponowane w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego nie naruszają również zasady określonej w art. 31 i 51 Konstytucji, gdyż ograniczenia w zakresie korzystania z wolności i praw wynikają z przepisów rangi ustawowej i służą bezpieczeństwu państwa oraz interesowi publicznemu, a jednocześnie są ograniczone do tego co niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Pewność obrotu administracyjno –prawnego wymaga, aby możliwe było jednoznaczne określanie danych osobowych, pochodzenia i tożsamości osób fizycznych. Z drugiej strony dla obywateli zapewniona została również możliwość wglądu do przetwarzanych danych, które pozyskiwane są w oparciu o regulacje ustawowe oraz uzyskiwanie informacji, o których mowa w art. 15 rozporządzenia 2016/679.

Dodatkowo wprowadza się zmiany polegające na:

- doszczegółowieniu przepisów określających okresy przechowywania aktów;
- wprowadzeniu obowiązku trwałego usuwania danych z systemów wspomagających prowadzenie papierowej rejestracji stanu cywilnego przed 2015 r. przez urzędy stanu cywilnego po przeniesieniu papierowego aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny zawiera – w zakresie przetwarzania danych osobowych – przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych członków rodziny wielodzietnej.

Projektowane zmiany tej ustawy przewidują, w zakresie przetwarzania wyżej wskazanych danych osobowych, zwolnienie z obowiązków informacyjnych określonych w art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1) oraz ograniczają prawo do potwierdzenia przetwarzania danych określone w art. 15 tego rozporządzenia, a jednocześnie wprowadzają regulacje służące odpowiedniemu zabezpieczeniu danych.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, prawo państwa członkowskiego może ograniczyć zakres obowiązków informacyjnych wynikających z art. 13 i 14 tego rozporządzenia i prawa do potwierdzenia przetwarzania danych, o którym mowa w art. 15, o ile ograniczenia takie nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym realizacji określonych w tymże przepisie celów.

W przypadku przetwarzania danych osobowych członków rodzin wielodzietnych ubiegających się o przyznanie Karty Dużej Rodziny lub wydanie jej duplikatu zarówno zakres tych danych, jak również organy będące administratorami tych danych oraz cel ich przetwarzania zostały jednoznacznie określone w ustawie z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Nie ulega wątpliwości, że osobie składającej wniosek znany jest zarówno organ, do którego ten wniosek składa i który będzie jej dane przetwarzał jako administrator danych osobowych, cel przetwarzania tych danych, a także zakres tych danych, zatem dodatkowe informowanie go o tym stanowiłoby jedynie dodatkową formalność związaną ze składaniem wniosku. Należy mieć również na względzie okoliczność, że konieczność poinformowania wszystkich osób (ok. 2,5 mln obecnie, natomiast od 2019 r. – po wejściu w życie zmiany polegającej na wprowadzeniu prawa do posiadania Karty dla rodziców, którzy kiedykolwiek mieli 3 dzieci – ok. 5 mln osób), których dane są przetwarzane w związku z realizacją ustawy o Karcie Dużej Rodziny wiązałoby się z bardzo wysokimi kosztami, nieproporcjonalnymi do celu wynikającego z art. 13, 14 i 15 rozporządzenia 2016/679.

Ponadto należy zauważyć, że wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny obejmuje dane osobowe co najmniej czterech osób (co najmniej jeden rodzic oraz co najmniej troje dzieci), a

może również obejmować dane kilkunastu osób. Obowiązek każdorazowego informowania przez wójta (burmistrz, prezydenta miasta) wszystkich pozostałych członków rodziny o przetwarzaniu ich danych osobowych wiązałoby się nie tylko ze znacznym zwiększeniem kosztów postępowania w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny, ale przede wszystkim z wydłużeniem czasu rozpatrzenia wniosku, co opóźniłoby możliwość korzystania przez członków rodzin wielodzietnych ze swoich uprawnień. Karta Dużej Rodziny jest dokumentem, który umożliwia korzystanie z wielu atrakcyjnych zniżek, zarówno ustawowych (zniżki dla rodziców i małżonków rodziców na przejazdy kolejowe, zniżki w opłacie paszportowej oraz darmowy wstęp do parków narodowych), jak również do ponad 3,5 tysięcy Partnerów Karty Dużej Rodziny – wśród których są sklepy spożywcze, stacje paliw, muzea itp., zatem każdy dzień wydłużający postępowanie w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny stanowi dla członków rodzin wielodzietnych odczuwalną stratę pieniędzy, które zaoszczędziliby mogąc korzystać z przysługujących im zniżek. Konsekwencje te wydają się nieproporcjonalne wobec realizacji uprawnień członków rodzin wielodzietnych wynikających z art. 13, 14 i 15 rozporządzenia 2016/679, zasadnym zatem wydaje się wyłączenie jego stosowania w zakresie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

Dodatkowo projekt przewiduje zastąpienie uprawnienia przetwarzania danych osobowych członków rodzin wielodzietnych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz ministra właściwego do spraw rodziny realizujących zadania w zakresie Karty Dużej Rodziny – obowiązkiem przetwarzania tych danych (rozporządzenie 2016/679 stanowi, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jeżeli jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze danych osobowych). Aby podmioty te mogły realizować swoje zadania ustawowe, muszą przetwarzać określone w ustawie dane osobowe.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii

Proponowana zmiana polegająca na dodaniu w art. 15 ust. 1a wynika z konieczności doprecyzowania skutku wykreślenia danych z rejestru poprzez wyraźne określenie, że wykreślenie z danego rejestru jest równoznaczne z fizycznym usunięciem z tego rejestru

danych wykreślanego podmiotu. Pozwoli to uniknąć wątpliwości pojawiających się w związku z obecnym brzmieniem ww. przepisu czy dane podmiotu wykreślonego są nadal widoczne, ale np. z adnotacją „wykreślony” lub odpowiadającym jej oznaczeniem graficznym. Należy jednocześnie wskazać, że wszystkie wykreślane dane nadal znajdują się w złożonych do organu rejestrowego (Prezes Urzędu Regulacji Energetyki) wnioskach o wpis do rejestru, które stanowią akta sprawy i jako takie są archiwizowane. W związku z tym zrezygnowano z określania w ustawie, przez jaki okres wnioski mają być przechowywane.

W związku z nałożonym przez rozporządzenie 2016/679 obowiązkiem wyraźnego określenia administratora danych osobowych proponuję wskazać, że wszystkie podmioty biorące udział w przetwarzaniu danych związanym z przekazywaniem wymienionych w przepisie informacji i sprawozdań są ich administratorami. Pozwoli to, przede wszystkim, uniknąć wątpliwości co do tego, który podmiot jest administratorem, a który podmiotem przetwarzającym. Wybierając takie rozwiązanie proponuję jednocześnie zrezygnować z zastępowania używanego w przepisach słowa „przekazuje” słowem „udostępnia”. Wynika to z faktu, iż słowo „przekazuje” odnosi się do przekazania organowi (Prezesowi URE) kompleksowego dokumentu (określonego jako informacja lub sprawozdanie), w którym główną treść stanowią dane inne niż osobowe (zmiana w art. 22 ust. 3).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych

*(projektodawcą jest MRPiPS, projektodawca przedłożył wspólne uzasadnienie dla projektowanych zmian w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawie z dnia 7 maja 2009 r. o zadośćuczynieniu rodzinom ofiar zbiorowych wystąpień wolnościowych ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych)**

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności

W ustawie z dnia 25 czerwca 2015 r. o leczeniu niepłodności (Dz. U. z 2017 r. poz. 865) uchylono przepisy odnoszące się do starej ustawy o ochronie danych osobowych. Przepisy te zostały usunięte również dlatego, że powtarzają regulacje zawarte w RODO.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. c i e rozporządzenia 679/2016 przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z warunków, m.in. przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze albo przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

Natomiast w myśl art. 6 ust. 3 rozporządzenia 679/2016 podstawa przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. c i e, musi być określona:

- a) w prawie Unii; lub
- b) w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator.

Cel przetwarzania musi być określony w tej podstawie prawnej lub, w przypadku przetwarzania, o którym mowa w ust. 1 lit. e – musi być ono niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi.

W związku z powyższym przepis art. 6a ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego wskazuje podstawę prawną przetwarzania danych osobowych w zakresie zadań realizowanych przez:

ministra właściwego do spraw rybołówstwa,
Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
samorząd województwa

w ramach:

1) wspierania zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w ramach Programu Operacyjnego "Rybacko i Morze", zwanego dalej "programem operacyjnym", określonego w:

a) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011 (Dz. Urz. UE L 149 z 20.05.2014, str. 1), oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia,

b) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 320, z późn. zm.) oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia;

2) warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na realizację:

a) działań objętych priorytetami zawartymi w programie operacyjnym,

b) zadań określonych w art. 59 rozporządzenia nr 1303/2013 oraz w art. 78 ust. 1 rozporządzenia nr 508/2014.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia 679/2016 powstaje konieczność jednoznacznego wskazania podmiotu odpowiedzialnego za administrowanie danymi osobowymi.

Zgodnie z art. 4 pkt 7 oraz art. 6 ust. 3 rozporządzenia 679/2016 istnieje możliwość wyznaczenia administratora danych osobowych w przepisach prawa państwa członkowskiego, jeżeli cele i sposoby przetwarzania danych osobowych są wyznaczone w prawie Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego.

W związku z powyższym ustawodawca przesądził w art. 6b ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, że podmioty określone w art. 6a ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego mają status administratora danych osobowych w zakresie zadań, o których mowa w tym przepisie.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Zmiana art. 3 ust. 1 pkt 37a

Zmiana polega na dodaniu przepisu w art. 3 ust. 1 pkt 37a ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej i ma na celu uzupełnienie słowniczka o wyjaśnienie skrótu rozporządzenia nr 2016/679.

Zmiana art. 35 ust. 7

Propozycja uzupełnienia art. 35 ust. 7 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej poprzez wskazanie Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego i Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (obok Polskiej Izby Ubezpieczeń) jako podmiotów zobowiązanych do zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów

ubezpieczenia. Propozycja ma na celu potwierdzenie objęcia obowiązkiem zachowania tajemnicy ubezpieczeniowej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, co jest związane m.in. z prowadzeniem przez UFG informatycznych baz danych, które obejmują informacje o wypłaconych odszkodowaniach i świadczeniach z umów ubezpieczenia. Należy wskazać, iż UFG przejęło część uprawnień do prowadzenia baz danych od Polskiej Izby Ubezpieczeń (art. 102a ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych). Przetwarzanie przez UFG danych sensytywnych wymaga w świetle RODO (art. 9 i 10) dodatkowych gwarancji praw i wolności. Objęcie UFG *expressis verbis* tajemnicą ubezpieczeniową będzie mogło być uznane za taką gwarancję. Propozycja objęcia obowiązkiem zachowania tajemnicy ubezpieczeniowej Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych związana jest z umożliwieniem Biuru, na gruncie przepisów RODO, przetwarzanie danych osobowych dotyczących naruszeń prawa. Na podstawie obecnie obowiązujących regulacji PBUK otrzymuje od Policji informacje dotyczące wypadku drogowego, wśród których znajdują się m.in. informacje dotyczące przyczyny wypadku, jeżeli ją ustalono i osoby sprawcy albo osoby, której przedstawiono zarzut lub przeciwko której skierowano wniosek do sądu albo informację o wystąpieniu o wszczęcie postępowania karnego. Przedmiotowe informacje są niezbędne do wykonywania przez Biuro zadań ustawowych. Mając na uwadze art. 10 RODO przetwarzania danych osobowych dotyczących naruszeń prawa musi być dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego przewidującym zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Objęcie tajemnicą ubezpieczeniową Biura będzie stanowiło element takiego zabezpieczenia.

Propozycja dodania art. 35a

Zjawisko przestępczości ubezpieczeniowej w Unii Europejskiej (wypłaty nienależnych odszkodowań i świadczeń z umów ubezpieczenia), jest duże i niezmiennie wykazuje tendencję wzrostową. Zgodnie z szacunkami Insurance Europe (Europejska Federacja Stowarzyszeń Ubezpieczycieli i Reasekuratorów) ok. 10% wypłaconych odszkodowań i

świadczeń wypłacanych jest na skutek oszustwa ubezpieczeniowego²². Biorąc pod uwagę, że w 2016 roku zakłady ubezpieczeń w Polsce dokonały wypłat odszkodowań i świadczeń w wysokości 36 68 mld zł (zakłady ubezpieczeń na życie - 18 28 mld zł; pozostałe zakłady ubezpieczeń – 18, 40 mld zł), to, przyjmując szacunki Insurance Europe, można uznać, że zakłady ubezpieczeń mogły potencjalnie wypłacić w 2016 nawet 3,7 mld zł nienależnych odszkodowań i świadczeń. Właściwa ochrona przez wyłudzeniami nienależnych odszkodowań i świadczeń zabezpiecza interesy ubezpieczających, w tym także kilkunastu milionów posiadaczy pojazdów mechanicznych w Polsce ubezpieczających się z racji obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Jednocześnie należy wskazać, że wartość wypłacanych odszkodowań i świadczeń ma wpływ na ustalanie poziomu stawek i taryf usług ubezpieczeniowych, ponieważ składkę ubezpieczeniową ustala się w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń (art. 33 ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej).

Zgodnie z art. 35 ust. 6 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej nie narusza obowiązku zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia, złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę zakładu ubezpieczeń albo o tym że działalność zakładu ubezpieczeń jest wykorzystywana w celu ukrycia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego lub do celów mających związek z przestępstwem lub przestępstwem skarbowym. W celu zapewnienia zakładom ubezpieczeń możliwości skutecznego zapobiegania przestępczości na ich szkodę (a w dalszej konsekwencji na szkodę ogółu ubezpieczonych) proponuje się uzupełnienie brzmienia art. 35 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej poprzez nadanie zakładowi ubezpieczeń uprawnienia do przetwarzania informacji w przypadku popełnienia przestępstwa na jego szkodę w celu i w zakresie niezbędnym do zapobiegania temu przestępstwu.

²² „The Impact of Insurance Fraud”, Insurance Europe, Bruksela 2013, str. 9.

Propozycja dodania art. 35b

Projektowany przepis art. 35b wyłącza możliwość stosowania art. 15 rozporządzenie RODO, w przypadku przetwarzania przez zakład ubezpieczeń danych na potrzeby przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobiegania przestępstwom. Wyłączenie to dotyczy prawa dostępu przysługującego osobie, której dane dotyczą, i będzie możliwe przy przetwarzaniu danych osobowych w zakresie w jakim będzie to niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz zapobiegania przestępstwom. Należy podkreślić, że możliwość wskazanego wyłączenia jest uprawniona w świetle art. 23 ust. 1 lit. d i e rozporządzenia RODO. Ponadto, mając na uwadze art. 23 ust. 2 tego rozporządzenia, przetwarzanie danych osobowych, podlegać będzie zabezpieczeniom i ochronie wynikającym z obowiązku zakładu ubezpieczeń do zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia, o której mowa w art. 35 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Zmiana art. 38 ust. 6 i 8

Propozycja zmiany brzmienia art. 38 ust. 6 i 8 dotyczy modyfikacji w zakresie sposobu udzielenia zgody przez osobę, której dane o stanie zdrowia dotyczą. Wyrażenie wyraźnej zgody na przetwarzanie danych osobowych przez osobę ubezpieczoną, osobę na której rachunek ma być zawarta umowa ubezpieczenia lub przedstawiciela ustawowego każdej z tych osób, wynika z art. 9 ust. 2 lit. a rozporządzenia RODO, który explicite wskazuje na konieczność pozyskania wyraźnej zgody.

Zaproponowana zmiana zapewni zgodność regulacji krajowych z regulacjami unijnymi. Ponadto, w określonych sytuacjach fakt udzielenia wyraźnej zgody może mieć bardziej praktyczne zastosowanie, niż fakt udzielenia pisemnej zgody, która w określonych sytuacjach losowych może być pozbawiona elementu wyraźnej świadomości osoby, która tej zgody udziela. Taki sposób rozumienia wymogu udzielenia wyraźnej zgody przewiduje również uzasadnienie wynikające z motywu 111 preambuły rozporządzenia RODO.

Ponadto, warunkiem wyrażenia zgody, zapewniającym jej wyraźny charakter są obowiązki nałożone na administratora dotyczące sposobu sformułowania klauzuli wyrażenia zgody. Dotyczą one jej przejrzystości i precyzyjnego sformułowania, co jest dodatkowym elementem, uzasadniającym wystarczający charakter wyraźnego udzielenia zgody, przez osobę, której dane dotyczą.

Zmiana art. 39 ust. 1

Zmiana rekomendowana w odniesieniu do brzmienia art. 39 ust.1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej dotyczy sposobu wyrażenia zgody przez podmiot danych na udostępnienie danych osobowych innym zakładom ubezpieczeń. Uzasadnione jest usunięcie wymogu formy pisemnej (pisemnego żądania) w odniesieniu do wyrażania zgody na udostępnienia danych osobowych.

Postulat ten wydaje się być zasadny nie tylko na gruncie omówionego, w odniesieniu do propozycji zmiany art. 38 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej wymogu uzyskania zgody a nie pisemnej zgody osoby, której dane dotyczą, ale również na gruncie art. 43 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, który przewiduje możliwość tworzenia dokumentów – ale w konsekwencji nakładający obowiązki na zakład ubezpieczeń należytego ich utrwalenia i zabezpieczenia – dotyczących zawierania i wykonywania umów ubezpieczenia w postaci elektronicznej. Zmiana jest również zgodna z art. 6 ust. 1 lit. a w zw. z art. 7 rozporządzenia RODO, który nie odwołuje się do wymogu pisemności zgody osoby, której dane dotyczą.

Zmiana art. 41 ust. 1 i 2

Modyfikacja zaproponowana do brzmienia art. 41 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej odnosi się do usunięcia przepisów odnoszących się jedynie do możliwości zbierania danych osobowych, a zastąpienie go obowiązkiem zbierania danych w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze.

Zmiana wynika z regulacji zawartej w art. 6 ust. 1 lit. c RODO, stanowiącej że administrator jest zobowiązany do przetwarzania danych w celu wypełnienia ciążącego na nim obowiązku prawnego. Należy podkreślić, że przetwarzanie danych osobowych osób korzystających z usług ubezpieczeniowych oferowanych przez administratora nie jest uznawane za przysługujące mu prawo, ale za obowiązek związany z zapewnieniem kompleksowej i profesjonalnej jakości świadczonych usług.

Proponuje się również uchylenie ust. 2 w art. 41 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zgodnie z którym zbieranie przez zakład ubezpieczeń danych, o których mowa w ust. 1, nie powoduje po stronie zakładu ubezpieczeń obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. Analogiczne obowiązki o których mowa ww. przepisie zawarte zostały w art. 14 ust. 1 i 2 rozporządzenia RODO. Regulacje te mają charakter bezpośrednio obowiązujący, a ograniczenie ich stosowanie jest możliwe jedynie pod ściśle określonymi warunkami (art. 23 ust. 1 rozporządzenia RODO), które w tym zakresie nie mogą być spełnione.

Propozycja dodania art. 42 ust. 2a

W art. 42 ustawy proponuje się uregulować podstawę prawną dla przetwarzania przez zakłady ubezpieczeń, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i Rzecznika Finansowego danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa, w przypadku gdy sąd, prokuratura, Policja oraz inne organy i instytucje udzielają informacji o stanie sprawy oraz udostępniają zebrane materiały w zakresie ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń drogowych. W przeważającej części produktów ubezpieczeniowych zawarte są wyłączenia odpowiedzialności dotyczące zdarzeń będących następstwem przestępstw. Dla ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń, a także UFG i PBUK niezbędne jest przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących oraz naruszeń prawa (mandaty, środki karne, postanowienia o warunkowym umorzeniu postępowania, postanowienia o zatrzymaniu dowodu rejestracyjnego, decyzje o zatrzymaniu prawa jazdy), np. w ubezpieczeniach ochrony prawnej oraz odpowiedzialności

cywilnej ustalenie odpowiedzialności jest często nierozzerwalnie związane z ustaleniem odpowiedzialności karnej ubezpieczonych. W sprawach z ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej osoby uprawnione często zwracają się po wielu latach z roszczeniami o wypłatę odszkodowania. Z uwagi na uwarunkowania art. 10 RODO, dane dotyczące wyroków skazujących i naruszeń prawa należą do szczególnej kategorii danych, a ich przetwarzanie jest możliwe dopiero po spełnieniu przez administratora danych dwóch szczególnych warunków, z których pierwszy dotyczy funkcjonowania normy prawnej, przewidzianej na gruncie prawa krajowego umożliwiającej przetwarzanie tego rodzaju danych, a drugi związany jest z koniecznością wdrożenia odpowiednich środków ochrony.

Środkiem ochrony z pewnością jest zobowiązanie zakładów ubezpieczeń do zachowania tajemnicy dotyczącej poszczególnych umów ubezpieczenia tzw. tajemnica ubezpieczeniowa (art. 35 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej). W projekcie ustawy zaproponowano również objęcie tą tajemnicą Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego oraz Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (propozycja zmiany art. 35 ust. 7). Obowiązek dochowania tajemnicy ubezpieczeniowej jest istotnym środkiem dążącym do zapewnienia ochrony praw i wolności podmiotu danych.

Ponadto środkiem ochrony byłyby również dotychczasowy art. 42 ust. 3 i 4 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Na podstawie tej normy prawnej zakłady ubezpieczeń, UFG oraz PBUK na podstawie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, udostępnia posiadane przez siebie informacje związane z wypadkiem lub zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalenia jego odpowiedzialności oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania lub świadczenia. Z kolei na podstawie art. 32 a ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. z 2017 r. poz. 2270), pracownicy biura Rzecznika Finansowego są obowiązani do ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. poz. 1503, z późn. zm.) oraz innych informacji podlegających ochronie na podstawie odrębnych

przepisów, o których powzięli wiadomość w związku z czynnościami wykonywanymi na podstawie ustawy.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA

Vide uzasadnienie do ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przewiduje przetwarzanie danych osobowych osób ubiegających się o świadczenia wychowawcze oraz członków ich rodzin.

Projektowane zmiany tej ustawy przewidują, w zakresie przetwarzania wyżej wskazanych danych osobowych, zwolnienie z obowiązków informacyjnych określonych w art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1) oraz ograniczają prawo do potwierdzenia przetwarzania danych określone w art. 15 tego rozporządzenia, a jednocześnie wprowadzają regulacje służące odpowiedniemu zabezpieczeniu danych.

Zgodnie z art. 23 rozporządzenia 2016/679, prawo państwa członkowskiego może ograniczyć zakres obowiązków informacyjnych wynikających z art. 13 i 14 tego rozporządzenia i prawa do potwierdzenia przetwarzania danych, o którym mowa w art. 15, o ile ograniczenia takie nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności oraz są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym realizacji określonych w tymże przepisie celów.

Odnosząc się do kwestii ograniczenia obowiązków wynikających z art. 13,14 i 15 rozporządzenia 2016/679, należy zauważyć, że świadczenie wychowawcze ma charakter

wnioskowy. Oznacza to, że każda osoba chcąca uzyskać prawo do świadczenia wychowawczego musi wystąpić z wnioskiem o to świadczenie do konkretnego organu właściwego, którym jest wójt, burmistrz, prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się. We wniosku tym osoba wskazuje swoje dane osobowe oraz dane członków swojej rodziny.

W konsekwencji, uzasadnione jest założenie, że zarówno osoby wnioskujące o świadczenie wychowawcze, jak i członkowie ich rodzin mają świadomość kto (konkretny, ww. organ właściwy), w jakim celu (przyznanie, wypłata i ewentualna weryfikacja prawa do świadczenia wychowawczego) i na jakiej podstawie prawnej (ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci) przetwarza ich dane osobowe zawarte we wniosku o świadczenie wychowawcze.

Jednocześnie należy podkreślić, że złożone tylko w 2017 r. wnioski o świadczenie wychowawcze obejmowały dane osobowe około 12 milionów osób.

Istotne znaczenie ma też fakt, że organy właściwe przyznające i wypłacające świadczenia na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, przyznają i wypłacają także świadczenia na podstawie:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1952 z późn. zm.) – złożone tylko w 2017 r. wnioski o poszczególne świadczenia rodzinne obejmowały dane 7 milionów osób

- oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2017, poz. 489 z późn. zm.) – złożone tylko w 2017 r. wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego obejmowały dane 1,1 miliona osób.

Dodatkowo należy zauważyć, że prawo do świadczenia wychowawczego, większości świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego ma charakter okresowy i jest ustalane na roczne okresy zasiłkowe/świadczeniowe. W związku z tym, aby pobierać świadczenie wychowawcze, osoby zainteresowane co roku muszą występować z kolejnym wnioskiem.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę wskazaną wyżej skalę realizowanych przez organy właściwe zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, oraz liczbę danych przetwarzanych w ramach tych zadań, nałożenie na organy właściwe obowiązków wynikających z art. 13,14 i 15 rozporządzenia 2016/679 doprowadzi do całkowitego paraliżu systemów wsparcia polskich rodzin z budżetu państwa, realizowanych na podstawie ww. ustaw, w tym Programu „Rodzina 500+”.

Nałożenie na organy właściwe ww. obowiązków informacyjnych spowoduje, że zamiast szybko i sprawnie przeprowadzać postępowania administracyjne w celu ustalenia prawa do świadczeń, organy właściwe w pierwszej kolejności będą musiały skupić się na informowaniu kilkunastu milionów osób o fakcie przetwarzania ich danych osobowych. Co więcej, organy właściwe będą musiały powielać te czynności co roku - w stosunku do każdego wniosku złożonego w kolejnym okresie świadczeniowym/zasiłkowym.

W związku z tym, że realizacja przez organy właściwe zadań wynikających z trzech ww. ustaw stanowi zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, finansowane z budżetu państwa w drodze dotacji celowej, nałożenie na organy właściwe obowiązków wynikających z art. 13,14 i 15 rozporządzenia 2016/679 będzie wiązała się także z ogromnymi kosztami dla budżetu państwa.

W świetle powyższego, należy uznać, że ograniczenie zakresu stosowania art. 13, 14 i 15 rozporządzenia 2016/679 w stosunku do spraw związanych ze świadczeniem wychowawczym jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym ogólnemu interesowi Polski, zwłaszcza z punktu widzenia kwestii budżetowych i zabezpieczenia społecznego.

Dodatkowo projekt przewiduje zastąpienie uprawnienia przetwarzania danych osobowych osób ubiegających się o świadczenia wychowawcze oraz członków ich rodzin przez podmioty posiadające obecnie to uprawnienie – obowiązkiem ich przetwarzania (rozporządzenie 2016/679 stanowi, że przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem jeżeli jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na

administratorze danych osobowych). Aby podmioty te mogły realizować swoje zadania ustawowe, muszą przetwarzać określone w ustawie dane osobowe.

Projektowana ustawa przewiduje także uregulowanie kwestii związanych z przetwarzaniem danych osobowych wnioskodawców (i członków ich rodzin) składających wnioski o świadczenie z Programu „Rodzina 500+” za pomocą systemów teleinformatycznych banków krajowych i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci przewiduje dość innowacyjne – w porównaniu do funkcjonujących obecnie w systemie prawnym sposobów składania wniosków o różne świadczenia – rozwiązanie w zakresie sposobu składania wniosku o świadczenie wychowawcze. Zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wniosek o świadczenie wychowawcze może zostać złożony drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego banku krajowego świadczącego usługi drogą elektroniczną, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Rozwiązanie takie zostało wprowadzone ze względu na to, aby maksymalnie ułatwić obywatelom ubieganie się o świadczenie wychowawcze – bez konieczności stania w kolejkach w urzędzie, czy na poczcie – a bankowość elektroniczną w naszym kraju posiada znaczna część obywateli. W praktyce rozwiązanie to funkcjonuje w taki sposób, że na stronie internetowej banku (po zalogowaniu się do konta) dostępna jest zakładka w której udostępniona jest usługa umożliwiająca wypełnienie wniosku o świadczenie wychowawcze, dołączenia do niego odpowiednich załączników i wysłanie do adresata, tj. do gminy (administratora danych). Aby umożliwić komunikację systemu teleinformatycznego banku z systemem teleinformatycznym gminy, wniosek (wraz z załącznikami) „przepływa” przez system teleinformatyczny ministra właściwego do spraw rodziny (Emp@tia), który jest połączony bezpośrednio z wszystkimi gminami w Polsce (każda gmina ma na Emp@tii odpowiednią skrzynkę podawczą). W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że dane osobowe wniosku złożonego w banku są niezwłocznie, gdy tylko bank dostanie informację o złożeniu wniosku w gminie, usuwane. Określa to wprost art. 13 ust. 21 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Obecnie powyższe rozwiązanie realizowane jest w oparciu o art. 2 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym, w odniesieniu do zbiorów danych osobowych sporządzanych doraźnie, wyłącznie ze względów technicznych, szkoleniowych lub w związku z dydaktyką w szkołach wyższych, a po ich wykorzystaniu niezwłocznie usuwanych albo poddanych anonimizacji, mają zastosowanie jedynie przepisy rozdziału 5 tej ustawy. Po wejściu w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 przepis art. 2 ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych straci rację bytu.

Omawiane rozwiązanie obecnie funkcjonuje bez zarzutu i w ten sposób składanych jest ok 25% wniosków.

W związku z powyższym w projekcie proponuje się wykorzystanie rozwiązania określonego w art. 28 rozporządzenia 2016/679. Tym samym projektowana ustawa wprost stanowi, że przetwarzanie danych osobowych przez podmiot przetwarzający (bank krajowy świadczący usługi drogą elektroniczną, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych) odbywa się na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, z zachowaniem wymogów określonych w art. 28 rozporządzenia 2016/679.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 29 kwietnia 2016 r. o szczególnych zasadach wykonywania niektórych zadań z zakresu informatyzacji działalności organów Krajowej Administracji Skarbowej

Zmiana w art. 17 ust. 1 i 4

Zmiana ma charakter dostosowawczy. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 17 ust. 1 ustawy w celu wykonywania zadań spółki spółka celowa może przetwarzać dane osobowe bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą. Przepis ten wyłącza obowiązki informacyjne, o których mowa w art. 25 ust. 1 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych. W związku z planowanym uchycieniem przywołanych przepisów ustawy o ochronie danych osobowych konieczne staje się zaktualizowanie treści art. 17 ust. 1 ustawy. Zaproponowana treść art. 17 ust. 1 ustawy ma na celu zapewnienie, że spółka celowa, która jest spółką prawa handlowego, realizuje zadania publiczne powierzone przez Ministra Finansów i możliwe będzie w przypadku danych osobowych przetwarzanych

przez spółkę celową stosowanie ograniczeń/wyłączeń przewidzianych w projektowanym art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych.

Projektowane przepisy art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych będą miały zastosowanie w zakresie niezbędnym do realizowania zadań spółki celowej utworzonej w celu realizacji niektórych projektów informatycznych o publicznym zastosowaniu z zakresu spraw należących do działu administracji rządowej finanse publiczne ustawowych przez organy podatkowe. Celem projektów realizowanych przez spółkę celową jest zapewnienie organom Krajowej Administracji Skarbowej systemów teleinformatycznych wspierających wykrywanie naruszenia przepisów prawa podatkowego, w oparciu o dane uzyskiwane z systemów teleinformatycznych ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz organów Krajowej Administracji Skarbowej. W związku z tym za dopuszczalne uznać należy powoływanie się przez spółkę celową na przesłankę ważnego celu leżącego w ogólnym interesie publicznym, o którym mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Przepis zawiera ponadto o wymaganą przez przepisy unijne regulację zobowiązującą administratora danych do wdrożenia odpowiednich zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych.

W celu zagwarantowania realizacji wymogów określonych w art. 23 ust. 2 lit. d rozporządzenia 2016/679 w art. 17 ust. 4 ustawy nałożono na administratora danych obowiązek wdrażania zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, w szczególności poprzez stosowanie proporcjonalnych środków technicznych i organizacyjnych w celu realizacji zasady minimalizacji danych..

Zmiana w art. 18 ust. 1, 2 i 6

Zmiana ma charakter dostosowawczy i polega na zastąpieniu odwołania ogólnie do przepisów o ochronie danych osobowych zamiast obecnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym

Zmiana art. 5 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym ma na celu usunięcie odwołania do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, która zostanie uchylona w związku z wejściem w życie rozporządzenia 2016/679. Z racji istnienia definicji legalnej administratora danych w ww. rozporządzeniu, nie jest konieczne precyzowanie, że Minister Sprawiedliwości pełni tę funkcję w rozumieniu innego aktu.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji

Celem projektowanych zmian jest bardziej jednoznaczne określenie w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (ustawie o BFG) prawa do przetwarzania danych osobowych przez Fundusz, podmiot realizujący wypłaty środków gwarantowanych deponentom, instytucję pomostową oraz podmiot zarządzający aktywami.

Podmioty te, w drodze ustawy o BFG, są obligowane do realizacji w określonych sytuacjach zadań, których prawidłowa realizacja leży w szeroko rozumianym interesie publicznym (społecznym i gospodarczym). Co więcej nałożone na te podmioty obowiązki ustawowe wynikają także z faktu wdrożenia do krajowego porządku prawnego przepisów prawa unijnego, ponieważ rozwiązania zawarte w ustawie o BFG są odzwierciedleniem przepisów zawartych w dwóch istotnych dla funkcjonowania rynku finansowego dyrektywach implementowanych w ustawie o BFG – dyrektywie BRR i dyrektywie DGS23. Charakter ciążących na ww. podmiotach zadań determinuje konieczność podejmowania działań, w

²³ dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE ustanawiająca ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (BRR) oraz dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE w sprawie systemów gwarancji depozytów (DGS)

ramach których podmioty te mogą mieć do czynienia z przetwarzaniem danych osobowych w zakresie, w jakim wynika to z charakteru zadań dla realizacji zakładanych przez ustawodawcę celów.

Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG, Fundusz) funkcjonuje od 1995 r., pierwotnie na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym. Na przestrzeni ponad 20 lat zakres zadań, a co za tym idzie także kompetencji Funduszu, był rozszerzany zarówno w ujęciu podmiotowym, jak i przedmiotowym. Przez wiele lat od ustanowienia BFG był instytucją, której podstawowym zadaniem była ochrona środków powierzanych przez deponentów i zapewnienie ich wypłaty w przypadku upadłości podmiotu objętego systemem gwarantowania depozytów – zakres ochrony, jej poziom kwotowy oraz rozwiązania organizacyjne związane z realizacją procesu wypłat środków gwarantowanych wielokrotnie ulegały zmianom. Ponadto BFG mógł udzielać zwrotnej pomocy finansowej udzielanie podmiotom objętym systemem gwarantowania depozytów m.in. w przypadku powstania sytuacji zagrożenia wypłacalności. Pod koniec 2013 r. BFG obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów zostały objęte także spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (kasy) oraz przewidziano w przepisach uczestnictwo Funduszu w realizacji procesów restrukturyzacyjnych w kasach. W związku z wdrożeniem unijnych przepisów dyrektywy BRR i dyrektywy DGS Fundusz obecnie oprócz pełnienia funkcji gwaranta depozytów (znacząco rozwiniętej w stosunku do początkowych lat istnienia BFG) jest także organem ds. przymusowej restrukturyzacji. Przymusowa restrukturyzacja to procesy obejmujące działania ukierunkowane na utrzymanie stabilności finansowej, w tym sprawne przeprowadzanie restrukturyzacji banków, kas i firm inwestycyjnych doświadczających trudności finansowych.

W zakresie funkcji gwarancyjnej należy wskazać, że w przypadku upadłości podmiotu objętego systemem gwarantowania depozytów kluczowym aspektem dla utrzymania zaufania deponentów do instytucji kredytowych, a co za tym idzie także stabilności finansowej na rynku, jest sprawny przebieg wypłaty środków gwarantowanych. W takiej sytuacji deponenti są bowiem zainteresowani jak najszybszym odzyskaniem środków w należnej im wysokości. Dla zapewnienia, że tak właśnie będzie Fundusz realizuje szereg działań takich jak kontrola

danych zawartych w systemach wyliczania (działanie proaktywne), wsparcie przy sporządzaniu listy deponentów przez podmiot uprawniony do reprezentacji, weryfikacja roszczeń deponentów i ich zasadności, w końcu sporządzenie listy wypłat i rozpoczęcie samego procesu wypłat. W celu właściwej realizacji tych działań Fundusz musi mieć zapewniony dostęp do danych osobowych deponentów zawartych w systemach wyliczania oraz w dokumentacji banków i kas.

Ponadto ustawa o BFG przewiduje możliwość zawierania przez Fundusz umów o dokonanie wypłat środków gwarantowanych w imieniu i na rachunek Funduszu przez inne podmioty, z którymi Fundusz zawarł taką umowę. Tego rodzaju rozwiązanie z powodzeniem funkcjonuje już od wielu lat. Obecnie są to trzy banki, które organizacyjnie poprzez rozbudowaną sieć oddziałów i placówek umożliwiają sprawne rozpoczęcie i przeprowadzenie procesu wypłat, a tym samym szybkie zaspokojenie roszczeń deponentów. Dla realizacji tego zadania podmiotom tym BFG przekazuje listy wypłat zawierające dane niezbędne do dokonywania wypłat. W przypadku osób fizycznych wypłaty dokonywane są po zweryfikowaniu zgodności danych zawartych w dokumencie tożsamości z danymi otrzymanymi na liście wypłat. Jednocześnie BFG sprawuje bieżącą kontrolę dokonywania wypłat. Po zakończeniu wypłat przez podmioty zewnętrzne, dalsze ewentualne wypłaty realizowane są na analogicznych zasadach w siedzibie Funduszu.

Rozwiązania z zakresu przymusowej restrukturyzacji zostały wprowadzone do krajowego porządku prawnego w związku z implementacją dyrektywy BRR. Cele przymusowej restrukturyzacji zostały określone w art. 66 ustawy o BFG. Dotyczą one m.in. utrzymania stabilności finansowej, ochrony deponentów i inwestorów, zapewnienia kontynuacji realizacji przez podmiot objęty przymusową restrukturyzacją funkcji krytycznych, ograniczenia ryzyka użycia środków publicznych do ratowania problematycznych instytucji. Działania interwencyjne przewidziane w ustawie o BFG są podejmowane przez BFG w odniesieniu do podmiotu doświadczającego trudności finansowych, wobec którego spełnione zostały przesłanki wszczęcia przymusowej restrukturyzacji określone w art. 101 ust. 7 ustawy o BFG. Przymusowa restrukturyzacja jest jednak procesem wielowymiarowym i oprócz samych działań interwencyjnych i związanych z nimi procedur przy zastosowaniu instrumentów

określonych w ustawie o BFG obejmuje także działania związane m.in. z przygotowywaniem, aktualizacją i oceną wykonalności planów przymusowej restrukturyzacji zawierających m.in. szczegółową analizę podmiotu oraz możliwości zastosowania względem niego określonych instrumentów przymusowej restrukturyzacji. W ramach realizacji zadań z zakresu przymusowej restrukturyzacji i stosowania przewidzianych w ustawie o BFG dla tego procesu instrumentów Fundusz współpracuje z wieloma podmiotami zaangażowanymi w działania zarówno na etapie opracowywania planów, jak i w przypadku wszczęcia i prowadzenia przymusowej restrukturyzacji. W związku z tym, że w ramach tych działań Fundusz ma dostęp do licznych informacji i dokumentów, może mieć także do czynienia z przetwarzaniem danych osobowych. Ponieważ zarówno współpraca z podmiotami, jak i dostęp do różnorodnych informacji i dokumentów, są niezbędne dla prawidłowego przygotowania i prowadzenia przymusowej restrukturyzacji należy zapewnić, że także przetwarzanie danych osobowych w takich sytuacjach jest uzasadnione względami realizacji zadań określonych w ustawie o BFG. Jednocześnie biorąc pod uwagę cele przymusowej restrukturyzacji należy stwierdzić, że są one realizowane zarówno w interesie społecznym, jak i gospodarczym. Służą ochronie klientów instytucji finansowych, ochronie środków podatników oraz zapewnieniu w miarę możliwości utrzymania realizacji przez podmiot (bank, kasę, firmę inwestycyjną) funkcji krytycznych związanych ze świadczeniem istotnych usług na rzecz gospodarki realnej.

W kontekście przymusowej restrukturyzacji konieczne jest zapewnienie, że prawo do przetwarzania danych osobowych mają także instytucja pomostowa oraz podmiot zarządzający aktywami, o których mowa w ustawie o BFG.

Instytucja pomostowa jest jednym z instrumentów przymusowej restrukturyzacji. W przypadku zastosowania tego instrumentu instytucja pomostowa rozpoczyna działalność z chwilą przeniesienia do niej, na podstawie decyzji Funduszu, praw udziałowych w podmiocie objętym przymusową restrukturyzacją, przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części, wybranych praw majątkowych lub zobowiązań z podmiotu objętego przymusową restrukturyzacją. Głównym celem istnienia instytucji pomostowej jest zapewnienie ciągłości świadczenia podstawowych usług finansowych na rzecz klientów instytucji będącej na progu

upadłości oraz ciągłości prowadzenia podstawowej działalności finansowej. Tym samym cel i zakres działania instytucji pomostowej determinuje konieczność przetwarzania danych osobowych dla prawidłowej obsługi i realizacji umów zawartych przez podmiot objęty przymusową restrukturyzacją. Jednocześnie czynności kontrolne w instytucji pomostowej są realizowane przez pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego i mogą uczestniczyć w nich także pracownicy BFG.

W ramach przymusowej restrukturyzacji i zastosowania instrumentu przeniesienia praw majątkowych do ich obsługi może zostać utworzony podmiot zarządzający aktywami. Jest to podmiot, którego jedynym akcjonariuszem lub podmiotem dominującym jest Fundusz, utworzony w celu przeniesienia praw majątkowych i powiązanych z nimi zobowiązań podmiotu objętego przymusową restrukturyzacją lub instytucji pomostowej w celu zarządzania tymi prawami, w tym ich zbycia lub likwidacji. W związku z tym, że z chwilą przeniesienia podmiot zarządzający aktywami wstępuje w prawa i obowiązki podmiotu objętego przymusową restrukturyzacją lub instytucji pomostowej w zakresie nabytych praw majątkowych i związanych z nimi zobowiązań może z tego wynikać także dostęp dla tego podmiotu do danych osobowych, w związku z czym dla zapewnienia realizacji celów ustawowych związanych z przymusową restrukturyzacją, dla których powoływany jest taki podmiot niezbędne jest wskazanie, że podmiot zarządzający aktywami ma prawo przetwarzać tego rodzaju dane.

Oprócz ww. zmian proponuje się wprowadzenie także korekty o charakterze legislacyjnym wynikającej z proponowanych zmian. W art. 42 ustawy o BFG uchyla się ust. 4, ponieważ treść tego przepisu zostaje odzwierciedlona w ramach wprowadzanych zmian wskazanych w pkt 1 (dodanie art. 5a) i 3 (dodanie ust. 2a w art. 45).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi

Przetwarzanie danych osobowych może wystąpić na każdym etapie postępowania o zawarcie umowy koncesji, korzystania ze środków ochrony prawnej, zawarcia i

wykonywania umowy koncesji, w tym weryfikacji zatrudnienia osób skierowanych do realizacji umowy, podczas udostępniania przez zamawiających dokumentacji koncesji (jak również po zakończeniu postępowania w związku z przetwarzaniem i udostępnianiem dokumentacji archiwalnej) i jest ściśle powiązane ze stosowaniem ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), zwanej dalej „ustawą koncesyjną”.

Na gruncie ustawy koncesyjnej przetwarzanie danych osobowych odbywa się, co do zasady, w oparciu o przesłankę określoną w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679, tj. przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. Zatem, zakres przetwarzanych danych osobowych, który nie jest wprost uregulowany w ustawie koncesyjnej, będzie oceniany przez pryzmat niezbędności i proporcjonalności. Powyższe potwierdza również treść art. 35 ust. 3 ustawy koncesyjnej, zgodnie z którym „Sposób przedłożenia dokumentów oraz ich zakres musi być niedyskryminacyjny i proporcjonalny do przedmiotu umowy koncesji oraz służyć wyłącznie wykazaniu przez wykonawcę spełniania kryteriów kwalifikacji oraz braku podstaw wykluczenia.”.

Biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia skutecznego stosowania przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do zawierania umów koncesji na roboty budowlane lub usługi, a jednocześnie mając na względzie obowiązek zapewnienia efektywnego przeprowadzania postępowań o zawarcie umów koncesji, niezbędne jest wprowadzenie do ustawy koncesyjnej zmian mających na celu dostosowanie przepisów tej ustawy do przepisów rozporządzenia.

Projektowany art. 13 ust. 2a w ustawie koncesyjnej

W art. 13 ustawy koncesyjnej projektuje się dodanie ust. 2a, zgodnie z którym zamawiający udostępnia dane osobowe, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679, w celu umożliwienia korzystania ze środków ochrony prawnej, do upływu terminu na ich wniesienie. Projektowany art. 13 ust. 2a wprowadza ograniczenie zasady jawności, a więc dostępu do danych osobowych dotyczących wyroków i skazań, w odniesieniu do celu przetwarzania (korzystanie ze środków ochrony prawnej uregulowanych w Rozdziale 10 ustawy koncesyjnej) oraz do czasu przetwarzania (do upływu terminu na ich wniesienie).

Rozporządzenie 2016/679 w art. 10 zezwala na przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa, jeżeli przetwarzanie to jest dozwolone prawem państwa członkowskiego, które przewiduje odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. W przepisach ustawy koncesyjnej zabezpieczenie takie w odniesieniu do danych osobowych dotyczących wyroków i skazań będzie zatem polegało na ograniczeniu kręgu podmiotów, którym dane te będą udostępniane poprzez cel, jakim jest przysługujące tym podmiotom na gruncie ustawy koncesyjnej prawo do korzystania ze środków ochrony prawnej, w tym w oparciu o informacje dotyczące wyroków i skazań.

Ponadto, w myśl projektowanego art. 16a ust. 6 ustawy koncesyjnej, zamawiający nie tylko na etapie postępowania o zawarcie umowy koncesji, ale również po jego zakończeniu, będą zobowiązani do wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, mając m.in. na względzie fakt przetwarzania (w tym udostępniania) danych osobowych dotyczących wyroków i skazań. Dane te będą podlegały zabezpieczeniom przed niezgodnym z prawem dostępem lub bezprawnym rozpowszechnianiem, w szczególności poprzez ich pseudonimizację.

Dodatkowo, zgodnie z projektowanym art. 16a ust. 7 ustawy koncesyjnej, osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679, zobowiązane będą do zachowania poufności w zakresie udostępnionych im informacji i danych.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy koncesyjnej, „Zamawiający udostępnia informacje związane z postępowaniem o zawarcie umowy koncesji w przypadkach określonych w ustawie. Po zakończeniu postępowania o zawarcie umowy koncesji albo po unieważnieniu tego postępowania informacje z nim związane podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej.”.

Adresatem normy wyrażonej w projektowanym art. 13 ust. 5 będą zamawiający udostępniający w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji dokumentację koncesji (zawierającą dane osobowe dotyczące wyroków lub skazań) podmiotom, które mają interes do wniesienia środków ochrony prawnej i wyłącznie do upływu terminu na ich wniesienie. Projektowany przepis modyfikuje zasadę wyrażoną w art. 13 ust. 1 zd. 2 ustawy koncesyjnej,

który stanowi, że po zakończeniu postępowania o zawarcie umowy koncesji albo po unieważnieniu tego postępowania informacje z nim związane podlegają udostępnieniu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej. Zamawiający udostępnia dokumentację postępowania zawierającą dane osobowe dotyczącą wyroków skazujących i naruszeń prawa, wyłącznie w celu korzystania ze środków ochrony prawnej, a więc tylko podmiotom uprawnionym oraz tylko w terminie na wniesienie środków ochrony prawnej, (sytuacja taka może zaistnieć również wtedy, gdy umowa koncesji została już zawarta vide: art. 55 ustawy koncesyjnej).

Po upływie terminu na skorzystanie ze środków ochrony prawnej albo w przypadku, gdy o dostęp do dokumentów zawierających informacje o wyrokach skazujących i naruszeniach prawa ubiegają się podmioty, którym nie przysługuje prawo do korzystania ze środków ochrony prawnej, zamawiający udostępnia dane osobowe zawarte w dokumentach po ich odpowiednim spseudonimizowaniu.

Natomiast, w odniesieniu do ograniczenia udostępniania innych danych osobowych, które nie dotyczą wyroków skazujących i naruszeń prawa, albo dotyczą wyroków skazujących lub naruszeń prawa, które zostały przekazane zamawiającemu z inicjatywy własnej wykonawcy, będzie miała zastosowanie zasada ogólna wynikająca z art. 5 ust. 1 pkt b rozporządzenia 2016/679, wyrażająca zakaz przetwarzania danych, których przetwarzanie nie wynika z prawnie uzasadnionych celów.

Projektowana regulacja nie będzie miała zastosowania do organów publicznych lub instytucji, które są uprawnione na mocy innych regulacji szczegółowych do żądania od zamawiającego udostępnienia dokumentacji postępowania.

Co do zasady, na gruncie ustawy koncesyjnej dane osobowe dotyczące wyroków i skazań mogą zawierać informacje z Krajowego Rejestru Karnego czy uzasadnienie wykluczenia wykonawcy zawierające dane osobowe dotyczące wyroków skazujących i naruszeń prawa. Ograniczenie zasady jawności w odniesieniu do danych osobowych zawartych w informacji z KRK nie będzie miało zastosowania w sytuacji, gdy dana osoba nie figuruje w rejestrze skazań za przestępstwa lub wykroczenia.

Projektowany art. 13a w ustawie koncesyjnej

Obecnie ustawa koncesyjna nie stanowi o okresie przechowywania dokumentacji postępowania. Biorąc pod uwagę fakt, że w dokumentacji takiej zawarte są dane osobowe, zasadne jest wprowadzenie do ustawy koncesyjnej regulacji stanowiącej o okresie przechowywania, powiązanych z okresem, na jaki są z reguły zawierane umowy koncesji. Zgodnie z projektowanym art. 13a „Zamawiający przechowuje dokumentację postępowania, w tym umowę koncesji, przez okres 5 lat od dnia zakończenia postępowania o zawarcie umowy koncesji, w sposób gwarantujący jej nienaruszalność. Jeżeli czas trwania umowy koncesji przekracza 5 lat, zamawiający przechowuje umowę przez cały czas jej trwania.”.

Projektowane przepisy w art. 16a ust. 1-5 mają na celu dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy koncesyjnej (dotyczy to przepisów art. 13 i 16 rozporządzenia 2016/679) lub stanowią niezbędne ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 (dotyczy to przepisów art. 15, 18 i 21).

Biorąc pod uwagę, że umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi są udzielane i realizowane w interesie publicznym (w tym państw UE) oraz konieczność zapewnienia efektywnego procesu udzielania umów koncesji, niezbędne jest zmodyfikowanie stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów do uwarunkowań wynikających z ustawy koncesyjnej, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernego wydłużania, a czasem zahamowania procesu zawierania umów koncesji.

Należy przy tym wyjaśnić, że z przepisów ustawy koncesyjnej wynika kto jest na gruncie tej ustawy administratorem określonego zbioru danych osobowych (będzie to w szczególności: zamawiający, wykonawca lub koncesjonariusz, Prezes UZP, Prezes Krajowej Izby Odwoławczej); jakie są cele przetwarzania (np. prowadzenie postępowania o zawarcie umowy koncesji, zawarcie umowy, realizacja umowy); oraz kategorie danych osobowych (tzw. dane osobowe zwykłe oraz dane osobowe dotyczące wyroków skazujących i naruszeń prawa). Zatem, pomimo wprowadzenia do ustawy koncesyjnej niezbędnych ograniczeń w stosowaniu rozporządzenia 2016/679, w tym wynikających z brzmienia art. 23 ust. 2 lit. a, b i

e – nie zachodzi potrzeba określenia wprost w przepisach ustawy koncesyjnej: celów przetwarzania, administratorów danych osobowych czy kategorii danych osobowych. Natomiast okresy przechowywania dokumentacji postępowania określone zostały w projektowanym brzmieniu art. 13a ustawy koncesyjnej.

Projektowany art. 16a ust. 1 w ustawie koncesyjnej

Przepis ten wprowadza możliwość, ale nie obowiązek, elastycznego podejścia do obowiązku informacyjnego, określonego w art. 13 rozporządzenia 2016/679, w przypadku zbierania danych od osoby, której dane dotyczą, realizowanego przez zamawiających. W praktyce będzie to dotyczyło obowiązku informacyjnego realizowanego względem wykonawcy będącego osobą fizyczną, który będzie musiał już na początku zapoznać się z treścią ogłoszenia o koncesji, wstępnym ogłoszeniu informacyjnym, zaproszeniu do ubiegania się o zawarcie umowy koncesji lub dokumentów koncesji, aby móc uczestniczyć w danych postępowaniu lub konkursie. Zatem, informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, dotrą do takiego wykonawcy już na początku postępowania. Z uwagi na fakt, że informacje te byłyby podawane w konkretnym postępowaniu o zawarcie umowy koncesji obowiązek indywidualnego informowania, o którym mowa w art. 13 rozporządzenia 2016/679, realizowany byłby przy pomocy narzędzi i sposobów dostępnych zamawiającemu w ramach prowadzonego postępowania. Projektowana regulacja umożliwia nieprzekazywanie powyższych informacji odrębnie każdej osobie, ubiegającej się o zawarcie umowy koncesji, której dane dotyczą, ale przekazanie ich w formie komunikatu poprzez zawarcie wszystkich niezbędnych informacji przez zamawiającego w ogłoszeniu o koncesji, wstępnym ogłoszeniu informacyjnym, zaproszeniu do ubiegania się o zawarcie umowy koncesji lub w dokumentach koncesji. Mając na względzie treść art. 12 rozporządzenia 2016/679, informacje te muszą być zamieszczone w łatwo dostępnej formie i opisane przejrzystym, zrozumiałym jasnym i prostym językiem.

Reasumując, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia efektywnego prowadzenia postępowania o zawarcie umowy koncesji proponuje się wprowadzenie możliwości elastycznego stosowania art. 13 rozporządzenia 2016/679. Zatem, zgodnie z projektowanym art. 16a ust. 1, „Zamawiający może realizować obowiązek informacyjny, o którym mowa w

art. 13 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, poprzez zamieszczenie wymaganych informacji w ogłoszeniu o koncesji, wstępnym ogłoszeniu informacyjnym, zaproszeniu do ubiegania się o zawarcie umowy koncesji lub w dokumentach koncesji.”.

Projektowany art. 16a ust. 2 w ustawie koncesyjnej

Mając na względzie dążenie do ograniczenia obowiązków administracyjnych w odniesieniu do zamawiających (co zostało również wyrażone w dyrektywie UE dotyczącej koncesji), jak również wprowadzenie wymogu wdrożenia przez zamawiających odpowiednich zabezpieczeń, prawnie uzasadnione jest oraz praktycznie niezbędne zmodyfikowanie art. 15 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy koncesyjnej, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu obciążaniu zamawiających, którzy w przeciwnym razie byłiby obciążeni obowiązkiem przeszukiwania nieraz znacznej ilości dokumentacji w celu ustalenia, czy konkretne dane osobowe były przetwarzane. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów gromadzenia oraz przechowywania – w interesie publicznym – dokumentacji postępowania, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Zatem, zgodnie z projektowanym art. 16a ust. 2, „W przypadku, gdy w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji albo po jego zakończeniu wykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 15 ust. 1-3 rozporządzenia 2016/679, wymagałoby niewspółmiernie dużego wysiłku, zamawiający może żądać od osoby, której dane dotyczą wskazania dodatkowych informacji mających w szczególności na celu sprecyzowanie nazwy lub daty postępowania o zawarcie umowy koncesji”.

Projektowany art. 16a ust. 3 w ustawie koncesyjnej

Przepis ten ma na celu doprecyzowanie, że skorzystanie przez osobę, której dane osobowe dotyczą z uprawnienia do sprostowania lub uzupełnienia, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679, nie może skutkować zmianą wyniku postępowania o zawarcie umowy koncesji ani umowy w zakresie niezgodnym z ustawą oraz nie może naruszać

integralności przechowywanej dokumentacji postępowania. Nie będzie więc możliwa niezgodna z ustawą koncesyjną zmiana reguł toczącego się postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu, czy postanowień umowy, w oparciu o przysługujące uprawnienie z art. 16 rozporządzenia 2016/679. Nie będzie również możliwa jakakolwiek bezpośrednia ingerencja w treść przechowywanej dokumentacji postępowania, w oparciu o przysługujące uprawnienie z art. 16 rozporządzenia 2016/679, gdyż dokumentacja postępowania przechowywana jest przede wszystkim w interesie publicznym, np. do celów kontroli. Wszelkie sprostowania lub uzupełnienia będą możliwe wyłącznie w postaci nowych dokumentów składanych jako załączniki do dokumentów, w których dane osobowe będą prostowane lub uzupełniane.

Projektowany art. 16a ust. 4 w ustawie koncesyjnej

Stosowanie w postępowaniu o zawarcie umowy koncesji art. 18 rozporządzenia 2016/679 stanowiącego o prawie osoby, której dane dotyczą do żądania od administratora ograniczenia przetwarzania tych danych, mogłoby sparaliżować proces zawierania umów koncesji, z uwagi na powiązany z tym uprawnieniem obowiązek wstrzymania lub ograniczenia przetwarzania danych przez zamawiającego.

Biorąc pod uwagę specyfikę zawierania umów koncesji, które są udzielane i realizowane w interesie publicznym (w tym państw UE) oraz konieczność zapewnienia efektywnego procesu zawierania umów koncesji, niezbędne jest zmodyfikowanie art. 18 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy koncesyjnej, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu wydłużaniu, a czasem zahamowaniu procesu zawierania umów koncesji. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów realizowanych przez proces zawierania umów koncesji, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Zatem, zgodnie z projektowanym art. 16a ust. 4, „W postępowaniu o zawarcie umowy koncesji zgłoszenie żądania ograniczenia przetwarzania, o którym mowa w art. 18 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie ogranicza przetwarzania danych osobowych do czasu zakończenia tego postępowania.”.

Projektowany art. 16a ust. 5 w ustawie koncesyjnej

Stosowanie w toku postępowania o zawarcie umowy koncesji art. 21 rozporządzenia 2016/679 stanowiącego o prawie do wniesienia sprzeciwu przez osobę, której dane dotyczą, wobec przetwarzania jej danych osobowych mogłoby sparaliżować proces zawierania umów koncesji, z uwagi na powiązany z tym uprawnieniem obowiązek wstrzymania przetwarzania danych przez zamawiającego.

Biorąc pod uwagę specyfikę zawierania umów koncesji, które są udzielane i realizowane w interesie publicznym (w tym państw UE) oraz konieczność zapewnienia efektywnego procesu zawierania umów koncesji, niezbędne jest zmodyfikowanie art. 21 rozporządzenia 2016/679 poprzez dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tego przepisu do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy koncesyjnej, co ma na celu zapobieżenie – w interesie publicznym – nadmiernemu wydłużaniu, a czasem zahamowaniu procesu zawierania umów koncesji na roboty budowlane lub usługi. Proponowane ograniczenie jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym do celów realizowanych przez proces zawierania umów koncesji, a zatem spełniona została przesłanka, o której mowa w art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Zatem, zgodnie z projektowanym art. 16a ust. 5, „W postępowaniu o zawarcie umowy koncesji wniesienie sprzeciwu wobec przetwarzania, o którym mowa w art. 21 rozporządzenia 2016/679, nie wstrzymuje przetwarzania danych osobowych do czasu zakończenia tego postępowania.”.

Projektowany art. 16a ust. 6 w ustawie koncesyjnej

Przepis ten jest konsekwencją wprowadzenia do art. 16a ust. 2, 4 i 5 niezbędnych ograniczeń stosowania rozporządzenia 2016/679 (dotyczy to przepisów art. 15, 18 i 21), mających na celu dostosowanie sposobu realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów do uwarunkowań wynikających ze stosowania ustawy koncesyjnej.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 lit. h rozporządzenia 2016/679 wymagane jest wówczas wprowadzenie przepisu stanowiącego o prawie osób, których dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach w stosowaniu rozporządzenia 2016/679. Zatem zamawiający

będą informowali o ograniczeniach w stosowaniu rozporządzenia 2016/679 w następujący sposób: zawsze na stronie internetowej prowadzonego postępowania oraz dodatkowo w ogłoszeniu o koncesji, wstępnym ogłoszeniu informacyjnym, zaproszeniu do ubiegania się o zawarcie umowy koncesji, w dokumentach koncesji lub w inny sposób dostępny dla osoby, której dane osobowe dotyczą. Mając na względzie treść art. 12 rozporządzenia 2016/679, informacje te muszą być zamieszczone w łatwo dostępnej formie i opisane przejrzystym, zrozumiałym jasnym i prostym językiem.

Projektowany art. 18a w ustawie koncesyjnej

W związku z tym, że na gruncie ustawy koncesyjnej Prezes UZP wydaje w formie elektronicznej Biuletyn Zamówień Publicznych (dalej: „BZP”), natomiast zamawiający zamieszczają w BZP ogłoszenia - niezbędne jest doprecyzowanie wprost w ustawie koncesyjnej podziału zakresu obowiązków realizowanych przez tych administratorów danych osobowych.

Mając na względzie fakt, że wyłącznie zamawiający uprawnieni są do zamieszczania ogłoszeń w BZP konieczne i zasadne jest wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą osoby, których dane osobowe dotyczą, chcąc korzystać z prawa do uzyskania informacji, o którym mowa w art. 15 rozporządzenia 2016/679, będą zwracać się z odpowiednim żądaniem do zamawiającego, który zamieścił dane osobowe, nie zaś do Prezesa UZP (vide: projektowany art. 18a ust. 1).

Na tej samej zasadzie, jak powyżej, będzie realizowane prawo do sprostowania danych oraz uzupełnienia niekompletnych danych, o którym mowa w art. 16 rozporządzenia 2016/679. (vide: projektowany art. 18a ust. 2)

Natomiast, zadaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych będzie zapewnienie technicznego utrzymania systemu i portalu internetowego, na którym udostępniony jest BZP, ponadto Prezes UZP zobligowany będzie do określenia w wewnętrznych regulacjach okresów przechowywania danych osobowych zamieszczonych w BZP (vide: projektowany art. 18a ust. 3).

Projektowany art. 26 ust. 8 w ustawie koncesyjnej

Zasadniczym celem projektowanego przepisu jest przesądzenie wprost w przepisach ustawy koncesyjnej, zakresu danych osobowych niezbędnych do weryfikacji zatrudnienia przez koncesjonariusza lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę, w przypadku, o którym mowa w art. 26 ust. 6. Zamawiający będzie mógł zatem żądać dokumentów zawierających niezbędne dane osobowe, tj.: poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii umowy o pracę potwierdzającej zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, wyłącznie w zakresie imienia i nazwiska zatrudnionego pracownika, daty zawarcia umowy, rodzaju umowy o pracę, wymiaru etatu oraz zakresu obowiązków pracownika; poświadczoną za zgodność z oryginałem kopii dowodu potwierdzającego zgłoszenie pracownika przez pracodawcę do ubezpieczenia społecznego oraz zdrowotnego, wyłącznie w zakresie imienia i nazwiska pracownika; zaświadczenia właściwego oddziału ZUS, potwierdzającego opłacanie przez wykonawcę składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę.

Projektowany art. 29 ust. 7 w ustawie koncesyjnej

Przepis ten jest ogólną regulacją wymaganą przez art. 23 ust. 2 lit. d i g rozporządzenia 2016/679. Projektowana regulacja będzie miała zastosowanie do wszystkich przypadków przetwarzania danych na gruncie ustawy koncesyjnej, w szczególności do przetwarzania (w tym ujawniania) danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa. Zgodnie bowiem z projektowanym art. 29 ust. 7, zamawiający przetwarza dane osobowe zebrane w toku oraz po zakończeniu postępowania o zawarcie umowy koncesji w sposób gwarantujący zabezpieczenie przed ich bezprawnym rozpowszechnianiem.

Projektowany art. 30 ust. 6 w ustawie koncesyjnej

Przepis ten przewiduje wymóg wprowadzenia dodatkowego zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą, w przypadku przetwarzania (w tym ich udostępniania) danych dotyczących wyroków skazujących i naruszeń prawa. Zgodnie bowiem z projektowanym art. 30 ust. 6, osoby upoważnione do przetwarzania (z upoważnienia administratora danych lub podmiotu przetwarzającego) danych osobowych, o których mowa w art. 10 rozporządzenia 2016/679, zobowiązane będą do zachowania w poufności udostępnionych im, w tym zakresie, informacji i danych.

Projektowane zmiany w ustawie koncesyjnej zostały pozytywnie zaopiniowane przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego (obecnie Minister Inwestycji i Rozwoju), w oparciu o art. 52 ust. 2 pkt 1 ustawy koncesyjnej.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej

Dodanie art. 34a

Przepis art. 34a ma na celu stworzenie podstawy prawnej do udzielania upoważnień przez organ do dostępu oraz przetwarzania danych osobowych. W obowiązującej ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych taka podstawa prawna istnieje w art. 37. Zgodnie z tym przepisem „Do przetwarzania danych mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie nadane przez administratora danych.”. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych nie przewiduje wprost takiej normy prawnej. Jedynie z przepisów rozporządzenia (art. 29 i 32), można wnioskować, że umocowanie do przetwarzania danych powinno mieć miejsce. W literaturze przedmiotu wspomina się, że brak szczegółowej regulacji w tym zakresie ma zapewnić administratorowi danych elastyczność w sposobie upoważniania osób zatrudnionych do dostępu i przetwarzania danych osobowych: „Samo umocowanie do przetwarzania – upoważnienie sensu largo – wpływać musi odpowiednio od administratora lub podmiotu przetwarzającego, natomiast – co ważne – niezależnie od źródła tego umocowania, osoba upoważniona tak przez administratora, jak i podmiot przetwarzający, oraz sam podmiot przetwarzający mogą działać wyłącznie na podstawie i w granicach polecenia wydawanego jedynie przez administratora. (...) Z przepisu tego nie

wynika, że na administratorze lub podmiocie przetwarzającym ciąży obowiązek nadawania upoważnień do przetwarzania danych.” (Bielak-Jomaa Edyta (red.), Lubasz Dominik (red.), RODO. Ogólne rozporządzenie o ochronie danych. Komentarz. Opublikowano: WKP 2018). „Rozporządzenie nie przesądza, czy upoważnienie powinno być nadawane indywidualnie, czy też może przyjąć formę zbiorczej listy obejmującej wykaz upoważnianych osób. Wydaje się, że celowo decyzja w tym zakresie została pozostawiona administratorom danych, gdyż istotny jest fakt dopuszczenia do przetwarzania danych osób upoważnionych, zaś drugorzędne znaczenie ma forma aktu upoważnienia.” („Rozporządzenie UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych. Komentarz” red. dr Paweł Litwiński, 2018). Takie stanowisko potwierdza również NSA w wyroku z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie sygn. akt I FSK 1835/15, w którym Sąd stwierdził na gruncie Ordynacji podatkowej „Udzielenie upoważnienia zgodnie z art. 143 § 1 o.p. jest czynnością wewnętrzną organu podatkowego, w związku z tym nie doręcza się go stronie w związku z wszczęciem postępowania, nie musi się również ono znajdować w aktach postępowania. Za prawidłowe, z zachowaniem wymogu pisemności, należy uznać upoważnienie wynikające z regulaminu urzędu, zarządzenia czy zakresu czynności, które są dostępne, czy to w siedzibie organu, czy też na jego stronie internetowej.” Mając na uwadze powyższe projektowany przepis wychodzi naprzeciw potrzebom organów będących jednocześnie administratorami danych. Jego celem jest z jednej strony utworzenie podstawy prawnej do wydania upoważnienia, a z drugiej wprowadzenie możliwości nadania tego upoważnienia również innym aktem niż indywidualnym dokumentem. Biorąc pod uwagę ilość osób realizujących zadania Krajowej Administracji Skarbowej, w których niezbędny jest dostęp do danych osobowych, rozwiązanie to wydaje się optymalne i spełnia zarówno wymogi rozporządzenia 2016/679 (dotyczące istnienia upoważnienia), nie przeszkadza w wywiązywaniu się z zasady rozliczalności określonej w art. 24 ust. 1 i art. 30 rozporządzenia 2016/679, a ponadto umożliwia odstępnie od sformalizowanego obowiązku wydawania każdorazowo osobom zatrudnionym oraz funkcjonariuszom indywidualnych upoważnień.

Z uwagi na to, że dane mogą być przetwarzane na polecenie administratora (przez osoby działające z upoważnienia) albo gdy wymaga tego prawo Unii lub państwa członkowskiego, należałoby przyjąć, że polecenie to wynika z zakresu obowiązków osoby na danym stanowisku albo z opisu stanowiska (w ten sposób uniemożliwi się jednocześnie dostęp do danych, które nie będą potrzebne do wykonywania zadań służbowych poszczególnych pracowników na ich stanowiskach). Jednocześnie organy KAS będą prowadziły rejestry osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych.

Przepis ust. 2 przewiduje odpowiednie zastosowanie ust. 1 do Krajowej Szkoły Skarbowości.

Zmiana art. 35 ust. 3 i 4

Istota zmiany sprowadza się do uzupełnienia katalogu danych gromadzonych w CRDP o informacje przekazane organom KAS w celu realizacji zadań ustawowych.

Zmiana art. 45 ust. 1

Zmiana w art. 45 polega na usunięciu sformułowania „bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą”. Organy administracji publicznej przetwarzają dane osobowe w związku z realizacją ich zadań ustawowych. W projekcie ustawy o ochronie danych osobowych w art. 5 zawarto ograniczenia stosowania art. 14 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia 2016/679 przez organy realizujące zadania publiczne. Powyższe oznacza, że w przypadku pozyskiwania danych osobowych w sposób inny niż od osoby, której dane dotyczą, organ nie ma obowiązku informowania o tym tej osoby (przy spełnieniu warunków określonych w tym przepisie), a zatem dane te będą przetwarzane „bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą”. W związku z tym, nie jest zasadne powtarzanie tego zwrotu w poszczególnych przepisach ustawy.

Zmiana art. 47 ust. 1 i 2

Zmiany w art. 47 polegają na usunięciu odesłań do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych oraz wprowadzeniu odesłania do nowych przepisów z zakresu danych osobowych dotyczących danych wrażliwych. Przetwarzanie danych wrażliwych jest realizowane w celach, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2016/679.

W stosunku do dotychczasowego brzmienia w ust. 1 usunięto również sformułowanie „bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą”.

Dodanie art. 47a

Zgodnie z art. 47a organy KAS będące administratorami danych osobowych mogą przetwarzać dane osobowe, w tym również w systemie CRDP, wyłącznie w celach realizacji ich zadań, uprawnień i obowiązków, przy czym dane te mogą być przetwarzane przez okres niezbędny do osiągnięcia tych celów.

Wprowadzenie tego przepisu ma na celu realizację warunku wprowadzenia ograniczeń, o którym mowa w art. 23 ust. 2 lit. d i f oraz normy art. 13 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2016/679 poprzez wskazanie ustawowo określonego okresu przechowywania danych osobowych – „okres niezbędny do osiągnięcia tych celów”. Z uwagi na to, że nie ma możliwości określenia tego terminu propozycja brzmienia nie zwiera konkretnego terminu wskazując przesłankę niezbędności przetwarzania danych przez organ, natomiast kwestia dokonywania przeglądu tych danych będzie faktycznie realizowana na podstawie obowiązujących przepisów odnoszących się do stosowanych przez organy KAS procedur.

Dodanie art. 47b

Przepis art. 47b wprowadza normę, która pozwoli na wyłączenie zakazu wynikającego z art. 22 rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do zautomatyzowanego przetwarzania danych i podejmowania na tej podstawie decyzji. Przepis wyraźnie stanowi, że prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej dotyczącej zjawisk występujących we właściwości KAS oraz analizy ryzyka, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 10 i 12a, może

polegać na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych, w tym profilowaniu, i może wywoływać skutki prawne, w tym podejmować decyzje, wobec osoby profilowanej lub której dane podlegają zautomatyzowanemu przetwarzaniu danych. Przetwarzanie danych może opierać się na danych osobowych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne oraz dane biometryczne, w celach, o których mowa w art. 9 ust. 2 lit. g rozporządzenia 2016/679.

W przepisie odesłano do konkretnych zadań realizowanych przez organy KAS, tj. prowadzenie działalności analitycznej, prognostycznej i badawczej dotyczącej zjawisk występujących we właściwości KAS oraz analizy ryzyka (art. 2 ust. 1 pkt 10), o której mowa w art. 58 ustawy o KAS, a także przeciwdziałanie wykorzystywaniu działalności banków w rozumieniu art. 119zg pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi w rozumieniu art. 119zg pkt 9 Ordynacji podatkowej oraz nadzór nad wykonywaniem przez izbę rozliczeniową w rozumieniu art. 119zg pkt 3 Ordynacji podatkowej obowiązków, o których mowa w dziale IIIB Ordynacji podatkowej. Zadanie to realizowane jest poprzez m.in. analizę ryzyka, o której mowa w art. 199zn Ordynacji podatkowej „Szef Krajowej Administracji Skarbowej dokonuje analizy ryzyka wykorzystywania działalności banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi, uwzględniając posiadane dane, w tym wskaźnik ryzyka oraz informacje i zestawienia, o których mowa w art. 119zq oraz art. 119zs. Rozstrzygnięcia zapadające w związku ze zautomatyzowanym przetwarzaniem danych osobowych podlegają zaskarżeniu w administracyjnym toku instancji i kontroli sądów administracyjnych.

Dodanie art. 47c

Proponowane przepisy uszczegóławiają sposób realizacji obowiązków wynikających z art. 13 ust. 1 i 2 oraz art. 21 ust. 4 RODO wskazując, że organy KAS realizują te obowiązki poprzez zamieszczenie informacji o zbieraniu danych osobowych w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie organu, formularzach urzędowych, pismach kierowanych do osób fizycznych oraz na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej lub na swojej stronie

internetowej. Powyższe rozwiązanie nie ingeruje w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w RODO.

Dodać należy, że w odniesieniu do skarg, wniosków czy innych wystąpień to obywatele z własnej woli przekazują dane osobowe ich dotyczące (np. składając wnioski lub skargi), godząc się w istocie na to, że adresat podania będzie przetwarzał te dane, oczywiście w zakresie niezbędnym do załatwienia danej sprawy.

Dodanie art. 47d

Przepis art. 47d zawiera w ust. 1 i 2 wskazanie zabezpieczeń zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu danych osobowych. Określone zostały w katalogu otwartym środki techniczne i organizacyjne, jakie powinny zostać zastosowane w celu realizacji zasady minimalizacji danych, przy czym ustawa o KAS będzie miała zastosowanie w przypadkach, w których przepisy odrębne nie przewidują takich regulacji.

Dodanie art. 145a

Propozycja dodania art. 145a ust. 1 i 2 jest związana z koniecznością przetwarzania przez Szefa KAS oraz dyrektorów IAS danych osobowych „wrażliwych”, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych (...), w celu realizacji ustawowych zadań. Zakres przetwarzanych danych wrażliwych nie może być szerszy niż jest to niezbędne do realizacji określonego zadania. Dla przykładu w celu zagwarantowania praw funkcjonariuszy niepełnosprawnych niezbędne będzie przetwarzanie danych o stanie ich zdrowia, a w przypadku skierowania funkcjonariusza do realizacji zadań przy których wymagana jest niekaralność prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (art. 151 ust. 2 pkt 2 ustawy o KAS) konieczne będzie przetwarzanie danych wrażliwych dotyczących karalności. W przypadku danych osobowych niebędących danymi wrażliwymi, będą one przetwarzane na

ogólnych zasadach wynikających z ww. rozporządzenia, a więc dyrektorzy IAS oraz Szef KAS będą mogli je przetwarzać jako pracodawcy, a Szef KAS również w przypadkach, gdy przepisy materialne wskazują uprawnienia albo obowiązki wobec funkcjonariuszy, dla których kierownikiem jest dyrektor IAS. Zaproponowany przepis ust. 3 stanowi dostosowanie do projektowanych zmian Kodeksu pracy, mając na względzie, że w ramach jednej jednostki organizacyjnej KAS funkcjonują pracownicy oraz funkcjonariusze.

Wszystkie zawarte w ustawie o ochronie danych osobowych ograniczenia stosowania rozporządzenia 679/2016 znajdują stosowanie w ramach realizacji zadań przez organy Krajowej Administracji Skarbowej.

Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej, wraz z projektowanymi niniejszą ustawą przepisami zawiera regulacje wymagane przez art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 dla skuteczności ograniczeń zaproponowanych w ustawie o ochronie danych osobowych i w ustawie o KAS.

Zgodnie z tym przepisem akt prawny ograniczający zakres praw i obowiązków przewidzianych w art. 12-22, art. 34 i art. 5, musi zawierać szczegółowe przepisy przynajmniej o:

- a) celach przetwarzania lub kategorii przetwarzania – cele przetwarzania danych osobowych wynikają z art. 2 ustawy o KAS, a także dodatkowo z art. 45, 47, 113 i 137;
- b) kategoriach danych osobowych – zadania realizowane przez organy KAS wymagają przetwarzania bardzo szerokiego zakresu danych osobowych, dlatego też przyjmuje się, że jest to zakres określony w art. 4 pkt 1 rozporządzenia; jednocześnie dla wyodrębnienia kategorii danych w art. 47 wyraźnie wskazuje się przypadki, w których możliwe jest przetwarzanie danych wrażliwych;
- c) zakresie wprowadzonych ograniczeń – zakres wprowadzonych ograniczeń odnoszący się do administratora wykonującego zadanie publiczne (a zatem także do administratorów w ramach KAS), został określony w projekcie ustawy o ochronie danych osobowych; w ustawie o KAS przewiduje się dodatkowe ograniczenie związane ze stosowaniem art. 22 RODO;

d) zabezpieczeniach zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu – pracownicy KAS i funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej zobowiązani są na podstawie ustaw szczególnych do zachowania tajemnic prawnie chronionych tj. tajemnicy skarbowej (normowana w ustawie Ordynacja podatkowa, a jej przestrzeganie zabezpieczone jest art. 278 ustawy o KAS), tajemnicy celnej (normowana ustawą Prawo celne, do której stosuje się odpowiednio Ordynację podatkową; sankcjonowanej jak tajemnica skarbową); niezależnie od powyższego w art. 47b ustawy o KAS dodaje się postanowienia dotyczące zabezpieczeń;

e) określeniu administratora lub kategorii administratorów – zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o KAS administratorem danych zawartych w CRDP jest Szef KAS; niezależnie od powyższego zgodnie z art. 4 pkt 7 rozporządzenia 2016/679 administratorem jest organ publiczny, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych; cele przetwarzania danych osobowych są określone zwłaszcza w art. 2 ustawy o KAS; ponadto cele te przypisane są również poszczególnym organom, co zostało określone w art. 14, art. 22, art. 24, art. 28 i art. 33 ustawy o KAS;

f) okresach przechowywania oraz mających zastosowanie zabezpieczeniach z uwzględnieniem charakteru, zakresu i celów przetwarzania lub kategorii przetwarzania – mając na uwadze konieczność spełnienia tego warunku w projekcie dodano przepis art. 47a, zgodnie z którym organy KAS będące administratorami danych osobowych przetwarzają dane osobowe, w tym w CRDP, wyłącznie w celach realizacji zadań i obowiązków określonych w ustawie, przez okres niezbędny do osiągnięcia tych celów. Przepis ten zawiera ograniczenia przetwarzania danych do zadań i obowiązków organów oraz wskazuje termin ich przechowywania poprzez wskazanie kryterium ustalania tego okresu;

g) ryzykach naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą – organy KAS działają na podstawie i w granicach prawa; nie przewiduje się procedur, które stwarzałyby sytuacje wystąpienia ryzyk naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą;

h) prawie osób, których dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach, o ile nie narusza to celu ograniczenia – informacja o ograniczeniach może być zawarta na BIP-ie lub stronach internetowych organów.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu.*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe

Dodanie art. 30a

Projektowane dodanie nowego art. 30a w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe ma na celu doprecyzowanie obowiązków jednostek organizacyjnych i innych podmiotów realizujących zadania i obowiązki określone w tej ustawie, związanych z przetwarzaniem danych osobowych. Zmiana uwzględnia przesłanki przetwarzania danych osobowych określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zwanym dalej "RODO".

Projektowany przepis art. 30a ust. 2 nakładający na nauczycieli oraz innych pracowników podmiotów wymienionych w ust. 1, realizujących czynności związane z przetwarzaniem tzw. danych wrażliwych, obowiązek zachowania w tajemnicy informacji, które powzieli w toku wykonywania czynności służbowych, stanowi wzmocnienie środków

ochrony podstawowych praw i interesów osób, których dane są przetwarzane na podstawie przepisów prawa w celu realizacji praw i obowiązków edukacyjnych.

Dodanie pkt 12 w ust. 1 w art. 68

Dodanie nowego pkt 12 w ust. 1 w art. 68 ustawy – Prawo oświatowe ma na celu uzupełnienie zakresu obowiązków dyrektora szkoły lub placówki, zawartego w tym przepisie, o zobowiązanie do odpowiedniego zabezpieczenia procesów przetwarzania danych osobowych przez szkołę lub placówkę, tak aby zapewnić ich zgodność z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

Dodanie art. 108a

Propozycja dodania art. 108a w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe ma na celu uregulowanie zasad stosowania przez publiczne szkoły i placówki systemu oświaty monitoringu wizyjnego.

Dotychczas, dane pozyskiwane w wyniku monitoringu w szkołach i placówkach były przetwarzane w oparciu o przesłankę z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych. W wyniku realizacji Rządowego programu wspierania w latach 2007-2009 organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w publicznych szkołach i placówkach „Monitoring wizyjny w szkołach i placówkach” w systemy monitoringu wizyjnego wyposażono 4912 szkół i placówek w całym kraju (szkoły, zespoły szkół oraz młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, bursy, szkoły przy zakładach poprawczych i szkoły przy schroniskach dla nieletnich).

Jednocześnie, w informacji pokontrolnej "Wykorzystanie monitoringu wizyjnego w szkołach i jego wpływ na bezpieczeństwo uczniów", Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na powszechność monitoringu w szkołach i fakt nieuregulowania w przepisach zasad jego stosowania.

Należy wskazać, że szkoła jest instytucją, wobec której ustawodawca definiuje szczególne obowiązki w sferze bezpieczeństwa uczniów (kwalifikacje nauczycieli, wymogi sanitarne, bhp itp.). Monitoring jest narzędziem szeroko stosowanym obecnie w szkołach i placówkach oświatowych. Konieczne jest zatem wprowadzenie regulacji prawnych określających zasady korzystania przez szkoły i placówki z tego narzędzia.

Decyzja dyrektora szkoły lub placówki o wprowadzeniu monitoringu powinna zostać podjęta w uzgodnieniu z organem prowadzącym oraz po konsultacji ze społecznością szkolną, na podstawie oceny i adekwatności jego wprowadzenia jako metody zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, nauczycielom i ochrony mienia szkoły. Elementem oceny powinna być diagnoza potrzeb i celowości oraz prognoza jego skuteczności jako alternatywy do podejmowanych innych działań zapewniających bezpieczeństwo.

W ust. 2 i 3 określono miejsca, w których monitoring nie może zostać zainstalowany. Są to miejsca, w których obserwacja naruszałaby ochronę praw i wolności jednostek. Proponuje się ustalenie okresu retencji danych na 3 miesiące, z wyjątkiem przypadków gdy nagrania dotyczą incydentów i będą wykorzystane w odpowiednich postępowaniach, biorąc pod uwagę, że celem wdrożenia monitoringu jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom i przeciwdziałanie szkodom w mieniu.

W związku z zainstalowaniem monitoringu, szkoła i placówka musi spełnić obowiązki informacyjne dotyczące osób i miejsca, które będą nim objęte. Dotyczy to w szczególności realizacji obowiązków informacyjnych określonych w art. 12 i 13 RODO.

Dyrektor szkoły lub placówki będzie miał również obowiązek oznaczyć pomieszczenia i teren monitorowany w sposób widoczny i czytelny, za pomocą odpowiednich znaków lub ogłoszeń dźwiękowych, nie później niż jeden dzień przed jego uruchomieniem.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym

W projektowanych zmianach uwzględniono brzmienie przepisu art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony

osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016, str. 1), który wymaga, aby przepis prawa krajowego określał obowiązek, którego realizacja wiązałaby się z koniecznością przetwarzania danych osobowych oraz rodzaj danych osobowych w ramach realizacji zadania ustawowego.

W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym dodano przepisy regulujące przetwarzanie danych osobowych. W projektowanym przepisie art. 44a wskazano administratora danych osobowych przetwarzanych w związku z przeprowadzaniem egzaminów na członków rad nadzorczych, administratorów danych przetwarzanych w celu wydania przez Radę do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych opinii o kandydacie na członka organu nadzorczego oraz na członka organu zarządzającego oraz administratorów danych osobowych członków organów zarządzających i nadzorczych spółek. Określono również szczegółowo dane osobowe podlegające przetwarzaniu.

Na podstawie art. 23 rozporządzenia nr 2016/679 proponuje się ograniczenie praw podmiotu danych, o których mowa w art. 12 i art. 15 rozporządzenia 2016/679, w ten sposób, że korespondencja oraz dostęp do danych byłyby realizowane bezpłatnie raz na sześć miesięcy. Częstsza realizacja dostępu do danych wiązałaby się z koniecznością wniesienia opłaty odpowiadającej kosztom sporządzenia odpowiedzi lub kopii danych. Propozycja uzasadniona jest interesem finansowym państwa. Administratorzy danych jako organy i podmioty publiczne, realizujące zadania w ramach środków budżetowych narażone byłyby na poniesienie znacznych kosztów w przypadku realizacji praw przewidzianych w powyższych przepisach bez ograniczeń.

Z tego samego powodu proponuje się ograniczenie obowiązku zawiadamiania podmiotu danych o naruszeniu ochrony, na podstawie art. 34 rozporządzenia 2016/679, zobowiązując administratora danych osobowych do umieszczenia na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej komunikatu o zaistniałym naruszeniu nie później niż 72 godziny od stwierdzenia naruszenia.

W związku z przetwarzaniem danych osobowych w celu i w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji zadań, ogranicza się prawa podmiotu danych wynikające z art. 14 rozporządzenia 2016/679 (prawo do informacji), z art. 17 rozporządzenia 2016/679 (prawo do usunięcia danych), z art. 18 rozporządzenia 2016/679 (prawo do ograniczenia przetwarzania danych) oraz art. 19 rozporządzenia 2016/679 (obowiązek powiadomienia o sprostowaniu, usunięciu lub ograniczeniu przetwarzania danych) w ten sposób, że nie znalazłyby one zastosowania w zakresie, w jakim jest to niezbędne do zapewnienia prawidłowej realizacji zadań, obowiązków i uprawnień.

Jednocześnie wprowadza się dodatkowy obowiązek poinformowania przez administratora danych na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej o wprowadzonych ograniczeniach.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 12 stycznia 2007 r. o drogowych spółkach specjalnego przeznaczenia wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez drogowe spółki specjalnego przeznaczenia w związku z realizacją zadań obejmujących:

- 1) sporządzanie dokumentacji i występowanie z wnioskami o wydanie decyzji: o ustaleniu lokalizacji drogi, o ustaleniu lokalizacji autostrady, o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz dokumentacji do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o pozwoleniu na budowę, o pozwoleniu na użytkowanie, a także innej dokumentacji niezbędnej do przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego;
- 2) pobieranie opłat za przejazd autostradą;
- 3) przeciwdziałanie niszczeniu dróg przez ich użytkowników, zgodnie z art. 20 pkt 12 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

Podkreślić należy, że proponowane przepisy, wprowadzane w dodawanym w ustawie art. 4a, sformułowano w sposób analogiczny do innych projektowanych przepisów regulujących przetwarzanie danych osobowych przez organy wykonujące zadania z zakresu dróg publicznych. Przepisy dotyczące stosowania rozporządzenia 2016/679 do przygotowywania dokumentacji i składania wniosków o wydanie decyzji inwestycyjnych oparto na rozwiązaniach zaproponowanych w przepisach zmieniających ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, co jest uzasadnione ze względu na analogiczny charakter opisanego zadania realizowanego przez dssp. W zakresie przetwarzania danych osobowych na cele związane z poborem opłat za przejazd autostradą oraz przeciwdziałaniem niszczeniu dróg przez ich użytkowników przyjęto analogiczne rozwiązania, które proponuje się wprowadzić dla Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad oraz innych zarządców dróg w związku z wykonywaniem tych samych zadań na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. Dotyczy to również uregulowań określających tryb udostępniania danych zgromadzonych przez dssp uprawnionym organom państwa, a także zasad przetwarzania przez spółkę danych o charakterze wrażliwym.

W art. 7a ustawy zmienianej dodaje się ust. 4, w którym uregulowano kwestię przeniesienia na dssp prawa do przetwarzania danych osobowych, których administratorem był GDDKiA w związku z decyzjami administracyjnymi i postanowieniami wydanymi na rzecz GDDKiA oraz umowami i porozumieniami zawartymi przez ten organ w celu przygotowania lub realizacji przedsięwzięcia drogowego.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami

Proponuje się wprowadzić zmiany dostosowujące ustawę z dnia 9 października 2015 r. o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA (Dz. U. z 2017 r. poz. 1858) do rozporządzenia 679/2016 i ustawy o ochronie danych osobowych.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy Szef Krajowej Administracji Skarbowej i upoważniony organ Krajowej Administracji Skarbowej, będące administratorami danych osobowych, przetwarzają dane osobowe wyłącznie w celach realizacji zadań, obowiązków lub uprawnień określonych w ustawie, przez okres niezbędny do osiągnięcia tych celów. Na administratorach danych osobowych ciąży obowiązek zabezpieczenia danych w sposób zapobiegający nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, w szczególności poprzez stosowanie proporcjonalnych środków technicznych i organizacyjnych w celu realizacji zasady minimalizacji danych.

Wprowadzenie tego przepisu ma na celu realizację warunku wprowadzenia ograniczeń, o którym mowa w art. 23 ust. 2 lit. f oraz normy art. 13 ust. 2 lit. a poprzez wskazanie ustawowo określonego okresu przechowywania danych osobowych – „okres niezbędny do osiągnięcia tych celów”.

Analogiczne rozwiązania przyjęto także w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami (Dz. U. poz. 648).

Zgodnie z art. 6 ust 2 minister właściwy do spraw finansów publicznych, upoważniony przez niego organ Krajowej Administracji Skarbowej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej będące administratorami danych osobowych, przetwarzają dane osobowe wyłącznie w celach realizacji zadań, obowiązków lub uprawnień określonych w ustawie, przez okres niezbędny do osiągnięcia tych celów. Na administratorach danych osobowych ciąży obowiązek zabezpieczenia danych w sposób zapobiegający nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, w szczególności poprzez stosowanie proporcjonalnych środków technicznych i organizacyjnych w celu realizacji zasady minimalizacji danych.

Wprowadzenie tego przepisu ma na celu realizację warunku wprowadzenia ograniczeń, o którym mowa w art. 23 ust. 2 lit. f oraz normy art. 13 ust. 2 lit. a poprzez wskazanie ustawowo określonego okresu przechowywania danych osobowych – „okres niezbędny do osiągnięcia tych celów”.

Zmiany w art. 30 ust 1 polegają na usunięciu odesłań do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych oraz wprowadzeniu odesłania do przepisów rozporządzenia 2016/679.

Zmieniane ustawy po uwzględnieniu zmian przewidzianych w niniejszej ustawie zawierają regulacje wymagane przez art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 dla skuteczności zaproponowanych w ustawie o ochronie danych osobowych i w ww. ustawach ograniczeń.

Zgodnie z tym przepisem akt prawny ograniczający zakres praw i obowiązków przewidzianych w art. 12-22, art. 34 i art. 5, musi zawierać szczegółowe przepisy przynajmniej o:

a) celach przetwarzania lub kategorii przetwarzania – cele przetwarzania danych osobowych wynikają z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA i ustawy o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami;

b) kategoriach danych osobowych – zadania realizowane przez Ministra właściwego do spraw finansów publicznych i Szefa Krajowej Administracji Skarbowej wymagają przetwarzania bardzo szerokiego zakresu danych osobowych, dlatego też przyjmuje się, że jest to zakres określony w art. 4 pkt 1 rozporządzenia;

c) zakresie wprowadzonych ograniczeń – zakres wprowadzonych ograniczeń odnoszący się do administratora wykonującego zadanie publiczne (a zatem także do administratorów w ramach MF i KAS), został określony w projekcie ustawy o ochronie danych osobowych;

d) zabezpieczeniach zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu. Regulacje w tym zakresie zawarte są w art. 4 ustawy o wymianie informacji podatkowych oraz art. 13 ust 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wykonywaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w

sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA;

e) określeniu administratora lub kategorii administratorów – zgodnie z art. 11 ust 3 ustawa FATCA i 13 pkt 1 ustawy o wymianie informacji z innymi państwami, administratorami danych osobowych są Szef Krajowej Administracji Skarbowej oraz dodatkowo minister właściwy do spraw finansów publicznych w przypadku danych przetwarzanych ustawą o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami;

f) okresach przechowywania oraz mających zastosowanie zabezpieczeniach z uwzględnieniem charakteru, zakresu i celów przetwarzania lub kategorii przetwarzania. Wypełnieniem powyższego jest przetwarzanie danych osobowych wyłącznie w celach realizacji zadań, obowiązków lub uprawnień określonych w ustawie, przez okres niezbędny do osiągnięcia tych celów. Rozwiązania prawne zawierają ograniczenia przetwarzania danych do zadań, uprawnień i obowiązków organów oraz wskazuje termin ich przechowywania poprzez wskazanie kryterium ustalania tego okresu;

g) ryzykach naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą – ustawy wymienione w art. 11 i 13 ustawy nie przewiduje sytuacji wystąpienia ryzyk naruszenia praw lub wolności osoby, której dane dotyczą – organ administracji działa na podstawie i w granicach prawa;

h) prawie osób, których dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach, o ile nie narusza to celu ograniczenia – ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 i obowiązek powiadamiania zostały określone w projekcie ustawy o ochronie danych osobowych.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego przewozu towarów

Uchylenie art. 4 ust. 6

Proponuje się uchylenie przepisu stanowiącego, że do danych gromadzonych w rejestrze zgłoszeń nie stosuje się przepisu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Ze względu na wprowadzenie do projektu ustawy o ochronie danych osobowych przepisów art. 3-5 przewidujących możliwość ograniczenia (wyłączenia) stosowania niektórych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do administratorów realizujących zadania publiczne, nie istnieje potrzeba wprowadzania dodatkowej regulacji w miejsce uchylanego ust. 6. Projektowane przepisy art. 3-5 ustawy o ochronie danych osobowych będą miały bowiem zastosowanie wprost do organów publicznych i innych podmiotów realizujących zadania publiczne w przypadku zaistnienia przesłanek wskazanych w tych przepisach. Oznacza to, że administratorzy danych realizujący zadania publiczne, w tym Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, będą mogli powołać się na treść tych przepisów i w konsekwencji odmowę realizacji praw przysługujących osobie, której dane dotyczą, w szczególności gdy ograniczenie to będzie służyło ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym Unii lub państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu Unii lub państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym, zdrowiu publicznemu i zabezpieczeniu społecznemu (art. 23 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679).

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zwalczaniu dopingu w sporcie

Projektowana ustawa wprowadza do katalogu zadań Polskiej Agencji Antydopingowej, ustalonego w art. 5 ust. 1 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie, zadanie polegające na prowadzeniu czynności wyjaśniających zmierzających do ustalenia odpowiedzialności dyscyplinarnej za doping w sporcie zawodnika lub, w przypadkach, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 6-9 ustawy, osoby pomagającej w przygotowaniu do współzawodnictwa sportowego. Podstawą realizacji odpowiedzialności dyscyplinarnej za doping w sporcie mogą być, poza wynikami analiz próbek fizjologicznych, informacje uzyskane w toku działań Agencji, w tym dotyczące zawodników uzyskane od osób trzecich. Tego rodzaju informacje mogą równocześnie stanowić podstawę do sporządzenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, w szczególności stypizowanego w art. 48 i 49 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie. Ponadto Agencja może wejść w posiadanie informacji świadczących o potencjalnym naruszeniu przepisów antydopingowych z urzędu, na podstawie art. 44 ustawy

o zwalczaniu dopingu w sporcie, od organów takich jak Policja, Służba Celno-Skarbowa, Straż Graniczna, Żandarmeria Wojskowa oraz prokurator.

Uzasadnione wątpliwości może zatem budzić informowanie osób, których ww. informacje dotyczą i których dane są przetwarzane, zgodnie z art. 14 rozporządzenia 2016/679, w przypadkach podejrzenia naruszenia przez nie przepisów antydopingowych (mogącego także skutkować podejrzeniem popełnienia przestępstwa). Wydaje się to sprzeczne z celem działania Agencji i może negatywnie wpływać na pracę służb i organów wymienionych w art. 44 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie. Innymi słowy, informowanie osób, których dotyczą dane pozyskanych w inny sposób niż bezpośrednio od tych osób, mogłoby prowadzić do zniweczenia celowości realizacji czynności wyjaśniających ukierunkowanych na wykrywanie naruszeń przepisów antydopingowych, które do momentu postawienia osobom podejrzanym zarzutu dyscyplinarnego powinny pozostawać poufne.

Intencją projektodawcy jest ograniczenie stosowania art. 14 rozporządzenia 2016/679 w stosunku do przetwarzania danych uzyskanych w toku czynności wyjaśniających zmierzających do ustalenia odpowiedzialności dyscyplinarnej za doping w sporcie, na podstawie art. 4 projektu ustawy o ochronie danych osobowych (druk sejmowy nr 2410). Zgodnie z treścią przywołanego przepisu, w zakresie nieuregulowanym w art. 14 ust. 5 rozporządzenia 2016/679, administrator wykonujący zadanie publiczne nie przekazuje informacji, o których mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia 2016/679, jeżeli służy to realizacji zadania publicznego i niewykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 14 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia 2016/679, jest niezbędne dla realizacji celów, o których mowa w art. 23 ust. 1 tego rozporządzenia, oraz przekazanie tych informacji uniemożliwi lub znacząco utrudni prawidłowe wykonanie zadania publicznego, a interes lub podstawowe prawa lub wolności osoby, której dane dotyczą, nie są nadrzędne w stosunku do interesu wynikającego z realizacji tego zadania publicznego, lub naruszy ochronę informacji niejawnych. Stąd wprowadzenie do katalogu zadań realizowanych przez POLADA zadania proponowanego w projektowanej ustawie.

Rozdział 3 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie dotyczy kontroli antydopingowej, w tym planowania i realizacji kontroli antydopingowej. Proces ten wymaga przetwarzania danych

kontrolerów antydopingowych przez POLADA. Dlatego projektowany przepis art. 27a przewiduje możliwość przetwarzania przez Agencję danych osobowych kontrolerów, w związku z planowaniem i przeprowadzaniem kontroli antydopingowej w okresie podczas zawodów oraz w okresie poza nimi. Katalog danych podlegających na tej podstawie przetwarzaniu obejmuje wyłącznie dane konieczne do realizacji zadań Agencji w tym zakresie.

Projektowana ustawa przewiduje również zmiany art. 29 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie. Przepis ten dotyczy przetwarzania przez Agencję danych osobowych zawodników na potrzeby realizowanej kontroli antydopingowej. Projektowana ustawa przewiduje następujące zmiany w ramach zakresu regulacji art. 29 ustawy:

- 1) dokonuje się zmiany w ust. 1, wynikającej z zastąpienia pojęcia dobra publicznego pojęciem interesu publicznego, zgodnie z rozporządzeniem 2016/679, a także z uchylenia przepisu, na podstawie którego pojęcie to wprowadzono do ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie, tj. art. 23 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych;
- 2) dodaje się ust. 3a dotyczący zabezpieczeń, jakim w toku przetwarzania podlegają dane osobowe zawodników;
- 3) dokonuje się ujednolicenia terminologicznego i korekty redakcyjnej ust. 4 oraz ust. 5-8;
- 4) wyłącza się stosowanie do przetwarzania danych osobowych zawodników art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, w zakresie, w jakim dane te są niezbędne do zapewnienia prawidłowej realizacji zadania POLADA, polegającego na przeprowadzaniu kontroli antydopingowej.

Zgodnie z art. 29 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie, POLADA przetwarza dane zawodników, w związku z realizowaną kontrolą antydopingową. Częścią kontroli antydopingowej jest zarządzanie jej wynikami, w tym realizacja odpowiedzialności dyscyplinarnej za doping w sporcie. Za doping w sporcie uznaje się wystąpienie co najmniej

jednego z zachowań, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o zwalczaniu dopingu w sporcie. Do katalogu naruszeń przepisów antydopingowych należy m.in.: obecność substancji zabronionej, jej metabolitów lub markerów w próbce fizjologicznej zawodnika, posiadanie substancji zabronionej lub przyrządów umożliwiających użycie metody zabronionej, wprowadzenie do obrotu lub usiłowanie wprowadzenia do obrotu substancji zabronionej lub przyrządów umożliwiających użycie metody zabronionej, podanie lub usiłowanie podania zawodnikowi w okresie podczas zawodów substancji zabronionej lub metody zabronionej albo podanie lub usiłowanie podania zawodnikowi w okresie poza zawodami substancji zabronionej w okresie poza zawodami lub metody zabronionej w okresie poza zawodami.

Polska Agencja Antydopingowa realizuje, w ramach kontroli antydopingowej, postępowania wyjaśniające oraz zaangażowana jest jako strona skarżąca w postępowania dyscyplinarne przed Panelem Dyscyplinarnym przy Polskiej Agencji Antydopingowej. Przepis art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 rodzi realne niebezpieczeństwo pojawienia się prób wpływania na przebieg wskazanych postępowań, a zwłaszcza na szybkość ich realizacji. Żądanie ograniczenia przetwarzania danych, w szczególności kwestionowania prawidłowości danych przez osobę, której one dotyczą, prowadziłyby do wstrzymywania realizacji postępowań. Można wyobrazić sobie sytuację, w której to zawodnik obwiniony za stosowanie wykrytej w pobranej od niego próbce substancji zabronionej będzie kwestionował np. prawidłowość wyniku laboratoryjnego czy danych zawartych w protokole kontroli antydopingowej lub protokole z przeprowadzonej rozprawy. Każda taka interwencja wpływałaby na ograniczenie przetwarzania danych osobowych przez Agencję.

W oparciu o powyżej wskazane fakty należy uznać, że wyłączenie art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2016/679 jest uzasadnione, z uwagi na spełnienie przesłanki określonej w art. 23 ust. 1 lit. d rozporządzenia 2016/679, tj. przyjęć, że służy ono zapobieganiu przestępczości, prowadzeniu postępowań przygotowawczych, wykrywaniu lub ściganiu czynów zabronionych lub wykonywaniu kar, w tym ochronie przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobieganiu takim zagrożeniom.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym

Dodanie art. 2a wynika z konieczności dostosowania obowiązującej ustawy z dnia 11 maja 2017 r. – ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089, z późn. zm.). do przepisów rozporządzenia 2016/679.

Powyższa ustawa nie przewiduje regulacji związanych z ochroną danych osobowych, jednak określa zadania publiczne, prowadzące do gromadzenia i przetwarzania takich danych, w związku z czym w świetle nowych regulacji prawa Unii Europejskiej zajdzie konieczność wprowadzenia stosownych przepisów ustawowych, w których zostaną określone ograniczenia zakresu obowiązków i praw wynikających z rozporządzenia 2016/679.

Proponowane przepisy wprost określają, iż w zakresie danych osobowych przetwarzanych w celu realizacji zadań i obowiązków przez organy samorządu zawodowego biegłych rewidentów funkcje administratora danych pełni Polska Izba Biegłych Rewidentów (PIBR). W celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości doprecyzowano również, że PIBR pełni także funkcję administratora danych w zakresie danych osobowych związanych z działalnością Komisji Egzaminacyjnej przeprowadzającej egzaminy dla kandydatów na biegłych rewidentów, a także w zakresie danych osobowych związanych z organizacją i przeprowadzaniem tych egzaminów. Takie określenie administratora wynika z faktu, iż zgodnie z art. 13 ust. 4 ustawy, PIBR zapewnia obsługę Komisji i egzaminów oraz pokrywa koszty z tym związane.

Należy podkreślić, iż wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest zagwarantowanie, że nie będą one naruszały istoty podstawowych praw i wolności, mieszczą się w katalogu określonym w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, nie wykraczają poza zakres określony w Konstytucji RP, a także są zgodne z zasadą proporcjonalności. Przewidziane w projekcie ustawy o ochronie danych osobowych ograniczenie w zakresie ochrony danych osobowych (art. 3-5) nie narusza praw i wolności osób, których dane osobowe dotyczą. Ponadto jest niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań nałożonych przez ustawodawcę na organy nadzoru (KNA, KNF) oraz organy samorządu zawodowego biegłych rewidentów (PIBR).

Wyłączenia znajdują umocowanie w art. 23 ust. 1 rozporządzenia 2016/679: w lit. e (ważne cele leżące w ogólnym interesie publicznym), w lit. g (zapobieganie naruszeniom zasad etyki w zawodach regulowanych, prowadzenie postępowań w takich sprawach, ich wykrywanie oraz ściganie) oraz w lit. h (funkcje kontrolne i regulacyjne związane ze sprawowaniem władzy publicznej w przypadkach, o których mowa w lit. e oraz g).

W celu wykonania dyrektyw zawartych w art. 23 ust. 2 lit. d i f rozporządzenia 2016/679 proponuje się wyraźne wskazanie, że dane osobowe podlegają przetwarzaniu wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji zadań i obowiązków wynikających z ustawy oraz rozporządzenia nr 537/2014. Po upływie tego okresu dane te będą podlegały usunięciu lub archiwizacji na zasadach ogólnych. Wprowadzono także przepisy dotyczące stosowanych przez administratora danych osobowych zabezpieczeń zapobiegających nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu. Zabezpieczenia takie zostały zawarte w katalogu otwartym poprzez wskazanie jakie minimalne środki techniczne i organizacyjne powinny zostać zastosowane w celu zabezpieczenia przetwarzanych danych. Ponadto dodatkowym zabezpieczeniem, które przewiduje ustawa jest obowiązek zachowania tajemnicy, o którym mowa w art. 95, w art. 69, art. 78, art. 79, art. 89, art. 90 ust. 6 i 7, art. 200 ust. 6, art. 214 ustawy.

Wprowadzono również ograniczenie dla Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych do dostępu do informacji objętych obowiązkiem zachowania tajemnicy, o której mowa w art. 78 ust. 1 i art. 95 ust. 1. Nie oznacza to, że dane osobowe gromadzone przez firmy i biegłych rewidentów, czy też KNA, PIBR czy KNF nie będą chronione, gdyż podstawową ochronę zapewnia im tajemnica zawodowa do przestrzegania której są zobowiązani i za naruszenie której ponoszą odpowiedzialność. Z uwagi, iż tajemnica chroni klientów firm audytorskich w tym ich interesy gospodarcze, brak podstaw by przedkładać uprawnienia kontrolne organu nadzorczego nad prawo klientów firm audytorskich.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej

Potrzeba dokonania zmian w ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. poz. 1530), polegających na poszerzeniu przedmiotowego aktu

normatywnego o przepisy w zakresie ochrony danych osobowych, wynika z konieczności wprowadzenia rozwiązań, mających na celu dostosowanie tej ustawy do przepisów rozporządzenia 2016/679.

W ustawie wprowadza się zmiany dotyczące podmiotu uprawnionego do przetwarzania danych osobowych w systemie teleinformatycznym, w rozumieniu art. 4 pkt 8 rozporządzenia 2016/679. W proponowanych regulacjach wskazuje się, że Dyrektor Agencji jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w celu realizacji zadań Agencji, o których mowa w art. 2 ustawy o NAWA, w tym danych osobowych przetwarzanych w ramach systemu teleinformatycznego Agencji. W dotychczasowym brzmieniu przepisu pojawiało się jedynie sformułowanie, że Dyrektor jest administratorem danych przetwarzanych w systemie teleinformatycznym Agencji.

W ustawie dodaje się również pełen katalog danych osobowych przetwarzanych przez Dyrektora Agencji w celu realizacji zadań Agencji. Dane dotyczą uczestników programów ustanowionych przez Agencję i konkursów ogłoszonych przez Dyrektora. Przewarzenie tych danych jest niezbędne do przeprowadzenia naborów do programów i konkursów, a także do wydania decyzji o przyznaniu albo o odmowie przyznania środków finansowych w ramach realizacji programu. Wskazano również, że dane osobowe będą podlegać zabezpieczeniom zapobiegającym nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu i są przechowywane wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji zadań.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej

W ustawie z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (Dz. U. poz. 2217) wprowadzono zmiany związane z tym, że zawarte były w niej odesłania do starej ustawy o ochronie danych osobowych.

Szereg przepisów ustaw, w tym ustaw regulujących sprawy należące do działu – zdrowie, zawiera przepisy umożliwiające ministrom oraz innym organom i podmiotom przeprowadzanie kontroli. Zgodnie z przepisami RODO nie ma potrzeby określać, że w

ramach realizacji celów kontroli ministrowie, inne organy oraz pomioty przetwarzają dane osobowe, jeśli te dane są konieczne do osiągnięcia celów kontroli. Jest to bowiem oczywiste i wynika z istoty kontroli

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym

** Uzasadnienie wspólne do zmian projektowanych w następujących ustawach: Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustawa z dnia 15 czerwca 2007 r. o lekarzu sądowym, ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawa z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ustawa z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu.*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń

Vide uzasadnienie do ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną)

(wnioskodawca projektowanych przepisów przedłożył jedno uzasadnienie dla zmiany przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze skróceniem okresu przechowywania akt pracowniczych oraz ich elektroniczną)

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowania terroryzmu

Zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. poz. 723) Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych jest systemem informatycznym służącym przetwarzaniu informacji o beneficjentach rzeczywistych spółek (wymienionych w art. 58 powołanej ustawy). Organem właściwym w sprawach Rejestru jest minister właściwy do spraw finansów publicznych. Rejestr ten jest rejestrem jawnym. W związku z dotychczasową treścią art. 66 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zachodzi konieczność dostosowania powyższego przepisu do postanowień rozporządzenia 2016/679 w zakresie wyłączenia części obowiązków informacyjnych – to jest obowiązków wynikających z art. 15 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679: wyłączenie obowiązku informacyjnego w zakresie przekazania osobie, której dane dotyczą informacji o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane osobowe zostały lub zostaną ujawnione, w szczególności o odbiorcach w państwach trzecich lub organizacjach międzynarodowych oraz obowiązków wynikających z art. 15 ust. 1 lit. d rozporządzenia 2016/679: informację o okresie przechowywania danych, a gdy nie jest to możliwe o kryteriach ustalania tego okresu.

*Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych (*uzasadnienie do uzupełnienia)*

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez organy realizujące zadania określone w specustawie gazowej. Powyższe obejmuje organy prowadzące postępowania w sprawie wydania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji, pozwolenia na budowę, jak również postępowania w przedmiocie ustalenia odszkodowania

za nieruchomości przejmowane pod te inwestycje. Przetwarzanie danych osobowych na mocy specustawy gazowej jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Proponuje się ograniczenie praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, na potrzeby powyższych postępowań, ze względu na ważny cel leżący w interesie publicznym, jakim niewątpliwie jest dążenie do szybkiego i efektywnego wydawania stosownych decyzji, które uprawniają inwestora do realizacji inwestycji gazowej, a także ustalenia i wypłaty odszkodowań za przejmowane nieruchomości. Wymaga podkreślenia, że specustawa realizuje cele publiczne. Zgodnie z art. 4 tej ustawy inwestycje w zakresie terminalu oraz inwestycje towarzyszące są celami publicznymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Postępowania prowadzone na podstawie specustawy są prowadzone w ważnym interesie publicznym, ponieważ ich celem jest umożliwienie inwestorowi jak najszybszej realizacji inwestycji, co leży w interesie wszystkich obywateli. Istnieje poważne ryzyko, że bez wprowadzenia zaproponowanych ograniczeń prawidłowe wykonywanie zadań przez organy administracji publicznej na podstawie specustawy gazowej po wejściu w życie rozporządzenia 2016/679 nie będzie możliwe bądź też mało efektywne. Wyjątkowy charakter specustawy gazowej wyrażony jest nie tylko w jej tytule, ale wynika też z całokształtu uregulowań stanowiących uproszczenie postępowania administracyjnego. Wprowadzenie do porządku prawnego szczególnych przepisów tzw. „specustawy” i – w konsekwencji – określenie specjalnego trybu realizacji zamierzeń inwestycyjnych uzasadnione jest celem publicznym w postaci konieczności sprawnego i szybkiego stworzenia nowej oraz usprawnienia i udoskonalenia istniejącej infrastruktury kraju dotyczącej sieci gazowej.

Zakres proponowanych ograniczeń wynika z charakteru postępowań, które prowadzone są na podstawie specustawy gazowej. Wyłączenie stosowania art. 18 ust. 1 lit a (prawo do ograniczenia przetwarzania w przypadku zakwestionowania prawidłowości danych) oraz art. 21 ust. 1 (prawo do sprzeciwu) rozporządzenia 2016/679 ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której strony będą nadużywać ww. praw, co, ze względu na liczbę stron, w praktyce

skutkowałoby znaczącym wydłużeniem przedmiotowych postępowań, dotyczących krytycznej infrastruktury przesyłowej dla RP. Zakres proponowanych ograniczeń wynika z charakteru postępowań, które prowadzone są na podstawie specustawy. Wymaga podkreślenia, że inwestycje realizowane w oparciu o specustawę mają charakter liniowy tzn. ich charakterystycznym parametrem jest ich znaczna długość (liczona w dziesiątkach kilometrów) a w konsekwencji liczbę stron postępowań należy liczyć często w tysiącach osób. Brak zastosowania wyłączeń w tym zakresie może doprowadzić do wytworzenia szeregu postępowań wewnątrzinstancyjnych, w których strony korzystając z uprawnień określonych w art. 18 ust. 1 lit a oraz art. 21 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, mogą zablokować bądź też opóźnić na wiele miesięcy wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących przedmiotowych inwestycji realizujących cel publiczny.

Wymaga podkreślenia, że zaproponowane ograniczenia stosowania art. 18 ust. 1 lit a oraz art. 21 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 nie naruszają zasady proporcjonalności, bowiem specustawa realizuje cel publiczny w interesie ogółu społeczeństwa, a nie konkretnej jednostki (osoby fizycznej).

Ograniczenie wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 (przy czym obowiązki te będą realizowane odpowiednio albo w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania albo w drodze obwieszczenia albo przy pierwszej czynności skierowanej do osoby której dane dotyczą) wynika z ogromnej liczby stron występujących w postępowaniach prowadzonych na podstawie specustawy gazowej. Aktualnie, jedynie w sprawach prowadzonych przez ministra właściwego do spraw budownictwa jako organ odwoławczy występuje ponad 2 tysiący stron. Powyższe niewątpliwie skutkowałoby wydłużeniem czasu koniecznego na wydanie decyzji, co jest nie do przyjęcia zarówno ze względu na dążenie Rządu RP do jak najszybszej realizacji inwestycji gazowych.

Zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do postępowań prowadzonych na podstawie specustawy gazowej nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi państwa członkowskiego.

W tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w rozporządzeniu 2016/679, czyli w uprawnienie do żądania dostępu czy sprostowania danych osobowych gromadzonych przez administratora. Ograniczenie możliwości stosowania prawa do ograniczenia i sprzeciwu wobec przetwarzania danych w żaden sposób nie wpływa na prawa strony, które przysługują jej w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, ani na prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcia organów, zapadłe w jej sprawie.

Kolejnym, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w interesie wszystkich obywateli jest istnienie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu jak i inwestycji towarzyszących. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 mają na celu umożliwienie organom realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw uregulowanych w specustawie gazowej, zarówno o charakterze zbiorowym (decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji i pozwoleniu na budowę), jak i indywidualnym (decyzje odszkodowawcze). Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należycie wyważono interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu praw przyznanych w rozporządzeniu 2016/679, oddając w pełni intencję ustawodawcy, który przepisami specustawy podjął trud pogodzenia społecznych oczekiwań z konstytucyjnie przyznaną ochroną własności. Nie można przy tym

pominąć faktu, że konieczność stosowania przez organy administracji w pełnym zakresie rozporządzenia 2016/679, nie tylko spowodowałoby spowolnienie pracy urzędów wynikające ze znaczącego wzrostu obciążeń biurokratycznych, lecz również oznaczałoby konieczność poniesienia dodatkowych znaczących kosztów, które poniosą wszyscy obywatele. Mając powyższe na względzie, zaproponowane ograniczenia są niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie.

Kolejne przepisy zaproponowane w specustawie gazowej mają na celu wypełnienie wymagań określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, od których uzależnione jest wprowadzanie ograniczeń w stosowaniu przepisów tego rozporządzenia. Uregulowano w szczególności kwestie związane z zabezpieczeniami mającymi na celu zapobieganie nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, okresach przechowywania oraz prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Projektowane przepisy przewidują, że opisane powyżej regulacje dotyczące przetwarzania danych osobowych będą również miały zastosowanie do organów prowadzących postępowania odwoławcze od decyzji wydanych na podstawie specustawy gazowej oraz organów prowadzących w tych sprawach postępowania nadzwyczajne uregulowane w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Uzasadnienie do propozycji zmian przepisów ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 433)

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych wynikają z planowanego wejścia w życie z dniem 25 maja 2018 r. rozporządzenia 2016/679 i mają na celu uregulowanie zasad stosowania niektórych przepisów tego rozporządzenia przez organy realizujące zadania określone w specustawie przeciwpowodziowej. Powyższe obejmuje organy prowadzące postępowania w sprawie wydania decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji jak również postępowania w przedmiocie ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejmowane pod te inwestycje. Przetwarzanie danych osobowych na mocy

specustawy przeciwpowodziowej jest niezbędne do wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym. Jest to więc podstawa do przetwarzania danych osobowych, o której mowa w art. 6 ust. 1 lit. e rozporządzenia 2016/679.

Proponuje się ograniczenie praw osoby, której dane osobowe są przetwarzane, na potrzeby powyższych postępowań, ze względu na ważny cel leżący w interesie publicznym, jakim niewątpliwie jest dążenie do szybkiego i efektywnego wydawania stosownych decyzji, które uprawniają inwestora do realizacji inwestycji przeciwpowodziowej, a także ustalenia i wypłaty odszkodowań za przejmowane nieruchomości. Wymaga podkreślenia, że specustawa realizuje cele publiczne. Zgodnie z art. 3 tej ustawy inwestycja przeciwpowodziowa jest celem publicznym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Postępowania prowadzone na podstawie specustawy są prowadzone w ważnym interesie publicznym, ponieważ ich celem jest umożliwienie inwestorowi jak najszybszej realizacji inwestycji, co leży w interesie wszystkich obywateli. Istnieje poważne ryzyko, że bez wprowadzenia zaproponowanych ograniczeń prawidłowe wykonywanie zadań przez organy administracji publicznej na podstawie specustawy przeciwpowodziowej po wejściu w życie rozporządzenia 2016/679 nie będzie możliwe bądź też mało efektywne. Wyjątkowy charakter specustawy przeciwpowodziowej wyrażony jest nie tylko w jej tytule, ale wynika też z całokształtu uregulowań stanowiących uproszczenie postępowania administracyjnego. Wprowadzenie do porządku prawnego szczególnych przepisów tzw. "specustawy" i – w konsekwencji – określenie specjalnego trybu realizacji zamierzeń inwestycyjnych uzasadnione jest celem publicznym w postaci konieczności sprawnego i szybkiego stworzenia nowej oraz usprawnienia i udoskonalenia istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej kraju.

Zakres proponowanych ograniczeń wynika z charakteru postępowań, które prowadzone są na podstawie specustawy przeciwpowodziowej. Wyłączenie stosowania art. 18 ust. 1 lit. a (prawo do ograniczenia przetwarzania w przypadku kwestionowania prawidłowości danych) oraz art. 21 ust. 1 (prawo do sprzeciwu) rozporządzenia 2016/679 ma na celu zapobieżenie sytuacji, w której strony będą nadużywać ww. praw, co, ze względu na liczbę stron, w praktyce skutkowałoby znaczącym wydłużeniem przedmiotowych postępowań, dotyczących krytycznej infrastruktury przeciwpowodziowej dla RP. Zakres proponowanych ograniczeń

wynika z charakteru postępowań, które prowadzone są na podstawie specustawy. Wymaga podkreślenia, że inwestycje realizowane w oparciu o specustawę mają charakter liniowy tzn. ich charakterystycznym parametrem jest ich znaczna długość (liczona w dziesiątkach kilometrów) a w konsekwencji liczbę stron postępowań należy liczyć często w tysiącach osób. Brak zastosowania wyłączeń w tym zakresie może doprowadzić do wytworzenia szeregu postępowań wewnątrzinstancyjnych, w których strony korzystając z uprawnień określonych w art. 18 ust. 1 lit a oraz art. 21 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, mogą zablokować bądź też opóźnić na wiele miesięcy wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących przedmiotowych inwestycji realizujących cel publiczny.

Wymaga podkreślenia, że zaproponowane ograniczenia stosowania art. 18 ust. 1 lit a oraz art. 21 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 nie naruszają zasady proporcjonalności, bowiem specustawa realizuje cel publiczny w interesie ogółu społeczeństwa, a nie konkretnej jednostki (osoby fizycznej).

Ograniczenie wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 (przy czym obowiązki te będą realizowane odpowiednio albo w zawiadomieniu o wszczęciu postępowania albo w drodze obwieszczenia albo przy pierwszej czynności skierowanej do osoby której dane dotyczą) wynika z ogromnej liczby stron występujących w postępowaniach prowadzonych na podstawie specustawy przeciwpowodziowej. Powyższe niewątpliwie skutkowałoby wydłużeniem czasu koniecznego na wydanie decyzji, co jest nie do przyjęcia zarówno ze względu na dążenie Rządu RP do jak najszybszej realizacji inwestycji przeciwpowodziowych.

Zaproponowane ograniczenia stosowania wybranych przepisów rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do postępowań prowadzonych na podstawie specustawy przeciwpowodziowej nie naruszają istoty podstawowych praw i wolności, jak również są środkiem niezbędnym i proporcjonalnym służącym wyżej opisanemu ważnemu interesowi państwa członkowskiego.

W tym miejscu zasadnym wydaje się podkreślenie, że projektowane przepisy nie ingerują w istotę praw osób fizycznych uregulowanych w rozporządzeniu 2016/679, czyli w uprawnienie do żądania dostępu czy sprostowania danych osobowych gromadzonych przez administratora. Ograniczenie możliwości stosowania prawa do ograniczenia i sprzeciwu wobec przetwarzania danych w żaden sposób nie wpływa na prawa strony, które przysługują jej w

ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, ani na prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcia organów, zapadłe w jej sprawie.

Kolejnym, wskazanym w rozporządzeniu warunkiem wprowadzenia ograniczeń jest wykazanie, że są one niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie. W tym kontekście zauważyć należy, że celem istnienia i funkcjonowania organów administracji publicznej jest sprawne zarządzanie państwem przejawiające się poprzez zaspakajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach (patrz próba definicji pojęcia administracja publiczna w: J. Boć (red.), *Administracja publiczna*, Wrocław 2002, s. 10). Administracja publiczna działa więc na rzecz dobra wspólnego, którego synonimem jest interes publiczny. Z tego względu istotnym jest zapewnienie organom administracji możliwości skutecznego i efektywnego wykonywania powierzonych jej zadań, co leży w interesie wszystkich obywateli. Nie ulega żadnej wątpliwości, że w interesie wszystkich obywateli jest istnienie budowli przeciwpowodziowych. W tym kontekście zaproponowane ograniczenia stosowania rozporządzenia 2016/679 mają na celu umożliwienie organom realizacji podstawowych funkcji, dla których zostały powołane. Z całą pewnością podstawowym oczekiwaniem obywateli w stosunku do organów administracji jest sprawne załatwianie spraw uregulowanych w specustawie przeciwpowodziowej, zarówno o charakterze zbiorowym (decyzje o pozwoleniu na realizację inwestycji), jak i indywidualnym (decyzje odszkodowawcze). Zaproponowane ograniczenia są więc niezbędne i proporcjonalne, ponieważ przy ich wprowadzaniu należy wyważyć interes publiczny, rozumiany jako zaspakajanie potrzeb obywateli jako ogółu, oraz interes indywidualny, przejawiający się w korzystaniu praw przyznanych w rozporządzeniu 2016/679, oddając w pełni intencję ustawodawcy, który przepisami specustawy podjął trud pogodzenia społecznych oczekiwań z konstytucyjnie przyznaną ochroną własności. Nie można przy tym pominąć faktu, że konieczność stosowania przez organy administracji w pełnym zakresie rozporządzenia 2016/679, nie tylko spowodowałoby spowolnienie pracy urzędów wynikające ze znaczącego wzrostu obciążeń biurokratycznych, lecz również oznaczałoby konieczność poniesienia dodatkowych znaczących kosztów, które poniosą wszyscy obywatele. Mając powyższe na

względnie, zaproponowane ograniczenia są niezbędne i proporcjonalne w demokratycznym społeczeństwie.

Kolejne przepisy zaproponowane w specustawie przeciwpowodziowej mają na celu wypełnienie wymagań określonych w art. 23 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, od których uzależnione jest wprowadzanie ograniczeń w stosowaniu przepisów tego rozporządzenia. Uregulowano w szczególności kwestie związane z zabezpieczeniami mającymi na celu zapobieganie nadużyciom lub niezgodnemu z prawem dostępowi lub przekazywaniu, okresach przechowywania oraz prawie osób, której dane dotyczą, do uzyskania informacji o ograniczeniach.

Projektowane przepisy przewidują, że opisane powyżej regulacje dotyczące przetwarzania danych osobowych będą również miały zastosowanie do organów prowadzących postępowania odwoławcze od decyzji wydanych na podstawie specustawy przeciwpowodziowej oraz organów prowadzących w tych sprawach postępowania nadzwyczajne uregulowane w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.